Li heredi di [illegible]
Con [illegible]



290

Restat, in elysia ualle tibullus erit.
Obuius huic uenies hedera iuuenilia cinctus
Tempora, cum caluo docte Catulle tuo.
Tu quoq; si falsum est temerati crimen amici,
Sanguinis atq; animæ prodige galle tuæ.
His comes umbra tua est, si qua modo corporis umbra,
Auxisti numeros culte tibulle pios.
Ossa quieta precor tuta requiescite in urna,
Et sit humus cineri non onerosa tuo.

FINIS.

CATVLLVS PROPERTIVS TIBVLLVS
olim magna ex parte emendati, per Aldum
Manutiũ Romanũ uirũ doctissimum.
Nũc Recogniti per BENEDI
CTVM Philologũ Flo
rentinum.

Florentiæ impressi opera & impensa
Philippi bibliopolæ giũtæ .f. Flo
rẽtini. ãno salutis. M. DIII.
Nonis Augustas Petro
Soterino Vexilli
fero fœlicissi
mo.

Tardaq; nocturno tela retenta dolo.
Sic nemesis longum sic delia nomen habebit,
Altera cura recens, altera primus amor.
Quid nos sacra iuuant, quid nos aegyptia prosunt
Sistra, quid in uacuo secubuisse thoro?
Cum rapiant mala fata bonos, ignoscite fasso
Sollicitor nullos esse putare deos.
Viue tamen moriture, pius cole sacra colentem,
Mors grauis a templis in caua busta trahet.
Carminibus confide bonis, iacet ecce tibullus
Vix manet ex toto parua quod urna capit.
Te ne sacer uates flammae rapuere rogales?
Pectoribus pasa nec timuere tuis?
Aurea sanctorum potuissent templa deorum
Vrere, quae tantum sustinuere nefas.
Auertit uultus erycis quae possidet arces,
Sunt quoq; qui lachrymas continuisse negant.
Sed tamen hoc melius, quam si phaeacia tellus,
Ignotum uili supposuisset humo.
Hic certe madidos fugientes pressit ocellos
Mater, & incineres ultima dona dedit.
Hic soror in partem misera cum matre doloris
Venit in ornatas dilaniata comas.
Cumq; tuis sua iunxerunt Nemesisq; priorq;
Oscula, nec solos destituere rogos.
Delia discedens foelicius inquit amata
Sum tibi, uixisti dum tuus ignis eram.
Cui Nemesis, quid ait tibi sunt mea damna dolori?
Me tenuit moriens deficiẽte manu.
Si tamen e nobis aliquid nisi nomen & umbra

OVIDII EPISTOLA DE MORTE TIBVLLI.

m Ennona si mater? mater plorauit Achillem,
Et tangunt magnas tristia fata deas.
Flebilis indignos elegeia solue capillos.
Ah nimis ex uero nunc tibi nomen erit.
Ille tui uates operis tua fama tibullus,
Ardet in extructo corpus inane rogo.
Ecce puer ueneris fert euersamq; pharetram,
Et fractos arcus, & sine luce facem.
Aspice demissis ut eat miserabilis alis,
Pectoraq; infesta tundat aperta manu.
Excipiunt lachrymas sparsi per colla capili,
Oraq; singultu concutiente sonant.
Fratris in aeneae sic illum funere dicunt
Egressum tectis pulcher iule tuis.
Nec minus est confusa uenus moriente tibullo,
Quam iuuenis rupit cum ferus inguen aper.
At sacri uates & diuum cura uocamur,
Sunt etiam qui nos numen habere putent.
Scilicet omne sacrum mors importuna profanat,
Omnibus obscuras inicit illa manus.
Quid pater hismario? quid mater profuit orpheo?
Carmine quid uictas obstupuisse feras?
Et linon in siluis idem pater edidit altis,
Dicitur inuicta concinuisse lyra.
Aspice maeonidem, a quo ceu fonte perenni
Vatum pieriis ora rigantur aquis.
Hunc quoq; summa dies nigro summersit auerno,
Effugiunt auidos carmina sola rogos.
Durat opus uatum Troiani fama laboris,

Atq; utinam possis uni mihi bella uideri,
Displiceas aliis, sic ego tutus ero.
Nil opus inuidia est, procul absit gloria uulgi,
Qui sapit in tacito gaudeat ipse sinu.
Sic ego secretis possum bene uiuere siluis,
Qua nulla humano sit uia trita pede.
Tu mihi curarum requies, tu nocte uel atra
Lumen, & solis tu mihi turba locis.
Nunc licet e coelo mittatur amica tibullo,
Mittetur frustra, deficietq; uenus.
Hoc tibi sancta tuae iunonis numina iuro,
Quae sola ante alios est mihi magna deos.
Quid facio demens heu heu mea pignora cedo
Iuraui stulte prodeat iste timor.
Nunc tu fortis eris, nunc tu me audacius ures,
Hoc peperit misero garrula lingua malum.
Iam faciam quodcunq; uoles, tuus usq; manebo,
Nec fugiam notae seruitium dominae.
Sed ueneris sanctae considam uinctus ad aras
Haec notat in iustos, supplicibusq; fauet.

DE PVELLAE INFAMIA.

Rumor ait crebro nostram peccare puellam,
Nunc ego me surdis auribus esse uelim.
Crimina non haec sunt nostro sine facta dolore,
Quid miserum torques rumor acerbe? tace.

FINIS.

AD CHERINTVM DE EIVS NATALI

f Cis iter ex animo ſublatum triſte puellæ,
Natali Romæ nunc ſinit eſſe tuo?
Omnibus ille dies nobis natalis agatur
Qui nec opinati candidus uſq; uenit.

SVLPITIA.

g Ratum eſt ſecurus multum, quod iam mihi de me
Permittas ſubito ne male inepta cadam.
Sit tibi cura toga potior, preſſumq; quaſillo
Scortum, quam ſerui filia Sulpitia.
Solliciti ſint pro nobis quibus illa dolori eſt,
Ne cedam ignoto maxima cauſa toro.

AD CHERINTVM.

e St ne tibi Cherinthe tuæ placiture puellæ
Qui mea nunc uexat corpora feſſa calor.
Ah ego non aliter triſtes euincere morbos
Optarim, quam te ſic quoq; uelle putem.
Nam mihi quid proſit morbos euincere? ſi tu
Noſtra potes læto pectore ferre mala.
Ne tibi ſim mea lux æque iam feruida cura,
Vt uideo paucos ante fuiſſe dies.
Si quicquam tota commiſi ſtulta iuuenta,
Cuius me fatear pœnituiſſe magis.
Heſterna quam te ſolum quod nocte reliqui,
Ardorem cupiens diſſimulare meum.

AD AMICAM.

n Vlla tuum nobis ſubducet fœmina lectum
Hoc primum iuncta eſt fœdere noſtra uenus.
Tu modo ſola places, nec iam te præter in urbe
Formoſa eſt oculis ulla puella meis.

Nec possit cupidos uigilans deprehendere custos,
Fallendiq; uias mille ministret amor.
Annue,purpureaq; ueni perlucida palla,
Ter tibi sic libo,ter dea casta mero.
Præcipit & natæ mater studiosa quod optet,
Illa aliud tacita iam sibi mente rogat.
Vritur ut celeres urunt altaria flammæ,
Nec liceat quamuis sana fuisse uelit.
Si iuueni grata est,ueniet cum proximus annus,
Hic idem uotis iam uetus adsit amor.

GRATVLATIO AD VENEREM.

t Andem uenit amor,qualem texisse pudore
Quam nudasse alicui sit mihi fama magis.
Exorata meis illum cytheræa camœnis
Attulit in nostrum,deposuitq; sinum.
Exoluit promissa uenus,mea gaudia narret,
Dicetur si quis non habuisse suam.
Non ego signatis quicquam mandare tabellis,
Me legat ut nemo quam meus ante uelim.
Sed peccasse iuuat,uultus componere famæ
Tædet,cum digno digna fuisse ferar.

AD MESSALAM.

i Nuisus natalis adest,qui rure molesto
Et sine Cherintho tristis agendus erit.
Dulcius urbe quid est,an uilla sit apta puellæ?
Atq; eretino frigidus amnis agro.
Iam nimium Messala mei studiose quiescas,
Non tempestiuæ sæpe propinque uiæ
Hic animum sensusq; meos abducta relinquo
Arbitrio quamuis non sinis esse meo.

Atq; inter festos semper habendus erit.
Te nascente nouum parcæ cecinere puellis
Seruitium, & dederunt regna superba tibi.
Vror ego ante alias, iuuat hoc Cherinthe quod uror,
Si tibi de nobis mutuus ignis adest.
Mutuus adsit amor, te per dulcissima furta,
Perq; tuos oculos, per geniumq; rogo.
Mane geni, cape thura libens, uotisq; faueto,
Si modo quod de me cogitat, ille uelit.
Quod si forte alios iam nunc suspirat amores,
Tunc precor infidos sancte relinque focos.
Nec sis nunc iniusta Venus, uel seruiat æque
Vinctus uterque tibi, uel mea uincla leua.
Sed potius ualida teneamur uterq; cathena,
Nulla queat posthac quam soluisse dies.
Optat idem iuuenis, quod nos, sed tutius optat.
Nam pudet hæc illum dicere uerba palam.
At tu natalis quoniam Deus omnia sentis
Annue, quid refert clam'ue, palam'ue roget?

AD IVNONEM.

n Atalis Iuno sanctos cape thuris aceruos,
Quos tibi dat tenera docta puella manu.
Tota tibi est hodie, tibi se lætissima compsit,
Staret ut ante tuos conspicienda focos.
Illa quidem ornandi causas tibi diua relegat,
Est tamen occulte cui placuisse uelit.
At tu sancta faue, ne nos diuellat amantes,
Sed iuueni quæso mutua uincla para.
Sic bene compones ulli non ille puellæ
Seruire, aut cuiquam dignior illa uiro.

Nec possit

Et celer in nostros ipse recurre sinus.

AD PHOEBVM.

h *Vc ades, & teneræ morbos expelle puellæ,*
Huc ades intonsa Phœbe superbe coma.
Crede mihi propera, nec te iam Phœbe pigebit
Formosæ medicas applicuisse manus.
Effice neu macies pallentis occupet artus,
Neu notet informis pallida membra color.
Et quodcunq; mali est, & quicquid triste timemus,
In pelagus rapidis euehat amnis aquis.
Sancte ueni, tecumq; feras quicunque sapores,
Quicunq; & cantus corpora fessa leuant.
Neu iuuenem torque, metuit qui fata puellæ,
Votaq; pro domina uix numeranda facit.
Interdum uouet, interdum quod langueat illa,
Dicit in æternos aspera uerba Deos.
Pone metum Cherinthe, Deus non lædit amantes,
Tu modo semper, ama, salua puella tibi est.
At nunc tota tua est, te solum candida secum
Cogitat, & frustra sedula turba canit.
Phœbe faue, laus magna tibi tribuetur in uno
Corpore seruato restituisse duos.
Nil opus est fletu, lachrymis erit aptius uti,
Siquando fuerit tristior illa tibi.
Iam celeber, iam lætus eris, cum debita reddet
Certatim sanctis lætus uterque focis.
Tunc te fœlicem dicet pia turba deorum.
Optabunt artes & sibi quisq; tuas.

AD CHERINTHVM.

e *St qui te Cherinthe dies dedit hic mihi sanctus*

Et quascunque niger rubro de litore conchas,
  Proximus eois colligit indus aquis.
Hanc uos pierides festis cantate calendis,
  Et testudinea Phœbe superbe lyra.
Hoc solemne sacrum multos celebretur in annos,
  Dignior est uestro nulla puella choro.

SVLPITIA AD CHERINTVM.

P Arce meo iuueni, seu quis bona pascua campi,
  Seu colis umbrosi deuia montis aper,
Nec tibi sit duros acuisse in pectora dentes,
  In columem custos hunc mihi seruet amor.
Sed procul abducit uenandi Delia cura.
  O pereant syluæ, deficiantq; canes.
Quis furor est, quæ mens densos indagine colles
  Claudentem, teneras lædere uelle manus?
Quid'ue iuuat furtim latebras intrare ferarum?
  Candidaq; hamatis crura notare rubis?
Sed tamen, ut tecum liceat Cherinthe uagari,
  Ipsa ego per montes retia torta feram.
Ipsa ego uelocis quæram uestigia cerui,
  Et demam celeri ferrea uincla cani.
Tunc mihi tunc placeant syluæ, si lux mea tecum
  Arguar ante ipsas concubuisse plagas.
Tunc ueniat licet ad casses, illæsus abibit,
  Ne ueneris cupidæ gaudia turbet aper.
Tunc sine me sit nulla Venus, sed lege Dianæ
  Caste puer casta retia tende manu.
Et quæcumq; meo furtim subrepit amori,
  Incidat in sæuas diripienda feras.
At tu uenandi studium concede parenti,

Vel bene si notus, summo uel in hæret in ore
Nulla mihi statuent finem te fata canendi.
Quin etiam mea tunc tumulus cum texerit ossa,
Seu matura dies fato properat mihi mortem,
Longa manet seu uita, tamen mutata figuram,
Seu me finget equum rigidos percurrere campos
Doctum, seu tardi pecoris sim gloria taurus,
Siue ego per liquidum uolucris uehar aera pinnis
In quencunq; hominem me longa receperit ætas,
Inceptis de te subtexam carmina chartis.

LAVS SVLPITIAE AD MARTEM.

Svlpitia est tibi culta tuis mars magne calendis,
Spectatum e cœlo, si sapis, ipse ueni.
Hoc Venus ignoscet, at tu uiolente caueto,
Ne tibi miranti turpiter arma cadant.
Illius ex oculis cum uult exurere diuos,
Accendit geminas lampadas acer amor.
Illam quicquid agit, quoquo uestigia mouit,
Componit furtim, subsequiturq; decor.
Seu soluit crines, fusis decet esse capillis,
Seu compsit, comptis est ueneranda comis.
Vrit seu tyria uoluit procedere palla.
Vrit seu niuea candida ueste uenit.
Talis in æthereo fœlix uertumnus olympo,
Mille habet ornatus, mille decenter habet.
Sola puellarum digna est cui mollia caris
Vellera det succis bis madefacta tyros.
Possideatq; metit quicquid bene olentibus aruis
Cultor odoratæ diues arabs segetis,

Tondeturq; seges maturos annua partus,
Et ferro tellus, pontus confunditur ære.
Quin etiam structis exurgunt oppida muris.
Ergo ubi præclaros poscent tua facta triumphos,
Solus utroq; idem diceris magnus in orbe.
Non ego sum satis ad tantæ præconia laudis
Ipse mihi non si præscribat carmina Phœbus.
Est tibi qui possit magnis se accingere rebus
Valgius, æterno proprior non alter Homero,
Languida non noster peragit labor otia, quamuis
Fortuna (ut mos est illi) me aduersa fatiget.
Nam mihi cum magnis opibus domus alta niteret,
Cui fuerant flaui ditantes ordine sulci,
Horrea fœcundis indeficientia mensis,
Cuiq; pecus denso pascebant agmine colles,
Et domino satis, & nimium furiq;, lupoq;,
Nunc desiderium superest. nam cura nouatur,
Cum memor accitos semper dolor admonet annos.
Sed licet asperiora cadant, spolierq; relictus,
Non te deficient nostræ memorare camœnæ,
Nec solum tibi pierii tribuentur honores,
Pro te uel rapidas ausim maris ire per undas,
Aduersis hyberna licet tumeant freta uentis,
Pro te uel solus densis obsistere turmis,
Vel paruum ætnææ corpus committere flammæ,
Dum quodcumq; tuum est, nostri sit paruula cura.
Sit tibi quantalibet. si sit modo, non mihi regna
Lydia, non magni potior sit fama Gylippi,
Posse meleteas nec mallem mittere chartas
Quod tibi si uersus noster notus'ue minus'ue,

Cretæis ardens aut unda Caystria campis.
Nec qua regna uago Tomyris finiuit Araxe,
Impia nec sæuis celebrans conuiuia mensis.
Vltima uicinus Phœbo tenet arua padæus,
Quaq; hebrus, tanaisq; getas rigat, atq; mosinos,
Quid moror? oceanus ponto qua continet orbem,
Nulla tibi aduersis regio se se offeret armis.
Te manet inuictus romano marte britannus,
Teq; interiecto mundi pars altera sole.
Nam circunfuso consistit in aere tellus,
Et quinq; in partes totus disponitur orbis,
Atq; duæ gelido uastantur frigore semper,
Illic & densa tellus abscondimr umbra,
Et nulla incepto perlabitur unda liquore,
Sed durata riget densam in glaciemq;, niuemq;,
Quippe ibi nonunquam titan super ingerit ortus,
At media est Phœbi semper subiecta calori,
Seu proprior terris æstiuum fertur in orbem.
Seu celer hybernas properat decurrere luces,
Non ergo presso tellus consurgit aratro,
Nec frugem segetes præbent, nec pabula terræ.
Non illic colit arua Deus, Bacchus'ue, Ceres'ue,
Nulla nec exustas habitant animalia partes.
Fertilis hanc interposita est; interq; rigentes,
Nostraq; & huic aduersa solo pars altera nostro,
Quas similis utrinq; tenens uicinia cœli
Temperat alter & alterius uires negat aer.
Hinc placidus nobis per tempora labitur annus.
Hic & colla iugo didicit summittere taurus,
Et lenta excelsos uitis conscendere ramos.

Terna minus pyliæ miretur sæcula famæ,
Centum fœcundos titan renouauerat annos,
Ipse tamen uelox celerem super edere corpus
Audet equum, ualidisq; sedet moderator habenis,
Te duce non alias conuersus terga domator
Libera romanæ subiecit colla cathenæ.
Nec tamen his contentus eris, maiora peractis
Instant, compertum est ueracibus ut mihi signis,
Quis amithaonius nequeat certare Melampus.
Nam modo fulgentem tyrio sub tegmine uestem
Indueras, oriente die duce fertilis anni
Splendidior liquidis cum sol caput extulit undis,
Et fera discordes tenuerunt flamina uenti,
Curua nec assuetos egerunt flumina cursus,
Quin rapidum placidis etiam mare constitit undis,
Vlla nec aerias uolucris perlabitur auras,
Nec quadrupes densas depascitur aspera syluas,
Quin largita tuis sunt multa silentia uotis.
Iupiter ipse leui uectus per inania curru
Affuit, & cælo uicinum liquit olympum,
Intentaq; tuis precibus se præbuit aure,
Cunctaq; ueraci capite annuit additus aris.
Lætior eluxit structos super ignis aceruos.
Quin hortante Deo magnis insistere rebus
Incipe, non iidem tibi sint, aliisq; triumphi,
Non te uicino remorabitur obuia Marte
Gallia, nec latis audax Hispania terris.
Nec fera rhetæo tellus obsessa colono.
Nec qua uel nilus, uel rega lympha choaspes
Profluit, aut rapidus Cyri dementia Gindes,

Nam te non alius belli tenet aptius artes,
Qua deceat tutam castris deducere fossam,
Qualiter aduersos hosti defigere neruos.
Quem'ue locum ducto melius sic claudere uallo,
Fontibus ut dulces erumpat terra liquores.
Vt facilisq; tuis aditus sit & arduus hosti,
Laudis & assiduo uigeat certamine miles.
Quis tardam'ue sudem melius, celerem'ue sagittam
Iecerit, aut lento perfregerit obuia pilo.
Aut quis equum celerem'ue arcto compescere freno
Possit, & effusas tardo permittere habenas,
Inq; uicem modo directo contendere passu,
Seu libeat curuo melius contendere gyro,
Parma seu quis dextra uelit, seu leua tueri,
Siue hac, siue illac grandis uenit impetus hastæ
Amplior, aut signata cita loca tangere funda,
Iam simul audacis ueniunt certamina martis,
Aduersisq; parent acies concurrere signis,
Tunc tibi non desit faciem componere pugnæ,
Seu sit opus quadratum acies consistat in agmen,
Rectus inæquatis decurrat frontibus ordo,
Seu libeat duplicem, seu iunctum cernere martem,
Dexteraq; ut leuum teneat, dextrumq; sinister
Miles, sitq; duplex gemini uictoria casus.
At non per dubias errant mea carmina laudes.
Nam bellis experta cano, testis mihi uictæ
Fortis iapigiæ miles, testis quoque fallax
Pannonius, gelidas passim disiectus in alpes.
Testis arupinis, & pauper natus in armis.
Quem si quis uideat uetus ut non fregerit ætas,

Ille per ignotas audax errauerit urbes,
Qua maris extremis tellus includitur undis,
Nam cyconumq; manus aduersis reppulit armis,
Non ualuit lotos cœptos auertere cursus,
Cessit & ætnææ neptunius incola rupis
Victa maroneo fœdatus lumina Baccho.
Vexit & æolios placidum per nerea uentos,
Incultos adiit lestrygonas, antiphatemq;
Nobilis artaciæ gelidos quos irrigat unda,
Solum nec doctæ uerterunt pocula Circes.
Quamuis illa foret solis genus, apta uel herbis,
Aptaq; uel cantu ueteres mutare figuras.
Cimmerion etiam obscuras accessit ad oras,
Quis nunquam cadente dies apparuit ortu,
Seu super terras Phœbus, seu curreret infra
Vidit ut inferno Plutonis subdita regna.
Magna Deum proles leuibus discurret umbris.
Præteriitq; cita sirenum litora puppi.
Illum tergeminæ nantem confinia mortis.
Nec scyllæ sæuo conterruit impetus orbe,
Cum canibus rapidas inter freta serperet undas,
Nec uiolenta suo consumpsit more charybdis,
Vel si sublimis fluctu consurgeret imo,
Vel si interrupto nudaret gurgite pontum,
Non uiolata uagi sileantur pascua solis.
Non amor, & fœcunda atlantidos arua calypsus
Finis & errorum miseri phæacia tellus.
Atq; hæc seu nostras intersunt cognita terras,
Fabula siue nouum dedit his erroribus orbem,
Sit labor illius tua dum facundia maior.

Huic & contextus passim fluat igneus æther,
Pendentiq; super claudantur ut omnia cœlo.
At quodcunq; meæ poterunt audere camœnæ,
Seu tibi par poterunt, seu quod spes abnuit ultra
Siue minus, certeq; canent minus, omne mouemus,
Hoc tibi, nec tanto careat mihi nomine charta.
Nam, quãquam antiquæ gentis superant tibi laudes
Non tua maiorum contenta est gloria fama,
Nec quæris quid qua iudex sub imagine dicat,
Sed generis priscos contendis uincere honores,
Quam tibi maiores maius decus ipse futurus.
At tua non titulis capiet sub nomine facta,
Aeterno sed erunt tibi magna uolumina uersu,
Conuenietq; tuas cupidi componere laudes
Vndiq;, quiq; canent iuncto pede, quiq; soluto.
Quis potius certamen erit, sim uictor in illis,
Vt nostrum tantis inscribam nomen in actis.
Quisq; tibi maiora gerit castris'ue, foro'ue,
Nec tamen hic aut hic tibi laus, maior'ue, minor'ue,
Iusta pari premitur ut ueluti cum pondere libra
Prona, nec hac plus parte sedet nec surgit ab illa.
Qualis in æquatum si quando onus urget utrinque
Instabilis natat alterno cõpressior orbe.
Nam seu diuersi fremat inconstantia uulgi
Non alius sedare queat, seu iudicis ira
Sit placanda, tuis poterit mitescere uerbis.
Non Pylos aut ithacæ tantos genuisse feruntur
Nestora, uel paruæ magnum decus urbis Vlyssem,
Vixerit ille senex quamuis dum terna per orbem
Sæcula fertilibus titan decurreret horis.

Tu puer & liquidum fortius adde merum.
Iam dudum tyrio madefactus tempora nardo
Debueram sertis implicuisse comas.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI, LIBER QVARTVS.

E Messala canam, quanquam mea cognita uirtus
t Terret, ut infirmae ualeant subsistere uires,
Incipiam tamen a meritis, si carmina laudes
Deficiant humiles, tantis sim conditor actis.
Nec tua te praeter chartis intexere quisquam
Facta queat, dictis, ut non maiora supersint.
Est nobis uoluisse satis, nec munera parua
Respueris, etiam Phoebo gratissima dona
Cres tulit, & cunctis Baccho iucundior hospes
Icarus, ut puro testantur sidera coelo,
Erigoneq; canisq; neget ne longior aetas.
Quin etiam Alcides Deus ascensurus olympum,
Laeta molorcheis posuit uestigia terris,
Paruaq; coelestes pacauit mica, nec illis
Semper inaurato taurus cadit hostia cornu.
Hic quoq; sit gratus paruus labor, ut tibi possim
Inde alios, aliosq; memor componere uersus.
Alter dicet opus magni mirabile mundi,
Qualis in immensum desciderit aera tellus,
Qualis & in curuum pontus confluxerit orbem,
Et uagus e terris qua surgere nititur aer

ELEGIA .VII.

h Ei mihi difficile est imitari gaudia falsa,
Difficile est tristi fingere mente iocum.
Nec bene mendaci risus componitur ore,
Nec bene sollicitis ebria uerba sonant.
Quid queror infoelix? turpes discedite curæ.
Odit lenæus tristia uerba pater.
Cnosia theseæ quondam periuria linguæ
Fleuisti ignoto sola relicta mari.
Sed cecinit pro te doctus Minoi Catullus,
Ingrati referens impia facta uiri.
Vos ego nunc moneo foelix, quicunq; dolore
Alterius disces posse carere tuo.
Nec uos aut capiant pendentia brachia collo,
Aut fallat blanda sordida lingua fide.
Et si per q; suos fallax iurauit ocellos,
Iunonemq; suam perq; suam uenerem,
Nulla fides inerit. periuria ridet amantum
Iupiter, & uentos irrita ferre iubet.
Ergo qui toties fallacis uerba puellæ
Conqueror, ite a me seria uerba precor.
Quam uellem tecum longas requiescere noctes,
Et tecum longos peruigilare dies.
Perfida nec merito nobis, nec amica, merenti
Perfida, sed quamuis perfida, cara tamen.
Naida Bacchus amat, cessas o lente minister,
Temperet annosum martia lympha merum.
Non ego si fugiat, nostræ conuiuia mensæ
Ignotum cupiens uana puella torum.
Sollicitus repetam tota suspiria nocte,

Aufer & ipse meum pariter medicando dolorem,
 Sæpe tuo cecidit munere uictus amor.
Care puer madeant generoso pocula Baccho,
 Et nobis prona funde falerna manu.
Ite procul durum curæ genus, ite labores,
 Fulserit hic niueis delius alitibus.
Vos modo proposito dulces faueatis amici,
 Neue neget quisquam me duce se comitem.
Aut siquis uini certamen mite recuset,
 Fallat eum tecto cara puella dolo.
Ille facit dites animos Deus, ille ferocem
 Contudit, & dominæ misit in arbitrium.
Armeniasq; tigres, & fuluas ille leænas
 Vicit, & indomitis mollia corda dedit.
Hæc amor, & maiora ualet, sed poscite Bacchi
 Munera, quem uestrum pocula sicca iuuant.
Conuenit ex æquo, nec toruus liber in illos,
 Qui se, quiq; una uina iocosa colunt.
Iam uenit iratus nimium, nimiumq; seuerus,
 Qui timet irati numina magna bibat.
Quales his pœnas Deus hic, quantasq; minetur,
 Cadmeæ matris præda cruenta docet.
Sed procul a nobis hic sit timor, illaq; siqua est
 Quid ualeat læsi sentiat ira Dei.
Quid precor ah demens, uenti temeraria uota
 Aeriæ & nubes diripienda ferant.
Quamuis nulla mei superest tibi cura Neæra,
 Sis fœlix, & sint candida fata tua.
At nos securæ reddamus tempora mensæ.
 Venit post multos una serena dies.

Nec mea mortiferis infecit pocula succis
Dextera, nec cuiquam tetra uenena dedit.
Nec nos sacrilegos templis admouimus ignes,
Nec cor sollicitant facta nefanda meum.
Nec nos insanæ meditantis iurgia linguæ,
Impia in aduersos soluimus ora Deos.
Et non dum cani nigros læsere capillos,
Nec uenit tardo curua senecta pede,
Natalem primo nostrum uidere parentes
Cum cecidit fato consul uterq; pari.
Quid fraudare iuuat uitem crescentibus uuis?
Et modo nata mala uellere poma manu?
Parcite, pallentes undas quicunq; tenetis,
Diraq; sortiti tertia regna Dei.
Elysios olim liceat cognoscere campos,
Lethæamq; ratem, cimmeriosq; lacus.
Cum mea rugosa pallebunt ora senecta,
Et referam pueris tempora prisca senex.
Atq; utinam uano nequicquam terrear æstu,
Languent ter quinos iam mea membra dies,
Atq; mihi thuscæ celebrantur numina lymphæ,
Et facilis lenta pellitur unda manu.
Viuite fœlices memores & uiuite nostri,
Siue erimus, seu nos fata fuisse uelint,
Interea nigras pecudes promittite diti,
Et niuei lactis pocula mixta mero.

ELEGIA .VI.

C Andide liber ades, sic sit tibi mystica uitis
Sic hedera semper tempora uincta feras.

Vincuntur molli pectora dura prece.
Quod si uera canunt sacris oracula templis,
Hæc illi nostro nomine dicta refer.
Hoc tibi coniugium promittit Delius ipse
Fœlix, ac alium desine uelle uirum.
Dixit, & ignauus defluxit pectore somnus.
Ah ego non possum tanta uidere mala.
Nec tibi crediderim uotis contraria uota,
Nec tantum crimen pectore inesse tuo.
Nam te nec uasti genuerunt æquora ponti,
Nec flammam uoluens ore chimæra fero.
Nec canis anguinea redimitus terga caterua,
Cui tres sunt linguæ, tergeminumq; caput.
Scyllaq; uirgineam canibus submixta figuram.
Nec te conceptam sæua leæna tulit.
Barbara nec scythiæ tellus, horrenda'ue syrtis,
Sed culta, & duris non habitanda domus.
Et longe ante alios omnes mitissima mater,
Isq; pater, quo non alter amabilior.
Hæc Deus in melius crudelia somnia uertat,
Et iubeat tepidos irrita ferre notos.

ELEGIA. V.

n Os tenet hetruscis manat quæ fontibus unda
Vnda sub æstiuum non adeunda canem.
Nunc autem sacris baiarum maxima lymphis,
Cum se purpureo uere remittit hyems.
At mihi Persephone nigram denuntiat horam,
Immerito iuueni parce nocere dea.
Non ego tentaui nulli temeranda deorum
Audax laudandæ sacra docere deæ,

Dicere non norunt, quid ferat hora sequens.
At mihi fatorum leges, æuiq; futuri
Euentura pater posse uidere dedit.
Quare ego quæ dico non fallax accipe uates,
Quodq; Deus uero cynthius ore ferat.
Tantum cara tibi, quantum nec filia matri,
Quantum nec cupido bella puella uiro,
Pro qua sollicitas cœlestia numina uotis,
Quæ tibi securos non sinit ire dies.
Et cum te fusco somnus uelauit amictu,
Vanum nocturnis fallit imaginibus.
Carminibus celebrata tuis formosa Neæra
Alterius mauult esse pulla uiri.
Diuersasq; suas agitat mens impia curas,
Nec gaudet casta nupta Neæra domo.
Ah crudele genus, nec fidum fœmina nomen,
Ah pereat, didicit fallere siqua uirum.
Sed flecti poterit, mens est mutabilis illi
Tu modo cum multa brachia tende fide.
Sæuus amor docuit dominæ fera uerba minantis,
Seuus amor docuit uerbera posse pati.
Me quondam Admeti niueas pauisse iuuencas,
Non est in uanum fabula ficta iocum,
Tunc ego nec cithara poteram gaudere sonora,
Nec similes chordis reddere uoce sonos,
Sed perlucenti cantus meditabar auena,
Ille ego Latonæ filius, atq; Iouis.
Nescis quid sit amor iuuenis, si ferre recusas
Immitem dominam, coniugiumq; ferum.
Ergo ne dubita blandas adhibere querellas,

Nec læsit magnos impia lingua Deos.
Iam nox æthereum nigris emensa quadrigis
  Mundum cœruleo lauerat amne rotas.
Nec me sopierat menti Deus utilis ægræ
  Somnus, sollicitas deficit ante domos.
Tandem cum summo Phœbus prospexit ab ortu,
  Pressit languentis lumina sera quies.
Hic iuuenis casta redimitus tempora lauro
  Est uisus nostra ponere sede pedem.
Non illo quicquam formosius ulla priorum
  Aetas, humanum nec uidet illud opus.
Intonsi crines longa ceruice fluebant,
  Stillabat tyrio myrtea rore coma.
Candor erat, qualem præfert latonia luna,
  Et color in niueo corpore purpureus.
Vt iuueni primum uirgo deducta marito,
  Inficitur teneras ore rubente genas.
Vt cum contexunt amaranthis alba puellæ
  Lilia, & autumno candida mala rubent.
Ima uidebatur talis illudere palla.
  Namq; hæc in nitido corpore uestis erat
Artis opus raræ fulgens testudine & auro
  Pendebat leua garrula parte lyra.
Hanc primum ueniens plectro modulatus eburno,
  Fœlices cantus ore sonante dedit.
Sed postquam fuerant digiti cum uoce locuti,
  Edidit hæc tristi dulcia uerba modo.
Salue cura Deum, Casto nam rite poetæ,
  Phœbusq; & Bacchus, pieridesq; fauent.
Sed proles Semeles Bacchus, doctæq; sorores

Dicere

O niueam, quæ te poterit mihi reddere lucem,
O mihi fœlicem terq; , quaterq; diem.
At si pro dulci reditu quæcumq; uouentur,
Audiat auersa non meus aure Deus.
Nec me regna iuuant, nec lydius aurifer amnis,
Nec quas terrarum sustinet orbis opes.
Hæc alii cupiant, liceat mihi paupere cultu
Securo cara coniuge posse frui.
Adsis, & timidis faueas saturnia uotis,
Et faueas concha cypria uecta tua.
At si fata negant reditum, tristeq; sorores
Stamina quæ ducunt, quæq; futura neunt.
Me uocet in uastos amnes, nigramq; paludem
Diues in ignaua luridus orcus aqua.

ELEGIA .IIII.

d I meliora ferant, nec sint insomnia uera,
Quæ tulit hesterna pessima nocte quies.
Ite procul uani, falsumq; auertite uisum,
Desinite in uotis quærere uelle fidem.
Diui uera monent, uenturæ nuntia sortis,
Vera monent thuscis exta probata uiris.
Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,
Et pauidas mentes falsa timere iubent.
Et natum in curas hominum genus, omina noctis
Farre pio placant, & saliente sale.
Et tamen, ut cumq; est, siue illi uera moneri,
Mendaci somno credere siue uolent.
Efficiat uanos noctis Lucina timores
Et frustra immeritum pertimuisse uelit.
Si mea nec turpi mens est obnoxia facto,

Sic ego componi uersus in ossa uelim.
Sed tristem mortis demonstret littera causam,
Atq; haec in celebri carmina fronte notet.
Lygdamus hic situs est, dolor huic, & causa Neaera,
Coniugis ereptae causa perire fuit.

ELEGIA .III.

¶ Vid prodest coelum uotis implesse Neaera?
Blandaque cũ multa thura dedisse prece?
Non ut marmorei prodirem e limine tecti
Insignis clara, conspicuusq; domo.
Aut ut multa mei renouarent iugera tauri?
Et magnas messes terra benigna daret.
Sed tecum ut longae sociarint gaudia uitae,
Inq; tuo caderet nostra senecta sinu.
Tunc cum permensae defunctus tempora lucis
Nudus lethaea cogerer ire rate.
Nam graue quid prodest pondus mihi diuitis auri,
Aruaq; si findant pinguia mille boues?
Quid'ue domus prodest phrygiis innixa columnis,
Taenare siue tuis, siue Chariste tuis?
Et nemora in domibus sacros imitantia lucos,
Aurataeq; trabes, marmoreumq; solum
Quid'ue in erythraeo legitur quae litore concha,
Tinctaq; sydonio murice lana iuuat?
Et quae praeterea populis miratur in illis,
Inuida quae falso plurima uulgus amat.
Non opibus mentes hominum curaeq; leuantur
Nam fortuna sua tempora lege gerit.
Sit mihi paupertas tecum iucunda Neaera.
At sine te regum munera nulla uolo.

Teq; suis iurat caram magis esse medullis,
Siue sibi coniunx, siue futura soror.
Sed potius coniunx, huius spem nominis illi
Auferet extincto pallida ditis aqua.

ELEGIA .II.

Qui primus caram iuueni, carumq; puellæ
Eripuit iuuenem, ferreus ille fuit.
Durus & ille fuit, qui tantum ferre dolorem,
Viuere & erepta coniuge qui potuit.
Non ego firmus in hoc, non hæc patientia nostro
Ingenio, frangit fortia corda dolor.
Nec mihi uerba loqui pudor est, uitæq; fateri
Tot mala perpessæ tedia nata meæ.
Ergo ego cum tenuem fuero mutatus in umbram,
Candidaq; ossa super nigra fauilla teget.
Ante meum ueniat longos incompta capillos,
Et fleat ante meum mæsta Neæra rogum.
Sed ueniet caræ matris comitata dolore,
Mœreat hæc genero, mœreat illa uiro.
Præfatæ ante meos manes, animamq; rogatæ,
Perfusæq; pias ante liquore manus.
Pars quæ sola mei superabit corporis ossa
Incinctæ nigra candida ueste legent.
Et primum annoso spargent collecta lyæo,
Mox etiam niueo fundere lacte parent.
Post hæc carbaseis humorem tollere uentis,
Atq; in marmorea ponere sicca domo.
Illic quas mittit diues panchaia merces,
Eoiq; arabes, diues & assiria.
Et nostri memores lachrymæ fundantur eodem

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI, LIBER TERTIVS.

Martis romani festæ uenere calendæ,
Exoriens nostris hic fuit annus auis.
Et uaga nunc certa discurrunt undiq; pompa,
Perq; uias urbis munera perq; domos.
Dicite pierides, quo nam donetur honore
Seu mea, seu fallor, cara Neæra tamen.
Carmine formosæ, pretio capiuntur auaræ,
Gaudeat, ut digna est, uersibus illa meis.
Lutea sed niueum inuoluat membrana libellum,
Pumicet, & canas tondeat arte comas.
Summaq; prætexat tenuis fastigia chartæ,
Indicet ut nomen littera facta tuum.
Atq; inter geminas pingantur cornua frontes,
Sic etiam comptum mittere oportet opus.
Per uos authores huius mihi carminis oro,
Castaliamq; umbram, pieriosq; lacus.
Ite domum, cultumq; illi donate libellum
Sicut erat, nullus defluat inde color.
Illa mihi referat, si nostri mutua cura est,
An minor, an toto pectore deciderim.
Sed primum nympham larga donate salute,
Atq; hæc submisso dicite uerba sono.
Hæc tibi uir quondam, nunc frater casta Neæra
Mittit, & accipias munera parua rogat.

Sic bene sub tenera parua quiescat humo
Illa mihi sancta est, illius dona sepulchro,
Et madefacta meis serta feram lachrymis.
Illius ad tumulum fugiam, supplexq; sedebo,
Et mea cum muto fata querar cinere.
Non feret usq; suum te propter flere clientem,
Illius ut uerbis sis mihi lenta ueto.
Ne tibi neglecti mittant mala somnia manes,
Mœstaq; sopitæ stet soror ante torum.
Qualis ab excelsa præceps delapsa fenestra
Venit adinfernos sanguinolenta lacus.
Desino, ne dominæ luctus renouentur acerbi,
Non ego sum tanti, ploret ut illa semel.
Nec lachrymis oculos digna est fœdare loquaces,
Lena nocet nobis, ipsa puella bona est.
Lena uetat miserum Phyrne, furtimq; tabellas
Occulto portans itq;, reditq; sinu.
Sæpe ego cum dominæ dulces a limine diro
Agnosco uoces, hæc negat esse domi.
Sæpe ubi nox promissa mihi est, languere puellam
Nuntiat, aut aliquas extimuisse minas.
Tunc morior curis, sed mens mihi perdita fingit,
Quis'ue meam teneat, quot teneat'ue modis.
Tunc tibi lena precor diras satis anxia uiuas,
Mouerit e uotis pars quotacunq; deos.

FINIS.

ELEGIA .VII.

c A ſtra Macer ſequitur, tenero quid fiet amori?
Sit comes, & collo fortiter arma gerat.
Et ſeu longa uirum terræ uia, ſeu uaga ducent
Aequora, cum telis ad latus ire uolet.
Vre puer quæſo tua qui ferus ocia liquit,
Atq; iterum erronem ſub tua ſigna uoca.
Quod ſi militibus parces, erit hic quoq; miles
Ipſe, leuem galea qui ſibi portet aquam.
Caſtra peto, ualeatq; Venus, ualeantq; puellæ.
Et mihi ſunt uires, & mihi facta tuba eſt.
Magna loquor, ſed magnifice mihi magna locuto
Excutiunt clauſæ fortia uerba fores.
Iuraui quoties rediturum ad limina nunquam,
Cum bene iuraui, pes tamen ipſe redit.
Acer amor fractas utinam tua tela ſagittas,
Scilicet extinctas aſpiciamq; faces.
Tu miſerum torques, tu me mihi dira precari
Cogis, & inſana mente nefanda loqui.
Iam mala finiſſem letho, ſed credula uitam
Spes fouet, & melius cras fore ſemper ait.
Spes alit agricolas ſpes ſulcis credit aratris
Semina que magno fœnore reddat ager.
Hæc laqueo uolucres, hæc captat arundine piſces,
Cum tenues hamos abdidit ante cibus.
Spes etiam ualida ſolatur compede uinctum,
Crura ſonant ferro, ſed canit inter opus.
Spes facilem Nemeſim ſpondet mihi, ſed negat illa,
Hei mihi ne uincas dura puella deam.
Parce per immatura tuæ precor oſſa ſororis.

Nec tædebit auum paruo aduigilare nepoti,
Balbaq; cum puero dicere uerba senem.
Tunc operata Deo pubes discumbet in herba
Arboris antiquæ qua leuis umbra cadet.
Aut e ueste sacris tendent umbracula sertis
Vincta, coronatus stabit & ipse calix.
At sibi quisq; dapes, & festas extruet alte
Cespitibus mensas, cæspitibusq; torum.
Ingeret hic potus iuuenis, maledicta puellæ
Postmodo quæ uotis irrita facta uelit.
Nam ferus ille suæ plorabit sobrius idem,
Et se iurabit mente fuisse mala.
Pace tua pereant arcus, pereantq; sagittæ
Phœbe, modo in terris erret inermis amor,
Ars bona, sed postquam sumpsit sibi tela Cupido,
Heu heu quam multis ars dedit illa malum.
Et mihi præcipue, iaceo cum saucius annum,
Et faueo morbo, cum iuuat ipse dolor.
Vsq; cano Nemesim, sine qua uersus mihi nullus
Verba potest, iustos aut reperire pedes.
At tu (nam diuum seruat tutela poetas)
Præmoneo uati parce puella sacro.
Vt Messalinum celebrem, cum præmia belli
Ante suos currus oppida uicta feret.
Ipse gerens laurus, lauro deuinctus agresti
Miles io magna uoce triumphe canet.
Tunc Messala meus pia det spectacula turbæ,
Et plaudat curru prætereunte pater.
Annue, sic tibi sint intonsi Phœbe capilli,
Sic tua perpetua sit tibi casta soror.

Vera cano, sic usq; sacras innoxia lauros
 Vescar, & aeternum sit mihi uirginitas.
Haec cecinit uates, & te sibi Phoebe uocauit,
 Iactauit fusas & caput ante comas.
Quicquid Amalthea, quicquid Marpesia dixit,
 Heryphile Phoebo grata quod admonuit
Quasq; albana sacras tyburs per flumina sortes
 Portarit, sicco perlueritq; sinu.
Hae fore dixerunt belli mala signa cometen,
 Multus & in terras deplueritq; lapis.
Atq; tubas, atq; arma ferunt strepitantia coelo
 Audita, & lucos praecinuisse fugam.
Ipsum etiam solem defectum lumine uidit,
 Iungere pallentes nubilus annus eques,
Et simulacra Deum lachrymas fudisse repentes,
 Fataq; uocales praemonuisse boues.
Haec fuerant olim, sed tu iam mitis Apollo
 Prodigia indomitis merge sub aequoribus,
Vt succensa sacris crepitet bene laurea flammis,
 Omine quo foelix, & sacer annus eat.
At laurus bona signa dedit, gaudete coloni.
 Distendet spicis horea plena Ceres.
Oblitus & musto feriat pede rusticus uuas,
 Dolia dum magni deficiuntq; lacus.
At madidus Baccho sua festa parilia pastor
 Concinet, a stabulis tunc procul este lupi.
Ille leuis stipulae solemnis potus aceruos
 Accendet, flammas transilietq; sacras.
Et foetus matrona dabit, natusq; parenti
 Oscula compressis auribus eripiet.

Exiguus pulla per uada linter aqua.
Illa sæpe gregis diti placitura magistro
Ad iuuenem festa est uecta puella die.
Cum qua fœcundi redierunt munera ruris
Caseus, & niueæ candidus agnus ouis.

ELEGIA .VI.

I Mpiger Aenea uolitantis frater amoris,
Troica qui profugis sacra uehis ratibus.
Iam tibi laurentes assignat Iupiter agros,
Iam uocat errantes hospita terra lares.
Illic sanctus eris, cum te ueneranda Numici
Vnda Deum cœlo miserit indigetem.
Ecce super fessas uolitat uictoria puppes,
Tandem ad troianos diua superba uenit.
Ecce mihi lucent rutulis incendia castris.
Iam tibi prædico barbare Turne necem.
Ante oculos laurens castrum, murusq; Lauini est,
Albaq; ab Ascanio condita longa duce.
Te quoq; iam uideo marti placitura sacerdos
Ilia, uestales deseruisse focos.
Concubitusq; tuos furtim, uictasq; iacentes,
Et cupidi ad ripas arma relicta Dei.
Carpite nunc tauri de septem montibus herbas
Dum licet, hic magnæ iam locus urbis erit.
Roma tuum nomen terris fatale regendis,
Qua sua de cœlo prospicit arua Ceres.
Quaq; patent ortus, & qua fluitantibus undis
Solis anhelantes abluit amnis equos.
Troia quidem nunc se mirabitur, & sibi dicet
Vos bene tam longam consuluisse uiam.

Nunc opus ad laudes flectere uerba tuas.
Ipse triumphali deuinctus tempora lauro,
  Dum cumulant aras, ad tua sacra ueni.
Sed nitidus, pulcherq; ueni, nunc indue uestem
  Sepositam, longas nunc bene pecte comas.
Qualem te memorant saturno rege fugato,
  Victori laudes concinuisse Ioui.
Tu procul euentura uides, tibi deditus augur,
  Scit bene quid fati prouida cantet auis.
Tuq; regis sortes, per te praesentit haruspex,
  Lubrica signauit cum Deus exta notis.
Te duce romanos, nunquam frustrata Sybilla,
  Abdita quae senis fata canit pedibus.
Phoebe sacras Messalinum sine tangere chartas
  Vatis, & ipse precor, quod canat illa doce.
Nec dedit Aeneae sortes, postquam ille parentem
  Dicitur, & captos substinuisse lares.
Haec fore credebat Romam, cum moestus ab alto
  Ilion, ardentes respiceretq; Deos.
Romulus aeternae nondum firmauerat urbis
  Moenia, consorti non habitanda Remo.
Sed tunc pascebant herbosa palatia uaccae,
  Et stabant humiles in iouis arce casae.
Lacte madens illic suberat Pan ilicis umbrae,
  Et facta agresti lignea falce Pales.
Pendebatq; uagi pastoris in arbore uotum,
  Garrula siluestri fistula sacra Deo.
Fistula cui semper decrescit arundinis ordo,
  Nam calamus caera iungitur usq; minor.
At qua uelabri regio patet, ire solebat

Heu quicunque dedit forma cœlestis auaræ,
  Quale bonum multis attulit ipse malis.
Hinc fletus, rixæq; sonant, hæc deniq; causa
  Fecit, ut infamis hic deus esset amor.
At tibi quæ pretio uictos excludis amantes,
  Eripiant partas uentus, & ignis opes.
Quin tua tunc iuuenes spectent incendia læti,
  Nec quisquam flammæ sedulus addat aquam.
Seu ueniet tibi mors, nec erit qui lugeat ullus,
  Nec qui det mœstas munus in exequias.
At bona quæ nec auara fuit, centum licet annos
  Vixerit, ardentem flebitur ante rogum.
Atq; aliquis senior ueteres ueneratus amores,
  Annua constructo serta dabit tumulo.
Et bene discedens dicet, placideq; quiescas,
  Terraq; securæ sit super ossa leuis.
Vera quidem moneo, sed prosunt quid mihi uera?
  Illius est nobis lege colendus amor.
Quin etiam sedes iubebat si uendere auitas,
  Ite sub imperium, subtitulumq; lares.
Quicquid habet Circe, quicquid Medea ueneni,
  Quicquid & herbarum thessala terra gerit.
Et quod, ubi indomitis gregibus Venus afflat amores,
  Hippomanes, cupidæ stillat ab inguine equæ.
Si modo me placido uideat Nemesis mea uultu,
  Mille alias herbas misceat illa, bibam.

ELEGIA .V.

P Hœbe faue, nouus igreditur tua tēpla sacerdos
  Huc age cum cithara, carminibusq; ueni.
Nunc te uocales impellere pollice chordas,

Et seu quid merui, seu quid peccauimus, uror,
Vror, io remoue saeua puella faces.
O ego ne possim tales sentire dolores,
Quam mallem in gelidis montibus esse lapis.
Stare uel insanis cautes obnoxia uentis,
Naufraga quam uasti tunderet unda maris.
Nunc & amara dies, & noctis amarior umbra est.
Omnia nam tristi tempora felle madent.
Nec prosunt elegi, nec carminis author Apollo.
Illa caua pretium flagitat usque manu.
Ite procul musae, si non prodestis amanti,
Non ego uos, ut sint bella canenda colo.
Nec refero solisq; uias, & qualis ubi orbem
Compleuit, uersis luna recurrit equis.
Ad dominam faciles aditus per carmina quaero,
Ite procul musae, si nihil ista ualent
At mihi per caedem, & facinus sunt dona paranda,
Nec iaceam clausam flebilis ante domum.
Aut rapiam suspensa sacris insignia fanis,
Sed Venus ante alios est uiolanda mihi.
Illa malum facinus suadet, dominamq; rapacem
Dat mihi sacrilegas sentiat illa manus.
Operat quicunque legit uiridesq; smaragdos,
Et niueam tyrio murice tinguit ouem.
Hic dat auaritiae causas, & coa puellis
Vestis, & erubro lucida concha mari.
Haec fecere malas, hinc clauem ianua sensit,
Et coepit custos liminis esse canis.
Sed pretium si grande feras, custodia uicta est,
Nec proibent claues, & canis ipse tacet.

Solis & admotis inficit ignis equis.
Illi selectos certent præbere colores
Africa puniceum, purpureumq; Tyros.
Nota loquor, regnum ipse tenet, quem sæpe coegit
Barbara gypsatos ferre catasta pedes.
At tibi dura seges, Nemesim qui abducis ab urbe,
Persoluat nulla semina terra fide.
Et tu Bacche tener iucundæ consitor uuæ,
Tu quoq; deuotos Bacche relinque lacus.
Haud impune licet formosas tristibus agris
Abdere, non tanti sunt tua musta pater.
O ualeant fruges ne sint modo rure puellæ,
Glans alat, & prisco more bibantur aquæ.
Glans aluit ueteres, & passim semper amarunt,
Quid nocuit sulcos non habuisse satos?
Tum quibus aspirabat amor, præbebat aperte
Mitis in umbrosa gaudia ualle Venus.
Nullus erat custos, nulla exclusura dolentes
Ianua, si fas est, mos precor ille redi.
Ah pereant artes, & mollia iura colendi,
Horrida uillosa corpora ueste tegant.
Nunc si clausa mea est, si copia rara uidendi,
Heu miserum laxam quid iuuat esse togam?
Ducite ad imperium dominæ, sulcabimus agros
Non ego me uinclis, uerberibusq; nego.

ELEGIA .IIII.

S Ic mihi seruitium uideo, dominamq; paratam
Iam mihi libertas illa paterna uale.
Seruitium sed triste datur, teneorq; cathenis,
Et nunquam misero uincla remittit amor.

Aſpiceret, phœbi quæreret ille comam.
Delos ubi nunc Phœbe tua eſt, ubi delphica Pytho?
Nempe amor in parua te iubet eſſe caſa.
Fœlices olim ueneri cum fertur aperte,
Seruire æternos non puduiſſe Deos.
Fabula nunc ille eſt, ſed cui ſua cura puella,
Fabula ſit, mauult, quam ſine amore Deus.
At tu quiſquis is es, cui triſti fronte Cupido
Imperat, ut noſtra ſint tua caſtra domo.
Ferrea non uenerem, ſed prædam ſæcula laudant,
Præda tamen multis eſt operata malis.
Præda feras acies cinxit diſcordibus armis,
Hinc cruor, hinc cædes, mors propriorq; uenit.
Præda uago iuſſit geminare pericula ponto,
Bellica cum dubiis roſtra dedit ratibus.
Prædator cupit immenſos obſiſtere campos,
Vt multo innumeram iugere paſcat ouem.
Cui lapis externus curæ eſt, urbiſq; tumultus,
Portatur ualidis mille columna iugis.
Claudit & indomitum moles mare, lentus ut intra
Negligat hybernas piſcis adeſſe minas.
At tibi læta trahant ſamiæ conuiuia teſtæ,
Fictaq; cumana lubrica terra rota.
Heu heu diuitibus uideo gaudere puellas,
Iam ueniant prædæ, ſi Venus optat opes.
Vt mea luxuria Nemeſis fluat, utq; per urbem
Incedat donis conſpicienda meis.
Illa gerat ueſtes tenues, quas fœmina coa
Texuit, auratas diſpoſuitq; uias.
Illi ſint comites fuſci, quos india torret,

ELEGIA .III.

Vra meam Cornutæ tenent,uillæq; puellam.
  Ferreus eſt heu heu quiſquis in urbe manet.
Ipſa Venus latos iam nunc migrauit in agros,
  Verbaq; aratoris ruſtica diſcit amor.
O ego cum dominam aſpicerem, quam fortiter illic
  Verſarem ualido pingue bidente ſolum.
Agricolæq; modo curuum ſectarer aratrum,
  Dum ſubigunt ſteriles arua ſerenda boues.
Nec quererer quod ſol graciles exureret artus,
  Læderet & teneras puſtula rupta manus.
Pauit & Admeti tauros formoſus Apollo,
  Nec cithara,intonſæ profuerant'ue comæ.
Nec potuit curas ſanare ſalubribus herbis.
  Quicquid erat medicæ uicerat artis amor.
Ipſe deus ſolitus ſtabulis expellere uaccas,
  Et potum paſtas ducere fluminibus.
Et miſcere nouo docuiſſe coagula lacte,
  Lacteus & mixtus obriguiſſe liquor.
Tunc fiſcella leui detexta eſt uimine iunci,
  Raraq; per nexus eſt uia facta ſero.
Ah quoties illo uitulum geſtante per agros
  Dicitur occurrens erubuiſſe ſoror.
Ah quoties auſæ caneret dum ualle ſub alta
  Rumpere mugitu carmina docta boues
Sæpe duces trepidis petiere oracula rebus,
  Venit & a templis irrita turba domum.
Sæpe horrere ſacros doluit latona capillos,
  Quos admirata eſt ipſa nouerca prius.
Quiſquis inornatumq; caput,crineſq; ſolutos

Aut etiam sibi quisq; palam, nam turba iocosa
Obstrepit, & phrygio tibia curua sono.
Ludite, iam nox iungit equos, currumq; sequuntur
Matris lasciuo sidera fulua choro.
Postq; uenit tacitus fuluis circundatus alis
Somnus, & incerto somnia uana pede.

ELEGIA .II.

d Icamus bona uerba, uenit natalis ad aras,
Quisquis ades, lingua uir, mulierq; faue.
Vrantur pia thura focis, urantur odores,
Quos tener a terra diuite mittit arabs.
Ipse suos genius adsit uisurus honores,
Cui decorent sanctas florea serta comas.
Illius e puro distillent tempora nardo,
Atq; satur libo sit, madeatq; mero.
Annuat & cherinthe tibi quodcunq; rogabis,
En age quid cessas, annuit ille, roga.
Auguror, uxoris fidos optabis amores,
Iam reor hoc ipsos edidicisse deos.
Nec tibi malueris, totum quæcunq; per orbem
Fortis arat ualido rusticus arua boue.
Nec tibi gemmarum quicquid fœlicibus undis
Nascitur, eoi qua maris unda rubet.
Vota cadunt, utinam strepitantibus aduolet alis,
Flauaq; coniugio uincula portet amor.
Vincula quæ maneant semper, dum tarda senectus
Inducat rugas, inficiatq; comas.
Huc ueniat natalis auis, prolemq; ministret,
Ludat & ante tuos turba nouella pedes.

Agricola & minio suffusus Bacche rubenti,
Primus inexperta duxit ab urbe choros.
Huic datus a pleno memorabile munus ouili
Dux pecoris hircus auxerat, hircus oues.
Rure puer uerno primum de flore coronam
Fecit, & antiquis imposuit laribus.
Rure etiam teneris curam exhibitura puellis,
Molle gerit tergo lucida uellus ouis.
Hinc & fœmineus labor est, hinc pensa, colusq;,
Fusus & apposito pollice uersat opus.
Atq; aliqua assidue textrix operata Mineruam
Cantat, & appulso tela sonat latere.
Ipse quoq; inter agros, interq; armenta Cupido
Natus, & indomitas dicitur inter aquas.
Illic indocto primum se exercuit arcu,
Hei mihi quam doctas nunc habet ille manus.
Nec pecudes uelut ante petit, fixisse puellas
Gestit, & audaces perdomuisse uiros.
Hic iuueni detraxit opes, hic dicere iussit
Limen ad iratæ uerba pudenda senem.
Hoc duce custodes furtim transgressa iacentes
Ad iuuenem tenebris sola puella uenit.
Et pedibus prætentat iter suspensa timore,
Explorat cæcas cui manus ante uias.
Ah miseri, quos hic grauiter Deus urget, at ille
Fœlix, cui placidus leniter afflat amor.
Sancte ueni dapibus festis, sed pone sagittas
Et procul ardentes hinc precor abde faces.
Vos celebrem cantate Deum pecoriq; uocate
Voce Palem, pecori clam sibi quisq; uocet.

Eventura precor, uiden ut fœlicibus extis
Significet placidos nuntia fibra Deos?
Nunc mihi fumosos ueteris proferte falernos
Consulis, & chio soluite uincla cado.
Vina dieni celebrent. non festa luce madere
Est rubor, errantes & male ferre pedes.
Sed bene Messalam sua quisq; ad pocula dicat,
Nomen & absentis singula uerba sonent.
Gentis aquitanæ celeber Messala triumphis,
Et magna intonsis gloria uictor ades.
Huc ades, aspiraq; mihi dum carmine nostro
Redditur agricolis gratia cœlitibus.
Rura cano, rurisq; Deos, his uita magistris
Desueuit querna pellere glande famem.
Illi compositis primum docuere tigillis,
Exiguam uiridi fronde operire domum.
Illi etiam tauros primum docuisse feruntur
Seruitium, & plaustro supposuisse rotam.
Tunc uictus abiere feri, tunc consita pomus,
Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas.
Aurea tunc pressos pedibus dedit uua liquores,
Mixtaq; securo est sobria lympha mero.
Rura ferunt messes, calidi cum sideris æstu,
Deponit flauas annua terra comas.
Rure leuis uerno flores apis ingerit alueo,
Compleat ut dulci sedula melle fauos.
Agricola assiduo primum satiatus aratro,
Cantauit certo rustica uerba pede,
Et satur arenti primum est modulatus auena
Carmen, ut ornatos duceret ante Deos.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI, LIBER SECVNDVS.

Visquis adest, ualeat, fruges lustramus, & agros,

¶ Ritus ut à prisco traditus extat auo.

Bacche ueni, dulcisq; tuis e cornibus uua

Pendeat, & spicis tempora cinge Ceres.

Luce sacra requiescat humus, requiescat arator,

Et graue suspenso uomere cesset opus.

Soluite uincla iugis, nunc ad præsepia debent

Plena coronato stare boues capite.

Omnia sint operata Deo, non audeat ulla

Lanificam pensis imposuisse manum.

Vos quoq; abesse procul iubeo, discedat ab aris

Cui tulit externa gaudia nocte Venus.

Casta placent superis, pura cum ueste uenite,

Et manibus puris sumite fontis aquam.

Cernite fulgentes ut eat sacer agnus ad aras,

Vinctaq; post olea candida turba comas.

Di patrii purgamus agros, purgamus agrestes,

Vos mala de nostris pellite limitibus.

Neu seges eludat messem fallacibus herbis,

Neu timeat celeres tardior agna lupos.

Tunc nitidus plenis confisus rusticus agris

Ingerat ardenti grandia ligna foco.

Turbaq; uernarum saturi bona signa coloni

Ludet, & ex uirgis extruet ante casas.

Rusticus e lucoq; uehit male sobrius ipse
Vxorem plaustro, progeniemq; domum.
Sed ueneris tunc bella calent, scissosq; capillos
Foemina, perfractas conqueriturq; fores.
Flet teneras subtusa genas, sed uictor & ipse
Flet sibi dementes tam ualuisse manus.
At lasciuus amor rixæ mala uerba ministrat,
Inter & iratum lentus utrumq; sedet.
Ah lapis est, ferrumq; suam quicunq; puellã
Verberat, e cœlo diripit ille Deos.
Sit satis e membris tenuem perscindere uestem,
Sit satis ornatus dissoluisse comas,
Sit lachrymas mouisse satis. quater ille beatus,
Quo tenera irato flere puella potest.
Sed manibus qui sæuus erit, scutumq;, sudemq;
Is gerat, & miti sit procul a Venere.
At nobis pax alma ueni, spicamq; teneto,
Perfluat & pomis candidus ante sinus.

FINIS.

Hic placatus erat, seu quis libauerat uuam,
Seu dederat sanctæ spicea serta comæ.
Atq; aliquis uoti compos liba ipsa ferebat,
Postq; comes purum filia parua fauum.
At nobis ærata lares depellite tela,
Hostiaq; e plena rustica porcus hara.
Hunc pura cum ueste sequar, myrtoq; canistra
Vincta, geram myrto uinctus & ipse caput,
Sic placeam uobis, alius sit fortis in armis,
Sternat & aduersos Marte fauente duces.
Vt mihi potanti possit sua dicere facta
Miles, & in mensa pingere castra mero.
Quis furor est atram bellis accersere mortem?
Imminet, & tacito clam uenit illa pede.
Non seges est infra, non uinea culta, sed audax
Cerberus, & stygiæ nauita puppis aquæ.
Illic percussisq; genis, ustoq; capillo
Errat ad obscuros pallida turba lacus.
Quam potius laudandus hic est, quem prole parata
Occupat in parua pigra senecta casa.
Ipse suas sectatur oues, at filius agnos,
Et calidam fesso comparat uxor aquam.
Sic ego sim, liceatq; caput candescere canis,
Temporis & prisci facta referre senem.
Interea pax arua colat, pax candida primum
Duxit araturos sub iuga curua boues.
Pax aluit uites, & succos condidit uuæ,
Funderet ut nato testa paterna merum.
Pace bidens, uomerq; uigent, at tristia duri
Militis in tenebris occupat arma situs.

Cum trucibus uenerem iungere posse feris.
Blãditias ne meas aliis tu uendere es ausus?
Tu ne aliis demens oscula ferre mea?
Tunc flebis, cum me uinctum puer alter habebit,
Et geret in gremio regna superba tuo.
At tua tum me pœna iuuet, Veneriq; merenti
Fixa notet casus aurea palma meos.
Hanc tibi fallaci resolutus amore Tibullus
Dedicat, & grata sis dea mente, rogat.

ELEGIA .X.

Q Vis fuit horrendos primus qui protulit enses?
Quam ferus, & uere ferreus ille fuit.
Tunc cædes hominum, generi tunc prælia nata,
Tunc breuior diræ mortis aperta uia est.
At nihil ille miser meruit, nos ad mala nostra
Vertimus in sæuas quod dedit ille feras.
Diuitis hoc uitium est auri, nec bella fuerunt,
Faginus astabat cum scyphus ante dapes.
Non arces, non uallus erat, somnumq; petebat
Securus uarias dux gregis inter oues.
Tunc mihi uita foret, uulgi nec tristia nossem
Arma, nec audissem corde micante tubam.
Nunc ad bella trahor, & iam quis forsitan hostis
Hæsura in nostro tela gerit latere.
Sed patrii seruate lares, aluistis & iidem
Cursarem uestros cum tener ante pedes.
Neu pudeat prisco uos esse e stipite factos,
Sic ueteres ædes incoluistis aui.
Tunc melius tenuere fidem, cum paupere cultu
Stabat in exigua ligneus æde Deus.

Nam poteram ad laqueos cautior esse tuos.
Quin etiam attonita laudes tibi mente canebam,
Et me nunc nostri, pieridumq; pudet.
Illa uelim rapida Vulcanus carmina flamma
Torreat, & liquida deleat amnis aqua.
Tu procul hic absis, cui formã uẽdere cura est,
Et pretium plena grande referre manu.
At te, qui puerum donis corrumpere es ausus,
Rideat assiduis uxor inulta dolis.
Et cum furtiuo iuuenem lassauerit usu,
Tecum interposita languida ueste cubet.
Sint externa tuo semper uestigia lecto,
Et pateat cupidis semper aperta domus.
Nec lasciua soror dicatur plura bibisse
Pocula, quam plures emeruisse uiros.
Illam sæpe ferunt conuiuia ducere Baccho,
Dum rota luciferi prouocet orta diem.
Illa nulla queat melius consumere noctem,
Atq; operum uarias disposuisse uices.
At tua perdidicit; nec tu stultissime sentis,
Cum tibi non solita corpus ab arte mouet.
Tu ne putas illam pro te disponere crines?
Aut tenues denso pectere dente comas?
Illa hæc persuadet facies, auroq; lacertos
Vinciat, & tyrio prodeat apta sinu.
Non tibi sed iuueni cuidam uult bella uideri,
Deuoueat pro quo remq; domumq; tuam.
Non facit hoc uitio, sed corpora fœda podagra,
Et senis amplexus culta puella fugit.
Huic tamen accubuit noster puer, hunc ego credam

Deteret inualidos & uia longa pedes.
Admonui quoties, auro ne pollue formam,
Sæpe solent auro multa subesse mala.
Diuitiis captus si quis uiolauit amorem,
Asperaq; est illi, difficilisq; Venus.
Vre meum potius flāma caput, & pete ferro
Corpus, & intorto uerbere terga seca.
Nec tibi cælanti fas sit peccare, paranti
Sit Deus, occultos qui uetet esse dolos.
Ipse Deus tacito permisit lene ministro,
Ederet ut multo libera uerba mero.
Ipse Deus somno domitos emittere uocem
Iussit, & inuitos facta tegenda loqui.
Hæc ego dicebam, nunc me fleuisse loquentem,
Nunc pudet ad teneros procubuisse pedes.
Tunc mihi iurabas nullo te diuitis auri
Pondere, non gemmis frangere uelle fidem.
Non tibi si pretium campania terra daretur,
Non tibi si Bacchi cura falernus ager,
Illis eriperes uerbis mihi sidera cœli
Lucere, & puras fulminis esse uias.
Quin etiam flebas, at non ego fallere doctus
Tergebam humentes credulus usq; genas.
Quid facere s? nisi & ipse fores in amore puellæ,
Sit precor exemplo sed leuis illa tuo.
O quoties uerbis ne quisquam conscius esset,
Ipse comes multa lumina nocte tuli.
Sæpe insperanti uenit tibi munere nostro,
Et latuit clausas post adoperta fores.
Tum miser interii stulte confisus amari,

Dum mihi uenturam fingo quodcumq; mouetur,
Illius credo tunc sonuisse pedes.
Desistas lachrymare puer. non frangitur illa,
Et tua iam fletu lumina fessa tument.
Oderunt Pholoe (moneo) fastidia diui,
Nec prodest sanctis thura dedisse focis.
Hic Marathus quõdam miseros ludebat amantes,
Nescius ultorem post caput esse deum.
Saepe etiam lachrymas fertur risisse dolentis,
Et cupidum ficta detinuisse mora.
Nunc omnis odit fastus, nunc displicet illi
Quaecunq; opposita est ianua dura sera.
At te paena manet, nisi desinis esse superba,
Quam cupies uotis hunc reuocare diem.

ELEGIA .IX.

q Vid mihi, si fueras miseros laesurus amores,
Foedera per diuos clam uiolanda dabas?
Ah miser & siquis primo periuria celat,
Sera tamen tacitis poena uenit pedibus.
Parcite coelestes, aequum est impune licere
Numina formosis laedere uestra semel.
Lucra petens habili tauros adiungit aratro,
Et durum terrae rusticus urget opus.
Lucra petiturus parentia per freta uentis
Ducunt instabiles sidera certa rates.
Muneribus meus est captus puer, at Deus illa
In cinerem & liquidas munera uertat aquas.
Iam mihi persolues paenas, puluisq; decorem
Detrahet, & uentis horrida facta coma.
Vretur facies, urentur sole capilli.

At Venus inuenit puero concumbere furtim,
Dum timet, & teneros conserit usq; sinus.
Et dare anhelanti pugnantibus humida linguis
Oscula, & in collo figere dente notas.
Non lapis hanc gemmaeq; iuuant, quae frigore sola
Dormiat, & nulli sit cupienda uiro.
Heu sero reuocatur amor, seroq; iuuenta,
Cum uetus infecit cana senecta caput.
Tū studium formae est, coma tū mutatur, ut annos
Dissimulet uiridi cortice tincta nucis.
Tollere tunc cura est albos a stirpe capillos,
Et faciem dempta pelle referre nouam.
At tu dum primi floret tibi temporis aetas,
Vtere, non tardo labitur illa pede.
Heu Marathū torques, puero quae gloria uicto est?
In ueteres esto dura puella senes.
Parce precor tenero, non illi sontica causa est,
Sed nimius luteo corpora tingit amor.
Vel miser absenti moestas quam saepe querellas
Coniicit, & lachrymis omnia plena madent.
Quid me spernis ait, poterat custodia uinci,
Ipse dedit cupidis fallere posse Deus.
Nota Venus furtiua mihi est, ut lenis agatur
Spiritus, ut nec dent oscula rapta sonum.
Et possum media quamuis obrepere nocte,
Et strepitu nullo clam reserare fores.
Quid possunt artes miserum si spernit amantem,
Et fugit ex ipso saeua puella toro?
Vel cum promittit subito, sed perfida fallit,
Est mihi nox multis euigilanda malis.

Ipsa Venus magico religatum brachia nodo
  Perdocuit multis non sine uerberibus.
Desine dissimulare, Deus crudelius urit,
  Quos uidet inuitos succubuisse sibi.
Quid tibi nunc molles prodest coluisse capillos,
  Saepeq; mutatas disposuisse comas?
Quid fuco splendente genas ornare? quid ungues
  Artificis docta subsecuisse manu?
Frustra iam uestes, frustra mutantur amictus,
  Arctaq; constrictos cogit aluta pedes.
Ipsa placet, quamuis inculto uenerit ore,
  Nec nitidum tarda compserit arte caput.
Num te carminibus, num te pallentibus herbis
  Deuouit tacito tempore noctis anus?
Cantus uicinis fruges traducit ab agris.
  Cantus & iratae detinet anguis iter.
Cantus & e curru lunam deducere tentat,
  Et faceret, si non aera repulsa sonent.
Quid queror heu misero carmen nocuisse? quid herbas?
  Forma nihil magicis utitur auxiliis.
Sed corpus tetigisse nocet, sed longa dedisse
  Oscula, sed femori conseruisse femur.
Nec tu difficilis puero tamen esse memento,
  Persequitur poenis tristia facta Venus.
Munera nec poscas, det munera canus amator,
  Vt foueat molli frigida membra sinu.
Carior est auro iuuenis, cui leuia fulgent
  Ora, nec amplexus aspera barba terit.
Huic tu candentes humero suppone lacertos,
  Et regum magnae despiciantur opes.

Pectora lætitia dissoluenda dedit.
Bacchus & afflictis requiem mortalibus affert,
Crura licet dura compede pulsa sonent.
Non tibi sunt tristes curæ, nec luctus Osyri,
Sed chorus & cantus, lenis & aptus amor.
Sed uarii flores, & frons redimita chorymbis,
Fusa sed ad teneros lutea palla pedes.
Et tyriæ uestes, & dulcis tibia cantu,
Et leuis occultis conscia cista sacris.
Huc ades & centum ludos, geniumq; choreis
Concelebra, & multo tempora funde mero.
Illius & nitido stillent unguenta capillo,
Et capite & collo mollia serta gerat.
Sic uenias, hodierne tibi dem thuris honores,
Liba & mopsopio dulcia melle feram.
At tibi subcrescat proles, quæ facta parentis
Augeat, & circa stet ueneranda senem.
Non taceam monimenta uiæ, quæ tusculа tellus
Candidaq; antiquo detinet alba lare.
Namq; opibus congesta tuis, hic glarea dura
Sternitur, hic apta iungitur arte silex.
Te canit agricola e magna cum uenerit urbe
Serus, in offensum rettuleritq; pedem.
At tu natalis multos celebrande per annos
Candidior semper, candidiorq; ueni.

ELEGEA .VIII.

n On ego celari possum quid nutus amantis,
Quid'ue ferant miti lenia uerba sono.
Nec mihi sunt sortes, nec conscia fibra deorum,
Præcinit euentus nec mihi cantus auis.

Testis, & oceani litora sanctonici.
Testis Arar, Rhodanusq; celer, magnusq; garumna,
Carnoti & flaui cærula lympha liger.
Quid te Cidne canam, tacitis qui leniter undis
Cæruleus placidis per uada serpis aquis.
Quantus & æthereo contingens uertice nubes,
Frigidus intonsos taurus arat cilicas.
Quid referam ut uolitet crebras intacta per urbes,
Alba palæstino sancta columba syro?
Vtq; maris uastum prospectet turribus æquor,
Prima ratem uentis credere docta tyros.
Qualis & arentes cum findit sirius agros
Fertilis æstiua nilus abundet aqua.
Nile pater, qua nam possum te dicere causa,
Aut quibus in terris occuluisse caput?
Te propter nullos tellus tua postulat imbres,
Arida nec pluuio supplicat herba Ioui.
Te canit, atq; suum pubes miratur Osirim,
Barbara memphiten plangere docta bouem.
Primus aratra manu solerti fecit Osiris,
Et teneram ferro solliciauit humum.
Primus inexpertæ commisit semina terræ,
Pomaq; non notis legit ab arboribus.
Hic docuit teneram palis adiungere uitem,
Hic uiridem dura cædere falce comam.
Illi iucundos primum matura sapores,
Expressa incultis uua dedit pedibus.
Ille liquor docuit uoces inflectere cantu,
Mouit & ad certos nescia membra modos.
Bacchus & agricolæ magno confecta labore

Sit modo casta doce,quamuis non uitta ligatos
Impediat crines,nec stola longa pedes.
Et mihi sint duræ leges,laudare nec ullam
Possum ego,quin oculos appetat illa meos.
Et siquid peccasse putat, ducorq; capillis
Inmerito,proprias proripiorq; uias.
Non ego te pulsare uelim, sed uenerit iste
Si furor,optarim non habuisse manus.
Nec sæuo sis casta metu,sed mente fideli
Mutuus absenti te mihi seruet amor.
At quæ fida fuit nulli,post uicta senecta
Ducit inops tremula stamina torta manu,
Firmaq; conductis adnectit licia telis,
Tractaq; de niueo uellere fila parat.
Hanc animo gaudente uident, iuuenumq; cateruæ
Commemorant merito tot mala ferre senem.
Hanc Venus ex alto flentem sublimis olympo
Spectat,& infidis quam sit acerba monet.
Hæc aliis maledicta cadant,nos Delia amoris
Exemplum cana simus uterq; coma.

ELEGIA .VII.

h Vnc cecinere diem parcæ fatalia nentes
Stamina,non ulli dissoluenda Deo.
Hunc fore aquitanas posset qui fundere gentes,
Quem tremeret forti milite uictus Atax.
Euenere,nouos pubes romana triumphos
Vidit,& euinctos bracchia rapta duces.
At te uictrices lauros Messala gerentem
Portabat nitidis currus eburnus equis.
Non sine me est tibi partus honos,tua bella pirene

At mihi seruandam credas, non sæua recuso
 Verbera, detrecto non ego uincla pedum.
Tunc procul absitis quisquis colit arte capillos,
 Effluit effuso cui toga laxa sinu.
Quisquis & occurret ne possit crimen habere,
 Stet procul, aut alia stet procul ante uia.
Sic fieri iubet ipse Deus, sic magna sacerdos
 Est mihi diuino uaticinata sono.
Hæc ubi bellonæ motu est agitata, nec acrem
 Flammam, nec demens uerbera torta timet.
Ipsa bipenne suos cædit uiolēta lacertos,
 Sanguineq; effuso spargit inulta deam.
Statq; latus præfixa ueru, stat saucia pectus,
 Et canit euentus, quos dea magna monet.
Parcite, quam custodit amor uiolare puellam,
 Ne pigeat magno post didicisse malo.
Attigerit, labentur opes ut uulnere nostro
 Sanguis, ut hic uentis diripiturq; cinis.
Et tibi nescio quas dixit mea Delia pœnas
 Si tamen admittas, sit precor illa leuis.
Non ego te propter parco tibi, sed tua mater
 Me mouet, atq; iras aurea uincit anus.
Hæc me deducit tenebris, multoq; timore
 Coniungit nostras clam taciturna manus.
Hæc foribusq; manet noctu me affixa, proculq;
 Cognoscit strepitus me ueniente pedum.
Viue diu mihi dulcis anus, proprios ego tecum
 Sit modo fas, annos contribuisse uelim.
Te semper, natamq; tuam te propter amabo,
 Quicquid agit sanguis est tamen ille tuus.

Illa quidem tam multa negat, sed credere durum est,
  Sic etiam de me pernegat usq; uiro.
Ipse miser docui, quo posset ludere pacto
  Custodes, heu heu nunc premor arte mea.
Fingere nunc didicit causas, cur sola cubaret,
  Cardine nunc tacito uertere posse fores.
Tunc succos, herbasq; dedi, quis liuor abiret,
  Quem facit impresso mutua dente Venus,
At tu fallacis coniunx incaute puellæ,
  Me quoq; seruato, peccet ut illa nihil.
Neu iuuenes celebret multo sermone caueto,
  Neue cubet laxo pectus aperta sinu.
Neu te decipiat nutu, digitoq; liquorem
  Ne trahat, & mensæ ducat in orbe notas.
Exibit quam sæpe time, seu uisere dicet
  Sacra bonæ maribus non adeunda deæ.
At mihi si credas, illam sequar unus ad aras,
  Tunc mihi non oculis sit timuisse meis.
Sæpe uelut gemmas eius, signumq; probarem
  Per causam memini me tetigisse manum.
Sæpe mero somnum peperi tibi, at ipse bibebam
  Sobria supposita pocula uictor aqua.
Non ego te læsi prudens, ignosce fatenti,
  Iussit amor. Contra quis ferat arma deos?
Ille ego sum, nec me iam dicere uera pudebit,
  Instabat tota cui tua nocte canis.
Quid tenera tibi coniuge opus, tua si bona nescis
  Seruare? ah frustra clauis inest foribus.
Te tenet, absentes alios suspirat amores,
  Et simulat subito condoluisse caput.

At mihi

Quærat, & a sæuis ossa relicta lupis.
Currat & inguinibus nudis, ululetq; per urbes,
 Post agat hanc triuiis aspera turba canum.
Eueniet, dat signa Deus, sunt numina amanti,
 Sæuit & iniusta lege relicta Venus.
At tu quam primum sagæ præcepta rapacis
 Desere, nam donis uincitur omnis amor.
Pauper erit præsto tibi, præsto pauper abibit,
 Primus & in tenero fixus erit latere.
Pauper in angusto fidus comes, agmine turbæ
 Subiicientq; manus, efficietq; uiam.
Pauper ad occultos furtim deducet amicos,
 Vinclaq; de niueo detrahet ipse pede.
Heu canimus frustra, nec uerbis uicta patescit
 Ianua, sed plena est percutienda manu.
At tu qui potior nunc es, mea furta caueto,
 Versatur celeri fors leuis orbe rotæ.
Non frustra quidam iam nunc in limine perstat
 Sedulus, ac crebro prospicit, ac refugit.
Et simulat transire domum, mox deinde recurrit
 Solus, & ante ipsas excreat usq; fores.
Nescio quid furtiuus amor parat, utere quæso
 Dum licet, in liquida nat tibi linter aqua.

ELEGIA .VI.

Semper ut inducar, blandos offers mihi uultus,
 Post tamen es misero tristis & asper amor.
Quid tibi seuitiæ mecum est? an gloria magna est
 Insidias homini composuisse Deum?
Iam mihi tenduntur casses, iam Delia furtim
 Nescio quem tacita callida nocte fouet.

Pressaq; ueloci pinguia musta pede.
Consuescet numerare pecus, consuescet amantis
Garrulus in dominæ ludere uerna sinu.
Illa deo sciet agricolæ pro uitibus uuam,
Pro segete spicas, pro grege ferre dapem,
Illa regat cunctos, illi sint omnia curæ,
Et iuuet in tota me nihil esse domo.
Huc ueniet Messala meus, cui dulcia poma
Delia selectis detrahat arboribus.
Et tantum uenerata uirum hunc sedula curet,
Huic paret, atq; epulas ipsa ministra gerat.
Hæc mihi fingebam, quæ nunc eurusq;, notusq;
Iactat odoratos uota per armenios.
Sæpe ego tentaui curas depellere uino,
At dolor in lachrymas uerterat omne merum.
Sæpe aliam tenui, sed iam cum gaudia adirem,
Admonuit dominæ, deseruitq; Venus.
Tunc me discedens deuotum fœmina dixit,
Et pudet, & narrat scire nefanda mea.
Non facit hoc uerbis, facie tenerisq; lacertis
Deuouet, & flauis nostra puella comis.
Talis ad æmonium nereis Pelea quondam
Vecta est frenato cærula pisce Thetis.
Hæc nocuere mihi, quod adest huic diues amator
Venit in exitium callida lena meum.
Sanguineas edat illa dapes, atq; ore cruento
Tristia cum multo pocula felle bibat.
Hanc uolitent animæ circum sua fata querentes
Semper, & e tectis strix uiolenta canat.
Ipsa fame stimulante furens, herbasq; sepulchris

Tempus erit, cum me ueneris præcepta ferentem
  Deducat iuuenum sedula turba senem.
Heu heu quam Marathus lento me torquet amore.
  Deficiunt artes, deficiuntq; doli.
Parce puer quæso, ne turpis fabula fiam.
  Cum mea ridebunt uana magisteria.

ELEGIA .V.

Asper eram, & bene dissidium me ferre loquebar,
  At mihi nunc longe gloria fortis abest.
Nanq; agor, ut per plana citus sola uebere turbo,
  Quem celer assueta uersat ab arte puer.
Vre ferum, & torque, libeat ne dicere quicquam
  Magnificum, post hæc horrida uerba doma.
Parce tamen te per furtiui fœdera lecti
  Per Venerem quæso, compositumq; caput.
Ille ego, cum tristi morbo defessa iaceres,
  Te dicor uotis eripuisse meis.
Ipseq; ter circum lustraui sulfure puro,
  Carmine cum magico præcinuisset anus.
Ipse procuraui, ne possent sæua nocere
  Somnia, ter sancta deueneranda mola.
Ipse ego uelatus filo, tunicasq; solutis
  Vota nouem Veneri nocte silente dedi.
Omnia persolui, fruitur nunc alter amore,
  Et precibus fœlix utitur ille meis.
At mihi fœlicem uitam, si salua fuisses
  Fingebam demens, sed renuente Deo.
Rura colam, frugumq; aderit mea Delia custos,
  Area dum messes sole calente terit.
Ac mihi seruabit plenis in lintribus uuas

Nec,uelit insidiis altas si claudere ualles,
  Dum placeas, humeris retia ferre neges.
Si uolet arma,leui tentabis ludere dextra,
  Sepe dabis nudum uincat ut ille latus.
Tunc tibi mitis erit,rapias tunc cara licebit
  Oscula,pugnabit,sed tamen apta dabit.
Rapta dabit primo,post offeret ipse uolenti,
  Post etiã collo se implicuisse uolet.
Heu,male nunc artes miseras hæc secula tractant,
  Iam tener assueuit munera uelle puer.
At tu qui Venerem docuisti uendere primus
  Quisquis es,infœlix urgeat ossa lapis.
Pieridas pueri,doctos & amate poetas,
  Aurea nec superent munera pieridas.
Carmine purpurea est Nisi coma,carmina ni sint,
  Ex humero Pelopis non nituisset ebur.
Quem referent musæ,uiuet, dum robora tellus,
  Dum cœlum stellas,dum uehet amnis aquas.
At qui non audit musas,qui uendit amorem,
  Idææ currus ille sequatur opis.
Et ter centenas erroribus expleat urbes,
  Et secet ad phrygios uilia membra modos.
Blanditiis uult esse locum Venus ipsa,querellis
  Supplicibus,miseris flentibus illa fauet.
Hæc mihi,quæ canerent tityum Deus edidit ore,
  Sed Tityum coniunx hæc meminisse uetat.
Pareat ille suæ.uos me celebrate magistrum,
  Quos male habet multa callidus arte puer.
Gloria cuiq; sua est,me,qui spernentur amantes
  Consultent,cunctis ianua nostra patet.

Annus in apricis maturat collibus uuas.
Annus agit certa lucida signa uice.
Nec iurare time. Veneris periuria uenti
Irrita per terras & freta summa ferunt.
Gratia magna Ioui. uetuit pater ipse ualere,
Iurasset cupide quicquid ineptus amor.
Perq; suas impune sinit Dictynna sagittas
Affirmes, crines perq; Minerua suos.
At si tardus eris, errabis, transiet ætas
Quã cito, non segnis stat, remeatq; dies.
Quam cito purpureos deperdit terra colores,
Quam cito formosas populus alba comas.
Quam iacet, infirmæ uenere ubi fata senectæ,
Quĩ prior elæo est carcere missus equus.
Vidi iam iuuenem premeret cum serior ætas,
Mœrentem stultos præteriisse dies.
Crudeles diui. serpens nouus exuit annos,
Formæ non ullam fata dedere moram.
Solis æterna est phœbo, bacchoq; iuuenta,
Nam decet intonsus crinis utrunq; Deum.
Tu puero quodcumq; tuo tentare libebit
Cedas, obsequio plurima uincit amor.
Neu comes ire neges, quãuis uia longa paretur,
Et canis arenti torreat arua siti.
Quãuis prætexens picea ferrugine cœlum,
Venturam admittat imbrifer arcus aquam.
Vel si cœruleas puppi uolet ire per undas,
Ipse leuem remo per freta pelle ratem.
Nec te pœniteat duros subiisse labores,
Aut operi insuetas atteruisse manus.

Assideat custos sedula semper anus.
Hæc tibi fabellas referat, positaq; lucerna
Deducat plena stamina longa colo.
Ac circa grauibus pensis affixa puella,
Paulatim somno fessa remittat opus.
Tunc ueniam subito, nec quisquam nuntiet ante,
Sed uidear cœlo missus adesse tibi.
Tunc mihi qualis eris longos turbata capillos
Obuia nudato Delia curre pede.
Hoc precor hunc illum nobis aurora nitentem
Luciferum roseis candida portet equis.

AD PRIAPVM ELEGIA .IIII.

SIc umbrosa tibi contingant tecta Priape,
Ne capiti soles, ne noceantq; niues.
Quæ tua formosos cepit sollertia? certe
Non tibi barba nitet, non tibi culta coma est.
Nudus, & hybernæ producis frigora brumæ,
Nudus & æstiui tempora sicca canis.
Sic ego, tum Bacchi respondet rustica proles,
Armatus curua sic mihi falce Deus.
O fuge te teneræ puerorum credere turbæ,
Nam causam iusti semper amoris habent.
Hic placet, angustis quod equum compescit habenis,
Hic placidam niueo pectore pellit aquam.
Hic quia fortis adest audacia cepit, at illi
Virgineus teneras stat pudor ante genas.
Sed ne te capiant, primo si forte negabit
Tædia, apaulatim sub iuga colla dabit.
Longa dies homini docuit parere leones,
Longa dies molli saxa peredit aqua.

Fac lapis inscriptis stet super ossa notis.
Hic iacet immiti consumptus morte Tibullus,
Messalam terra dum sequiturq; mari.
Sed me quod facilis tenero sum semper amori,
Ipsa Venus campos ducet in elysios.
Hic choreæ, cantusq; uigent, passimq; uagantes
Dulcisonant tenui gutture carmen aues.
Fert casiam non culta seges, totosq; per agros
Floret odoratis terra benigna rosis.
Ac iuuenum series teneris immixta puellis
Ludit, & assidue prælia miscet amor.
Illic est cuicunq; rapax mors uenit amanti,
Et gerit insigni myrtea serta coma.
At scelerata iacet sedes in nocte profunda
Abdita, quam circum flumina nigra sonant.
Thisiphoneq; impexa feros pro crinibus angues
Sæuit, & huc illuc impia turba fugit.
Tum niger in porta serpentum Cerberus ore
Stridet, & æratas excubat ante fores.
Illic Iunonem tentare Ixionis ausi
Versantur celeri noxia membra rota.
Porrectusq; nouem Tityus per iugera terræ,
Assiduas atro uiscere pascit aues.
Tantalus est illic & circum stagna, sed acrem
Iam iam poturi deserit unda sitim.
Et Danai proles, Veneris quod numina læsit,
In caua lethæas dolia portat aquas.
Illic sit quicunq; meos uiolauit amores,
Optauit lentas & mihi militias.
At tu casta precor maneas, sanctiq; pudoris

Illa tua toties æra repulsa manu?
Quid'ue pie dum sacra colis, pureq; lauari
Te memini, & puro secubuisse toro?
Nunc dea, nunc succurre mihi, nam posse mederi
Picta docet templis multa tabella tuis.
Vt mea uotiuas persoluens Delia uoces,
Ante sacras lino, tecta fores sedeat.
Bisq; die resoluta comas tibi dicere laudes
Insignis, turba debeat in pharia.
At mihi contingat patrios celebrare penates,
Reddereq; antiquo menstrua thura lari.
Quam bene Saturno uiuebant rege, prius quam
Tellus in longas est patefacta uias.
Non dum cœruleas pinus contempserat undas,
Effusum uentis præbueratq; sinum.
Nec uagus ignotis repetens compendia terris
Presserat externa nauita merce ratem.
Illo non ualidus subiit iuga tempore taurus,
Non domito frenos ore momordit equus.
Non domus ulla fores habuit, non fixus in agris,
Qui regeret certis finibus arua lapis.
Ipsæ mella dabant quercus, ultroq; ferebant
Obuia securis ubera lactis oues.
Non acies, non ira fuit, non bella, nec enses
Immiti sæuus duxerat arte faber.
Nunc Ioue sub domino cædes, & uulnera semper,
Nunc mare, nunc lethi mille repente uiæ.
Parce pater. timidum non me periuria terrent,
Non dicta in sanctos impia uerba deos.
Quod si fatales iam nunc expleuimus annos,

Stare nec ante fores puduit, caræ ue puellæ
Ancillam medio detinuisse foro.
Hunc puer, hunc iuuenis turba circunstetit arcta,
Despuit in molles & sibi quisque sinus.
At mihi parce Venus, semper tibi dedita seruit
Mens mea, quid messis uris acerba tuas?

AD MESSALAM ELEGIA .III.

i Bitis ægeas sine me Messala per undas,
O utinam memores ipse, cohorsq; mei.
Me tenet ignotis ægrum phæacia terris,
Abstineas auidas, mors precor atra manus.
Abstineas mors atra precor, non hic mihi mater,
Quæ legat in mæstos ossa perusta sinus.
Non soror assyrios cineri quæ dedat odores,
Et fleat effusis ante sepulchra comis.
Delia non usquam est quæ me cum mitteret urbe,
Dicitur ante omnes consuluisse deos.
Illa sacras pueri sortes ter sustulit, illi
Rettulit e triuiis omina certa puer.
Cuncta dabant reditus. tamen est deterrita nunquam
Quin fleret nostras, respiceret'q; uia.
Ipse ego solator, cum iam mandata dedissem,
Quærebam tardas anxius usq; moras.
Aut ego sum causatus, aues dant omina dira,
Saturni sacram me tenuisse diem.
O quoties ingressus iter, mihi tristia dixi
Offensum in porta signa dedisse pedem.
Audeat in uito nequis discedere amore,
Aut sciat egressum se prohibente Deo.
Quid tua nunc Isis mihi Delia? quid mihi prosunt

Non ego totus abesset amor, sed mutuus esset
  Orabam, nec te posse carere uelim.
Ferreus ille fuit, qui te cum posset habere,
  Maluerit prædas stultus, & arma sequi.
Ille licet cilicum uictas agat ante cateruas,
  Ponat & in capto martia castra solo,
Totus & argento contextus, totus & auro
  Insideat celeri conspiciendus equo,
Ipse boues, mea si tecum modo Delia possim
  Iungere, & insolito pascere monte pecus,
Et te dum liceat teneris retinere lacertis,
  Mollis & inculta sit mihi somnus humo.
Quid tyrio recubare toro sine amore secundo
  Prodest, cum fletu nox uigilanda uenit?
Nam neq; tum plumæ, nec stragula picta soporem,
  Nec sonitus placidæ ducere posset aquæ.
Num ueneris magnæ uiolaui numina uerbo?
  Et mea num pœnas impia lingua luit?
Num feror in castus sedes adiisse deorum?
  Sertaq; de sanctis diripuisse focis?
Non ego si merui dubitem procumbere templis,
  Et dare sacratis oscula liminibus.
Non ego tellurem genibus perrepere supplex,
  Et miserum sancto tundere poste caput.
At tu qui lætus rides mala nostra, caueto
  Mox tibi, non unus sæuiet usque Deus.
Vidi ego qui iuuenum miseros lusisset amores,
  Post ueneris uinclis subdere colla senem.
Et sibi blanditias tremula componere uoce,
  Et manibus canas fingere uelle comas.

Parcite luminibus, seu uir seu fœmina fias
Obuia. cœlari uult sua furta Venus;
Ne strepitu terrete pedum, neu quærite nomen,
Neu prope fulgenti lumina ferte face.
Siquis & imprudens aspexerit, occulat ille,
Perq; deos omneis se meminisse neget.
Nam fuerit quicunq; loquax, is sanguine natam
Is Venerem e rapido sentiet esse mari.
Nec tamen huic credet coniunx tuus, ut mihi uerax
Pollicita est magico saga ministerio.
Hanc ego de cœlo ducentem sidera uidi,
Fluminis hæc rapidi carmine uertit iter.
Hæc cantu finditq; solum, manesq; sepulchris
Eliciat, & tepido deuocat ossa rogo.
Iam ciet infernas magico stridore cateruas,
Iam iubet aspersas lethe referre pedem.
Cum libet, hæc tristi depellit nubila cœlo,
Cum libet, æstiuo conuocat orbe niues.
Sola tenere malas Medeæ dicitur herbas,
Sola feros Hecates perdomuisse canes.
Hæc mihi composuit cantus, quis fallere posses,
Ter cane, ter dictis despue carminibus.
Ille nihil poterit de nobis credere cuiquam,
Non sibi, si in molli uiderit ipse toro.
Tu tamen abstineas aliis, nam cætera cernet
Omnia, de me uno sentiet ipse nihil.
Quid credam? nempe hæc eadem se dixit amores
Cantibus aut herbis soluere posse meos.
Et me lustrauit tædis, & nocte serena
Concidit ad magicos hostia pulla deos.

Nam posita est nostræ custodia sæua puellæ,
Clauditur & dura ianua firma sera.
Ianua difficilis dominæ te uerberet imber,
Te Iouis imperio fulmina missa petant.
Ianua iam pateas uni mihi uicta querellis,
Nec furtim uerso cardine aperta sones.
Et mala si qua tibi dixit dementia nostra,
Ignoscas, capiti sint precor illa meo.
Te meminisse decet, quæ plurima uoce peregi,
Supplice, cum posti florida serta darem.
Tu quoq; ne timide custodes Delia falle,
Audendum est. fortes adiuuat ipsa Venus.
Illa fauet, seu quis iuuenis noua limina tentat,
Seu reserat fixo dente puella fores.
Illa docet furtim molli decedere lecto,
Illa pedem nullo ponere posse sono,
Illa uiro coram nutus conferre loquaces,
Blandaq; compositis addere uerba notis.
Nec decet hoc omnes, sed quas nec inertia tardat,
Nec uetat obscura surgere nocte timor.
En ego cum tenebris tota uagor anxius urbe,
Securum in tenebris me facit esse Venus.
Nec sinit occurrat quisquam, qui corpora ferro
Vulneret, aut rapta præmia ueste petat.
Quisquis amore tenetur, eat tutusq; sacerq;
Qua libet. Insidias non timuisse decet.
Non mihi pigra nocent hybernæ frigora noctis,
Non mihi, cum multa decidit imber aqua.
Non labor hic lædit, reseret modo Delia postes,
Et uocet ad digiti me taciturna sonum.

Vt domus hostiles præferat exuuias.
Me retinent uinctum formosæ uincla puellæ,
Et sedeo duras ianitor ante fores.
Non ego laudari cupio mea Delia, tecum
Dum modo sim, quæso segnis, inersq; uocer.
Te spectem, suprema mihi cum uenerit hora,
Et teneam moriens deficiente manu.
Flebis, & arsuro positum me Delia lecto,
Tristibus & lachrymis oscula mixta dabis.
Flebis, non tua sunt duro præcordia ferro
Vincta, nec in tenero stat tibi corde silex.
Illo non iuuenis poterit de funere quisquam
Lumina, non uirgo sicca referre domum.
Tu manes ne læde meos, sed parce solutis
Crinibus, & teneris Delia parce genis.
Interea dum fata sinunt, iungamus amores,
Iam ueniet tenebris mors adoperta caput.
Iam subrepet iners ætas, nec amare licebit
Dicere nec cano blanditias capiti.
Nunc leuis est tractanda Venus, dũ frangere postes
Non pudet, & rixas inseruisse iuuat.
Hic ego dux, milesq; bonus, uos signa, tubæq;
Ite procul, cupidis uulnera ferte uiris.
Ferte & opes. ego composito securus aceruo
Dites despiciam, despiciamq; famem.

ELEGIA .II.

Adde merum, uinoq; nouos compesce dolores,
Occupet ut fessi lumina uicta sopor,
Neu quisquam multo perfusum tempora Baccho
Excitet, infoelix dum requiescat amor.

Clamet io messes, & bona uina date.
Iam (modo non) possum contentus uiuere paruo,
Nec semper longæ deditus esse uiæ.
Sed canis æstiuos ortus uitare sub umbra
Arboris, ad riuos prætereuntis aquæ.
Nec tamen interdum pudeat tenuisse bidentem,
Aut stimulo tardos increpuisse boues.
Non agnam'ue sinu pigeat, fœtum'ue capellæ
Desertum, oblita matre referre domum.
At uos exiguo pecori, furesq; lupiq;
Parcite, de magno est præda petenda grege.
Hic ego, pastoremq; meum lustrare quotannis,
Et placidam soleo spargere lacte Palem.
Adsitis diui, neu uos e paupere mensa
Dona, nec e puris spernite fictilibus.
Fictilia antiquus primum sibi fecit agrestis
Pocula, de facili composuitq; luto.
Non ego diuitias patrum, fructusq; requiro,
Quos tulit antiquo condita messis auo.
Parua seges satis est satis est requiescere lecto
Scilicet, & solito membra leuare toro.
Quam iuuat immites uentos audire cubantem,
Et dominam tenero continuisse sinu.
Aut gelidas hybernus aquas, cum fuderit auster,
Securum somnos imbre iuuante sequi.
Hoc mihi contingat sit diues iure, furorem
Qui maris, & tristes ferre potest pluuias.
O quantum est auri pereat, potiusq; smaragdi,
Quã fleat ob nostras ulla puella uias.
Te bellare decet terra Messala, mariq;,

ALBII TIBVLLI EQVITIS RO MANI, LIBER PRIMVS.

D Iuitias alius fuluo sibi con
gerat auro,
Et teneat culti iugera ma
gna soli.
Quem labor assiduus uici
no terreat hoste,
Martia cui somnos classica
pulsa fugent.
Me mea paupertas uitæ traducat inerti,
Dum meus assiduo luceat igne focus.
Ipse seram teneras maturo tempore uites
Rusticus, & facili grandia poma manu.
Nec spes destituat, sed frugum semper aceruos
Præbeat, & pleno pinguia musta lacu.
Nam ueneror, seu stipes habet desertus in agris,
Seu uetus in triuio florida serta lapis.
Et quodcunq; mihi pomum nouus educat annus,
Libatum agricolæ ponitur ante Deum.
Flaua Ceres tibi sit nostro de rure corona
Spicea, quæ templi pendeat ante fores.
Pomosisq; ruber custos ponatur in hortis,
Terreat ut sæua falce Priapus aues.
Vos quoq; fœlices quondam, nunc pauperis agri
Custodes, fertis munera uestra lares.
Tunc uitula innumeros lustrabat cæsa iuuencos,
Nunc agna exigui est hostia parua soli.
Agna cadet uobis, quam circum rustica pubes

nus ad Marcellum uictorium refert, cum poetā tibullum & elegantem in primis ac tersum existimarit. obiit autē cū adhuc Iunior esset, neq; Sine maximo merore ouidiī poetæ, quod ille testatus est longo carmine, in quo probatur quāta litterarū iactura Tibullus occiderit. eoq; molestī or fuit eius interitus, quo īmaturior uisus est. In eius uero funere & parens & soror pietatis officium præstiterunt, quod & Nemesis & Delia pari animo fecerūt, sicuti ab ouidio refertur. uulgatumq; illud est de elegantia & carmine Tibulli.

Donec erunt ignes arcusq; cupidinis arma,
Discentur numeri culte Tibulle tui.

claudium maximum proconsulem, fictum deliæ nomen a poeta Tibullo refert, cũ Plaucia uocaretur, Quin etiã flaccus libere illũ hortatur Amicitiæ nomine, ut forti animo & constanti, immitis glyceræ, fastũ & insolentiam perferat, tũ aliorum exemplo discat, quanta sit in amore uarietas. in scribendo autem carmine Cassio parmẽsi Eundem præponit, quo loco suorum sermonum iudicem facit, bonaq; animi & corporis illi ascribit.

Albi nostrorum sermonum Cãdide iudex,
Non tu corpus eras sine pectore, di tibi formam
Di tibi diuitias dederant, artemq; fruendi.
Quid uoueat dulci nutricula maius alumno,
Quam sapere & fari possit quæ sentiat, & cui
Gratia, fama, ualetudo, contingit abunde,
Et mundus uictus non deficiente crumena.

Is uero tibullus In carmine ad messalam copiose ostẽdit, parum sibi licere in ocio uersari, quod ipsa fortunæ iniquitas nimium illi obfuisset, & cum satis illi opes florerent, conditione temporum factum, ut ad paupertatem redigeretur.

Cui fuerant flaui ditantes ordine sulci,
Horrea fœcundis indeficientia mensis.
Cumq; pecus denso pascebant agmine colles,
Et domino satis, & nimium furi que lupo que
Nunc desiderium superest.

Libros quattuor Elegiarum, Siue amorum composuit. In quibus facile probatur quam elegans & candidum sit Eius carmen. ut in eiusmodi caloribs describendis, Latinos omnis uideatur superasse. Tum affectibus exprimẽdis, Tum suauitate ingenii, quod ipsum & fab. quintilia

EX LIBRO.III. DE POETIS LATINIS PETRI CRINITI.

Albius Tibullus Romæ ut creditur natus, hircio & pansa Coss, qui ānus Etiā nasonis Poetæ natalibus insignis fuit, nam uterq; Consul cum ad liberandū Brutum apud mutinam mitteretur, fugato Antonio, occisus est. parentes habuit ex equestri ordine bello & pace satis illustres is. autē Tibullus, quod īgenio facili, & egregia forma foret, nobiliores etiā ciuitatis sibi conciliauit, in quorū numero fuit Messala coruinus, qui mira diligentia, & assiduis officiis poetam Tibullum fouit. Itaq; sui studiosum uocat eum Tibullus, & insigni carmine laudes eiusdem ac uirtutem celebrauit. Neq; illud ignoratur, cū in eiusdē Messalæ comitatu in prouinciā phæacum pergeret, in aduersam eum ualitudinem incidisse. exquo tali carmine fidem suam atq; fortunā uoluit posteris cōmēdari.

Hic iacet immiti consumptus Morte Tibullus
 Messalam terra, dum sequiturq; mari.

Horatiū quoq; flaccum & Macrum poetam, qui de herbis libros conscripsit familiariter dilexit, Eumq; hortatur ut relictis castris & militia ad amores & Veneres redeat. Albius.n. Tibullus ī amoribus & delitiis (ut apparet) Paulo procliuior fuit, ut qui Marathū & cheritū pueros maximo affectu dilexerit. sicuti deliā, sulpitiā, neerā, & Nemesim, de cuius forma & moribus frequens in ueterū libris mentio est, unde illud notum.

Vssit amatorem Nemesis lasciua Tibullum,
 In tota iuuit quem nihil esse domo.

Sed & .L. apuleius quo loco de amoribus differit apud

Fungere maternis uicibus pater, illa meorum
Omnis erit collo turba ferenda tuo.
Oscula cum dederis tua flentibus, adiice matris.
Tota domus cœpit nunc onus esse tuum.
Et siquid doliturus eris sine testibus illis
Cum uenient, siccis oscula falle genis.
Sat tibi sunt noctes, quas de me Paule fatiges,
Somniaq; in faciem credita sæpe meam.
Atq; ubi secreto nostra ad simulacra loqueris,
Vt responsuræ singula uerba iace.
Seu tamen aduersum mutarit Ianua lectum,
Sederit & nostro cauta nouerca toro,
Coniugium pueri laudate, & ferte paternum,
Capta dabit uestris moribus illa manus.
Nec matrem laudate nimis. collata priori
Vertet in offensas libera uerba suas.
Seu memor ille mea contentus manserit umbra,
Et tanti cineres duxerit esse meos.
Discite uenturam iam nunc sentire senectam,
Cœlibis ad curas nec uacet ulla uia.
Quod mihi detractum est, uestros accedat ad annos,
Prole mea Paulum sic iuuet esse senem.
Et bene habet, nunquam mater lugubria sumpsi
Venit in exequias tota caterua meas.
Causa perorata est, flentes me surgite testes,
Dum pretium uitæ grata rependit humus.
Moribus & cœlum patuit, sim digna merendo,
Cuius honoratis ossa uehantur aquis.

FINIS.

Nec mea mutata est ætas, sine crimine tota est.
Viximus insignes inter utranq; facem.
Mi natura dedit leges a sanguine ductas,
Ne possim melior iudicis esse metu.
Quælibet austeras de me ferat urna tabellas,
Turpior assensu, non erit ulla meo.
Vel tu quæ tardam mouisti fune Cybellem,
Claudia turritæ rara ministra Deæ.
Vel cui commissos cum Vesta reposceret ignes.
Exhibuit uiuos carbasus alba focos.
Nec te dulce caput mater Scribonia læsi,
In me mutatum quid nisi fata uelis?
Maternis laudor lachrymis, urbisq; querellis,
Defleta, & gemitu Cæsaris ossa mea.
Ille sua nata dignam uixisse sororem
Increpat, & lachrymas uidimus ire Deo.
Et tamen emerui generosos Vestis honores,
Nec mea de sterili facta rapina domo.
Te Lepide, & te Paule meum post fata leuamen,
Condita sunt uestro numina nostra sinu.
Vidimus, & fratrem sellam geminasse curulem,
Consule quo facto tempore rapta soror.
Filia tu speciem censuræ nacta paternæ
Fac teneas unum nos imitata uirum.
Et serie fulcite genus, mihi cymba uolenti
Soluitur ducturis tot mea fata malis.
Hæc est fœminei merces extrema triumphi,
Laudat ubi emeritum libera fama rogum.
Nunc tibi commendo communia pignora natos,
Hæc cura et cineri spirat inusta meo.

Damnatæ noctes, & uos uada lenta paludes,
Et quæcunq; meos implicat unda pedes.
Immatura licet, tamen huc non noxia ueni,
Det pater hic umbræ mollia iura meæ,
Aut siquis posita iudex sedet Aeacus urna,
In mea sortita iudicet ossa pila.
Assideant fratres iuxta minoia sella,
Eumenidum intento turba seuera foro.
Sisyphe mole uaces, taceant Ixionis orbes,
Fallax tantaleo corripiare liquor.
Cerberus & nullas hodie petat improbus umbras,
Et iaceat tacita lapsa cathena sera.
Ipsa loquor pro me (si fallor) pœna sororum,
Infœlix humero surgeat urna meos.
Si cui fama fuit per auita trophea decori,
Vera Numantinos regna loquuntur auos.
Altera maternos exæquat turba libones,
Et domus est titulis utraq; fulta suis.
Mox ubi iam facibus cessit prætexta maritis,
Vinxit & acceptas altera uitta comas,
Iungor Paule tuo sic discessura cubili,
In lapide hoc uni nupta fuisse legar.
Testor maiorum cineres tibi Roma colendos,
Sub quorum titulis Aphrica tunsa iaces.
Et Persen proaui simulantem pectus Achillis,
Quiq; tuas proauo fregit Achille domos.
Me neq; censuræ legem mollisse, nec ulla
Labe mea nostros erubuisse focos.
Non fuit exuuiis tantis Cornelia damnum.
Quin & erat magnæ pars imitanda domus,

Nec mora sit plano sistit uterq; gradu.
Di Latias iuuere manus, desecta Tolunni
Ceruix, Romanos sanguine lauit equos.
Claudius a rheno traiectos arcuit hostes
Belgica cum uasti parma relata ducis.
Virdomari genus hic rheno iactabat ab ipso,
Nobilis erectis fundere gessa rotis.
Illi uirgatis iaculantis ab inguine brachis,
Torquis ab incisa decidit unca gula.
Nunc spolia in templo tria condita causa feretri,
Omine quod certo dux ferit ante ducem.
Seu quia uicta suis humeris hæc arma ferebant,
Hinc feretri dicta est ara superba Iouis.

AD PAVLVM.

d Esine Paule meum lachrymis urgere sepulchrũ,
Panditur ad nullas ianua nigra preces.
Cum semel infernas intrarunt funera leges
Non exorato stant adamante uiæ.
Te licet orantem fuscæ Deus audiat aulæ,
Nempe tuas lachrymas litora surda bibent.
Vota mouent superos, ubi portitor æra recepit,
Obserat umbrosos lurida porta rogos.
Sic mœstæ cecinere tubæ, cum subdita nostrum
Detraheret lecto fax inimica caput.
Quid mihi coniugium Pauli? quid currus auorum
Profuit? aut famæ pignora tanta meæ?
Num minus immites habuit Cornelia parcas?
Et sum quod digitis quinq; leuatur onus.

Huius, & exuuiis plenus ab hoste redis,
Tempore quo portas Ceninum Acrona petentem
 Victor in euersum cuspide fundis equum.
Acron Herculeus Cenina ductor ab arce,
 Roma tuis quondam finibus horror erat.
Hic spolia ex humeris ausus sperare Quirini,
 Ipse dedit, sed non sanguine sicca suo.
Hunc uidit ante cauas uibrantem spicula turres
 Romulus, & uotis occupat ante ratis.
Iupiter hæc hodie tibi uictima corruet Acron.
 Vouerat, & spolium corruit ille Ioui.
Vrbis, uirtutisq; parens sic uincere sueuit,
 Qui tulit aprico frigida castra lare,
Idem eques, & frenis, idem fuit aptus aratris.
 Et galea hirsuta compta lupina iuba.
Picta nec inducto fulgebat parma Pyropo,
 Præbebant cæsi baltea lenta boues.
Cossus at insequitur ueientis cæde Tolumni,
 Vincere cum Veios posse laboris erat.
Necdum ultra Tyberim belli sonus, ultima præda
 Nomentum, & captæ iugera trita Coræ.
Et Veii ueteres & uos tum regna fuistis,
 Et uestra posita est aura sella foro.
Nunc intra muros pastoris buccina lenti
 Cantat, & in uestris ossibus arua metunt.
Forte super portæ dux Veius astitit arcem,
 Colloquiumq; sua fretus ab urbe dedit.
Dumq; aries murum cornu pulsabat aheno,
 Vineaq; inductum longa tegebat opus,
Cossus ait forti melius concurrere campo

Parce oculis hospes, lucoq; absce de uerendo,
 Cede agedum, & tuta limina lique fuga.
Interdicta uiris metuenda lege piatur,
 Quae se summota uindicat ara casa.
Magnam Tiresias aspexit Pallada uates,
 Fortia dum posita gorgone membra lauat.
Di tibi dent alios fontes, haec lympha puellis
 Auia secreti liminis una fuit.
Sic anus. ille humeris postes concussit opacos,
 Nec tulit iratam ianua clausa sitim.
At postquam exhausto iam flumine uicerat aestum,
 Ponit uix siccis tristia iura labris.
Angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem
 Accipit, haec fesso uix mihi terra patet.
Maxima quae gregibus deuota est ara repertis,
 Ara per has. inquit maxima facta manus.
Haec nullis unquam pateat ueneranda puellis,
 Herculis eximii ne sit inulta sitis.
Sancte pater salue, cui iam fauet aspera Iuno,
 Sancte uelis libro dexter inesse meo.
Nunc quoniam manibus purgatum sanxerat orbem,
 Sic sanctum taciae composuere cures.

Quare Iupiter, Feretrius dictus,

Nunc Iouis incipiam causas aperire Feretri,
 Armaq; de ducibus trina recepta tribus.
Magnum iter ascendo, sed dat mihi gloria uires,
 Non iuuat ex facili lecta corona iugo.
Induis exemplum primae tu Romule palmae

Sed procul inclusas audit ridere puellas,
  Lucus ab umbroso fecerat orbe nemus.
Fœmineæ loca clausa Deæ, fonteſq; piandos,
  Impune & nullis sacra retecta uiris.
Deuia puniceæ uelabant limina uittæ,
  Putris odorato luxerat igne casa.
Populus & longis ornabat frondibus ædem,
  Multaq; cantantes umbra tegebat aues.
Huc ruit in siccam congesto puluere barbam,
  Et iacit ante fores uerba minora Deo.
Vos precor o luci sacro quæ luditis antro,
  Pandite defessis hostia uestra uiris.
Fontis egens erro circaq; sonantia lymphis,
  Et caua suscepto flumine palma sat est.
Audistis ne aliquem tergo qui sustinet orbem?
  Ille ego sum, Alcidem terra recepta uocat.
Quis facta herculeæ non audit fortia clauæ?
  Et nunquam ad uanas irrita tela feras?
Atq; uni stygias hominum luxisse tenebras
  Accipite hæc, fesso uix mihi terra patet.
Quod si Iunoni sacrum faceretis amaræ,
  Non clausisset aquas ipsa nouerca suas.
Sin aliquam uultusq; meus, setæq; leonis
  Terrent, & libyco sole perusta coma.
Idem ego sidonia feci seruilia palla
  Officia, & lydo pensa diurna colo.
Mollis & hirsutum cepit mihi fascia pectus,
  Et manibus duris apta puella fui.
Talibus Alcides, at talibus alma sacerdos
  Puniceo canas stamine uincta comas.

Suffiit, & pura limina tergit aqua,
Imperat & totas iterum mutare lacernas,
Terq; meum tetigit sulfuris igne caput.
Atq; ita mutato per singula pallia lecto,
Respondi & toto soluimus arma toro.

De Hercule & morte Caci.

A Mphitryoniades qua tempestate iuuencos
Egerat a stabulis o Erythræa tuis.
Venit ad inuictos pecorosa palatia montes,
Et statuit fessos fessus, & ipse boues.
Qua Velabra suo stagnabant flumine, quaq;
Nauta per urbanas uelificabat aquas.
Sed non infido manserunt hospite Caco
Incolumes, furto polluit ille locum.
Incola Cacus erat metuendo raptor ab antro,
Per tria partitos qui dabat ora sonos.
Hic ne certa forent manifestæ signa rapinæ,
Auersos cauda traxit in antra boues.
Nec sine teste Deo, furem sonuere iuuenci,
Furis & implacidas diruit ira fores.
Mænalio iacuit pulsus tria tempora ramo
Cacus, & Alcides sic ait ite boues.
Herculis ite boues nostræ labor ultime clauæ,
Bis mihi quæsitæ, bis mea præda boues.
Aruaq; mugitu sancite boaria longo.
Nobile erit Romæ pascua nostra forum.
Dixerat, & sicco torret sitis ora palato,
Terraq; non ullas fœta ministrat aquas.

Pallueran tq; ipso labra soluta mero.
Fulminat illa oculis, & quantum fœmina sæuit,
Spectaclum capta nec minus urbe fuit.
Phyllidos iratos in uultum coniicit ignes,
Territa uicinas Theia clamat aquas.
Lumina sopitos turbant elata quirites,
Omnis & insana semita nocte sonat.
Illas direptisq; comis, tunicisq; solutis
Excipit, obscuræ prima taberna uiæ.
Cynthia in exuuiis gaudet, uictrixq; recurrit,
Et mea peruersa sauciat ora manu.
Imponitq; notam collo, morsuq; cruentat,
Præcipueq; oculos, qui meruere, ferit.
Atq; ubi iam nostris lassauit brachia plagis,
Lygdamus ad plutei fulcra sinistra iacens
Exuitur, geniumq; meum prostratus adorat,
Lygdame nil potui tecum ego captus eram.
Supplicibus palmis tum demum ad fœdera ueni,
Cum uix tangendos præbuit illa pedes,
Atq; ait, admissæ si uis me ignoscere culpæ,
Accipe quæ nostræ formula legis erit.
Tu neq; Pompeia spaciabere cultus in umbra,
Nec cum lasciuum sternet arena forum.
Colla caue inflectas ad summum obliqua theatrum,
Aut lectica tuæ sudet aperta moræ.
Lygdamus in primis omnis mihi causa querellæ
Veneat, & pedibus uincula bina trahat.
Indixit leges, respondi ego, legibus utar,
Riserat imperio facta superba dato.
Dein quẽcumq; locum externæ tetigere puellæ

Deprehensum Propertium cum phyllide & Theia amicis a Cynthia, uapulasseq; ab ea omnes uehementer.

PHyllis auentinae quaedam est uicina Dianae,
Sobria grata parum, cum bibit omne decet.
Altera Tarpeios est inter Theia lucos
Candida, sed potae non satis unus erit.
His ego constitui noctem lenire uocatis,
Et Venere ignota furta nouare mea.
Vnus erat tribus in secreta lectulus herba,
Quaeris concubitus? inter utrāq; fui.
Lygdamus ad cyathos. utriq; aestiua supellex.
Et methymnaei grata saliua meri.
Nile tuus tibicen erat choralistria Phyllis,
Et facilis spargi munda sine arte rosa.
Mimus & ipse suos breuiter concretus in artus,
Iactabat truncas ad caua buxa manus.
Sed neq; suppletis constabat flamma lucernis,
Decidit inq; suos mensa supina pedes.
Me quoq; per talos Venerem quaerente secundos,
Semper damnosi subsiluere canes.
Cantabant surdo, nudabant pectora caeco,
Lanuuii ad portas heu mihi solus eram.
Cum subito rauci sonuerunt cardine postes,
Et leuia ad primos murmura facta lares.
Nec mora cum totas resupinat Cynthia ualuas
Non operosa comis, sed furibunda decens.
Pocula mi digitos inter cecidere remissos,

DE CYNTHIA ET DRACONE

Disce quid Exquilias hac nocte fugarit aquosas,
Cum uicina nouis turba cucurrit agris,
Lanuuium annosi uetus est tutela Draconis,
Hic ubi tartareæ non perit hora moræ.
Qua sacer abripitur cæco descensus hiatu,
Qua penetrat uirgo,tale iter omne caue.
Ieiuni serpentis honos cum pabula poscit
Annua,& ex ima sibila torquet humo.
Talia demissæ pallent ad sacra puellæ.
Cum tremere anguineo creditur ore manus.
Ille sibi admotas a uirgine corripit escas,
Virginis in palmis ipsa canistra tremunt.
Si fuerint castæ,redeunt in colla parentum,
Clamantq; agricolæ,fertilis annus erit.
Huc mea detonsis auecta est Cynthia mannis
Causa fuit Iuno,sed mage causa Venus.
Appia dic quæso quantum te teste triumphum,
Egerit effusis per tua saxa rotis.
Turpis in arcana sonuit cum rixa taberna,
Si sine me,famæ non sine labe meæ.
Spectaclum ipsa sedens primo temone pependit,
Ausa per impuros fræna mouere locos.
Serica nam taceo uolsi carpenta nepotis,
Atq; armillatos colla molossa canes.
Qui dabit immundæ uenalia fárta saginæ,
Vincet ubi erasas barba pudenda genas.
Cum fieret nostro toties iniuria lecto,
Mutato uoluit castra mouere toro.

Narrat Hypermestrae magnum ausas esse sorores
  In scelus, hoc animum non ualuisse suum.
Sic mortis lachrymis uitae sanamus amores,
  Celo ego perfidiae crimina multa tuae.
Sed tibi nunc mandata damus si forte moueris,
  Si te non totum Chloridos herba tenet,
Nutrix in tremulis ne quid desideret annis,
  Parthenie patuit, nec tibi auara fuit.
Delitiaeq; meae Latris, cui nomen abusu est,
  Ne speculum dominae porrigat illa nouae.
Et quoscunq; meo fecisti nomine uersus
  Vre mihi. laudes desine habere meas.
Pelle hederam tumulo, mihi quae pugnante corymbo
  Mollia contortis alligat ossa comis.
Ramosis Anio qua pomifer incubat aruis,
  Et nunquam Herculeo numine pallet ebur.
Hoc carmen media dignum me scribe columna,
  Sed breue quod currens uector ab urbe legat.
Hac Tyburtina iacet aurea Cynthia terra,
  Accessit ripae laus Aniene tuae.
Nec tu sperne piis uenientia somnia portis,
  Cum pia uenerunt somnia pondus habent.
Nocte uagae ferimur. nox clausas liberat umbras,
  Errat & abiecta Cerberus ipse sera.
Luce iubent leges lethea ad stagna reuerti,
  Nos uehimur, uectum nauta recenset onus.
Nunc te possideant aliae, mox sola tenebo,
  Mecum eris, & mixtis ossibus ossa teram.
Haec postquam querula mecum sub uoce peregit,
  Inter complexus excidit umbra meos.

De Cynthia.

Aut Nomas archanas prodat uersuta saliuas
  Dic et damnatas ignea testa manus.
Quae modo per uiles inspecta est publica noctes,
  Haec nunc aurata cyclade signat humum.
Et grauiora rependit iniquis pensa quasillis,
  Garrula de facie siqua locuta mea est.
Nostraq; quod Petale tulit admonimenta corollas,
  Codicis immundi uincula sentit anus.
Caeditur & Lalage tortis suspensa capillis,
  Per nomen quoniam est ausa rogare meum.
Te patiente meae conflauit imaginis aurum,
  Ardente ex nostro dotem habitura rogo.
Non tamen insector quamuis mereare, Properti,
  Longa mea in libris regna fuere tuis.
Iuro ego fatorum nulli reuolubile carmen,
  Tergeminusq; canis sic mihi molle sonet.
Me seruasse fidem si fallo uipera nostris
  Sibilet in tumulis, & super ossa cubet.
Nam gemina est sedes turpem sortita per amnem,
  Turbaq; diuersa remigat omnis aqua.
Vna Clytemnestrae stuprum uehit, altera Cressae
  Portat mentitae lignea monstra bouis.
Ecce coronato pars altera uecta phaselo,
  Mulcet ubi elysias aura beata rosas.
Qua numerosa fides, qua que errat turba Cybelles,
  Mitratisq; sonāt lydia plectra choris.
Andromedeq; & Hypermestre sine fraude maritae
  Narrant historiae pectora nota suae.
Haec summa aeternis queritur liuere cathenis
  Brachia, nec meritas frigida saxa manus.

Hosdem habuit secum, quibus est elata capillos
 Hosdem oculos, lateri uestis adusta fuit.
Et solitum digito beryllon adederat ignis,
 Summaq; letheus triuerat ora liquor.
Spirantisq; animos, & uocem misit. at illi
 Pollicibus fragiles increpuere manus.
Perfide nec cuiquam melior sperande puellæ,
 In te iam uires somnus habere potest?
Iam ne tibi exciderant uigilantis furta suburræ,
 Et mea nocturnis trita fenestra dolis.
Per quam demisso quoties tibi fune pependi,
 Alterna ueniens in tua colla manu.
Sæpe Venus triuio commixta est pectore mixto
 Fecerunt tepidas pallia nostra uias.
Fœderis heu taciti cuius fallacia uerba
 Non audituri diripuere noti.
At mihi non oculos quisquam inclinauit euntis,
 Vnum impetrassem te reuocante diem.
Nec crepuit fixa me propter harundine custos,
 Læsit & obiectum tegula curta caput.
Deniq; quis nostro curuum te funere uidit?
 Atram quis lachrymis incaluisse togam?
Si piguit portas ultra procedere, at illuc
 Iussisses lectum lentius ire meum.
Cur uentos non ipse rogis ingrate petisti?
 Cur nardo flammæ non oluere meæ?
Hoc etiam graue erat nulla mercede hiacynthos
 Inijcere, & fracto busta piare cado.
Lygdanus uratur, candescat lamina uernæ,
 Sensi ego, cum insidiis pallida uina bibi.

Ductus erat per quas ante Iugurtha uias.
Actius hinc traxit Phœbus monimenta, quod eius
Vna decem uicit missa sagitta rates.
Bella satis cecini, citharam iam poscit Apollo
Victor, & ad placidos exuit arma choros.
Candida nunc molli subeant conuiuia baccho,
Blanditiæq; fluant per mea colla rosæ.
Vinaq; fundantur prælis elisa falernis,
Terq; lauet nostras spica cilissa comas.
Ingenium potis irritet musa poetis,
Bacche soles Phœbo fertilis esse tuo.
Ille paludosos memoret seruire sicambros,
Cepheam hic Meroen fuscaq; regna canat.
Hic referat sero confessum fœdere parthum,
Reddat signa Remi, mox dabit ipse sua.
Siue aliquid pharetris Augustus parcet eois,
Differat in pueros ista trophæa suos.
Gaude Crasse nigras siquid sapis inter arenas,
Ire per Eufraten ad tua busta licet.
Sic noctem patera, sic ducam carmine, donec
Iniiciat radios in mea uina dies.

AD CYNTHIAM.

SVnt aliquid manes lethum non omnia finit,
Luridaq; euictos effugit umbra rogos.
Cynthia nanq; meo uisa est incumbere fulcro,
Murmur ad extremæ nuper humata uiæ.
Cum mihi ab exequiis somnus penderet amoris,
Et quererer lecti frigida regna mei.

Serpentem, imbelles quem timuere lyræ.
Mox ait o longa mundi seruator ab Alba
 Auguste, hectoreis cognite maior auis.
Vince mari, iam terra tua est, tibi militat arcus,
 Et fauet ex humeris hoc onus omne meis.
Solue metu patriam, quæ nunc te uindice freta,
 Imposuit proræ publica uota tuæ.
Quam nisi defendes, murorum Romulus augur
 Ire palatinas non bene uidit aues.
Et nimium remis audet prope turpe latinis,
 Principe te fluctus regia uela pati.
Nec te quod classis centenis remiget alis
 Terreat, inuito labitur illa mari.
Quodq; uehunt proræ centaurica saxa minantes,
 Tigna caua, & pictos experiare metus.
Frangit, & attollit uires in milite causa,
 Quæ nisi iusta subest, excutit arma pudor.
Tempus adest, committe rates, ego temporis author,
 Ducam laurigera iulia rostra manu.
Dixerat, & pharetræ pondus consumit in arcus,
 Proxima post arcus Cæsaris hasta fuit.
Vincit Roma, fide Phœbi, dat fœmina pœnas,
 Sceptra per ionias fracta uehuntur aquas.
Et pater Idalio miratur Cæsar ab astro,
 Sum deus, & nostri sanguinis ista fides.
Prosequitur cantu Triton, omnesq; marinæ
 Plauserunt circa libera signa Deæ.
Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci,
 Hoc unum iusso non moritura die.
Di melius, quantus mulier foret una triumphus

Terq; focum circa laneus orbis eat.
Spargite me lymphis, carmenq; recentibus aris.
Tybia mygdoniis libet eburna modis.
Ite procul fraudes, alio sint aere noxæ,
Pura nouum uati laurea mollit iter.

DE CAESARE.

m Vsa Palatini referamus Apollinis ædem,
Res est Calliope digna fauore tuo.
Cæsaris in nomen ducuntur carmina, Cæsar
Dum canitur quæso Iupiter ipse uaces.
Est Phœbi fugiens Athamana ad litora portus
Qua sinus Ioniæ murmura condit aquæ.
Actia Iuleæ pelagus monimenta carinæ,
Nautarum uotis non operosa uia.
Huc mundi coiere manus, stetit æquore moles
Pinea, nec remis æqua fauebat auis.
Altera classis erat tenero damnata Quirino,
Pilaq; fœminea turpiter apta manu.
Hinc augusta ratis plenis Iouis omine uelis,
Signaq; iam patriæ uincere docta suæ.
Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus,
Armorum & radiis picta tremebat aqua,
Cum Phœbus linquens stantem se uindice Delon,
Nam tulit iratos mobilis una notos.
Astitit Augusti puppem super, & noua flamma
Luxit in obliquam ter sinuata facem.
Non ille attulerat crines in colla solutos,
Aut testudineæ carmen inerme lyræ.
Sed quali aspexit Pelopeium Agamemnona uultu,
Egessitq; auidis Dorica castra rogis.
Aut qualis flexos, soluit Pythona per orbes,

Qui uersus, coæ dederit nec munera uestis,
Ipsius tibi sit surda sine arte lyra.
Dum uernat sanguis, dum rugis integer annus
Vtere, ne quis eat liber amore dies.
Vidi ego odorati uictura rosaria Pæsti,
Sub matutino cocta iacere noto.
His animos nostræ dum uersat Acanthis amicæ,
Per tenues ossa sunt numerata cutes.
Sed cape torquatæ Venus o regina columbæ,
Ob meritum ante tuos guttura secta focos.
Vidi ego rugoso tussim concrescere collo,
Sputaq; per dentes ire cruenta cauos.
Atq; animam in tegetes putrem expirare paternas,
Horruit algenti pertica curta foco.
Exequiæ fuerant rari furtiua capilli
Vincula, & immundo pallida mitra situ.
Et canis in nostros nimis experrecta dolores,
Cum fallenda meo pollice claustra forent.
Sit tumulus lenæ curto uetus amphora collo,
Vrgeat hunc supra uis caprifice tua.
Quisquis amas, scabris hoc bustum cædito saxis,
Mixtaq; cum saxis addito uerba mala.

De Pugna actiaca nauali.

Sacra facit uates, sint ora fauentia sacris,
Et cadat ante meos icta iuuenca focos.
Cera phileteis certet romana corymbis,
Et cyrenæas urna ministret aquas.
Costum molle date, & blandi mihi thuris honores,

Seu quæ palmiferæ mittunt uenalia Thebæ,
Murrheaq; in parthis pocula cocta focis.
Sperne fidem, prouolue Deos, mendacia uincant,
Cædant damnosæ iura pudicitiæ.
Et simulare uirum pretium facit, utere causis,
Maior dilata nocte decurret amor.
Si tibi forte comas uexauerit utilis ira,
Post modo mercata pace premendus erit.
Deniq; ubi amplexu Venerem promiseris empto,
Fac simules puros Isidis esse dies.
Ingerat apriles Iole tibi tundat Amicle,
Natalem maiis idibus esse tuum.
Supplex ille sedet, posita tu scribe cathedra,
Quidlibet has artes si pauet ille, tenes.
Semper habe morsus circa tua colla recentes,
Litibus alternis quos putet esse datos.
Non te Medeæ delectent probra sequacis,
Nempe tulit fastus ausa rogare prior.
Sed potius blandi Thais pretiosa Menandri,
Cum ferit astutos comica mœcha getas.
In mores te uerte uiri, si cantica iactat
I comes, & uoces ebria iunge tuas.
Ianitor ad dantes uigilet, si pulset inanis
Surdus in obductam somniet usq; seram.
Nec tibi displiceat miles non factus amori,
Nauta nec attrita si ferat æra manu.
Aut quorum titulus per barbara colla pependit,
Cœlati medio cum saliere foro.
Aurum spectato, non quæ manus afferat aurum,
Versibus auditis quid nisi uerba feres?

Hæc uirgo officiis dos erat apta tuis.
Aducæ Tarpeio mons est cognomen adeptus,
O uigil iniustæ præmia sortis habes.

AD LENAM.

Terra tuum spinis obducat Lena sepulchrum,
Et tua (quod non uis) sentiat umbra sitim.
Nec sedeant cineri manes, & cerberus ultor
Turpia ieiuno terreat ossa sono.
Docta uel Hippolytum Veneri mollire negantem,
Concordiq; toro pessima semper auis.
Penelopen quoq; neglecto rumore mariti,
Nubere lasciuo cogeret Antinoo.
Illa uelit, poterit magnes non ducere ferrum,
Et uolucris nidis esse nouerca suis.
Quippe & collinas ad fossam mouerit herbas,
Stantia currenti diluerentur aqua.
Audax cantatæ leges imponere lunæ,
Et sua nocturno fallere terga lupo.
Posset & intentos astu cæcare maritos,
Cornicum immeritas eruit ungue genas.
Consuluitq; striges nostro de sanguine, & in me
Hippomanes fœtæ semina legit equæ,
Exorabat opus uerbis ceu blanda perurat,
Saxosamq; terat sedula culpa uiam.
Si te eoa iuuat, derorantem aurea ripa,
Et quæ sub Tyria concha superbit aqua.
Eurypiliq; placet coæ textura Mineruæ,
Textaq; ab attalicis putria signa toris.

Credite uestra meus molliet arma torus.
Et iam quarta canit uenturam buccina lucem,
Ipsaq; in Oceanum sidera lapsa cadunt,
Experiar somnum, de te mihi somnia queram,
Fac uenias oculis umbra benigna meis.
Dixit, & incerto permisit brachia somno,
Nesciá nefariis accubuisse nouis.
Nam uesta iliacæ fœlix tutela fauillæ
Culpam alit, & plures condit in ossa faces.
Illa ruit qualis celerem prope Termodoonta,
Strimonis ab scisso fertur aperta sinu.
Vrbi festus erat, dixere palilia patres,
Hic primus cœpit mœnibus esse dies.
Annua pastorum conuiuia lusus in urbe,
Cum pagana madent fercula diuitiis.
Cumq; super raros fœni flamātis aceruos,
Traiicit immundas ebria turba dapes.
Romulus excubias decreuit in ocia solui,
Atq; intermissa castra silere tuba.
Hoc Tarpeia suum tempus rata, conuenit hostem,
Pacta ligat, pactis ipsa futura comes.
Mons erat ascensu dubius, festoq; remissus,
Nec mora uocales occupat ense canes.
Omnia præbebāt somnos, sed Iupiter unus
Decreuit pœnis inuigilare tuis.
Prodiderat portæq; fidem, patriamq; iacentem,
Nubendiq; petit, quem uelit ipsa, diem.
At Tacius (neq; enim sceleri dedit hostis honorem)
Nube ait, & regni scande cubile mei.
Dixit, & ingestis comitum super obruit armis,

Et formosa oculis arma Sabina meis.
O utinam ad uestros sedeam captiua penates,
Dum captiua mei conspicer esse Taci.
Romani montes, & montibus abdita Roma,
Et ualeat probro Vesta pudenda meo.
Ille equus ille meos in castra reponet amores,
Cui Tacius dextras collocat ipse iubas.
Quid mirum in patrios Scyllam sæuisse capillos?
Candidaq; in sæuos inguina uersa canes?
Prodita quid mirum fraterni cornua monstri,
Cum patuit lecto stamine torta uia?
Quantum ego sum Ausoniis crimen factura puellis,
Improba uirgineo lecta ministra foco.
Pallados extinctos si quis mirabitur ignes
Ignoscat, lachrymis spargitur ara meis.
Cras (ut rumor ait) tota pugnabitur urbe,
Tu cape spinosi rorida terga iugi.
Lubrica tota uia est, & perfida, quippe tacentes
Fallaci celat limite semper aquas,
O utinam magicæ nossem cantamina musæ,
Hæc quoque formoso lingua tulisset opem.
Te toga picta decet, non quem sine matris honore,
Nutrit inhumanæ dura papilla Lupæ.
Sic hospes patiare tua regina sub aula,
Dos tibi non humilis prodita Roma uenit.
Si minus, at raptæ ne sint impune Sabinæ,
Me rape, & alterna lege repende uices.
Commissas acies ego possum soluere, nuptæ
Vos medium palla fœdus inite mea.
Adde hymenæe modos, tubicen fera murmura conde,

Fabor, & antiqui limina capta Iouis.
Lucus erat fœlix hederoso conditus antro,
Multaq; natiuis obstrepit arbor aquis,
Siluani ramosa domus, quo dulcis ab æstu
Fistula poturas ire iubebat oues.
Hunc Tacius fontem uallo præcingit acerno,
Fidaq; suggesta castra coronat humo.
Quid tum Roma fuit, tubicen uicina Curetis,
Cum quateret lento murmure saxa Iouis?
Atq; ubi nunc terris dicuntur iura subactis,
Stabant romano pila Sabina foro.
Murus erant montes, ubi nunc est curia septa,
Bellicus ex illo fonte bibebat equus.
Hinc Tarpeia Deæ fontem libauit, at illi
Vrgebat medium fictilis urna caput.
Et satis una malæ potuit mors esse puellæ,
Quæ uoluit flammas fallere uesta tuas.
Vidit arenosis Tacium perludere campis,
Pictaq; per flauas arma leuare iubas.
Obstipuit regis facie, & regalibus armis,
Interq; oblitas excidit urna manus,
Sæpe illa immeritæ causata est omina lunæ,
Et sibi tingendas dixit in amne comas.
Sæpe tulit blandis argentea lilia nymphis,
Romula ne faciem læderet hasta Taci.
Dumq; subit primo capitolia nubila fumo,
Rettulit hirsutis brachia secta rubis.
Et sua Tarpeia residens ita fleuit ab arce,
Vulnera uicino non patienda Ioui.
Ignes castrorum, & Taciæ prætoria turmæ,

Nec me tardarent scythiæ iuga, cum pater altas
Aphricus in glaciem frigore nectit aquas;
Omnis amor magnus, sed aperto in coniuge maior
Hanc Venus, ut uiuat, uentilat ipsa facem.
Nam mihi quo pœnis tibi purpura fulgeat ostris,
Crystallusq; tuas ornet aquosa manus.
Omnia surda tacent, rarisq; assueta calendis,
Vix aperit clausos una puella lares.
Graucidos & catulæ uox est mihi grata querentis,
Illa tui partem uendicat una tori.
Flore sacella tego, uerbenis compita uelo,
Et crepat ad ueteres herba Sabina focos,
Siue in furtiuo gemuit stans noctua tigno,
Seu uoluit tangi parca lucerna mero.
Illa dies hornis cædem denuntiat agnis.
Succinctæq; calent ad noua lucra popæ.
Ne precor ascensis tanti sit gloria Bactris,
Raptaue odorato carbasa lina duci.
Plumbea cum tortæ sparguntur pondera fundæ,
Subdolus & uersis increpat arcus equis.
Sed tua sic domitis parthe telluris alumnis,
Pura triumphanteis hasta sequatur equos.
Incorrupta mei conserua fœdera lecti,
Hac ego te sola lege redisse uelim.
Armaq; cum tulero portæ uotiua capenæ,
Subscribam saluo grata puella uiro.

FABVLA TARPEIAE.

T Arpeium nemus, & Tarpeiæ turpe sepulchrum

In quancunq; uoles uerte, decorus ero.
Indue me cois, fiam non dura puella,
Meq; uirum sumpta quis neget esse toga?
Da falcem, & torto frontem mihi comprime foeno,
Iurabis nostra gramina secta manu.
Arma tuli quondam, & memini laudabar in illis,
Corbis in imposito pendere messor eram.
Sobrius ad lites, at cum est imposta corona,
Clamabis capiti uina subisse meo.
Cinge caput mitra speciem furabor Iachi,
Furabor Phoebi, si modo plectra dabis.
Cassibus impositis uenor, sed harundine sumpta
Faunus plumoso sum Deus aucupio.
Est etiam aurigae species Vertumnus, & eius
Traiicit alterno qui leue pondus equo,
Suppetat hoc pisces calamo praedabor, & ibo
Mundus demissis institor in tunicis.
Pastorem ad baculum possum curuare, uel idem
Sirpiculis medio puluere ferre rosam.
Nam quid ego adiiciam, de quo mihi maxima fama est,
Hortorum in manibus dona probata meis:
Caeruleus cucumis, tumidoq; cucurbita uentre
Me notat, & iunco brassica uincta leui.
Nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter,
Impositus fronti langueat ante meae.
At mihi quod formas unus uertebar in omnes.
Non ab euentu patria lingua dedit.
At tu Roma meis tribuisti praemia thuscis,
Vnde hodie uicus nomina thuscus habet.
Tempore quo sociis uenit Lycomedius armis,

Nec mille excubiæ, nec te signata iuuabunt
Limina, persuasæ fallere rima sat est.
Nunc tua uel mediis puppis luctetur in undis,
Vel licet armatis hostis inermis eas.
Vel tremefacta cauo tellus deducat hiatum,
Octipedis cancri terga sinistra time.

FABVLA VERTVMNI.

¶ Vid mirare meas tot in uno corpore formas?
Accipe Vertumni signa paterna Dei.
Thuscus ego, & thuscis orior, nec penitet inter
Prælia uolscinos deseruisse focos.
Nec me turba iuuat, nec templo lætor eburno.
Romanum satis est posse uidere forum.
Hac quondam tyberinus iter faciebat, & aiunt
Remorum auditos per uada pulsa sonos.
At postquam ille suis tantum concessit alumnis,
Vertumnus uerso dicor ab amne Deus,
Seu quia uertentis fructum percepimus anni,
Vertumni rursus credidit esse sacrum.
Prima mihi uariat liuentibus uua racemis,
Et coma lactenti spicea fruge tumet.
Hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna
Cernis, & æstiuo mora rubere die.
Insitor hic soluit pomosa uota corona,
Cum pirus in uito stipite mala tulit.
Mendax fama noces, alius mihi nominis index,
De se narranti tu modo crede Deo.
Opportuna mea est cunctis natura figuris,

Nauplius ultores sub noctem porrigit ignes,
  Et natat exuuiis Græcia pressa tuis.
Victor Oilide rape nunc, & dilige uatem,
  Quem uetat auelli ueste Minerua sua.
Hactenus historiæ, nunc ad tua deuehor astra,
  Incipe tu lachrymis æquus adesse nouis.
Vmbria te notis antiqua penatibus edit,
  Mentior? an patriæ tangitur ora tuæ?
Qua nebulosa cauo rorat Meuania campo,
  Et lacus æstiuis intepet umber aquis.
Scandentisq; axis consurgit uertice murus,
  Murus ab ingenio notior ille tuo.
Ossaq; legisti non illa ætate legenda
  Patris, & in tenues cogeris ipse lares.
Nam tua cum multi uersarent rura iuuenci,
  Abstulit excultas pertica tristis opes.
Mox ubi bulla rudi demissa est aurea collo,
  Matris & ante Deos libera sumpta toga.
Tum tibi pauca suo de carmine dicta Apollo,
  Et uetat insano uerba tonare foro.
At tu finge elegos fallax opus, hæc tua castra,
  Scribat ut exemplo cætera turba tuo.
Militiam Veneris blandis patiere sub annis,
  Et Veneris pueris utilis hospes eris,
Nam tibi uictrices, quascunq; labore parasti,
  Eludat palmas una puella tuas.
Vt bene cum fixum mento discusseris uncum,
  Nil erit hoc, rostro te premet ansa suo.
Illius arbitrio noctem, lucemq; uidebis,
  Gutta quoq; ex oculis non nisi iussa cadet.

Quid moneant pisces, animosaq; signa leonis,
Lotus & hesperia quid capricornus aqua.
Dicam troia cades, & troica Roma resurges,
Et maris, & terræ longa sepulchra canam.
Dixi ego cum geminos produceret Arria natos,
Illa dabat natis arma uetante Deo.
Non posse ad patrios sua pila referre penates,
Nempe meam firmant nunc duo busta fidem.
Quippe Lupercus equi dum saucia protegit ora,
Heu sibi prolapso non bene cauit equo.
Gallus at in castris dum credita signa tuetur,
Concidit ante aquilæ rostra cruenta suæ.
Fatales pueri duo funera matris auaræ,
Vera, sed inuito contigit ista fides.
Idem ego cum Cynaræ traheret Lucina dolores,
Et facerent uteri pondera lenta moram.
Iunonis uotum facite impetrabile dixi,
Illa parit, libris est data palma meis.
Hoc neq; arenosum libyæ Iouis explicat antrum,
Aut sibi commissos fibra locuta Deos.
Aut siquis motas cornicis senserit alas,
Vmbraq; nec magicis mortua prodit aquis.
Aspicienda uia est cœli, uerusq; per astra
Trames, & ab zonis quinq; petenda fides.
Exemplum graue eris Calchas, namq; Aulide soluit
Ille bene hærentes ad pia saxa rates.
Idem Agamemnoniæ ferrum ceruice puellæ
Tinxit, & atrides uela cruenta dedit.
Nec rediere tamen Danai. tu diruta fletum
Supprime, & euboicos respice Troia sinus.

Optima nutricum nostris Lupa martia rebus,
  Qualia creuerunt mœnia lacte tuo.
Mœnia nanq; pio conor disponere uersu,
  Hei mihi quod nostro est paruus in ore sonus.
Sed tamen exiguo quodcunq; e pectore riui
  Fluxerit, hoc patriæ seruiat omne meæ.
Ennius hirsuta cingat sua dicta corona,
  Mi folia ex hedera porrige Bacche tua.
Vt nostris tumefacta superbiat Vmbria libris,
  Vmbria romani patria Callimachi.
Scandentes siquis cernet de uallibus arces,
  Ingenio muros æstimet ille meo.
Roma faue, tibi surgit opus, date candida ciues
  Omina, & inceptis dextera cantet auis.
Sacra diesq; canam, & cognomina prisca locorum,
  Has meus ad metas sudet oportet equus.
Quo ruis imprudens uage dicere facta Properti,
  Non sunt a dextra condita fila colo.
Accersis, lachrymis cantus, aduersus Apollo,
  Poscis ab inuita uerba pigenda lyra.
Certa feram certis authoribus, haud ego uates
  Nescius ærata signa mouere pila.
Me creat Architæ suboles Babylonius Horops
  Horon, & a proauo ducta Conone domus.
Di mihi sunt testes, non degenerasse propinquis,
  Inq; meis libris nil prius esse fide.
Nunc pretium fecere Deos, & fallitur auro
  Iupiter obliquæ signa iterata rotæ.
Fœlicesq; Iouis stellas, Matrisq; rapacis,
  Et graue Saturni sidus in omne caput.

Verbera pellitus setosa mouebat arator,
Vnde licens Fabius sacra lupercus habet.
Nec rudis infestis miles radiabat in armis,
Miscebant usta prælia nuda sude.
Prima galeritus posuit prætoria Lygmon,
Magnaq; pars Tacio rerum erat inter oues.
Hinc ticiens, ramnesq; uiri lucereq; coloni,
Quattuor hinc albos Romulus egit equos.
Quippe suburbanæ parua minus urbe Bouillæ,
Et qui nunc nulli, maxima turba Gabi.
Et stetit Alba potens albæ suis omine natæ,
Hac ubi fidenas longe erat ire uias.
Nil patrium nisi nomen habet Romanus alumnus,
Sanguinis altricem nunc pudet esse lupam.
Hunc melius profugos misisti Troia penates,
O quali uecta est Dardana puppis aue.
Iam bene spondebant tunc omnia, quod nihil illam,
Læserat abiegni uenter apertus equi.
Cum pater in nati tremulus ceruice pependit,
Et uerita est humeros urere flamma pios.
Tunc animi uenere Deci, Brutiq; secures,
Vexit & ipsa sui Cæsaris arma Venus.
Arma resurgentis portans uictricia Troiæ,
Fœlix terra tuos cœpit Iule Deos,
Si modo auernalis tremulæ cortina Sibyllæ,
Dixit auentino rura pianda Remo.
Aut si pergameæ sero rata carmina uatis,
Longæuum ad Priami uera fuere caput.
Vertite equum Danai male uincitis, ilia tellus
Viuet, & huic cineri Iupiter arma dabit.

SEX. AVRELII PROPERTII ELEGIA RVM LIBER QVARTVS.

H Oc quodcunq; uides hospes quam maxima Roma est,
Ante phrygem Aeneam collis & herba fuit.
Atq; ubi nauali stant sacra palatia Phoebo,
Euandri profugæ procubuere boues.
Fictilibus creuere deis hæc aurea templa,
Non fuit obprobrio facta sine arte casa.
Tarpeiusq; pater nuda de rupe tonabat,
Et Tyberis nostris aduena bobus erat.
Quo gradibus domus ista Remi se substulit olim,
Vnus erat fratrum maxima regna focus.
Curia prætexto quæ nunc nitet alta senatu,
Pellitos habuit rustica corda patres.
Buccina cogebat priscos ad uerba quirites,
Centum illi in prato sæpe senatus erat.
Nec sinuosa cauo pendebant uela theatro,
Pulpita solemneis non oluere crocos.
Nulli cura fuit externos quærere diuos,
Cum tremeret patrio pendula turba sacro.
Annuaq; accenso celebrare palilia fœno,
Qualia nunc curuo lustra nouantur equo.
Vesta coronatis pauper gaudebat asellis,
Ducebant macræ uilia sacra boues.
Parua saginati lustrabant compita porci,
Pastor & ad calamos exta litabat ouis.

Quod mihi non patrii poterant auertere amici,
Eluere aut uasto thessala saga mari.
Hæc ego non ferro non igne coactus, & ipsa
Naufragus ægæa uerba fatebor aqua,
Correptus sæuo ueneris torrebar aheno,
Victus eram uersas in mea terga manus.
Ecce coronatæ portum tetigere carinæ
Traiectæ syrtes, anchora iacta mihi est.
Nunc demum uasto fessi respicimus æstu,
Vulnera & ad sanum nunc coiere mea.
Mens bona (si qua Dea es) tua me in sacraria dono
Exciderant surdo tot mea uota Ioui.
Visus eram positis inter conuiuia mensis,
Et de me poterat quilibet esse loquax.
Quinque tibi potui seruire fideliter annos,
Vngue meam morso sæpe querere fidem.
Nil moueor lachrymis; ista sum captus ab arte,
Semper ab insidiis Cynthia flere soles.
Flebo ego discedens, sed fletum iniuria uincit,
Tu bene conueniens non sinis esse iugum.
Lumina iam nostris ualeant lachrymantia uerbis,
Nec tamen irata ianua fracta manu.
At te cœlatis ætas grauis urgeat annis,
Et ueniat formæ ruga sinistra tuæ.
Vellere cum cupies albos a stirpe capillos,
A speculo rugas increpitante tibi.
Exclusa inq; uicem fastus patiare superbos,
Et quæ fecisti, facta queraris anus.
Has tibi fataleis cecinit mea pagina diras,
Euentum formæ disce timere tuæ.

Ille iam sine me norant placare puellas,
Et quædam sine me uerba diserta loqui.
Non illas fixum caras effecerat aurum,
Vulgari buxo sordida cera fuit.
Qualescunq; mihi semper mansere fideles,
Semper & effectus promeruere bonos.
Forsitam hæc illis fuerant mandata tabellis,
Irascor, quoniam es lente moratus heri.
An tibi nescio quæ uisa est formosior? an tu
Non bona de nobis crimina ficta iacis?
Aut dixti uenies hodie, cessauimus una.
Hospitium tota nocte parauit amor,
Et quæcunq; dolens reperit non stulta puella,
Garrula, cum blandis ducitur hora dolis.
Me miserum his aliquis rationem scribit auari,
Et ponit duras inter ephemeridas
Quas si quis mihi retulerit, donabitur auro.
Quis pro diuitiis ligna retenta uelit?
I puer & citus hæc aliqua propone columna?
Et dominum Exquiliis scribe habitare tuum.

AD CYNTHIAM SVPERBIENTEM.

Falsa est ista tuæ mulier fiducia formæ,
Olim oculis nimium facta superba meis.
Noster amor tales tribuit tibi Cynthia laudes,
Versibus insignem te pudet esse meis.
Mixtam te uaria laudaui sæpe figura,
Vt quod non esses, esse putaret amor.
Et color est toties roseo collatus eoo,
Cum tibi quæsitus candor in ore foret.

Armis apta magis tellus, quam commoda noxæ,
Famam Roma tuæ non pudet historiæ.
Nam quantum ferro, tantum pietate potentes
Stamus, uictrices temperat ira manus.
Hic Anio tyburte fluis, Clitumnus ab umbro
Tramite, & æternum Martius humor opus.
Albanus lacus & sotia Nemorensis ab unda,
Potaq; Pollucis lympha salubris equo.
At non squamosa labuntur uentre cerastæ,
Itala portentis nec furit una nouis.
Non hic Andromedæ resonant pro matre cathenæ,
Nec tremis ausonias Phœbe fugare dapes.
Nec cuiquam absentis arserunt in caput ignes,
Exitium nato matre parante suo.
Penthea non sæuæ uenantur in arbore Bacchæ,
Nec soluit Danaas subdita cerua rates.
Cornua nec ualuit curuare in pellice Iuno,
Aut faciem turpi dedecorare boue.
Arboreasq; cruces Scinis, & non hospita grais
Saxa, & curuatas in sua fata trabes.
Hæc tibi Tulle parens, hæc est pulcherrima sedes,
Hic tibi pro digna gente petendus honos.
Hic tibi ad eloquium ciues, hic ampla nepotum
Spes, & uenturæ coniugis aptus amor.

DE TABVLIS PERDITIS.

e Rgo tam doctæ nobis periere tabellæ,
Scripta quibus pariter tot periere bona.
Has quondam nostris manibus detriuerat usus,
Qui non signatas iussit habere fidem.

Incipiam, aut hortis docte Epicure tuis.
Persequar aut studiũ linguæ, & Domosthenis arma,
Librorumq; tuos docte Menandre sales.
Aut certe tabulæ capient mea lumina pictæ,
Siue ebore exactæ, seu magis ære manus.
Aut spatia annorum, aut longa interualla profundi,
Lenibunt tacito uulnera nostra sinu.
Seu moriar fato non turpi fractus amore,
Atq; erit illa mihi mortis honesta dies.

AD TVLLVM.

f Rigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos
Tulle, propontiaca qua fluit Isthmos aqua.
Dindymus, & sacræ fabricata inuenta Cybellæ,
Raptorisq; tulit qua uia Ditis equos.
Si te forte iuuant Helles athamantidos urbes,
Et desyderio Tulle mouere meo.
Tu licet aspicias cælum omne Atlanta gerentem,
Sectaq; persea phorcydos ora manu.
Geryonæ stabula, & luctantum in puluere signa
Herculis, Antæiq; hesperidumq; choros.
Tuq; tuo colchon propellas remige Phasin,
Peliacæq; trabis totum iter ipse legas.
Qua rudis argoa natat inter saxa columba,
In faciem proræ pinus adacta nouæ.
Et qua olorigeri uisenda est ora Caistri,
Et qua septena temperat unda uia.
Omnia romanæ cedant miracula terræ,
Natura hic posuit quicquid ubiq; fuit.

Nec flenti dominæ patefiant nocte fenestræ,
Semper amet, fructu semper amoris egens.

AD CYNTHIAM.

Magnum iter ad doctas proficisci cogor Athenas,
Vt me longa graui soluat amore uia.
Crescit enim assidue spectando cura puellæ,
Ipse alimenta sibi maxima præbet amor.
Omnia sunt tentata mihi, quacunq; fugari
Possit, at ex omni me premit ipse Deus.
Vix tamen aut semel admittit, cum sepe negauit,
Seu uenit, extremo dormit amica toro.
Vnum erit auxilium mutatis Cynthia terris,
Quantum oculis, animo tam procul ibit amor.
Nunc agite o socii propellite in æquora nauem,
Remorumq; pares ducite sorte uices.
Iungiteq; extremo fœlicia lintea malo,
Iam liquidum nautis aura secundat iter.
Romanæ turres, & uos ualeatis amici,
Qualiscunq; mihi tuq; puella uale.
Ergo ego nunc rudis Adriaci uehar æquoris hospes,
Cogar & undisonos nunc prece adire Deos.
Deinde per Ionium uectus cum fessa lecheo,
Sedarit placida uela phaselus aqua.
Quod superest sufferte pedes; properate laborem
Isthmos qua terris arcet utrinq; mare.
Inde ubi Piræi capient me litora portus,
Scandam ego Theseæ brachia longa uiæ.
Illic uel studiis animum emendare Platonis

Ad nouam amicam.

c Redis eum iam posse tuæ meminisse figuræ,
Vidisti a lecto quem dare uela tuo?
Durus qui lucro potuit mutare puellam,
Tantis ne in lachrymis Aphricha tota fuit?
At tu stulta Deos, ni fingis inania uerba;
Forsitan ille alio pectus amore terit.
Est tibi forma potens, sunt castæ Pallidis artes,
Splendidaq; a docto fama refulget auo.
Fortunata domus, modo sit tibi fidus amicus,
Fidus ero, in nostros curre puella toros.
Tu quoq;, qui æstiuos spaciosius exigis ignes,
Phœbe moraturæ contrahe lucis iter.
Nox mihi prima uenit, primæ data tempora noctis.
Longius in primo Luna morare toro.
Fœdera sunt ponenda prius, signandaq; iura,
Et scribenda mihi lex in amore nouo.
Hæc amor ipse suo constringit pignora signo,
Testis sidereæ torta corona Deæ.
Quam multæ ante meis cedant sermonibus horæ,
Dulcia quam nobis concitet arma Venus.
Nanq; ubi non certo uincitur fœdere lectus,
Non habet ultores nox uigilanda Deos.
Et quibus imposuit, soluit mox uincla libido.
Contineant nobis omina prima fidem.
Ergo qui pactas in fœdera ruperit aras,
Polluerit q; nouo sacra marita toro,
Illi sint quicunq; solent in amore dolores,
Et caput argutæ præbeat historiæ.

De incontinentia mulierum

Obiicitur toties a te mihi nostra libido,
  Crede mihi uobis imperat ista magis.
Vos ubi contempti rupistis fræna pudoris,
  Nescitis captæ mentis habere modum.
Flamma per incensas citius sedetur aristas,
  Fluminaq; ad fontis sint reditura caput.
Et placidum syrtes portum, & bona litora nautis
  Præbeat hospitio sæua Malea suo.
Quam possit uestros quisquam reprehendere cursus,
  Et rapidæ stimulos frangere nequitiæ.
Testis cretæi fastus quæ passa iuuenci,
  Induit abiegnæ cornua falsa boui,
Testis thessalico flagrans Salmonis Enipeo,
  Quæ uoluit liquido tota subire Deo.
Crimen & illa fuit patria succensa senecta,
  Arboris in frondes condita Myrrha nouæ.
Nam quid Medeæ referam, quo tempore matris
  Iram natorum cæde piauit amor?
Quid'ue Clytemnestræ, propter quam tota Mycenis
  Infamis stupro stat Pelopea domus?
Tuq; o minoa uenundata Scylla figura,
  Tondens purpurea regna paterna coma.
Hanc igitur dotem uirgo desponderat hosti,
  Nise tuas portas fraude reclusit amor.
At uos innuptæ fœlicius urite thædas,
  Pendet cretæa tracta puella rate.
Non tamen immerito Minos sedet arbiter orci,
  Victor erat, quamuis æquus in hoste fuit.

Cymbala Thebano concrepuere Deo.
At nunc inuisæ magno cum crimine Baiæ,
Quis deus in uestra constitit hostis aqua?
His pressus stygias uultum demisit in undas,
Errat & in uestro spiritus ille lacu.
Quid genus, aut uirtus, aut optime profuit illi
Mater, & amplexum Cæsaris esse focos?
Aut modo tam pleno fluitantia uela theatro,
Et per maternas omnia gesta manus?
Occidit, & misero steterat uigesimus annus,
Tot bona tam paruo clausit in orbe dies.
I nunc, tolle animos, & tecum finge triumphos,
Stantiaq; in plausum tota theatra iuuent.
Attalicas supera uestes, atq; omnia magnis
Gemmea sint ludis, ignibus ista dabis.
Sed tamen huc omnes, huc primus, & ultimus ordo,
Est mala, sed cunctis ista terenda uia est.
Exoranda canis tria sunt latrantia colla,
Scandenda est torui publica cymba senis.
Ille licet ferro cautus se condat, & ære,
Mors tamen inclusum protrahit inde caput.
Nirea non facies, non uis exemit Achillem,
Crœsum aut Pactoli quas parit humor opes.
Hic olim ignaros luctus populauit achiuos,
Atridæ magno cum stetit alter amor.
At tibi nauta pias hominum qui traiicis umbras,
Huc animæ portent corpus inane tuæ,
Qua siculæ uictor telluris Claudius, & qua
Cæsar ab humana cessit in astra uia.

Dicam ego maternos aetnaeo fulmine partus,
Indica nysaeis arma fugata choris.
Vesanumq; noua nequicquam in uite Lycurgum,
Pentheos in triplices funera grata greges.
Curuaq; tyrrhenos delphinum corpora nautas,
In uada pampinea dissiluisse rate.
Et tibi per mediam beneolentia flumina Naxon,
Vnde tuum potant naxia turba merum.
Candida laxatis onerato colla corymbis,
Cinget bassaricas lydia mitra comas.
Leuis odorato ceruix manabit oliuo,
Et feries nudos ueste fluente pedes,
Mollia dircaeae pulsabunt tympana Thebae.
Capripedes calamo panes hiante canent.
Vertice turrigero iuxta Dea magna Cybelle,
Fundet ad idaeos cymbala rauca choros.
Ante fores templi crater antistites auro,
Libatum fundens in tua sacra merum.
Haec ego non humili referam memoranda cothurno,
Qualis pindarico spiritus ore tonat.
Tu modo seruitio uacuum me siste superbo,
Atq; hoc sollicitum uince sopore caput.

MORTEM ESSE INEVITABILEM.

Clausus ab umbroso qua ludit pontus auerno,
Humida Baiarum stagna tepentis aquae,
Qua iacet & Troiae tubicen Misenus arena,
Et sonat Herculeo structa labore uia.
Hic ubi mortaleis dexra cum quaereret urbes,

Ornabit custos ad mea busta sedens.
Di faciant, mea ne terra locet ossa frequenti,
 Qua facit assiduo tramite uulgus iter.
Post mortem tumuli sic infamantur amantum,
 Me tegat arborea deuia terra coma.
Aut humet ignotæ cumulus uallatus arenæ,
 Non iuuat in media nomen habere uia.

AD BACCHVM.

NVnc o Bacche tuis humiles aduoluimur aris,
 Da mihi pacato uela secunda pater.
Tu potes insanæ ueneris compescere fastus,
 Curarumq; tuo fit medicina mero.
Per te iunguntur, per te soluuntur amantes.
 Tu uitium ex animo dilue Bacche meo.
Te quoq; enim non esse rudem testatur in astris,
 Lyncibus in cœlum uecta Ariadna tuis.
Hoc mihi quod ueteres custodit in ossibus ignes,
 Funera sanabunt uel tua uina malum.
Semper enim uacuos nox sobria torquet amantes,
 Spesq; timorq; animos uersat utroq; modo.
Quod si Bacche tuis per feruida tempora donis,
 Accersitus erit somnus in ossa mea.
Ipse seram uites, pangamq; ex ordine colles,
 Quos carpant nullæ me uigilante feræ.
Dummodo purpureo spument mea dolia musto,
 Et noua pressantes inquinet uua pedes.
Quod superest uitæ, per te, & tua cornua, uiuam,
 Virtutisq; tuæ Bacche poeta ferar.

Prata cruentantur zeti, uictorq; canebat
  Pæana Amphion rupe Aracynthe tua.
At tu non meritam parcas uexare Lycinnam.
  Nescit uestra ruens ira referre pedem.
Fabula nulla tuas de nobis concitet aures,
  Te solam & lignis funeris ustus amem.

DE IMPERIO AMICAE.

n Ox media, & dominæ mihi uenit epistola nostræ,
  Tybure me missa iussit adesse mora.
Candida qua geminas ostendunt culmina turres,
  Et cadit in patulos Lympha aniena lacus.
Quid faciam? obductis committam me ne tenebris?
  Vt timeam audaces in mea membra manus?
At si hæc distulero nostro mandata timore,
  Nocturno fletus sæuior hoste mihi.
Peccaram semel, & totum sum pulsus in annum,
  In me mansuetas non habet illa manus.
Nec tamen est quisquam sacros qui lædat amantes,
  Scyronis media si licet ire uia,
Quisquis amator erit, scythicis licet ambulet oris,
  Nemo adeo ut noceat barbarus esse uolet.
Luna ministrat iter, demonstrant astra salebras,
  Ipse amor accensas percutit ante faces.
Sæua canum rabies morsus auertit hianteis,
  Huic generi quouis tempore tuta uia est.
Sanguine tam paruo quis enim spargatur amantis
  Improbus? exclusis fit comes ipsa Venus.
Quod si certa meos sequerentur funera casus,
  Tali mors pretio uel sit emenda mihi,
Afferet huc unguenta mihi, sertisq; sepulchrum

Ornabit

Testis eris Dirce tam uero crimine saeua
  Nycteos Antiopen accubuisse Lyco.
Ah quoties pulchros ussit regina capillos,
  Molliaq; immites fixit in ora manus.
Ah quoties famulam pensis onerauit iniquis,
  Et caput in dura ponere iussit humo.
Saepe illam immundis passa est habitare tenebris,
  Vilem ieiunae saepe negauit aquam.
Iupiter Antiopae nusquam succurris habenti
  Tot mala, corrumpit dura cathena manus.
Si Deus es, tibi turpe tuam seruire puellam,
  Inuocet Antiope quem nisi uincta Iouem?
Sola tamen, quaecunq; aderant in corpore uires,
  Regales manicas rupit utraq; manu.
Inde Cytheronis timido pede currit in arces,
  Nox erat, & sparso triste cubile gelu.
Saepe uago Asopi sonitu permota fluentis,
  Credebat dominae pone uenire pedes.
Et durum Zethum, & lachrymis Amphiona mollem
  Experta est stabulis mater abacta suis.
Ac ueluti magnos cum ponunt aequora motus,
  Eurus in aduersos desinit ire notos.
Litore sic tacito sonitus rarescit arenae,
  Sic cadit inflexo lapsa puella genu.
Sera tamen pietas, natis est cognitus error,
  Digne Iouis natos qui tueare senex.
Tu reddis pueris matrem, pueriq; trahendam
  Vinxerunt Dircen sub trucis ora bouis.
Antiope cognosce Iouem, tibi gloria Dirce
  Ducatur in multis mortem habitura locis.

Sectatur patrios per iuga longa canes.
Qualis & Eurotæ Pollux & Castor arenis,
Hic uictor pugnis, ille, futurus equis,
Inter quos Helene nudis capere arma papillis
Fertur, nec fratres erubuisse Deos.
Lex igitur spartana uetat secedere amantes,
Et licet in triuiis ad latus esse suæ.
Nec timor, aut ulla est clausæ tutela puellæ,
Nec grauis austeri pœna cauenda uiri.
Nullo premisso, de rebus tute loquaris
Ipse tuis, longæ nulla repulsa moræ.
Non tyriæ uestes errantia lumina fallunt,
Est neq; odoratæ cura molesta domi.
At nostra ingenti uadit circundata turba,
Nec digitum angusta est inseruisse uia.
Nec quæ sint facies, nec quæ sint uerba rogandi
Inuenias, cæcum uersat amator iter.
Quod si iura fores, pugnasq; imitata laconum,
Carior hoc esses tu mihi Roma bono.

AD CYNTHIAM DE LYCINNA.

Sic ego non ullos iam norim in amore tumultus,
Nec ueniat sine te nox uiglanda mihi.
Vt mihi prætextæ pudor est uelatus amictu,
Et data libertas noscere amoris iter.
Illa rudes animos per noctes conscia primas
Imbuit, heu nullis capta Lycinna datis.
Tertius, haud multo minus est, cum ducitur annus,
Vix memini nobis uerba coisse decem.
Cuncta tuus sepeliuit amor, nec fœmina post te
Vlla dedit collo dulcia uincla meo.

Aut mons laurigero concussus uertice duras
Gallica Parnassi sparsit in arma niues.
Et scelus accepto thracis Polymnestoris auro,
Nutrit in hospitio non Polydore pio.
Tu quoq;,ut auratos gereres Eriphyla lacertos,
Dilapsis nusquam est Amphiaraus equis.
Proloquar,atq; utinam patriæ sim uerus aruspex,
Frangitur ipsa suis Roma superba bonis.
Certa loquor,sed nulla fides,neq; enim Ilia quondam,
Verax pergameis menas habenda malis.
Sola parin phrygiæ fatum componere,sola
Fallacem patriæ serpere dixit equum.
Ille furor patriæ fuit utilis,ille parenti,
Experta est ueros irrita lingua Deos.

Ad sparten de ludis Laconicis

m Vlta tuæ Sparte miramur iura palæstræ,
Sed mage uirginei tot bona gymnasii.
Quod non infames exercet corpore laudes,
Inter luctantes nuda puella uiros.
Cum pila uelocis fallit per brachia iactus,
Increpat & uersi clauis adunca trochi.
Puluerulentaq; ad extremas stat fœmina metas,
Et patitur duro uulnera Pancratio,
Nunc ligat ad cæstum gaudentia brachia loris,
Missile nunc disci pondus in orbe rotat.
Gyrum pulsat equis,niueum latus ense reuincit,
Virgineumq; cauo protegit ære caput.
Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis
Thermoodonteis turba lauatur aquis
Et modo Taygeti crines aspersa pruina,

Fœlix agrestum quondam pacata iuuentus,
Diuitiæ quarum messis, & arbor erant.
Illis pompa fuit decussa cydonia ramo,
Et dare puniceis plena canistra rubis.
Nunc uiolas tondere manu, nunc mixta referre
Lilia, uirgineos lucida per calathos.
Et portare suis uestitas frondibus uuas,
Aut uariam plumæ uersicoloris auem.
His tum blanditiis furtiua per antra puellæ
Oscula siluicolis empta dedere uiris.
Atq; hinuli pellis totos operibat amantes,
Altaq; natiuo creuerat herba toro.
Pinus & incumbens latas circundabat umbras,
Nec fuerat nudas pœna uidere deas.
Corniger Idæi uacuam pastoris in aulam,
Dux Aries saturas ipse reduxit oues.
Diq;, deæq; omnes, quibus est tutela per agros,
Præbebant uestris uerba benigna focis.
Et leporem quicunq; uenis uenaberis hospes,
Et si forte meo tramite quæris auem.
Et me pana tibi comitem de rupe uocato,
Siue petas calamo præmia siue cane.
At nunc desertis cessant sacraria lucis,
Aurum omnes uicta iam pietate colunt.
Aurea nunc uere sunt sæcula, plurimus auro
Venit honos. auro conciliatur amor.
Auro pulsa fides, auro uenalia iura,
Aurum lex sequitur, mox sine lege pudor.
Torrida sacrilegum testantur lumina Brennum,
Dum petit intonsi pythia regna Dei.

Sirenum surdo remige adisse lacus.
Et ueteres arcus leto renouasse procorum,
Errorisq; sui sic statuisse modum.
Nec frustra,quia casta domi persederat uxor,
Vincit Penelopes Lælia Galla fidem.

DE AVARITIA PVELLARVM.

¶ Væritis,unde auidis nox sit pretiosa puellis,
Et uenerem exhaustæ damna querantur opes.
Certe equidem tantis causa est manifesta ruinis,
Luxuriæ nimium libera facta uia est.
Inda cauis aurum mittit formica metallis,
Et uenit erubro concha erycina salo.
Et tyros ostrinos præbet cadmea colores,
Cinnamon & multi pastor odoris arabs.
Hæc etiam clausas expugnant arma pudicas,
Quæq; terunt fastus Icarioti tuos.
Matrona incedit census induta nepotum,
Et spolia obprobrii nostra per ora trahit.
Nulla est poscendi,nulla est reueretia dandi,
Aut si qua est,pretio tollitur ipsa mora.
Fœlix eois lex funeris una maritis,
Quos aurora suis rubra colorat equis.
Namq; ubi mortifero iacta est fax ultima lecto,
Vxorum fusis stat pia turba comis.
Et certamen habent leti quæ uiua sequatur,
Coniugum.pudor est non licuisse mori.
Ardent uictrices,& flammæ pectora præbent,
Imponuntq; suis ora perusta uiris.
Hic genus infidum nuptarum,hic nulla puella,
Nec fida Euadne,nec pia Penelope.

Ne faceres Galla multa rogante tua?
Si fas est omnes pariter pereatis auari,
Et quisquis fido prætulit arma toro.
Tu tamen iniecta tectus uesane lacerna,
Potabis galea fessus Araxis aquam.
Illa quidem interea fama tabescet inani,
Hæc tua ne uirtus fiet amara tibi,
Ne ue tua medæ lætentur cæde sagittæ,
Ferreus aurato neu cataphractus equo.
Ne ue aliquid de te flendum referatur in urna,
Sic redeunt, illis qui cecidere locis.
Ter quater in casta fœlix o Posthume Galla,
Moribus his alia coniuge dignus eras.
Quid faciet, nullo munita puella timore,
Cum sit luxuriæ Roma magistra tuæ?
Sed securus eas, Gallam non munera uincent,
Duritiæq; tuæ non erit illa memor.
Nam quocunq; die sanum te fata remittent,
Pendebit collo Galla pudica tuo.
Posthumus alter erit miranda coniuge Vlysses,
Non illi longæ tot nocuere moræ,
Castra decem annorũ, & Ciconũ mons, Ismara, Calpe,
Exustæq; tuæ mox Polypheme genæ.
Et Circæ fraudes, lotosq;, herbæq; tenaces,
Scyllaq;, & alternas scissa Charybdis aquas.
Lampeties ithacis ueribus mugisse iuuencos,
Pauerat hos Phœbo filia Lampetie.
Et thalamum ææ flentis fugisse puellæ,
Totq; hyemis noctes, totq; natasse dies.
Nigrantisq; domos animarum intrasse silentum,

Quid nunc Tarquini fractas iuuat esse secures,
Nomine quem simili uita superba notat?
Si mulier patienda fuit, cape Roma triumphum,
Et longum Augusto salua precare diem.
Fugisti tamen in timidi uaga flumina Nili,
Accepere tuae romula uincla manus.
Brachia spectaui sacris 'ad morsa colubris,
Et trahere occultum membra soporis iter.
Non hæc Roma fuit tanto tibi ciue uerenda,
Dixit, & assiduo lingua sepulta mero.
Septem urbs alta iugis toto quæ præsidet orbi,
Fœmineas timuit territa Marte minas.
Annibalis spolia, & uicti monimenta Siphacis,
Et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes.
Curtius expletis statuit monimenta lacunis.
At Decius misso prælia rupit equo.
Coclitis abscissos testatur semita pontes,
Et cui cognomen coruus habere dedit.
Hæc di condiderant, hæc di quoq; mœnia seruant,
Vix timeat saluo Cæsare Roma Iouem.
Nunc ubi scipiadæ classes? ubi signa Camilli?
Aut ubi Pompea bosphora capta manu?
Leucadius uersas acies memorabit Apollo,
Tantum operis belli sustulit una dies.
At tu siue petes portus, seu nauita linques,
Cæsaris in toto sis memor ionio.

AD POSTHVMVM DE GALLA.

P Osthume plorantem potuisti linquere Gallam?
Miles & augusti fortia signa sequi?
Tanti ne ulla fuit spoliati gloria parthi,

Omphale & in tantum formæ processit honorem
  Lydia gygæo tincta puella lacu.
Vt qui pacato statuisset in orbe columnas,
  Tam dura traheret mollia pensa manu.
Persarum statuit Babylona Semiramis urbem,
  Vt solidum cocto tolleret aggere opus.
Et duo in aduersum missi per mœnia currus,
  Ne possent tacto stringere ab axe latus.
Duxit & Eufraten medium qua condidit arces,
  Iussit & imperio surgere Bactra caput.
Nam quid ego heroas, quid raptem in crimine diuos?
  Iupiter infamat seq; , suamq; domum.
Quid modo quæ nostris obprobria uexerit armis,
  Et famulos inter fœmina trita suos?
Coniugis obscœni pretium romana poposcit
  Mœnia, & addictos in sua regna patres.
Noxia Alexandrina dolis aptissima tellus,
  Et toties nostro Memphi cruenta malo.
Tres ubi Pompeio detraxit arena triumphos,
  Tollet nulla dies hanc tibi Roma notam.
Issent phlegræo melius tibi funera campo,
  Vel tua si socero colla daturus eras.
Scilicet in cæsti meretrix regina Canobi
  Vna philippeo sanguine adusta nota.
Ausa Ioui nostro latrantem opponere Anubim,
  Et Tyberim Nili cogere ferre minas.
Romanamq; tubam crepitanti pellere sistro,
  Baridos & contis rostra liburna sequi.
Fœdaq; tarpeio Canopea tendere saxo,
  Iura dare statuas inter & arma mari.

Luxerit & tota flamma secunda domo.
Sit mensæ ratio, noxq; inter pocula currat,
Et crocino nares murrheus ungat onyx.
Tibia nocturnis succumbat rauca choreis,
Et sint nequitiæ libera uerba tuæ.
Dulciaq; ingratos adimant conuiuia somnos,
Publica uicinæ perstrepat ara uiæ.
Sit sors & nobis talorum interprete iactu,
Quem grauibus pinnis uerberet ille puer.
Cum fuerit multis exacta trientibus hora,
Noctis & instituet sacra ministra Venus.
Annua soluamus thalamo solennia nostro,
Natalisq; tui sic peragamus iter.

Fœminas imperare amantibus.

q Vid mirare meam si uersat fœmina uitam?
Et trahit addictum sub sua iura uirum?
Criminaq; ignaui capitis mihi turpia fingis,
Quod nequeam fracto rumpere uincla iugo.
Venturam melius præsagit nauita mortem,
Vulneribus didicit miles habere metum.
Ista ego præterita iactaui uerba iuuenta,
Tu nunc exemplo disce timere meo.
Colchis flagranteis adamantina sub iuga tauros
Egit, & armigera prælia sæuit humo,
Custodisq; feros clausit serpentis hiatus,
Iret ut æsonias aurea lana domos.
Ausa ferox ab equo quondam oppugnare sagittis,
Meotis Danaum Penthesilea rates.
Aurea cui postquam nudauit cassida frontem,
Vicit uictorem candida forma uirum.

Eductosq; pares siluestri ex ubere reges,
Crescet & ingenium sub tua iussa meum,
Prosequar, & currus utroq; ab litore ouantes
Parthorum, astutæ tela remissa fugæ.
Castraq; pelusii romano subruta ferro,
Antoniq; graues in sua fata manus.
Mollis tu cœptæ fautor cape lora iuuentæ,
Dextraq; immissis da mihi signa rotis.
Hoc mihi Mecœnas laudis concedis, & a te est,
Quod ferar in partes ipse fuisse tuas.

DE NATALI AMICAE SVAE.

MIrabar quid nam misissent mane camœnæ
Ante meum stantes sole rubente torum.
Natalis nostræ signum misere puellæ,
Et manibus faustos ter crepuere sonos.
Transeat hic sine nube dies, stent aere uenti,
Ponat & in sicco molliter unda minas.
Aspiciam nullos hodierna luce dolentes,
Et Niobes lachrymas supprimat ipse lapis.
Alcyonum positis requiescant ora querellis,
Increpet absumptum nec sua mater Itym.
Tuq; o cara mihi fœlicibus edita pinnis
Surge, & poscentes iusta precare Deos.
Ac primum pura somnum tibi discute lympha,
Et nitidas presso pollice finge comas.
Dein qua primum oculos cœpisti ueste Properti
Indue, nec uacuum flore relinque caput.
Et pete, qua polles, ut sit tibi forma perennis,
Inq; meum semper stent tua regna caput,
Inde coronatas ubi thure piaueris aras,

At tua Mecœnas uitæ præcepta recepi,
Cogor & exemplis te superare tuis.
Cum tibi romano dominas in honore secures,
Et liceat medio ponere iura foro.
Vel tibi medorum pugnaces ire per hostes,
Atq; onerare tuam fixa per arma domum.
Et tibi ad effectum uires det Cæsar, & omni
Tempore tam faciles insinuentur opes.
Parcis, & in tenues humilem te colligis umbras,
Velorum plenos subtrahis ipse sinus.
Crede mihi magnos æquabunt ista Camillos
Iudicia, & uenies tu quoq; in ora uirum.
Cæsaris & famæ uestigia iuncta tenebis.
Mecœnatis erunt uera trophæa fides.
Non ego uelifera tumidum mare findo carina,
Tota sub exiguo flumine nostra mora est.
Non flebo in cineres arcem sedisse paternos
Cadmi, nec semper prælia clade pari.
Nec referam scæas, & pergama Apollinis arces,
Et danaum decimo uere redisse rates.
Mœnia cum graio neptunia pressit aratro
Victor palladiæ ligneus artis equus.
Inter Callimachi sat erit placuisse libellos,
Et cecinisse modis coe poeta tuis.
Hæc curant pueros, hæc curant scripta puellas,
Meq; Deum clament, & mihi sacra ferant.
Te duce uel Iouis arma canam, cœloq; minantem,
Cœum, & phlegræis Oromedonta iugis.
Celsaq; romanis decerpta palatia tauris,
Ordiar, & cæso Mœnia firma remo,

Ille Helenæ in gremio maxima bella gerit.
Aut tecum, aut pro te mihi cum riualibus arma
Semper erunt, in te pax mihi nulla placet.
Gaude quod nulla est æque formosa, doleres
Si qua foret, nunc sis iure superba licet.
At tu qui nostro tendisti retia lecto.
Sis sacer æternum nec sine matre domus,
Cui nunc si qua data est furandæ copia noctis,
Infensa illa mihi, non tibi amica dedit.

AD MECOENATEM.

m Ecœnas eques hetrusco de sanguine regum,
Intra fortunam qui cupis esse tuam,
Qui me scribendi tam uastum mittis in æquor?
Non sunt apta meæ grandia uela rati.
Turpe est quod nequas capiti committere pondus,
Et pressum inflexo mox dare terga genu.
Omnia non pariter rerum sunt omnibus apta,
Fama nec ex æquo ducitur ulla iugo.
Gloria Lysippo est animosa effingere signa,
Exactis calamis se mihi iactat equis.
In Veneris tabula summam sibi ponit Apelles,
Pyreicus parua uindicat arte locum.
Argumenta magis sunt Mentoris addita formæ,
At Myos exiguum flectit acanthus iter.
Phidiacus signo se Iupiter ornat eburno,
Praxitelem parius uindicat arte lapis.
Sunt quibus eleæ concurrit palma quadrigæ,
Sunt quibus in celeres gloria nata pedes.
Hic satus ad pacem, hic castrensibus utilis armis,
Naturæ sequitur semina quisq; suæ.

Vocis & insanæ tot maledicta tuæ,
Cum furibunda mero mensam propellis, & in me,
Proiicis insana cymbia plena manu.
Tu uero nostros audax inuade capillos,
Et mea formosis unguibus ora nota.
Tu minitare oculos subiecta exurere flamma,
Fac mea rescisso pectora nuda sinu.
Nimirum ueri dantur mihi signa caloris,
Nam sine amore graui fœmina nulla dolet.
Quæ mulier grauida iactat conuitia lingua,
Et ueneris magnæ uoluitur ante pedes.
Custodum gregibus circum se stipat euntem,
Seu sequitur medias mœnas ut acta, uias.
Seu timidam crebro dementia somnia terrent,
Seu miseram in tabula picta puella mouet.
His ego tormentis animi sum uerus aruspex,
Has didici certo sæpe in amore notas.
Non est certa fides, quam non iniuria uersat,
Hostibus eueniat lenta puella meis.
In morso æquales uideant mea uulnera collo,
Me doceat liuor mecum habuisse meam.
Aut in amore dolere uolo, aut audire dolentem,
Siue meas lachrymas, siue uidere tuas.
Tecta superciliis siquando uerba remittis.
Aut tua cum digitis scripta silenda notas.
Odi ego quæ nunquam pungunt suspiria somnos,
Semper in iratum pallidus esse uelim.
Dulcior ignis erat Paridi cum grata per arma
Tyndaridi poterat gaudia ferre suæ.
Dum uincunt Danai. dum restat barbarus Hector,

Vueret ante ſuos dulcis conuiua penates,
Pauper & in terra nil ubi flere poteſt.
Non tulit hic Pætus ſtridorem audire procellæ,
Et duro teneras lædere fune manus,
Sed thiæ thalamo, aut oricia terebintho,
Et fultum pluma uerſicolere caput.
Huic fluctus uiuo radicitus abſtulit ungues,
Et miſer inuiſam traxit hiatus aquam.
Hunc paruo ferri uidit nox improba ligno,
Pætus ut occideret tot coiere mala.
Flens tamen extremis dedit hæc mandata querellis,
Cum moribunda niger clauderet ora liquor.
Di maris ægæi, quos ſunt penes æquora uenti,
Et quæcunq; meum degrauat unda caput.
Quo rapitis miſeros primæ lanuginis annos?
Attulimus longas in freta uaſta manus.
Ah miſer alcyonum ſcopulis affigar acutis,
In me cæruleo fuſcina ſumpta Deo eſt.
At ſaltem Italiæ regionibus euehat æſtus,
Hoc de me ſat erit ſi modo matris erit.
Subtrahit hæc fantem torta uertigine fluctus,
Vltima quæ Pæto noxq;, dieſq; fuit.
O centum æquoreæ Nereo genitore puellæ,
Et tu materno tacta dolore Thetis.
Vos decuit laſſo ſupponere brachia mento,
Non poterat ueſtras ille grauare manus.
At tu ſæue Aquilo nunquam mea uela uidebis,
Ante fores dominæ condar oportet iners.

AD CYNTHIAM.

d ulcis ad externas fuerat mihi rixa lucernas

Aut quidnam fracta gaudes Neptune carina?
Portabat sanctos alueus ille uiros.
Paete quid aetatem numeras? quid cara natanti,
Mater in ore tibi est? non habet unda Deos.
Nam tibi nocturnis ad saxa ligata procellis,
Omnia de trito uincula fune cadunt.
Sunt Agamenonias testantia litora curas,
Qua notat Argini poena minantis aquae.
Hoc iuuene amisso classem non soluet Atrides,
Pro qua mactata est Iphigenia mora.
Reddite corpus humo, positaq; in gurgite uita,
Paetum sponte tua uilis arena tegas.
Et quoties Paeti transibit nauta sepulchrum,
Dicat, & audaci tu timor esse potes.
Ite rates curuae, & leti contexite causas.
Ista per humanas mors uenit acta manus.
Terra parum fuerat fatis adiecimus undas,
Fortunae miseras auximus arte uias.
Anchora te teneat, quem non tenuere penates?
Quid meritum dicas, cui sua terra parum est?
Ventorum est quodcunq; paras, haud ulla carina
Consenuit, fallit portus & ipse fidem.
Natura insidians pontum substrauit auaris.
Vt tibi succedat, uix semel esse potest.
Saxa triumphales fregere capharea puppes,
Naufraga cum uasto graecia tracta salo est.
Paulatim socium iacturam fleuit Vlysses,
In mare cui soli non ualuere doli.
Quod si contentus patrio boue uerteret agros,
Verbaq; duxisset pondus habere mea.

Et lecta ex sectis anguibus ossa trahunt.
Et strigis inuentæ per busta iacentia plumæ,
Cinctaq; funesto lanea uitta uiro.
Si non uana canunt mea somnia Lygdame, testor
Pœna erit ante meos sera, sed ampla pedes.
Putris & in uacuo texetur aranea lecto,
Noctibus illorum dormiet ipsa Venus.
Quæ tibi si ueris animis est quæsta puella,
Hac eadem rursus Lygdame curre uia.
Et mea cum multis lachrymis mandata reporta,
Iram non fraudes esse in amore meo.
Me quoq; consimili impositum torquerier igni
Iurabo, & bis sex integer esse dies.
Quod mihi si tanto fœlix concordia bello
Extiterit, per me Lygdame liber eris.

DE MORTE PETI OB AVARITIAM.

Ergo sollicitæ tu causa pecunia uitæ es,
Per te immaturum mortis adimus iter,
Tu uitiis hominum crudelia pabula præbes,
Semina curarum de capite orta tuo,
Tu Petum ad pharios tendentem lintea portus,
Obruis in sano terq;, quaterq; mari.
Nam dum te sequitur, primo miser excidit æuo,
Et noua longinquis piscibus esca natat.
Et mater non iusta piæ dare debita terræ,
Nec pote cognatos inter humare rogos.
Sed tua nunc uolucres adstant super ossa marinæ,
Nunc tibi pro tumulo carpathium omne mare.
Infœlix timor aquilo raptæ Orithyæ
Quæ spolia ex illo tanta fuere tibi?

Exitus hic uitæ superest mihi, uos quibus arma
  Grata magis, Crassi signa referte domum.

AD LYGDAMVM.

d Ic mihi de nostra, quæ sentis uera puella,
  Sic tibi sint dominæ Lygdame dempta iuga.
Dum me lætitia tumefactum fallis inani,
  Hæc referens, quæ me credere uelle putas.
Omnis enim debet sine uano nuntius esse,
  Maioremq; timens seruus habere fidem.
Nunc mihi si qua tenes, ab origine dicere prima
  Incipe, suspensis auribus ista bibam.
Siccine eam incomptis uidisti flere capillis?
  Illius ex oculis multa cadebat aqua?
Nec speculum strato uidisti Lygdame lecto?
  Ornabat niueas nulla ue gemma manus?
Ac mœstam teneris uestem pendere lacertis?
  Scriniaq; ad lecti clausa iacere pedes?
Tristis erat domus, & tristes sua pensa ministræ
  Carpebant, medio nebat & ipsa loco.
Humidaq; impressa siccabat lumina lana,
  Rettulit & querulo iurgia nostra sono.
Hæc te teste mihi promissa est Lygdame merces?
  Est pœna seruo rumpere teste fidem.
Ille potest nullo miseram me linquere facto?
  Aequalem nulla dicere habere domo?
Gaudet me uacuo solam tabescere lecto.
  Si placet insultet Lygdame morte mea.
Improba non uicit me moribus illa, sed herbis,
  Staminea rhombi ducitur ille rota.
Illum turgentis ranæ portenta rubetæ,

Lydus dulichio non distat Crœsus ab Hyro,
Optima mors parca quæ uenit apta die.
Me iuuat in prima coluisse helicona iuuenta,
Musarumq; choris implicuisse manus.
Me iuuat & multo mentem uincire lyæo,
Et caput in uerna semper habere rosa.
Atq; ubi iam Venerem grauis interceperit ætas,
Sparserit integras alba senecta comas.
Tum mihi naturæ libeat perdiscere mores,
Quis deus hanc mundi temperet arte domum.
Qua uenit exoriens, qua deficit, unde coactis
Cornibus in plenum menstrua luna redit.
Vnde salo superant uenti, quid flamine captet,
Eurus, & in nubes unde perennis aqua.
Sit uentura dies mundi quæ subruat arces,
Purpureus pluuias cur bibit arcus aquas.
Aut cur perrhebi tremuere cacumina Pindi,
Solis & atratis luxerit orbis equis.
Cur serus uersare boues & plaustra bootes,
Pleiadum spisso cur coit igne chorus.
Cur'ue suos fines altum non exeat æquor,
Plenus & in partes quattuor annus eat.
Sub terris sint iura Deum, & tormenta gigantum,
Thisiphones atro si furit angue caput.
Aut alcmeoniæ furiæ, aut ieiunia Phinei,
Num rota, num scopuli, num sitis inter aquas,
Num tribus infernum custodit faucibus antrum
Cerberus, & Tityo iugera pauca nouem.
An ficta in miseras descendit fabula gentes,
Et timor aut ultra quam rogus esse potest.

Ite, & romanæ consulite historiæ.
Mars pater & sacræ fatalia limina Vestæ,
Ante meos obitus sit precor illa dies,
Qua uideam spoliis oneratos Cæsaris axes,
Ad uulgi plausus sæpe resistere equos.
Inq; sinu caræ nixus spectare puellæ
Incipiam, & titulis oppida capta legam.
Tela fugacis equi, & brachati militis arcus,
Et subter captos arma sedere duces.
Ipsa tuam prolem serua Venus, hoc sit in æuum
Cernis ab Aenea quod superesse caput.
Præda sit hæc illis, quorum meruere labores,
Mi sat erit sacra plaudere posse uia.

AD AMICAM IRATAM.

PAcis amor Deus est, pacem ueneramur amãtes,
Stant mihi cum domina prælia dura mea.
Nec tamen inuiso pectus mihi carpitur auro,
Nec bibit e gemma diuite nostra sitis.
Nec mihi mille iugis campania pinguis aratur,
Nec miser æra peto classe Corinthe tua.
O prima infœlix fingenti terra Prometheo,
Ille parum cauti pectoris egit opus.
Corpora disponens, mentem non uidit in arte,
Recta animi primum debuit esse uia.
Nunc maris in tantum uentis iactamur, & hostem
Quærimus, atq; armis nectimus arma noua.
Haud ullas portabis opes Acherontis ad undas,
Nudus ad infernas stulte uehere rates.
Victor cum uictis pariter miscebitur umbris,
Consule cum Mario capte Iugurtha sedes.

Diuersæq; nouem sortitæ rura puellæ
  Exercent teneras in sua dona manus.
Hæc hederas legit in thyrsos, hæc carmina neruis
  Aptat, at illa manu texit utraq; rosam.
E quarum numero me contigit una dearum
  (Vt reor) a facie Calliopea fuit.
Contentus niueis semper uectabere cycnis,
  Nec te fortis equi ducet ad arma sonus.
Nil tibi sit rauco prætoria classica cornu
  Flere, nec aonium cingere marte nemus.
Aut quibus in campis mariano prælia signo
  Stent, & teutonicas Roma refringat opes.
Barbarus aut sæuo perfusus sanguine Rhenus,
  Saucia mœrenti corpora uectet aqua.
Quippe coronatos alienum ad limen amantes,
  Nocturnæq; canes ebria signa fugæ,
Vt per te clausas sciat excantare puellas,
  Qui uolet austeros arte ferire uiros.
Talia Calliope, lymphisq; a fonte petitis
  Ora Philetæa nostra rigauit aqua.

DESCRIPTIO TRIVMPHI.

a Rma Deus Cæsar dites meditatur ad indos,
  Et freta gemmiferi findere classe maris.
Magna uiri merces parat ultima terra triumphos,
  Tigris, & Eufrates sub tua iura fluent.
Sera sed Ausoniis ueniet prouincia uirgis.
  Assuescent latio parta trophæa Ioui.
Ite agite expertæ bello date lintea proræ,
  Et solitum armigeri ducite munus equi.
Omnia fausta cano. Crassos, cladesq; piate,

Reges Alba tuos, & regum facta tuorum,
  Tantum operis neruis hiscere posse meis.
Paruaq; tam magnis admoram fontibus ora,
  Vnde pater sitiens Ennius ante bibit.
Et cecinit Curios fratres, & horatia pila,
  Regiaq; æmilia uecta trophæa rate,
Victricesq; moras Fabii, pugnamq; sinistram
  Cannensem, & uersos ad pia uota Deos,
Annibalemq; lares romana sede fugantes,
  Anseris & tutum uoce fuisse Iouem,
Cum me castalia speculans ex arbore Phœbus,
  Sic ait aurata nixus ad antra lyra.
Quid tibi cum tali demens est flumine? quis te
  Carminis heroi tangere iussit opus?
Non hic ulla tibi speranda est fama Properti.
  Mollia sunt paruis prata terenda rotis,
Vt tuus in scamno iactetur sæpe libellus,
  Quem legat expectans sola puella uirum.
Cur tua præscripto seuecta est pagina gyro?
  Non est ingenii cymba grauanda tui.
Alter remus aquas, alter tibi radat arenas,
  Tutus eris, medio maxima turba mari est.
Dixerat, & plectro sedem mihi monstrat eburno,
  Qua noua muscoso semita facta solo est.
Hic erat affixis uiridis spelunca lapillis,
  Pendebantq; cauis tympana pumicibus.
Ergo musarum, & Sileni patris imago
  Fictilis, & calami Pan tegeæe tui.
Et ueneris dominæ uolucres mea turba columbæ
  Tingunt gorgoneo punica rostra lacu.

Poemata solum uacare morte.

c Arminis interea nostri redeamus in orbem,
Gaudeat ut solito tacta puella sono.
Orpheu te tenuisse feras, & concita dicunt,
Flumina threicia detinuisse lyra.
Saxa Cithæronis Thebas agitata per artem,
Sponte sua in muri membra coisse ferunt.
Quin etiam Polypheme fera Galatea sub ætna,
Ad tua rorantes carmina flexit equos.
Miremur nobis & Baccho & apolline dextro,
Turba puellarum si mea uerba colit.
Quod non tænariis domus est mihi fulta columnis,
Nec camera auratas inter eburna trabes.
Nec mea phæacias æquant pomaria syluas,
Non operosa rigat martius antra liquor.
At musæ comites, & carmina cara legenti,
Et defessa choris Calliopea meis.
Fortunata meo si qua es celebrata libello,
Carmina erunt formæ tot monimenta tuæ.
Nam neq; Pyramidum sumptus ad sidera ducti,
Nec Iouis ælei coelum imitata domus.
Nec mausolei diues fortuna sepulchri
Mortis ab extrema conditione uacat.
Aut illis flamma, aut imber subducet honores,
Annorum aut ictu pondera uicta ruent.
At non ingenio quæsitum nomen ab æuo
Excidet. ingenio stat sine morte decus.

Tertium in somnium Propertii

u Isus eram molli recubans Heliconis in umbra
Bellerophontei qua fluit humor equi.

Quo me fama leuat terra sublimis, & a me
Nata coronatis musa triumphat equis.
Et mecum in curru parui uectantur amores,
Scriptorumq; meas turba secuta rotas.
Quid frustra missis in me certatis habenis?
Non datur ad musas currere lata uia.
Multi Roma tuas laudes annalibus addent,
Qui finem imperii Bactra futura canent.
Sed quod pace legas, opus hoc de monte sororum
Detulit in tacta pagina nostra uia.
Mollia pegasides uestro date serta poetæ,
Non faciet capiti dura corona meo.
At mihi quod uiuo detraxerit inuida turba,
Post obitum duplici fœnore reddet honos.
Omnia post obitum fingit maiora uetustas,
Maius ab exequiis nomen in ora uenit.
Nam quis equo pulsas abiegno nosceret arces?
Fluminaq; hæmonio comminus isse uiro?
Idæum Simoenta Iouis cunabula parui,
Hectora per campos ter maculasse rotas?
Deiphobumq; Helenumq;, & polydamantas in armis.
Qualemcumq; Parin uix sua nosset humus.
Exiguo sermone fores nunc Ilion, & tu
Troia bis œtæi numine capta Dei.
Nec non ille tui casus memorator Homerus,
Posteritate suum crescere sensit opus.
Meq; inter seros laudabit Roma nepotes.
Illum post cineres auguror esse diem.
Ne mea contempto lapis indicet ossa sepulchro
Prouisum est, lycio uota probante deo.

Cynthius impositis temperat articulis.
Non tamen hæc ulli uenient ingrata legenti
Siue in amore rudis, siue peritus erit.
Nec minor his animis, aut si minor ore canorus
Anseris indocto carmine cessit olor.
Hæc quoq; perfecto ludebat Iasone Varro,
Varro Leucadiæ maxima flamma suæ.
Hæc quoq; lasciui cantarunt scripta Catulli,
Lesbia quis ipsa notior est Helena,
Hæc etiam docti confessa est pagina Calui,
Cum caneret miseræ funera Quintiliæ.
Et modo formosa quam multa Lycoride Gallus,
Mortuus inferna uulnera lauit aqua.
Cynthia quin etiam uersu laudata Properti,
Hos inter si me ponere fama uolet.

SEX. AVRELII PROPERTII ELEGIA RVM LIBER TERTIVS.

Allimachi manes, & coi sacra Philetæ.
In uestrum quæso me sinite ire nemus.
Primus ego ingredior puro de fonte sacerdos,
Itala per graios orgia ferre choros.
Dicite quo pariter carmen tenuastis in antro,
Quoue pede ingressi, quam'ue bibistis aquam,
Ah ualeat, Phœbum quicunq; moratur in armis,
Exactus tenui pumice uersus eat.

Trux tamen a nobis ante domandus eris.
Harum nulla solet rationem quærere mundi,
Nec cur fraternis luna laboret equis
Nec si post stygias aliquid restauerit undas,
Nec si consulto fulmina missa tonent.
Aspice me cui parua domi fortuna relicta est,
Nullus & antiquo marte triumphus aui,
Vt regnem mixtas inter conuiua puellas.
Hoc ego quod tibi nunc eleuor ingenio.
Me iuuet æternis positum languere corollis,
Quem tetigit iactu certus ad ossa Deus.
Actia Vergilium custodis litora Phœbi,
Cæsaris & fortes dicere posse rates.
Qui nunc Aeneæ troiani suscitat arma,
Iactaq; Lauinis mœnia litoribus.
Cedite romani scriptores, cedite Graii.
Nescio quid maius nascitur Iliade.
Tu canis umbrosi subter pineta Galesi
Thyrsin, & attritis Daphnin Arũdinibus,
Vtq; decem possint corrumpere mala puellam,
Missus & impressis hœdus ab uberibus.
Fœlix qui uiles pomis mercaris amores,
Huic licet ingratæ Tityrus ipse canat,
Fœlix intactum Corydon qui tentat alexim,
Agricolæ domi carpere delitias.
Quamuis ille suas lassus requiescat auena,
Laudatur facileis inter hamadryadas.
Tu canis ascræi ueteris præcepta poetæ,
Quo seges in campo, quo uiret uua iugo.
Tale facis carmen docta testudine, quale,

Stultus, quod stulto sæpe timore tremo.
Vna tamen causa est, qua crimina tanta remitto,
Errabant multo quod tua uerba mero.
Sed nunquam uitæ me fallet ruga seueræ.
Omnes iam norunt, quam sit amare bonum.
Lynceus ipse meus seros insanit amores,
Solum te nostros lætor adire Deos.
Quid tua socraticis tibi nunc sapientia libris
Proderit? aut rerum dicere posse uias?
Aut quid Tyrtei tibi prosunt carmina lecta?
Nil iuuat in magno uester amore senex.
Tu satius memorem musis imitere Philetam,
Et non inflati somnia Callimachi.
Nam rursus licet ætoli referas Acheloi
Fluxerit ut magno factus amore liquor,
Atq; etiam ut phrygio fallax meandria campo
Errat, & ipsa suas decipit unda uias.
Qualis & Adrasti fuerit uocalis Arion,
Tristis ad Archemori funera uictor equus.
Non amphiareæ prosunt tibi fata quadrigæ,
Aut capanei grata ruina Ioui.
Desine & æschileo componere uerba cothurno,
Desine, & ad molles membra resolue toros.
Incipe iam angusto uersus includere torno,
Inq; tuos ignes dure poeta ueni.
Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero,
Despicit & magnos recta puella deos,
Sed non ante grauis taurus succumbit aratro,
Cornua quam ualidis hæserit in laqueis.
Nec tu tam duros per te patieris amores,

Me miserum, ut multo nihil es mutata Lyæo,
  Iam bibe, formosa es, nil tibi uina nocent.
Cum tua præpendent demissa in pocula serta,
  Et mea deducta carmina uoce legis.
Largius effuso madeat tibi mensa falerno,
  Spumet & aurato mollius in calice.
Nulla tamen lecto recipit se sola libenter,
  Est quiddam, quod uos quærere cogat amor.
Semper in absenteis fœlicior æstus amantes,
  Eleuat assiduos copia longa uiros.

AD LYNCEVM POETAM.

C Vr quisquam faciē dominæ iam credat amico?
  Sic erepta mihi pene puella mea est.
Expertus dico, nemo est in amore fidelis,
  Formosam raro non sibi quisque petit.
Polluit ille Deus cognatos, soluit amicos,
  Et bene concordes tristia ad arma uocat.
Hospes in hospitium Menelao uenit adulter.
  Colchis & ignotum non ne secuta uirum est?
Lynceu tu ne meam potuisti tangere curam?
  Per fide non ne tuæ tunc concidere manus?
Quid si non constans illa & tam certa fuisset?
  Posset & in tanto uiuere flagitio?
Tu mihi uel ferro pectus, uel perde ueneno,
  A domina tantum te modo tolle mea.
Te socium uitæ, te corporis esse licebit,
  Te dominum admitto rebus amice meis,
Lecto te solum, lecto te deprecor uno,
  Riualem possum non ego ferre Iouem.
Ipse meas solus (quod nil est) æmulor umbras,

Quæ Dea tam cupidos toties diuisit amantes,
Quæcunque illa fuit, semper amara fuit.
Tu certe Iouis occultis in amoribus Io
Sensisti multas quid sit inire uias,
Cum te iussit habere puellam cornua Iuno,
Et pecoris duro perdere uerba sono.
Ah quoties quernis læsisti frondibus ora,
Mansisti stabulis abdita pasta tuis.
An quoniam agrestem detraxit ab ore figuram
Iupiter, idcirco facta superba Dea es?
An tibi non satis est fuscis ægyptus alumnis,
Cur tibi tam longa Roma petita uia est?
Quid ue tibi prodest uiduas dormire puellas?
Sed tibi crede mihi cornua rursus erunt.
Aut nos e nostra te sæua fugabimus urbe,
Cum Tyberi Nilo gratia nulla fuit.
At tu quæ nostro nimium placata dolore es,
Noctibus his uacui ter faciamus iter.
Non audis? & uerba sinis mea ludere, cum iam
Flectant icarii sidera tarda boues.
Lenta bibis, mediæ nequeunt te frangere noctes,
An non dum est talos mittere lassa manus?
Ah pereat quicunque meracas repperit uuas,
Corrupitq; bonas nectare primus aquas.
Icare cecropiis merito iugulate colonis,
Pampineus nosti quam sit amarus odor.
Tu quoque o Eurition uino centaure peristi,
Nec non ismario tu Polypheme mero.
Vino forma perit, uino corrumpitur ætas,
Vino sæpe suum nescit amica uirum.

Sileniq; senes, & pater ipse chori.
Cum quibus idæo legisti poma sub antro,
Supposita excipiens naica dona manu.
An quisquam in tanto stuprorum ex amine quærit,
Cur hæc tam diues, quis dedit? unde dedit?
O nimium nostro fœlicem tempore Romam,
Si contra mores una puella facit.
Hæc eadem ante illam impune & lesbia fecit,
Quæ sequitur certe est inuidiosa minus.
Qui quærit Tacios ueteres, durosq; Sabinos,
Hic posuit nostra nuper in urbe pedem.
Tu prius & fluctus poteris siccare marinos,
Altaq; mortali deligere astra manu.
Quam facere ut nostræ nolint peccare puellæ.
Is mos Saturno regna tenente fuit.
Et cum Deucalionis aquæ fluxere per orbem,
Et post antiquas Deucalionis aquas.
Dic mihi quis potuit lectum seruare pudicum?
Quæ Dea cum solo uiuere sola Deo?
Vxorem quondam magni Minois (ut aiunt)
Corrupit torui candida forma bouis.
Nec minus ærato Danae circundata muro,
Non potuit magno casta negare Ioui.
Quod si tu graias, seu sis imitata latinas,
Semper uiue meo libera iudicio.

AD CYNTHIAM.

t Ristia iam redeunt iterum solennia nobis,
Cynthia iam noctes est operata decem.
Atq; utinam Nilo pereat quæ sacra tepente
Misit matronis inachis ausoniis.

Cynthia, sed tibi me credere turba uetat,
Cum uidet accensis deuotam currere tædis,
In nemus, & triuiæ lumina ferre Deæ.
Scilicet umbrosis sordet Pompeia columnis
Porticus, aulæis nobilis attalicis.
Et creber pariter platanis surgentibus ordo,
Flumina sopito quæq; Marone cadunt.
Et leuiter nymphis tota crepitantibus urbe,
Cum subito Triton ore recondit aquam.
Falleris, ista tui furtum uia monstrat amoris,
Non urbem demens, lumina nostra fugis.
Nil agis, insidias in me componis inanes,
Tendis iners docto retia nota mihi.
Sed de me minus est, famæ iactura pudicæ
Tanta tibi miseræ, quanta mereris erit.
Nuper enim de te nostras me lædit ad aures
Rumor, & in tota non bonus urbe fuit.
Sed tu non debes inimicæ credere linguæ,
Semper formosis fabula pœna fuit.
Non tua deprenso damnata est fama ueneno,
Testis eris puras Phœbe uidere manus.
Sin autem longo nox una, aut altera lusu
Consumpta est, non me crimina parua mouent.
Tyndaris externo patriam mutauit amore,
Et sine decreto est uiua reducta domum.
Ipsa Venus quamuis corrupta libidine Martis,
Nec minus in cœlo semper honesta fuit.
Quamuis Ida Parin pastorem dicat amasse,
Atq; inter pecudes accubuisse Deam.
Hoc & hamadryadum spectauit turba sororum

Bistoniis olim rupibus accubuit.
Hic ubi me prima statuent in parte choreæ,
Et medius docta cuspide Bacchus erit,
Tum capiti sacros patiar pendere corymbos,
Nam sine te nostrum non ualet ingenium.

AD CYNTHIAM.

¶ Væris cur ueniam tibi tardior? aurea Phœbi
Porticus a magno Cæsare aperta fuit.
Tantum erat in speciem pœnis digesta columnis,
Inter quas Danai fœmina turba senis.
Hic equidem Phœbo uisus mihi pulchrior ipso,
Marmoreus tacita carmen hiare lyra,
Atq; aram circum steterant armenta Myronis,
Quattuor artificis uiuida signa boues.
Tum medium claro surgebat marmore templum,
Et patria Phœbo carius Ortygia.
Auro solis erat supra fastigia currus,
Et ualuæ libyci nobile dentis opus.
Altera deiectos Parnassi uertice gallos,
Altera mœrebat funera tantalides.
Deinde inter matrem Deus ipse, interq; sororem
Pythius in longa carmina ueste sonat.

AD EANDEM.

¶ Vi uidet is peccat, qui non te uiderit, ergo
Non cupiet, facti crimina lumen habet.
Nam quid Prænestis dubias o Cynthia sortes?
Quid petis æaci mœnia Taelegoni?
Cur ue te in Herculeum deportant esseda Tybur?
Appia cur toties te uia ducit anum?
Hoc utinam spatiere loco, quocunq; uagaris

Nil tibi Mercurii proderit alta uia.
Instat semper amor supra caput, instat amanti,
Et grauis ipse super libera colla sedet.
Excubat ille acer custos, & tollere nunquam
Te patietur humo lumina capta semel.
Et iam si pecces, Deus exorabilis ille est,
Si modo præsentis uiderit esse preces.
Ista senes licet accusent conuiuia duri,
Nos modo propositum uita teramus iter.
Illorum antiquis onerentur legibus aures,
Hic locus est, in quo tibia docta sones.
Quæ non iure uado Mæandri iacta natasti,
Turpia cum faceret Palladis ora tumor.
Nunc iam dura paras Phrygias nunc ire per undas,
Et petere hyrcani litora nota maris.
Spargereq; alterna communes cæde penates,
Et ferre ad patrios præmia dira lares.
Vna contentum pudeat me uiuere amica,
Hoc si crimen erit, crimen amoris erit.
Mi nemo obiiciat, libeat tibi Cynthia mecum,
Roscida muscosis antra tenere iugis.
Illic aspicies scopulis hærere sorores,
Et canere antiqui dulcia furta Iouis,
Vt Semele est combustus, ut est depe[illegible] Io,
Deniq; ut ad Troiæ tecta uolarit [illegible].
Quod si nemo extat, qui uicerit aliis arm[illegible],
Communis culpæ cur reus unus agor?
Nec tu uirginibus reuerentia moueris ora,
Hic quoq; num nescit quid sit amare chorus?
Si tamen Oeagri quædam compressa figura

Bistoniis

Parcite iam fratres, iam certos spondet amores,
  Et iam ad mandatam uenimus ecce domum.
Atq; ita me iniecto duxerunt rursus amictu,
  Inunc, & noctes disce manere domi.
Mane erat, & uolui si sola quiesceret illa
  Visere, at in lecto Cynthia sola fuit.
Obstupui, non illa mihi formosior unquam
  Visa, neque ostrina cum fuit in tunica.
Ibat, & incastæ narratum somnia uestæ,
  Neu sibi, neue mihi quæ nocitura forent.
Talis uisa mihi somno demissa recenti
  Heu quantum per se candida forma ualet.
Quid tu matutinus ait speculator amicæ,
  Me similem uestris moribus esse putas?
Non ego tam facilis, sat erit mihi cognitus unus,
  Vel tu uel si quis uerior esse potest.
Apparent non ulla toro uestigia presso,
  Signa uoluptatis non iacuisse duos.
Aspice ut in toto nullus mihi corpore surgat
  Spiritus, admisso notus adulterio.
Dixit, & opposita propellens suauia dextra,
  Prosilit in laxa nixa pedem solea.
Sic ego tam sancti custode recludor amoris,
  Ex illo fœlix nox mihi nulla fuit.

AD EANDEM.

q Vo fugis ah demens, nulla est fuga, tu licet usq;
  Ad tanaim fugias usq; sequetur amor.
Non si pegaseo uecteris in aere dorso,
  Nec tibi si Persei mouerit ala pedes,
Vel si te sectæ rapiant talaribus auræ,

Vobiscum Europe, nec proba Pasiphae
Et quot Troia tulit uetus, & quot Achaia formas,
Et Phœbi, & Priami diruta regna senis,
Et quæcunq; erat in numero romana puella
Occidit, has omnes ignis auarus habet.
Nec forma æternum, haud cuiq; est fortuna perennis
Longius, aut propius, mors sua quenq; manet.
Tu quoniam es mea lux magno demissa periclo,
Munera Dianæ debita redde choro.
Redde etiam excubias diuæ nunc, ante iuuencæ,
Votiuas noctes & mihi solue decem.

AD CYNTHIAM.

h Esterna mea lux cum potus nocte uagarer,
Nec me seruorum duceret ulla manus.
Obuia nescio quot pueri mihi turba minuta
Venerat, hos uetuit me numerare timor.
Quorum alii faculas, alii retinere sagittas,
Pars etiam uisa est uincla parare mihi,
Sed nudi fuerant, quorum lasciuior unus
Arripite hunc inquit, nam bene nostis eum.
Hic erat, hunc mulier nobis irata reliquit,
Dixit, & in collo iam mihi nodus erat.
Hic alter iubet in medium propellere, & alter
Intereat qui nos non putat esse Deos.
Hæc te non meritum totas expectat in horas,
At tu nescio quas quæris inepte fores.
Quæ cum sidoniæ nocturna ligamina mitræ
Soluerit, atq; oculos mouerit illa graues.
Afflabunt tibi non arabum de gramine odores,
Sed quos ipse suis fecit amor manibus.

Hæc eadem Persei nobilis uxor erat.
Calisto arcadios errauerat ursa per agros,
Hæc nocturna suo sydere uela regit.
Quod si forte tibi properarint fata quietem,
Illa sepulturæ fata beata tuæ.
Narrabis Semelæ quo sit formosa periclo,
Credet & illa suo docta puella malo.
Et tibi Mæonidas, interq; Heroidas omneis,
Primus erit nulla non tribuente locus.
Nunc utcunq; potes fato gere saucia morem,
Et Deus, & durus uertitur ipse dies.
Hoc tibi uel poterit coniunx ignoscere Iuno.
Frangitur & Iuno si qua puella perit.
Deficiunt magico torti sub carmine Rhombi,
Et iacet extincto laurus adusta foco.
Et iam luna negat toties descendere cœlo,
Nigraq; funestum concinit omen auis.
Vna ratis fati nostros portabit amores,
Cœrula ad infernos uelificata lacus.
Si non unius, quæso miserere duorum.
Viuam, si uiuet, si cadet illa, cadam.
Pro quibus optatis sacro me carmine damno,
Scribam ego, per magnum est salua puella Iouem.
Ante tuosq; pedes illa ipsa adoperta sedebit,
Narrabitq; sedens longa pericla sua.
Hæc tua Persephone maneat clementia, nec tu
Persephones coniunx sæuior esse uelis.
Sunt apud infernos tot millia formosarum,
Pulchra sit in superis scilicet una locis.
Vobiscum est Iope, uobiscum candida Tyro,

Praeterea domibus flammam, domibusq; ruinam,
Neu subeant labris pocula nigra tuis.
Solus amans nouit quando periturus, & aqua
Morte, neq; hic boreae flabra, neq; arma timet.
Iam licet & stygia sedeat sub arundine remex,
Cernat & infernae tristia uela ratis.
Si modo clamantis reuocauerit aura puellae,
Concessum nulla lege redibit iter.

Ad Iouem pro amica aegrotante.

I Vpiter affectae tandem miserere puellae,
Tam formosa tuum mortua crimen erit.
Venit enim tempus, quo torridus aestuat aer,
Incipit & sicco feruere terra cane.
Sed non tam ardoris culpa est, neq; crimina coeli,
Quam toties sanctos non habuisse Deos.
Hoc perdit miseras, hoc perdidit ante puellas,
Quicquid iurarunt uentus & unda rapit.
Num sibi collatam doluit Venus? illa peraequae
Prae se formosis inuidiosa Dea est.
An contempta tibi Iunonis templa pelasgae?
Palladis aut oculos ausa negare bonos?
Semper formosae non nostis parcere uerbis.
Hoc tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedit.
Sed tibi uexatae per multa pericula uitae,
Extremo uenit mollior hora die.
Io uersa caput primos mugiuerat annos,
Nunc Dea, quae nili flumina uacca bibit.
Ino etiam prima terras aetate uagata est,
Hanc miser implorat nauita Leucothoen.
Andromede monstris fuerat deuota marinis,

Et danaum euboico litore mille rates,
Et qui mouistis duo litora, cum rudis Argus
Dux erat ignoto missa columba mari.
Illa meis tantum non unquam desit ocellis,
Incendat nauem Iupiter ipse licet.
Certe isdem nudi pariter iactabimur oris,
Me licet unda ferat, te modo terra tegat.
Sed non Neptunus tanto crudelis amori,
Neptunus fratri par in amore Ioui,
Testis Amymone latices cum ferret in aruis
Compressa, & Lernæ pulsa tridente palus.
Iam deus amplexu uotum persoluit, at illi
Aurea diuinas urna refudit aquas.
Crudelem & Boream rapta Orithia negauit.
Hic Deus & terras & maria alta domat.
Crede mihi nobis mitescet Scylla, nec unquam
Alternãte uorans uasta Charybdis aqua.
Ipsaq; sydera erunt nullis obscura tenebris
Purus & orion, purus & hædus erit.
Quod mihi si ponenda tuo sit corpore uita,
Exitus hic nobis non inhonestus erit.

QVOD INCERTA HORA MORTIS.

T uos incertam mortales funeris horam
Quæritis, & qua sit mors aditura uia.
Quæritis & cœlo phœnicum inuenta sereno,
Quæ sit stella homini commoda, quæq; mala.
Seu pedibus parthos sequimur, seu classe britannos,
Et maris & terræ cæca pericla uiæ.
Rursus & obiectum fletis capiti esse tumultum,
Cum mauors dubias miscet utrinq; manus.

Atq; tua labens nauita fleret aqua.
Quæ tum ego Neptuno, quæ tum cum Castore fratri,
Quæq; tibi excepi tum Dea Leucothoe.
At tu uix primas extollens gurgite palmas,
Sæpe meum nomen iam peritura uocas.
Quod si forte tuos uidisset Glaucus ocellos,
Esses ionii facta puella maris.
Et tibi præ inuidia nereides increpitarent,
Candida Nisæa, cærula Cymothoe.
Sed tibi subsidio delphinum currere uidi,
Qui puto arioniam uexerat ante lyram.
Ianq; ego conabar summo me mittere saxo,
Cum mihi discussit talia uisa metus.
Nunc admirentur quod tam mihi pulchra puella
Seruiat, & tota dicar in urbe potens..
Non si Cambysæ redeant, & flumina Crœsi,
Dicat de nostro surge poeta toro.
Nam mea cum recitat dicit se odisse beatos
Carmina, tam sancte nulla puella colit.
Multum in amore fides, multum constantia prodest,
Qui dare multa potest, multa & amare potest.
Seu mare per longum mea cogitet ire puella,
Hanc sequar, & fidos una aget aura duos.
Vnum litus erit sopitis, unaq; tecto
Arbor, & ex una sæpe bibemus aqua.
Et tabula una duos poterit componere amantes,
Prora cubile mihi, seu mihi puppis erit.
Omnia perpetiar, sæuus licet urgeat eurus,
Velaq; in incertum frigidus auster agat.
Quicunq; & uenti miserum uexastis Vlissem,

Mendaces ludunt flatus in amore secundi,
Si qua uenit sero, magna ruina uenit.
Tu tamen interea quanuis te diligat illa,
In tacito cohibe gaudia clausa sinu.
Nanq; in amore suo semper sua maxima cuique,
Nescio quo pacto uerba nocere solent.
Quanuis te persæpe uocet, semel ire memento,
Inuidiam quod habet non solet esse diu.
Et si sæcla forent antiquis grata puellis,
Essem ego quod nunc tu, tempore uincor ego.
Non tamen ista meos mutabunt sæcula mores
Vnus quisq; sua nouerit ire uia.
At uos qui officia in multos reuocatis amores,
Quantum sic cruciat lumina uestra dolor.
Vidistis pleno teneram candore puellam,
Vidistis fusco, dulcis uterque color.
Vidistis quandam argiua prodire figura,
Vidistis nostras, utraq; forma rapit.
Illaq; plebeio, uel sit sandicis amictu,
Hæc atq; illa mali uulneris una uia est.
Cum satis una tuis insomnia portet ocellis,
Vna sit & cuiuis fœmina multa mala.

Ad Cynthiam de insomnio naufragii.

u Idi te in somnis fracta mea uita carina,
Ionio lassas ducere rore manus.
Et quæcunq; in me fueras mentita fateri,
Nec iam humore graues tollere posse comas.
Qualem purpureis agitatam fluctibus Hellen.
Aurea quam molli tergore uexit ouis.
Quam timui ne forte tuum mare nomen haberet,

Vix uenit extremo qui legat ossa die,
Ii tibi nos erimus, sed tu potius precor, ut me
Demissis plangas pectora nuda comis.

AD CYNTHIAM.

Nica nata meo pulcherrima cura dolori,
Excludit quoniam sors mea sæpe ueni.
Ista meis fiet notissima forma libellis,
Calue tua uenia, pace Catulle tua.
Miles depositis annosus secubat armis,
Grandæuiq; negant ducere aratra boues.
Putris & in uacua requiescit nauis arena,
Et uetus in templo bellica parma uacat.
At me ab amore tuo deducet nulla senectus,
Siue ego Tithonus, siue ego Nestor ero.
Non ne fuit satius duro seruire tyranno?
Et gemere in tauro sæue Perylle tuo?
Gorgonis & satius fuit obdurescere uultu?
Caucasias etiamsi pateremur aues?
Sed tamen obsistam teritur rubigine mucro
Ferreus, & paruo sæpe liquore silex.
At nullo dominæ teritur sub limine amor, qui
Restat, & immerita sustinet aure minas.
Vltro contemptus rogat, & peccasse fatetur
Læsus, & inuitis ipse redit pedibus.
Tu quoq; qui pleno fastus assumis amore
Credule, nulla diu fœmina pondus habet.
An quisquam in mediis persoluit uota procellis?
Cum sæpe in portu fracta carina natet?
Aut prius infecto deposcit præmia cursu,
Septima quam metam triuerit arte rota?

Et dicor lecto iam grauis esse tuo.
Me modo laudabas, & carmina nostra legebas,
Ille tuus pinnas tam cito uertit amor.
Contendat mecum ingenio, contendat & arte,
In primis una discat amare domo.
Si libitum tibi erit lernæas pugnet ad hydras,
Et tibi ab hesperio mala dracone ferat.
Terra uenena libens, & naufragus ebibat undas,
Et nunquam pro te deneget esse miser.
Quos utinam in nobis uita experiare labores,
Iam tibi de timidis iste proteruus erit.
Qui nunc se in tumidum iactando uenit honorem,
Discidium uobis proximus annus erit.
At me non ætas mutabit tota Sibyllæ,
Non labor Alcidæ, non niger ille dies.
Tu mea compones, & dices ossa Properti
Hæc tua sunt, heu heu tu mihi certus eras.
Certus eras heu heu quamuis nec sanguine auito
Nobilis, & quamuis non ita diues eras.
Nil ego non patiar, nunquam me iniuria mutat,
Ferre ego formosam nullum onus esse puto.
Credo ego non paucos ista periisse figura,
Credo ego, sed multos non habuisse fidem.
Paruo dilexit spatio minoida Theseus,
Phyllida Demophoon, hospes uterq; malus.
Iam tibi Iasonia nota est Medea carina,
Et modo seruato sola relicta uiro.
Dura est quæ multis simulatum fingit amorem,
Et se plus uni si qua parare potest.
Noli nobilibus, noli conferre beatis.

Cui sæpe immundo sacra conteritur uia socco,
Nec sinit esse moram, si quis adire uelit.
Differet hæc nunquam, nec poscet garrula, quæ te
Astrictus ploret sæpe dedisse pater.
Nec dicet timeo, propera iam surgere quæso,
Infœlix hodie uir mihi rure uenit.
Et quas Euphrates, & quas mihi misit Orontes
Me capiant, nolim furta pudica tori.
Libertas quoniam nulli iam restat amanti.
Nullus liber erit, si quis amare uolet.

DE CYNTHIA IN AEMVLVM.

t V loqueris, cum sis iam toto fabula libro,
Et tua sit toto Cynthia lecta foro?
Cui non his uerbis aspergat tempora sudor?
Aut pudor ingenuus, aut reticendus amor?
Quid si iam facilis spiraret Cynthia nobis,
Non ego nequitiæ dicerer esse caput.
Nec sic per totam infamis traducerer urbem,
Vrerer & quamuis nomine, uerba darem.
Quare ne tibi sit mirum me quærere uiles,
Parcius infamãt. num tibi causa leuis?
Et modo pauonis caudæ flabella superbæ,
Et manibus dura frigus habere pila.
Et cupit iratum talos me poscere eburnos,
Quæq; nitent sacra iulia dona uia.
Ah peream, si me ista mouent dispendia, sed me
Fallaci dominæ iam pudet esse iocum.
Hoc erat in primis quod me gaudere iubebas?
Tam te formosam non pudet esse leuem?
Vna aut altera nox non dum est in amore peracta,

Sic etiam nobis una puella parum est.
Altera me cupidis teneat, foueatq; lacertis,
Altera si quando non sinat esse locum.
Aut si forte irata meo sit facta ministro,
Vt sciat esse aliam, quae uelit esse mea.
Nam melius duo defendunt retinacula nauem,
Tutius & geminos anxia mater alit.
Aut si es dura, nega, sin es non dura, uenito,
Quid iuuat in nullo pondere uerba loqui?
Hic unus dolor est ex omnibus acer amanti,
Speranti subito siqua uenire negat.
Quanta illum toto uersant suspiria lecto,
Cur recipi, quē non nouerit, ille putat?
Et rursum puerum quaerendo audita fatigat,
Quem quae scire timet dicere plura iubet.

DE AMORIS SERVITVTE.

C Vi fuit indocti fugienda haec semita uulgi,
Ipsa petita lacu nunc mihi dulcis aqua est.
Ingenuus quisquam alterius dat munera seruo,
Vt commissa suae uerba ferat dominae?
Et quaerit toties, quae nam nunc porticus illam,
Integit? & campo quo mouet illa pedes?
Deinde ubi pertuleris quos dicit fama labores
Herculis, ut scribat muneris & quid habes?
Cernere uti possis uultum custodis auari,
Captus & immunda saepe latere casa
Quam care semel in toto, nox uertitur anno,
Ah pereant siquos ianua clausa iuuat.
Contra reiecto quae libera uadit amictu,
Custodum & nullo septa timore placet.

Brachia,ſeu uarios incinit ore modos.
Interea noſtri quærunt ſibi uulnus ocelli,
Candida non tecto pectore ſiqua ſedet.
Siue uagi crines puris in frontibus errant,
Indicæ quos medio uerticæ gemma tenet.
Quæ ſi forte aliquid uultu mihi dura negarat,
Frigida de tota fronte cadebat aqua.
Quæris Demophoon cur ſim tam mollis in omnes.
Quod quæris quare non habet ullus amor?
Cur aliquis ſacris laniat ſua brachia cultris?
Et phrygis in ſanos cæditur ad numeros?
Vnicuique dedit uitium natura creato,
Mi fortuna aliquid ſemper amare dedit.
Me licet & Thamyræ cantoris fata ſequantur,
Nunquam ad formoſas inuide cæcus ero.
Sed tibi ſi exiles uideor tenuatus in artus,
Falleris,haud unquam eſt culta labore Venus.
Percontere licet,ſæpe eſt experta puella
Officium tota nocte ualere meum.
Iupiter Alcmenæ geminas requieuerat arctos,
Et cœlum noctu bis ſine rege fuit.
Nec tamen idcirco languens ad fulmina uenit.
Nullus amor uires eripit ipſe ſuas.
Quid cum e complexu Briſeidos iret Achilles,
Num fugere minus theſſala tela phryges?
Quid ferus Andromachæ lecto cum ſurgeret Hector,
Bella mycenææ num timuere rates?
Ille uel hic claſſes poterat,uel perdere muros,
Hic ego Pelides,hic ferus Hector ego.
Aſpice uti cœlo modo ſol,modo luna miniſtret,

Vltima talis erit quæ mea prima fides.
Hoc mihi perpetuo ius est, quod solus amator
Nec cito desisto, nec temere incipio.

AD CYNTHIAM DE PANTHO.

a H quantum de me Panthi tibi pagina finxit,
Tantum illi Pantho non sit amica Venus,
Sed tibi iam uideor dodona uerior augur,
Vxorem ille tuus pulcher amator habet.
Tot noctes periere, nihil pudet, aspice cantat
Liber, tu nimium credula sola iaces.
Et nunc inter eos tu sermo es, te ille superbus
Dicit se inuito sæpe fuisse domi.
Dispeream si quicquā aliud, quam gloria de te
Quæritur, has laudes ille maritus habet.
Colchida sic hospes quondam decepit Iason,
Eiecta est, tenuit namq; Creusa domum.
Sic a dulichio iuuene est elusa Calypso,
Vidit amatorem pandere uela suum.
Ah nimium faciles aurem præbere puellæ,
Discite desertæ non temere esse bonæ.
Huic quoq; qui restat iam pridem quæritur alter,
Experta in primo stulta cauere potes.
Nos quocunque loco, nos omni tempore tecum,
Siue ægra pariter, siue ualente sumus.

AD DEMOPHONTEM.

ſ Cis here mi multas pariter placuisse puellas,
Scis mihi Demophoon multa uenire mala.
Nulla meis frustra lustrantur compita plantis,
O nimis exitio nata theatra meo.
Siue aliquis molli deducit candida gestu

Quid quereris nostram sic cecidisse fidem?
Non tam nocturna uolucris funesta querella
Attica cecropiis obstrepit in foliis,
Nec tantum Niobe bis sex ad busta superba
Sollicito lachrymans defluit a Sipylo.
Me licet æratis astringant brachia nodis,
Sint mea uel Danaes condita membra modo.
In te ego & æratas rumpam mea uita cathenas,
Ferratam Danaes transiliamq; domum.
De te quodcunq; ad surdas mihi dicitur aures,
Tu modo ne dubita de grauitate mea.
Ossa tibi iuro per matris, & ossa parentis,
Si fallo, cinis heu sit mihi uterque grauis.
Me tibi ad extremas mansurum uita tenebras,
Ambos una fides, auferet una dies.
Quod si nec nomen, nec me tua forma teneret,
Posset seruitium mite tenere tuum.
Septima iam plenæ deducitur orbita lunæ,
Cum de me, & de te compita nulla tacent.
Interea nobis non nunquam ianua mollis,
Non nunquam lecti copia facta tui,
Nec mihi muneribus nox ulla est empta beatis,
Quicquid eram hoc animi gratia magna tui.
Cum te tam multi peterent, tu me una petisti,
Possum ego naturæ non meminisse tuæ?
Tunc me uel tragicæ uexetis Erinnyes, & me
Inferno damnes Aeace iudicio.
Atq; inter Tityi uolucres mea poena rotetur,
Tumq; ego sisyphio saxa labore geram.
Nec tu supplicibus me sis uenerata tabellis,

Sola eris, & solos spectabis Cynthia montes,
Et pecus, & fines pauperis agricolæ.
Illic te nulli poterunt corrũpere ludi,
Fanaq; peccatis plurima causa tuis.
Illic assidue tauros spectabis arantes,
Et uitem docta ponere falce comas.
Atq; ibi rara feres inculto thura sacello,
Hœdus ubi agrestes corruet ante focos.
Protinus & nuda choreas imitabere sura,
Omnia ab externo sint modo tuta uiro.
Ipse ego uenabor, iam nunc me sacra Dianæ
Suscipere, & ueneri ponere uota iuuat.
Incipiam captare feras, & reddere pinu
Cornua, & audaces ipse monere canes.
Non tamen ut uastos ausim tentare leones,
Aut celer agrestes comminus ire sues.
Hæc igitur mihi sit lepores audacia molles
Excipere, & stricto figere auem calamo.
Qua formosa suo Clitumnus flumina luco
Integit, & niueos abluit unda boues.
Tu quoties aliquid conabere uita, memento
Venturum paucis me tibi luciferis.
Sic me nec solæ poterunt auertere syluæ,
Nec uaga muscosis flumina fusa iugis.
Quin ego in assidua mutem tua nomina lingua,
Absenti nemo non nocuisse uelit.

AD CYNTHIAM.

Quid fles abducta grauius Briseide? quid fles
Anxia captiua tristius andromacha?
Quid ue mea de fraude Deos insana fatigas?

Quam grauis amisso Memnone luctus erat.
Cum sene non puduit talem dormire puellam,
Et canæ toties oscula ferre comæ.
At tu etiam iuuenem odisti me perfida, cum sis
Ipsa anus haud longa curua futura die.
Quin ego diminuo curam, quod sæpe cupido,
Huic malus esse solet, cui bonus ante fuit.
Nunc etiam infectos demens imitare britannos,
Ludis & externo tincta nitore caput.
Vt natura dedit, sic omnis recta figura,
Turpis romano belgicus ore color.
Illi sub terris fiant mala multa puellæ,
Quæ mentita suas uertit inepta comas.
De me mi certe poteris formosa uideri.
Mi formosa satis, si modo sæpe uenis.
An si cœruleo quædam sua tempora fuco
Tinxerit, idcirco cœrula forma bona est?
Cum tibi nec frater, nec sit tibi filius ullus,
Frater ego, & tibi sim filius unus ego.
Ipse tuus semper tibi sit custodia lectus,
Nec nimis ornata fronte sedere uelis.
Credam ego narranti noli committere famæ,
Et terram rumor transilit, & maria.

AD CYNTHIAM.

Et si me inuito discedis Cynthia Roma,
Lætor quod sine me deuia rura colis.
Nullus erit castis iuuenis corruptor in agris,
Qui te blanditiis non sinat esse probam.
Nulla neque ante tuas orietur rixa fenestras,
Nec tibi clamatæ somnus amarus erit.

Sola

Vel tu tantalea moueare ad flumina sorte,
 Vt liquor arenti fallat ab ore sitim.
Vel tu sisyphios licet admirere labores,
 Difficile ut toto monte uoluitt onus.
Durius in terris nihil est quod uiuat amante,
 Nec modo (si sapias) quod minus esse uelis.
Quem modo fœlicem inuidia admirante ferebant,
 Nunc decimo admittor uix ego quoque die.
Nunc iacere e duro corpus iuuat impia saxo,
 Sumere & in nostras trita uenena manus.
Nunc licet in triuiis sicca requiescere luna,
 Aut per rimosas mittere uerba fores.
Quod quanuis ita sit, dominam mutare cauebo,
 Tum flebit, cum mi senserit esse fidem.

AD CYNTHIAM.

a Ssiduæ multis odium peperere querelæ,
 Frangitur in tacito fœmina sæpe uiro.
Siquid uidisti, semper uidisse negato,
 Aut siquid doluit forte, dolere nega.
Quid si iam canis ætas mea candeat annis?
 Et faceret scissas languida ruga genas?
At non Tithoni spernens Aurora senectam,
 Desertum eoa passa iacere domo est.
Illum sæpe suis decedens fouit in ulnis,
 Quam prius adiunctos sedula lauit equos.
Illum ad uicinos cum amplexa quiesceret indos,
 Maturos iterum est questa redire dies.
Illa Deos currum conscendens dixit iniquos,
 Inuitum & terris præstitit officium.
Cui maiora senis Tithoni gaudia uiui,

An dolor hic uitiis nescit abesse suis?
Tot iam abiere dies, cum me nec cura theatri,
Nec tetigit campi, nec mea musa iuuat.
Ah pudeat certe, pudeat, nisi forte quod aiunt,
Turpis amor surdis auribus esse solet.
Cerne ducem, modo qui fremitu compleuit inani,
Actia damnatis aequora militibus.
Hunc infamis amor uersis dare terga carinis,
Iussit, & externo quaerere in orbe fugam.
Caesaris haec uirtus, & gloria Caesaris haec est,
Illa qua uicit, condidit arma manu.
Sed quascunque tibi uestes, quoscunq; smaragdos,
Quos ue dedit flauo lumine chrysolithos.
Haec uideam rapidas in uanum ferre procellas,
Quae tibi terra uelim, quae tibi fiet aqua.
Non semper placidus periuros ridet amantes,
Iupiter, & surda negligit aure preces.
Vidistin toto sonitus percurrere coelo?
Fulminaq; aetherea desiluisse domo?
Non haec pleiades faciunt, neq; aquosus orion,
Nec sic de nihilo fulminis ira cadit.
Periuras tunc ille solet punire puellas,
Deceptus quoniam fleuit & ipse deus.
Quare ne tibi sit tanti sidonia uestis,
Vt timeas quoties nubilus auster erit.

DE EXCLVSIONE.

m . Entiri noctem, promissis ducere amantem,
Hoc erit infectas sanguine habere manus.
Horum ego sum uates, quoties desertus amaras
Expleui noctes, fractus utroq; toro,

Maxima præda tibi, maxima cura mihi.
Non potuit saxo uitam posuisse ceraunо,
 An Neptune tibi qualia dona darem.
Nunc sine me plena fiunt conuiuia mensa,
 Nunc sine me tota ianua nocte patet.
Quare si sapis, oblatas ne desere messes,
 Et stolidum pleno uellere carpe pecus.
Deinde ubi consumpto restabit munere pauper,
 Dic alias iterum nauiget illyrias.
Cynthia non sequitur, fasces nec curat honores,
 Semper amatorum ponderat illa sinus.
At tu nunc nostro Venus o succurre dolori,
 Rumpat ut assiduis membra libidinibus.
Ergo muneribus quiuis mercatur amicam
 Iuppiter, indigna merce puella perit.
Semper in oceanum mittit me quærere gemmas,
 Et iubet ex ipsa tollere dona Tyro.
Atq; utinam Romæ nemo esset diues, & ipse
 Straminea posset dux habitare casa,
Nunquam uenales essent ad munus amicæ,
 Atq; una fieret cana puella domo.
Non quia septenas noctes se iuncta cubaris,
 Candida tam fœdo brachia fusa uiro.
Non quia peccaris testor te, sed quia uulgo,
 Formosis leuitas semper amicam fuit.
Barbarus excussis agitat uestigia lumbis,
 Et subito fœlix nunc mea regna tenet.
Aspice quid donis Eriphyla inuenit amaris,
 Arserit & quantis nupta Creusa malis.
Nulla ne sedabit nostros iniuria fletus?

Exemplo iunctæ tibi sint in amore columbæ,
Masculus & totum fœmina coniugium.
Errat qui finem uesani quærit amoris,
Verus amor nullum nouit habere modum.
Terra prius falso partu deludet arantes,
Et citius nigros sol agitabit equos.
Fluminaq; ad caput incipient reuocare liquores,
Aridus & sicco gurgite piscis erit.
Quam possim nostros alio transferre calores,
Huius ero uiuus, mortuus huius ero.
Quod mihi si tecum tales concedere noctes
Illa uelit, uitæ longus & annus erit.
Si dabit hæc multas, fiam immortalis in illis,
Nocte una quiuis uel Deus esse potest.
Qualem si cuncti uellent decurrere uitam,
Et pressi multo membra iacere mero.
Non ferrum crudele esset, neque bellica nauis,
Nec nostra actiacum uerteret ossa mare.
Nec toties propriis circum oppugnata triumphis,
Lassa foret crines soluere Roma suos.
Hæc certe merito poterunt laudare minores,
Læserunt nullos pocula nostra deos.
Tu modo dum licet hunc fructum ne desere uitæ,
Omnia si dederis, oscula pauca dabis.
At ueluti folia arentes liquere corollas
Quæ passim calathis strata natare uides.
Sic nobis qui nunc magnum speramus amantes,
Forsitan includet crastina fata dies.

AD CYNTHIAM.

P Rætor ab illyricis uenit modo Cynthia terris

Seruata, an mediis sidat honusta uadis?
Et si forte aliqua nobis mutabere culpa,
Vestibulum iaceam mortuus ante tuum.

NARRAT VOLVPTATES SVAS.

Me fœlicem, o nox mihi candida, & o tu
Lectule delitiis facte beate meis.
Quam multa apposita narramus uerba lucerna,
Quantaq; sublato lumine rixa fuit.
Nam modo nudatis mecum est luctata papillis,
Interdum tunica duxit operta moram.
Illa meos somno lassos patefecit ocellos
Ore suo, & dixit siccine lente iaces?
Quam uario amplexu mutamus brachia, quantum
Oscula sunt labris nostra morata tuis.
Non iuuat incæco uenerem corrumpere motu
Si nescis, oculi sunt in amore duces.
Ipse paris nuda fertur periisse Lacæna,
Cum menelaæo surgeret e thalamo.
Nudus & Endymion Phœbi cepisse sororem
Dicitur, & nudæ concubuisse deæ.
Quod si pertendens animo uestita cubaris,
Scissa ueste meas experiere manus.
Quin etiam si me ulterius prouexerit ira,
Ostendes matri brachia læsa tuæ.
Nec dum inclinatæ prohibent te ludere mammæ,
Viderit hæc, si quam iam peperisse pudet.
Dum nos fata sinunt oculos satiemus amore,
Nox tibi longa uenit, nec reditura dies.
Atq; utinam hærentes sic nos uincire cathena
Velles, ut nunquam solueret ulla dies.

LAETATVR POTITVS AMICA.

NOn ita dardanio gauisus Atrida triumpho,
Cum caderent magnæ Laomedontis opes.
Nec sic errore exacto lætatus Vlysses,
Cum tetigit caræ litora dulichiæ.
Nec sic Electra suum saluum cum aspexit Orestem,
Cuius falsa tenens fleuerat ossa soror.
Nec sic incolumem minois Thesea uidit
Dædalium lino cum duce rexit iter.
Quanta ego præterita collegi gaudia nocte,
Immortalis ero si altera talis erit.
At dum demissis supplex ceruicibus ibam,
Dicebar sicco uilior esse lacu.
Nec mihi iam fastus opponere quærit iniquos,
Nec mihi ploranti lenta sedere potest.
Atq; utinam non tam sero mihi nota fuisset
Conditio, cineri nunc medicina datur.
Ante pedes cæcis lucebat semita nobis,
Scilicet in sano nemo in amore uidet.
Hoc sensi prodesse magis, contemnite amantes,
Sic hodie ueniet si qua negauit heri.
Pulsabant alii frustra, dominamq; uocabant,
Mecum habuit positum lenta puella caput.
Hæc mihi deuictis potior uictoria parthis,
Hæc spolia, hæc reges, hæc mihi currus erunt.
Magna ego dona tua figam cytherea columna,
Taleq; sub nostro nomine carmen erit.
Has pono ante tuas tibi diua Propertius ædes
Exuuias, tota nocte receptus amans.
Nunc ad te mea lux ueniet mea litora nauis,

Osculaq; in gelidis pones suprema labellis,
  Cum dabitur syrio munere plenus onyx.
Deinde ubi suppositus cinerem me fecerit ardor,
  Accipiat manes paruula testa meos.
Et sit in exiguo laurus superaddita busto,
  Quæ tegat extincti funeris umbra locum.
Et duo sint uersus, qui nunc iacet arrida puluis,
  Vnius hic quondam seruus amoris erat.
Nec minus hæc nostri notescet fama sepulchri,
  Quam fuerant phthii busta cruenta uiri.
Tu quoque si quando uenies ad fata, memento
  Hoc iter, ad lapides cana ueni memores.
Interea caue sis nos aspernata sepultos,
  Non nihil ad uerum conscia terra sapit.
Atq; utinam primis animam me ponere cunis
  Iussisset quæuis de tribus una soror.
Nam quo tam dubiæ seruetur spiritus horæ,
  Nestoris est uisus post tria sæcla cinis.
Si tam longæuæ minuisset fata senectæ,
  Gallicus iliacis miles in aggeribus.
Non ille antilochi uidisset corpus humati,
  Diceret aut o mors cur mihi sera uenis?
Tu tamen amisso non nunquam flebis amico,
  Fas est præteritos semper amare uiros.
Testis qui niueum quondam percussit Adonem
  Venantem, idalio uertice durus aper.
Illis formosum fleuisse paludibus, illuc
  Diceris effusa tu Venus isse coma.
Sed frustra mutos reuocabis Cynthia manes,
  Nam mea quid poterunt ossa minuta loqui?

AD CYNTHIAM.

Non tot achæmeniis armantur ſuſa ſagittis
Spicula, quot noſtro pectore fixit amor.
Hic me tam graciles uetuit contemnere muſas.
Iuſſit & aſcræum ſic habitare nemus.
Non ut pieriæ quercus mea uerba ſequantur,
Aut poſſim iſmaria ducere ualle feras.
Sed magis ut noſtro ſtupefiat Cynthia uerſu,
Tunc ego ſim inachio notior arte Lino.
Non ego ſum formæ tantum mirator honeſtæ,
Nec ſi qua illuſtres fœmina iactat auos.
Me iuuet in gremio doctæ legiſſe puellæ,
Auribus & puris ſcripta probaſſe mea.
Hæc ubi contigerint, populi confuſa ualeto
Fabula, nam domina iudice tutus ero.
Quod ſi forte bonas ad pacem uerterit aures,
Poſſum inimicitias tunc ego ferre Iouis.
Quandocunque igitur noſtros mors claudet ocellos,
Accipe quæ ſerues funeris acta mei.
Nec mea tunc longa ſpatietur imagine pompa,
Nec tuba ſit fati uana querella mei.
Nec mihi tunc fulcro ſternatur lectus eburno,
Nec ſit in attalico mors mea nixa toro.
Deſit odoriferis ordo, mihi lancibus adſint,
Plebei paruæ funeris exequiæ.
Sat ſit magna mei, ſi tres ſint pompa libelli,
Quos ego Perſephonæ maxima dona feram.
Tu uero nudum pectus lacerata ſequeris,
Nec fueris nomen laſſa uocare meum.

Omnia (crede mihi) tecum uno munera lecto
 Auferet extremi funeris atra dies.
Et tua transibit contemnens ossa uiator,
 Nec dicet cinis hic docta puella fuit.

DE AMORE.

¶ Vicunq; ille fuit puerum qui pinxit amorem,
 Non ne putas miras hunc habuisse manus?
Hic primum uidit sine sensu uiuere amantes,
 Et leuibus curis magna perire bona.
Idem non frustra uentosas addidit alas,
 Fecit & humano corde uolare Deum.
Scilicet alterna quoniã iactamur in unda,
 Nostraq; non ullis permanet aura locis.
Et merito hamatis manus est armata sagittis,
 Et pharetra ex humero cnosia utroq; iacet.
Ante ferit quoniam, tuti quam cernimus hostem,
 Nec quisquam ex illo uulnere sanus abit.
In me tela manent, manet & puerilis imago,
 Sed certe pinnas perdidit ille suas.
E uolat e nostro quoniam de pectore nusquam,
 Assiduusq; meo sanguine bella gerit.
Quid tibi iucundum siccis habitare medullis?
 Si puer es, alio traice tela tua.
Intactos isto satius tentare ueneno,
 Non ego, sed tenuis uapulat umbra mea.
Quam si perdideris, quis erit qui talia cantet?
 Haec mea musa leuis gloria magna tua est.
Quae caput, & digitos, & lumina nigra puellae,
 Et canit, ut soleant molliter ire pedes.

AD MVSAM.

IAm tempus lustrare aliis helicona choreis,
Et campum hæmonio iam dare tempus equo.
Iam libet & fortes memorare ad prælia turmas,
Et romana mei dicere castra ducis.
Quod si deficiant uires, audacia certe
Laus erit in magnis, & uoluisse sat est.
Aetas prima canat ueneres, extrema tumultus,
Bella canam, quando scripta puella mea est.
Nunc uolo subducto grauior procedere uultu,
Nunc aliam citharam me mea musa docet.
Surge anima ex humili iam carmine, sumite uires,
Pierides magni nunc erit oris opus.
Iam negat Euphrates equitem post terga tueri
Partorum, & crassos se tenuisse dolet.
India quin Auguste tuo dat colla triumpho,
Et domus intactæ te tremit Arabiæ.
Et siqua extremis tellus se subtrahit oris,
Sentiet illa tuas postmodo capta manus.
Hæc ego castra sequar uates tua castra canendo,
Magnus ero, seruent hunc mihi fata diem.
Vt caput in magnis, ubi non est tangere signis,
Ponitur hic imos ante corona pedes.
Sic nos nunc inopes laudis conscendere carmen,
Pauperibus sacris uilia thura damus.
Non dum etiam ascræos norunt mea carmina fontes,
Sed modo Permessi flumine lauit amor.

AD CYNTHIAM.

SCribant de te alii, uel sis ignota, licebit,
Laudet, qui sterili semina ponit humo.

Hic etiam petitur, qui te prius ipse reliquit,
Di faciant isto capta fruare uiro.
Haec mihi uota tuam propter suscepta salutem,
Cum capite hoc stygiae iam peterentur aquae.
Et lectum flentes circunstaremus amici,
Hic ubi tam pro di perfida, quis ue fuit?
Quid si longinquos retinerer miles ad indos?
Aut mea si istaret nauis in oceano?
Sed uobis facile est uerba, & componere fraudes,
Hoc unum didicit foemina semper opus.
Non sic incerto mutantur flamine syrtes,
Nec folia hyberno tam tremefacta noto.
Quam cito foeminea non constat foedus in ira,
Siue ea causa grauis, siue ea causa leuis.
Nunc quoniam ista tibi placuit sententia, cedam,
Tela precor pueri figite acuta magis.
Figite certantes, atq; hanc mihi soluite uitam,
Sanguis erit uobis maxima palma meus.
Sydera sunt testes, & matutina pruina,
Et furtim misero ianua aperta mihi.
Te nihil in uita nobis acceptius unquam,
Nunc quoque eris, quanuis sis inimica mihi.
Nec domina ulla meo ponet uestigia lecto,
Solus ero, quoniam non licet esse tuum.
Atq; utinam, si forte pios eduximus annos,
Ille uir in medio fiat amore lapis.
Non ob regna magis diris cecidere sub armis
Thebani media non sine matre duces.
Quam mihi si media liceat pugnare puella,
Mortem ego non fugiam, morte subire tua.

Omnia formosam propter Briseida passus,
  Tantus in erepto sæuit amore dolor.
At postquam sera captiua est reddita pœna,
  Fortem illum hæmoniis Hectora traxit equis.
Inferior multo cum sim uel marte, uel armis,
  Mirum si de me iure triumphat amor.

AD AMICAM DE RIVALI.

I Ste quod est, ego sæpe fui, sed fors & in hora
  Hoc ipso eiecto carior alter erit.
Penelope poterat bis denos salua per annos
  Viuere, tam multis fœmina digna procis.
Coniugium falsa poterat differre Minerua,
  Nocturno soluens texta diurna dolo.
Visura & quanuis nunquam speraret Vlyssem,
  Illum expectando facta remansit anus.
Nec non exanimem amplectens Briseis Achillem,
  Candida uesana uerberat ora manu.
Et dominum lauit mœrens captiua cruentum,
  Appositum fluuiis in simoenta uadis.
Fœdauitq; comas, & tanti corpus Achillis,
  Maximaq; in parua sustulit ossa manu.
Cum tibi nec Peleus aderat, nec cœrula mater
  Scyria, nec uiduo Dridamia uiro.
Tunc igitur ueris gaudebat græcia natis,
  Tunc etiam fœlix inter & arma pudor.
At tu non una potuisti nocte uacare
  Impia, non unum sola manere diem.
Quin etiam multo duxisti pocula luxu,
  Forsitan & de me uerba fuere mala.

Possum ego in alterius positam spectare lacerto?
Nec mea dicetur, quae modo dicta mea est?
Omnia uertuntur, certe uertuntur amores,
Vinceris aut uincis, haec in amore rota est.
Magni saepe duces, magni cecidere tyranni,
Et Thebae steterant, altaq; Troia fuit.
Munera quanta dedi, uel qualia carmina feci,
Illa tamen nunquam ferrea dixit amo.
Ergo iam multos nimium temerarius annos,
Improba qui tulerim teq;, tuamq; domum.
Et quando ire tibi liber sum uisus? an usq;,
In nostrum iacies uerba superba caput?
Sic igitur prima moriere aetate Properti,
Sed morere, interitu gaudeat illa tuo.
Exagitet nostros manes, sectetur & umbras,
Insultetq; rogis, calcet & ossa mea.
Quid non Antigones tumulo boeotius haemon?
Corruit ipse suo saucius ense latus.
Et sua cum miserae permiscuit ossa puellae,
Qua sine thebanam noluit ire domum.
Sed non effugies, mecum moriaris oportet,
Hoc eodem ferro stillet uterque cruor.
Quanuis ista mihi mors est inhonesta futura,
Mors inhonesta quidem, tu moriere tamen.
Ille etiam abrepta desertus coniuge Achilles,
Cessare in tectis pertulit arma sua.
Viderat ille fuga tractos in litore achiuos,
Feruere & hectorea dorica castra face.
Viderat informem multa Patroclon arena
Porrectum, & sparsas caede iacere comas.

Quam peccare pudet, Cynthia tuta sat est.
Vxor me nunquam, nunquam me ducet amica,
Semper amica mihi, semper & uxor eris.

AD CYNTHIAM.

g Auisa est certe sublatam Cynthia legem,
Qua quondam edicta flemus uterq; diu.
Ni nos diuideret, quanuis diducere amanteis,
Non queat inuitos Iupiter ipse duos.
At magnus Cæsar, sed magnus Cæsar in armis,
Deuictæ gentes nil in amore ualent.
Nam citius paterer caput hoc discedere collo,
Quam possem nuptæ perde in ore faces.
Aut ego transirem tua limina clausa maritus,
Respiciens udis perdita luminibus?
Ah mea tum qualeis caneret tibi Cynthia somnos
Tibia, funesta tristior illa tuba.

AD CYNTHIAM.

u Nde mihi patriis natos præbere triumphis?
Nullus de nostro sanguine miles erit.
Quod si uera meæ comitarem castra puellæ,
Non mihi sat magnus Castoris iret equus.
Hinc & enim tantum meruit mea gloria nomen,
Gloria ad hybernos lata boristenidas.
Tu mihi sola places, placeam tibi Cynthia solus,
Hic erit & patrio sanguine pluris amor.

AD AMICVM.

e Ripitur nobis iam pridem cara puella,
Et tu me lachrymas fundere amice uetas?
Nullæ sunt inimicitiæ, nisi amoris acerbæ,
Ipsum me iugula, lenior hostis ero.

Me tener in cunis, & sine uoce puer.
Me lædet, si multa tibi dabit oscula mater,
Me soror, & cum qua dormis amica simul.
Omnia me lædunt, timidus sum, ignosce timori,
Et miser in tunica suspicor esse uirum.
His olim (ut fama est) uitiis ad prælia uentum est,
His troiana uides funera principiis.
Aspera centauros eadem dementia iussit,
Frangere in aduersum pocula Pirithoum,
Cur exempla petam graium? tu criminis author,
Nutritus duro Romule lacte lupæ.
Tu rapere intactas docuisti impune Sabinas,
Per te nunc Romæ quidlibet audet amor.
Fœlix Admeti coniunx, & lectus Vlyssis,
Et quæcunque uiri fœmina limen amat.
Templa pudicitiæ quid opus statuisse puellis,
Si cuiuis nuptæ quidlibet esse licet?
Quæ manus obscœnas depinxit prima tabellas,
Et posuit casta turpia uisa domo.
Illa puellarum ingenuos corrupit ocellos,
Nequitiæq; suæ noluit esse rudes.
Ah gemat in terris ista qui protulit arte,
Iurgia sub tacita condita lætitia.
Non istis olim uariabant tecta figuris,
Cum paries nullo crimine pictus erat.
Sed non immerito uelauit aranea fanum,
Et mala desertos occupat herba deos.
Quos igitur tibi custodes, quæ limina ponam,
Quæ nunquam supra pes inimicus eat?
Nam nihil inuitæ tristis custodia prodest,

Non ita carpathiæ uariant aquilonibus undæ,
Nec dubio nubes uertitur atra noto,
Quam facile irati uerbo mutantur amantes,
Dum licet iniusto subtrahe colla iugo.
Nec tu non aliquid sed prima nocte dolebis,
Omne in amore malum (si patiare) leue est.
At tu per dominæ Iunonis dulcia iura,
Parce tuis annis uita nocere tibi.
Non solum taurus ferit uncis cornibus hostem,
Verum etiam instanti læsa repugnat ouis.
Nec tibi periuro scindam de corpore uestes,
Nec mea præclusas fregerit ira fores.
Nec tibi connexos iratus carpere crines,
Nec duris ausim lædere pollicibus.
Rusticus hæc aliquis tam turpia prælia quærat,
Cuius non hederæ circumiere caput.
Scribam igitur quod non unquam tua deleat ætas
Cynthia forma potens, Cynthia uerba leuis.
Crede mihi quanuis contemnas murmura famæ,
Hic tibi pallori Cynthia uersus erit.

AD EANDEM.

N On ita complebant ephyreæ Laidos ædes,
Ad cuius iacuit græcia tota fores.
Turba menandreæ fuerat nec Thaidos olim
Tanta, in qua populus lusit Erichthonius.
Nec quæ deletas potuit componere Thebas
Phyrne, tam multis facta beata uiris.
Quin etiam falsos fingis tibi sæpe propinquos,
Oscula nec desunt, qui tibi iure ferant.
Me iuuenum facies pictæ, me numina lædunt,

Me tener

Et crepitum dubio suscitet ira pede,
Nequicquam perfusa meis unguenta capillis
Ibat, & expenso planta morata gradu.
Non hic herba ualet, non hic nocturna citeis,
Non per Medeæ gramina cocta manus.
Quippe ubi nec causas, nec apertos cernimus ictus,
Vnde tamen ueniant tot mala cæca uia est.
Non eget hic medicis, non lectis mollibus æger,
Huic nullum cœli tempus, & aura nocet
Ambulat, & subito mirantur funus amici,
Sic est incautum quicquid habetur amor.
Nam cui non ego sum fallaci præmia uati?
Quæ mea non decies somnia uersat anus?
Hostis siquis erit nobis, amet ipse puellas,
Gaudeat in puero siquis amicus erit.
Tranquillo tuta descendit flumine cymba,
Quid tibi tam parui litoris unda nocet?
Alter sæpe uno mutat præcordia uerbo,
Altera uix ipso sanguine mollis erit.

AD CYNTHIAM.

b Oc uerum est tota te ferri Cynthia Roma,
Et non ignota uiuere nequitia.
Hæc merui sperare, dabis mihi perfida pœnas,
Et nobis aquilo Cynthia uentus erit.
Inueniam tamen e multis fallacibus unam
Quæ fieri nostro carmine nota uelit,
Nec mihi tam duris insultet moribus, & te
Vellicet, heu sero flebis amata diu.
Nunc est ira recens, nunc est discedere tempus,
Si dolor abfuerit, crede redibit amor,

Gloria Romanis una es,tu nata puellis,
  Romana accumbens prima puella Ioui.
Nec semper nobiscum humana cubilia uises,
  Post Helenam hæc terris forma secunda redit.
Hac ego non mirer si flagret nostra iuuentus,
  Pulchrius hac fuerat Troia perire tibi.
Olim mirabar,quod tanti ad pergama belli,
  Europæ,atq; Asiæ causa puella fuit.
Nunc Pari tu sapiens,& tu Menelae fuisti,
  Tu quia poscebas,tu quia lentus eras.
Digna quidem facies,pro qua uel obiret Achilles,
  Vel,Priamus,belli causa probanda fuit.
Siquis uult fama tabulas anteire uetustas,
  Hic dominam exemplo ponat in ante meam.
Siue illam hesperiis,siue illam ostendit eois,
  Vret & eoos,uret & hesperios.
His saltem ut tenear iam finibus,aut mihi siquis
  Acrius ut moriar,uenerit alter amor,
Ac ueluti primo taurus detrectat aratra,
  Post uenit assueto mollis ad arua iugo.
Sic primo iuuenes trepidant in amore feroces,
  Dehinc domiti post hæc æqua,& iniqua ferunt.
Turpia perpessus uates est uincla Melampus,
  Cognitus Iphicli subripuisse boues.
Quem non lucra magis Pero formosa coegit,
  Mox amithaonia nupta futura domo.

AD AMANTEM.

M Vlta prius dominæ delicta quæraris oportet,
  Sæpe roges aliquid,sæpe repulsus eas.
Et sæpe immeritos corrumpas dentibus ungues,

Et si cumeæ sæcula uatis aget.

AD VERSVM SE.

Qui nullum tibi dicebas iam posse nocere,
Hæsisti, cecidit spiritus ille tuus.
Vix unum potes infœlix requiescere mensem,
Et turpis de te iam liber alter erit.
Quærebam sicca si posset piscis arena,
Nec solitus ponto uiuere toruus aper.
Aut ego si possem studiis uigilare seueris,
Differtur, nunquam tollitur ullus amor.
Nec me tam facies, quanuis sit candida, cœpit,
Lilia non domina sint magis alba mea.
Vt mæotica nix minio si certet ibero,
Vtq; rosæ puro lacte natant folia.
Nec de more comæ per leuia colla fluentes,
Non oculis dominæ sydera nostra faces.
Nec siqua arabio lucet bombyce puella,
Non sum de nihilo blandus amator ego.
Quantum quod posito formosa saltat iaccho,
Egit ut euantes dux Ariadna choros.
Et quantum æolio cum tentat carmina plectro,
Par aganippeæ ludere docta lyræ.
Et sua cum antiquæ committit scripta Corinnæ,
Carminaq; Erinnes non putat æqua suis,
Num tibi nascenti primis mea uita diebus,
Aridus argutum sternuit omen amor.
Hæc tibi contulerunt cœlestia munera diui,
Hæc tibi ne matrem forte dedisse putes.
Non non humani sunt partus talia dona,
Ista decem menses non peperere bona.

Hoc si quis uitium potuit mihi demere, solus
  Tantalea poterit tradere poma manu,
Dolia uirgineis idem ille repleuerit urnis,
  Ne tenera assidua colla grauentur aqua.
Idem caucasea soluet de rupe Promethei
  Brachia, & a medio pectore pellet auem.
Quandocunque igitur uitam mea fata reposcent,
  Et breue in exiguo marmore nomen ero.
Mecoenas nostrae spes inuidiosa iuuentae,
  Et uitae, & morti gloria iusta meae.
Si te forte meo ducet uia proxima busto,
  Esseda caelatis siste britanna iugis.
Taliaq; illachrymans mutae iace uerba fauillae,
  Huic misero fatum dura puella fuit.

CYNTHIAE PVELLAE LAVDES.

Liber eram, & uacuo meditabar uiuere lecto,
  At me composita pace fefellit amor.
Cur haec in terris facies humana moratur?
  Iuppiter ignosco pristina furta tua.
Fulua coma est, longaeq; manus, & maxima toto
  Corpore, & incedit uel Ioue digna soror.
At cum dulichias pallas spatiatur ad aras,
  Gorgonis anguiferae pectus operta comis.
Qualis & Ischomache laphithae genus Heroinae
  Centauris medio grata rapina mero.
Mercurioq; Sais fertur Bebeidos undis,
  Virgineum primo composuisse latus.
Cedite etiam diuae quas pastor uiderat olim,
  Idaeis tunicam ponere uerticibus.
Hanc utinam faciem nolit mutare senectus.

Te mea musa illis semper contexeret armis
Et sumpta, & posita pace fidele caput.
Theseus infernis superis testatur Achilles,
Hic ixioniden, ille Menœtiaden.
Sed neque phlegræos Iouis, Enceladiq; tumultus,
Intonet angusto pectore Callimachus.
Nec mea conueniunt duro præcordia uersu,
Cæsaris in phrygios condere nomen auos.
Nauita de uentis, de tauris narrat arator,
Enumerat miles uulnera, pastor oues.
Nos contra angusto uersamus prælia lecto,
Qua pote quisq; mea conterat arte diem.
Laus in amore mori, laus si datur altera in uno,
Posse frui, fruar o solus amore meo.
Si memini, solet illa leues culpare puellas,
Et totam ex Helena, non probat Iliada.
Seu mihi sint tangenda nouercæ pocula Phædræ,
Pocula priuigno non nocitura suo.
Seu mihi circæo pereundum est gramine, siue
Colchis colchiacis urat aena focis.
Vna meos quoniam prædata est fœmina sensus,
Ex hac ducentur funera nostra domo.
Omnes humanos sanat medicina dolores.
Solus amor morbi non amat artificem.
Tarda philoctetæ sanauit crura Machaon,
Phœnicis Chiron lumina Phillyrides.
Et deus extinctum cressis epidaurius herbis
Restituit patriis androgeona focis,
Mysus & hæmonia iuuenis, qua cuspide uulnus
Senserat, hac ipsa cuspide sensit opem.

Siue togis illam fulgentem incedere cois,
Hoc totum coa ueste uolumen erit,
Seu uidi ad frontem sparsos errare capillos,
Gaudet laudatis ire superba comis,
Siue lyræ carmen digitis percussit eburnis,
Miramur faciles ut premat arte manus.
Seu cum poscentes somnus declinat ocellos,
Inuenio causas mille poeta nouas.
Seu nuda erepto mecum luctatur amictu,
Tunc uero longas condimus iliadas,
Seu quicquid fecit, siue est quodcunpue locuta,
Maxima de nihilo nascitur historia.
Quod mihi si tantum Mecœnas fata dedissent,
Vt possem heroas ducere in arma manus?
Non ego titanas canerem, non ossam olympo,
Impositum, ut cæli pelion esset iter.
Non ueteres Tehbas, nec pergama nomen Homeri,
Xerxis & imperio bina coisse uada.
Regnaue prima Remi, aut animos Carthagnis altæ,
Cymbrorumq; minas, & benefacta mari.
Bellaq; resq; tui memorarem Cæsaris, & tu
Cæsare sub magno cura secunda fores.
Nam quoties Mutinam, aut ciuilia busta philippos,
Aut canerem siculæ classica bella fugæ
Euersosq; focos antiquæ gentis hetruscæ
Et Ptolemææ litora capta phari.
Aut canerem ægiptũ, & nilum, cum tractus in urbem,
Septem captiuis debilis ibat aquis.
Aut regum auratis circundata colla cathenis,
Actiaq; in sacra currere rostra uia,

Sic te seruato ut possint gaudere parentes.
  Hæc soror acta tuis sentiat e lachrymis.
Gallum per medios ereptum Cæsaris enses,
  Effugere ignotas non potuisse manus.
Et quicunque super dispersa inuenerit ossa
  Montibus ætruscis hæc sciat esse mea.

AD TVLLVM DE PATRIA SVA.

q Valis, & ũde genus, qui sint mihi Tulle penates
  Quæris, pro nostra semper amicitia.
Si perusina tibi patriæ sunt nota sepulchra
  Italiæ, duris funera temporibus,
Cum Romana suos egit discordia ciues,
  Sit mihi præcipue puluis hetrusca dolor.
Tu proiecta mei perpessa es membra propinqui.
  Tu nullo miseri contegis ossa solo.
Proxima supposito contingens Vmbria campo,
  Me genuit terris fertilis uberibus.

SEX. AVRELII PROPERTII ELEGIARVM LIBER SECVNDVS.

AD MECOENATEM.

q Væritis unde mihi toties scribantur amores,
  Vnde meus ueniat mollis in ora liber.
Non mihi Calliope, non hæc mihi cantat Apollo,
  Ingenium nobis ipsa puella facit.

Oscula & alterna ferre supina fuga,
Ille sub extrema pendens secluditur ala,
Et uolucres ramo submouet insidias.
Iam pandioniæ cessit genus Orithyæ,
Ah dolor ibat Hylas, ibat Hamadryas hinc.
Hic erat Argantonino Phlegre subuerticæ montis,
Grata domus nymphis humida tynniacis.
Quam supra nulli pendebant debita curæ,
Roscida desertis poma sub arboribus,
Et circum irriguo surgebant lilia prato
Candida, purpureis mixta papaueribus.
Quæ modo decerpens tenero pueriliter ungui,
Proposito florem prætulit officio.
Et modo formosis incumbēs nescius undis,
Errorem blandis tardat imaginibus.
Tandem haurire parat demissis flumina palmis,
Innixus dextro plena trahens humero.
Cuius ut accensæ dryades candore puellæ,
Miratæ solitos destituere choros.
Prolapsum leuiter facili texere liquore,
Tum sonitu rapto corpore fecit Hylas.
Cui procul Alcides iterat responsa, sed illi
Nomen ab extremis fontibus aura refert.
His o Galle tuos monitis seruabis amores,
Formosum nymphis credere uisus Hylam.

GALLVS LOQVITVR.

T V qui consortem properas euadere casum,
Miles ab etruscis saucius aggeribus.
Quid nostro gemitu turgentia lumina torques?
Pars ego sum uestræ proxima militiæ.

Quare dum licet inter nos lætemur amantes,
Non satis est ullo tempore longus amor.

AD GALLVM.

HAec pro continuo te Galle monemus amore,
Id tibi ne uacuo defluat ex animo.
Sæpe imprudenti fortuna occurrit amanti,
Crudelis minyis dux erit Ascanius.
Est tibi non infra speciem, non nomine dispar,
Thiodamantheo proximus ardor hylæ.
Nunc tu siue legis umbrosæ flumina syluæ,
Siue aniena tuos tinxerit unda pedes.
Siue giganteæ spatiabere litoris ora,
Siue ubicunque uagi fluminis hospitio.
Nympharum semper cupidas defende rapinas,
Non minor ausoniis est amor in dryadis.
Ne tibi sit durum montes, & frigida saxa
Galle, neq; expertos semper adire lacus.
Quæ miser ignotis error perpessus in oris,
Herculis indomito fleuerat Ascanio.
Nanque ferunt olim Pagasæ naualibus argon,
Egressam longe phasidos isse uiam.
Et iam præteritis labentem athamantidos undis,
Mysorum scopulis applicuisse ratem.
Hic manus herœum placidis ut constitit oris,
Mollia composita litora fronde tegit.
At comes inuicti iuuenis processerat ultra,
Raram sepositi quærere fontis aquam.
Hunc duo sectati fratres aquilonia proles,
Hunc super & Zetis, hunc super & Calais.
Oscula suspensis instabant carpere palmis,

Et datur inculto tramite dura quies.
Et quodcunque meæ possunt narrare querellæ,
Cogor ad argutas dicere solus aues.
Sed qualiscunque es, resonent tibi Cynthia syluæ,
Nec deserta tuo nomine saxa uacent.

AD CYNTHIAM.

N On ego nūc tristes uereor mea Cynthia manes,
Nec moror extremo debita fata rogo.
Sed ne forte tuo careat mihi funus amore,
Hic timor est ipsis durior exequiis.
Non adeo leuiter noster puer hæsit ocellis,
Vt meus oblito puluis amore uacet.
Illic phylacides iucundæ coniugis heros,
Non potuit cæcis immemor esse locis,
Sed cupidus falsis attingere gaudia palmis,
Thessalis antiquam uenerat umbra domum.
Illic quiquid ero semper tua dicar imago,
Traicit & fati litora magnus amor.
Illic formosæ ueniant chorus heroinæ,
Quas dedit argiuis dardana præda uiris.
Quarum nulla tua fuerit mihi Cynthia forma
Gratior, & tellus hoc ita iusta sinat.
Quamuis te longæ remorentur fata senectæ,
Cara tamen lachrymis ossa futura meis.
Quæ tu uiua mea possis sentire fauilla,
Tu mihi non ullo mors sit amara loco.
Quam uereor ne te contempto Cynthia busto,
Abstrahat a nostro puluere iniquus amor.
Cogat & inuitam lachrymas siccare cadentes,
Flectitur assiduis certa puella minis.

Si quando uestras labens amor attigit undas,
Mansuetis socio parcite litoribus.

AD CYNTHIAM.

Haec certe deserta loca, & taciturna querenti,
Et uacuum zephiri possidet aura nemus.
Hic licet occultos proferre impune dolores,
Si modo sola queant saxa tenere fidem.
Vnde tuos primum repetam mea Cynthia fastus?
Quod mihi das flendi Cynthia principium?
Qui modo foelices internumerabar amantes,
Nunc in amore tuo cogor habere notam.
Quid tantum merui? quae te mihi carmina mutant?
An noua tristitiae causa puella tuae?
Sic mihi te referas, leuis, ut non altera nostro
Limine formosos intulit ulla pedes.
Quanuis multa tibi dolor hic meus aspera debet,
Non ita saeua tamen uenerit ira mea.
Vt tibi sim merito semper furor, & tua flendo
Lumina deiectis turpia sint lachrymis.
An quia parua damus mutato signa calore?
Et non ulla meo clamat in ore fides?
Vos eritis testes, si quos habet arbor amores
Fagus, & arcadio pinus amata Deo.
Ah quoties teneras resonant mea uerba sub umbras
Scribitur & uestris Cynthia corticibus.
An tua quod peperit nobis iniuria curas,
Quae solum tacitis cognita sunt foribus?
Omnia consueui timidus perferre superbae
Iussa, neque arguto facta dolore queri.
Pro quo diuini fontes, & frigida rupes,

Sic ego nunc dominæ uitiis; & semper amantis
Fletibus æterna differor inuidia.

AD CYNTHIAM DE MARIS TEMPESTATE.

ET merito, quoniam potui fugisse puellam,
Nunc ego desertas alloquor alcyonas.
Nec mihi Cassiope solitam uisura carinam,
Omniaq; ingrato litore uota cadunt.
Quin etiam absenti prosunt tibi Cynthia uenti,
Aspice quam sæuas increpat aura minas.
Nulla ne placatæ ueniet fortuna procellæ,
Hæccine parua meum funus arena teget?
Tu tamen in melius sæuas conuerte querellas,
Sat tibi sit pœnæ nox, & iniqua uada.
An poteris siccis mea fata reponere ocellis,
Ossaq; nulla tuo nostra tenere sinu?
Ah pereat quicunque rateis, & uela parauit
Primus; & inuito gurgite fecit iter.
Non ne fuit melius dominæ peruincere mores?
Quanuis dura, tamen rara puella fuit.
Quam sic ignotis circundata litora siluis,
Cernere, & optatos quærere tyndaridas?
Illic si qua meum sepelissent fata dolorem,
Vltimus & posito staret amore lapis.
Illa meo caros donasset funere crines,
Molliter, & tenera poneret ossa rosa.
Illa meum extremo clamasset puluere nomen,
Vt mihi non ullo pondere terra foret.
At uos æquoreæ formosa Doride natæ,
Candida fœlici soluite uela choro.

Ianua uel domina penitus crudelior ipsa,
 Quid mihi tam duris clausa taces foribus.
Cur nunquam reserata meos admittis amores,
 Nescia furtiuas reddere mota preces?
Nulla ne finis erit nostro concessa dolori?
 Turpis & in tepido limine somnus erit?
Me mediæ noctes, me sydera plena iacentem,
 Frigidaq; eoo me dolet aura gelu.
Tu sola humanos nunquam miserata dolores,
 Responde tacitis mutua cardinibus.
O utinam traiecta caua mea uocula rima,
 Percussas dominæ uertat in auriculas.
Sit licet & saxo patientior illa sicano,
 Sit licet & ferro durior, & chalybe.
Non tamen illa suos poterit compescere ocellos,
 Surget & inuitis spiritus in lachrymis.
Nunc iacet alterius felici nixa lacerto,
 At mea nocturno uerba cadunt zephyro.
Sed tu sola mei tu maxima causa doloris
 Victa meis nunquam ianua muneribus.
Te non ulla meæ læsit petulantia linguæ,
 Quæ solet irato dicere uerba loco.
Vt me tam longa raucum patiare querella,
 Sollicitas triuio peruigilare moras.
At tibi sæpe nouo deduxi carmina uersu,
 Osculaq; impressis nixa dedi gradibus.
Ante tuos quoties uerti me perfida postes,
 Debitaq; occultis uota tuli manibus.
Hæc ille, & si quæ miseri nouistis amantes,
 Et matutinis obstrepit alitibus.

Annus & inuersas duxerit ante uices.
Quam tua sub nostro mutetur pectore cura,
Sis quodcunq; uoles,non aliena tamen.
Quam ue mihi uiles isti uideantur ocelli,
Per quos sæpe mihi credita perfidia est.
Hos tu iurabas,siquid mentita fuisses;
Vt tibi suppositis exciderent manibus.
Et contra magnum potes hos attollere solem?
Nec tremis admissæ conscia nequitiæ?
Quis te cogebat multos pallere colores,
Et fletum inuitis ducere luminibus?
Quis ego nunc pereo similes moniturus amantes,
O nullis tutum credere blanditiis.

VERBA IANVAE CONQVERENTIS.

q Væ fueram magnis olim patefacta triumphis,
Ianua tarpeiæ nota pudicitiæ.
Cuius in aurati celebrarunt limina currus,
Captorum lachrymis humida supplicibus.
Nunc ego nocturnis potorum saucia rixis,
Pulsata indignis sæpe queror manibus.
Et mihi non desunt turpes pendere corollæ,
Semper & exclusis signa iacere faces.
Nec possum infamis dominæ defendere noctes,
Nobilis obscœnis tradita carminibus.
Nec tamen illa suæ reuocatur parcere famæ
Turpior e sæcli uiuere luxuria
Has inter grauibus cogor deflere querellis,
Supplicis,a longis tristior excubiis.
Ille meos nunquam patitur requiescere postes,
Arguta referens carmina blanditia.

AD CYNTHIAM.

Saepe ego multa tuae leuitatis damna timebam.
Hac tamen excepta Cynthia perfidia.
Aspice me quanto rapiat fortuna periclo,
Tu tamen in nostro lenta timore uenis,
Et potes externos manibus componere crines,
Et longa faciem quaerere desidia.
Nec minus eois pectus uariare lapillis.
Vt formosa nouo quae parat ire uiro.
At non sic ithaci digressu mota Calypso,
Desertis olim fleuerat aequoribus.
Multos illa dies incomptis moesta capillis,
Sederat iniusto multa locuta salo.
Et quanuis nunquam post haec uisura dolebat,
Illa tamen longe conscia laetitiae.
Alphesiboea suos ulta est pro coniuge fratres,
Sanguinis & cari uincula rupit amor.
Nec sic aesoniden rapientibus anxia uentis,
Hypsipyle uacuo constitit in thalamo.
Hypsipyle nullos post illos sensit amores,
Vt semel aemonio tabuit hospitio.
Coniugis Euadne miseros elata per ignes,
Occidit argiuae fama pudicitiae.
Quarum nulla tuos potuit conuertere mores,
Tu quoq; uti fieres nobilis historia.
Desine iam reuocare tuis periuria uerbis,
Cynthia, & oblitos parce mouere Deos,
Audax ah nimium nostro dolitura periclo,
Siquid forte tibi durius inciderit.
Multa prius uasto labentur flumina ponto,

Tu uero quoniam semel es periturus amore,
Vtere, non alio lumine dignus eras.
Quæ tibi sit fœlix quoniam nouus incidit error,
Et quodcunq; uoles una sit ista tibi.

AD TVLLVM.

Vlicet abiectus tyberina molliter unda,
Lesbia mentoreo uina bibas opere,
Et modo tam celeres mireris currere lyntres,
Et modo tam tardas funibus ire rates.
Et nemus omne satus intendat uertice syluas,
Vrgetur quantis caucasus arboribus.
Non tamen ista meo ualeant contendere amori,
Nescit amor magnis cedere diuitiis.
Nam siue optatam mecum trahit illa quietem,
Seu facili totum ducit amore diem.
Tunc mihi pactoli ueniunt sub tecta liquores,
Et legitur rubris gemma sub æquoribus.
Tum mihi cessuros spondent mea gaudia reges,
Quæ maneant, dum me fata perire uolent.
Nam quis diuitiis aduerso gaudet amore?
Nulla mihi tristi præmia sunt uenere.
Illa potest magnas heroum infringere uires,
Illa etiam duris mentibus esse dolor.
Illa neq; arabium metuit conscendere limen,
Nec timet ostrino Tulle subire toro.
Et miserum toto iuuenem uersare cubili.
Quid releuant uariis serica textilibus?
Quæ mihi dum placata aderit, non ulla uerebor
Regna, nec Alcinoi munera despicere.

At non ipse tuas imitabor perfide uoces,
Fallere te nunquam Galle puella uelit.
Dum tibi deceptis augetur fama puellis,
Certus, & in nullo quaeris amore moram.
Perditus in quadam tardis pallescere curis,
Incipis, & primo lapsus adire gradu.
Haec erit illarum contempti poena doloris,
Multarum miseras exigit una uices.
Haec tibi uulgares istos compescet amores,
Nec noua quaerendo semper amicus eris.
Haec ego non rumore malo, non augure doctus
Vidi ego, me quaeso teste negare potes?
Vidi ego te toto uinctum languescere collo,
Et flere iniectis Galle diu manibus.
Et cupere optatis animam deponere uerbis,
Et quae deinde meus celat amicae pudor.
Non ego complexus potui diducere uestros,
Tantus erat demens inter utrosq; furor.
Non sic aemonio salmonida mixtus enipeo,
Taenarius facili pressit amore Deus.
Nec sic caelestem fragrans amor Herculis Heben,
Sensit in oetaeis gaudia prima iugis.
Vna dies omneis potuit praecurrere amantes,
Nam tibi non tepidas subdidit illa faces.
Nec tibi praeteritos passa est succedere fastus,
Nec sinet abduci, te tuus ardor aget.
Nec mirum cum sit Ioue digna, & proxima Ledae,
Et Ledae partu gratior una tribus.
Illa sit inachiis, & blandior heroinis,
Illa suis uerbis cogat amare Iouem.

Omnia tu nostræ tempora lætitiæ.
Seu tristis ueniam, seu contra lætus amicis,
Quicquid ero, dicam Cynthia causa fuit.
Tu modo quam primum corruptas desere Baias,
Multis ista dabunt litora discidium,
Litora quæ fuerant castis inimica puellis,
Ah pereant Baiæ crimen amoris aquæ.

q Vid mihi desidiæ non cessas fingere crimen,
Quod faciat nobis conscia Roma moram.
Tam multa illa meo diuisa est millia lecto,
Quantum hipanis ueneto dissidet eridano.
Nec mihi consuetos amplexu nutrit amores,
Cynthia, nec nostra dulcis in aure sonat.
Olim gratus eram non illo tempore cuiquam
Contigit, ut simili posset amare fide.
Inuidiæ fuimus, num me Deus obruit? an quæ
Lecta prometheis diuidit herba iugis?
Non sum ego, qui fueram, mutat uia longa puellas,
Quantus in exiguo tempore fugit amor.
Nunc primum longas solus cognoscere noctes
Cogor, & ipse meis auribus esse grauis.
Fœlix qui potuit præsenti flere puellæ.
Non nihil aspersis gaudet amor lachrymis.
Aut si despectus potuit mutare calores,
Sunt quoq; translato gaudia seruitio.
Mi neque amare aliam, neque ab hac discedere fas est,
Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit.

AD GALLVM.

t V quod sæpe soles, nostro lætabere casu,
Galle, quod abrepto solus amore uacem.

Irritata uenit, quando contemnitur illa,
Nec meminit iustas ponere læsa minas.
At quo sis humilis magis, & subiectus amori,
Hoc magis effecto sæpe fruare bono.
Is poterat fœlix una remanere puella,
Qui nunquam uacuo pectore liber erit.

AD CYNTHIAM.

e *Cquid te mediis cessantem Cynthia Baiis,*
Qua iacet herculeis semita litoribus?
Et modo thesproti mirantem subdita regno,
Proxima misenis æquora nobilibus:
Nostri cura subit memores adducere noctes,
Ecquis in extremo restat amore locus?
An te nescio quis simulatis ignibus hostis,
Substulit e nostris Cynthia carminibus?
Atq; utinam mage te remis confisa minutis,
Paruula lucrina cymba moretur aqua.
Aut teneat clausam tenui teutatis in unda,
Alterna facilis cedere lympha manu.
Quam uacet alterius blandos audire susurros,
Molliter in tacito litore compositam.
Vt solet amoto labi custode puella,
Perfida communes nec meminisse deos.
Non quia perspecta non es mihi cognita fama,
Sed quod in hac omnis parte timetur amor.
Ignosces igitur, siquid tibi triste libelli
Attulerint, nostri culpa timoris eris.
An mihi non maior curæ custodia matris?
Aut sine te uitæ cura sit ulla meæ?
Tu mihi sola domus, tu Cynthia sola parentes,

Quisquis es assiduas aufuge blanditias.
Illis, & silices, & possunt cedere quercus,
Nedum tu possis spiritus iste leuis.
Quare si pudor est, quam primum errata fatere,
Dicere quo pereas saepe in amore iuuat.

AD GALLVM.

O Iucunda quies, primo cum testis amori,
Affueram uestris conscius in lachrymis.
O noctem meminisse mihi iucunda uoluptas,
O quoties uotis illa uocanda meis.
Cum te complexa morientem Galle puella,
Vidimus in longam ducere uerba moram.
Quamuis labenteis premeret mihi somnus ocellos,
Et mediis coelo luna ruberet equis.
Non tamen a uestro potui secedere lusu,
Tantus in alternis uocibus ardor erat.
Sed quoniam, non es ueritus concredere nobis,
Accipe commissae munera laetitiae.
Non solum uestros didici reticere dolores,
Est quiddam in nobis maius amice fide.
Possum ego diuisos iterum coniugere amantes,
Et dominae tardas possum aperire fores.
Et possum alterius curas sanare recenteis,
Nec leuis in uerbis est medicina meis.
Cynthia me docuit semper quaecunq; petenda,
Quaeq; cauenda forent, non nihil egit amor.
Tu caue ne tristi cupias pugnare puellae,
Ne ue superba loqui, ne ue tacere diu.
Neu si quid petiit, ingrata fronte negaris,
Neu tibi pro uano uerba benigna cadant.

AD PONTICVM SVVM.

d Icebam tibi uenturos irrisor amores,
Nec tibi perpetuo libera uerba fore.
Ecce iaces, supplexq; uenis ad iura puellæ,
Et tibi nunc quæuis imperat empta modo.
Non me chaoniæ uincant in amore columbæ,
Dicere quos iuuenes, quæq; puella domet.
Me dolor, & lachrymæ merito fecere peritum,
Atq; utinam posito dicar amore rudis.
Quid tibi nunc misero prodest graue dicere carmen?
Aut amphioniæ mœnia flere lyræ?
Plus in amore ualet Mimnermi uersus Homero.
Carmina mansuetus lenia quærit amor.
I quæso, & tristeis istos depone libellos,
Et cane quod quæuis nosse puella uelit.
Quid si non esset facilis tibi copia? nunc tu
Insanus medio flumine quæris aquam.
Nec dum etiam palles, uero nec tangeris igni,
Hæc est uenturi prima fauilla mali.
Tum magis armenias cupies accedere tigres,
Et magis infernæ uincula nosse rotæ,
Quam pueri toties arcum sentire medullis,
Et nihil iratæ posse negare tuæ.
Nullus amor cuiquam faciles ita præbuit alas.
Vt non alterna presserit ille manu.
Nec te decipiat quod sit satis illa parata,
Acrius illa subit Pontice si qua tua est.
Quippe ubi non liceat uacuos seducere ocellos,
Nec uigilare alio nomine cedat amor.
Qui non ante patet donec manus attigit ossa,

Sed quocunq; modo de me periura mereris,
Sit Galathea tuæ non aliena uiæ.
Vt te fœlici uectam per cœrula remo,
Accipiat placidis orithos æquoribus.
Nam me non ullæ poterunt corrumpere thedæ.
Quin ego uita tuo limine uerba querar.
Nec me deficiet nautas rogitare citatos,
Dicite quo portu clausa puella mea est.
Et dicam atracis licet hæc considat in oris,
Et licet heleis, illa futura mea est.
Hic erit, hic iurata manet, rumpãtur iniqui,
Vicimus, assiduas non tulit illa preces.
Falsa licet cupidus deponat gaudia liuor,
Destitit ire nouas Cynthia nostra uias.
Illi carus ego, & per me carissima Roma
Dicitur, & sine me dulcia regna negat.
Illa uel angusto mecum requiescere lecto,
Et quocunque modo maluit esse mea.
Quam sibi dotatæ regnum uetus Hippodamiæ,
Et quas elis opes ante pararat equis.
Quamuis magna daret, quamuis maiora daturus,
Non tamen illa meos fugit auara sinus.
Hanc ego non auro, non indis flectere conchis,
Sed potui blandi carminis obsequio.
Sunt igitur musæ, neq; amanti tardus Apollo,
Quis ego fretus amo, Cynthia rara mea est.
Nunc mihi summa licet contingere sydera plantis,
Siue dies, seu nox uenerit, illa mea est,
Nec mihi riualis certus subducet amores,
Ista meam norit gloria canitiem

Te quoque si certo puer hic concusserit arcu,
  Quod nolim nostros te uiolasse deos.
Longe castra tibi, longe miser agmina septem,
  Flebis, in æterno surda iacere situ.
Et frustra cupies mollem componere uersum,
  Nec tibi subiciet carmina sæuus amor.
Tunc me non humilem mirabere sæpe poetam,
  Tunc ego romanis præferar ingeniis.
Nec poterunt iuuenes nostro reticere sepulchro,
  Ardoris nostri magne poeta iaces.
Tu caue nostra tuo contemnas carmina fastu,
  Sæpe uenit magno fœnore tardus amor.

AD CYNTHIAM.

t Vne igitur demens? nec te mea cura moratur?
  An tibi sum gelida uilior illyria?
Et tibi iam tanti quicunque est iste, uidetur,
  Vt sine me uento quolibet ire uelis?
Tune audire potes. uesani murmura ponti?
  Fortis & in dura naue iacere potes?
Tu pedibus teneris positas fulcire pruinas?
  Tu potes insolitas Cynthia ferre niues?
O utinam hybernæ duplicentur tempora brumæ,
  Et sit iners tardis nauita uergiliis,
Nec tibi tyrrhena soluatur funis arena,
  Ne ue inimica meas eleuet aura preces.
Atq; ego non uideam tales subsidere uentos,
  Cum tibi prouectas auferet unda rates.
Et me defixum uacua patiaris arena
  Crudelem infesta sæpe uocare manu.

Semper at armatæ cura fuit patriæ,
Et tibi non unquam nostros puer iste labores
Afferat, & lachrymis omnia nota meis.
Me sine, quem semper uoluit fortuna iacere,
Hanc animam extremæ reddere nequitiæ.
Multi longinquo periere in amore libenter,
In quorum numero me quoq; terra tegat.
Non ego sum laudi, non natus idoneus armis,
Hanc me militiam fata subire uolunt.
At tu seu mollis qua tendit ionia, seu qua
Lydia Pactoli tinguit aratra liquor.
Seu pedibus terras, seu pontum carpere remis
Ibis, & accepti pars eris imperii.
Tum tibi si qua mei ueniet non immemor hora,
Viuere me duro sydere certus eris.

AD PONTICVM POETAM.

C Vm tibi cadmeæ dicuntur Pontice Thebæ,
Armaq; fraternæ tristia militiæ.
Atq; ita sim fœlix primo contendis Homero,
Sint modo fata tuis mollia carminibus.
Nos ut consuemus, nostros agitamus amores,
Atq; aliquid duram quærimus in dominam.
Nec tantum ingenio, quantum seruire dolori
Cogor, & ætatis tempora dura queri.
Hic mihi conteritur ultæ modus, hæc mea fama est,
Hinc cupio nomen carminis ire mei.
Me laudent doctæ solum placuisse puellæ
Pontice, & iniustas sæpe tulisse minas.
Me legat assidue post hæc neglectus amator,
Et prosint illi cognita nostra mala.

Quodsi parua tuæ dederis uestigia culpæ,
Quam cito de tanto nomine rumor eris.
Non ego tum potero solatia ferre roganti,
Quum mihi nulla mei sit medicina mali.
Sed pariter miseri socio cogemur amore,
Alter in alterius mutua flere sinu.
Quare quid possit mea Cynthia desine Galle
Quærere, non impune illa rogata uenit.

AD TVLLVM.

Non ego nunc Adriæ uereor mare noscere tecum
Tulle, neque ægeo ducere uela salo.
Cum quo riphæos possim conscendere montes,
Vlteriusq; domos uadere memnonias.
Sed me complexæ remorantur uerba puellæ,
Mutatoq; graues sæpe colore preces.
Illa mihi totis argutat noctibus ignes,
Et queritur nullos esse relicta deos.
Illa meam mihi iam se denegat, illa minatur,
Quæ solet irato tristis amica uiro.
His ego non horam possum durare querellis,
Ah pereat, si quis lentus amare potest.
An mihi sit tanti doctas cognoscere Athenas,
Atq; asiæ ueteres cernere diuitias?
Vt mihi deducta faciat conuitia puppi
Cynthia, & insanis ora notet manibus?
Osculaq; opposito dicat sibi debita uento,
Et nihil infido durius esse uiro.
Tu patrui meritas conare anteire secures,
Et uetera oblitis iura refer sociis.
Nam tua non ætas, unquam seruiuit amori.

Et quicunque sacer, qualis ubique lapis.
Non ullo grauius tentatur Cynthia damno,
Quam sibi cum rapto cessat amore Deus.
Præcipue nostri maneat sic semper adoro,
Nequicquam ex illa quod querar, inueniam.

AD AEMVLVM SVVM GALLVM.

Inuide tu tandem uoces compesce molestas,
Et sine nos cursu quo sumus ire pares.
Quid tibi uis insane meos sentire furores?
Infœlix properas ultima nosse mala.
Et miser ignotos uestigia ferre per ignes,
Et bibere e tota toxica thessalia.
Non est illa uagis similis collata puellis,
Molliter irasci non solet illa tibi.
Quod si forte tuis non est contraria uotis,
At tibi curarum millia quanta dabit.
Non tibi iam somnos, non illa relinquet ocellos,
Ille feros animis alligat una uiros.
Ah mea contemptus quoties ad limina curres,
Quum tibi singultu fortia uerba cadent.
Et tremulis mœstus orietur fletibus horror,
Et timor informem ducet in ore notam
Et quæcunque uoles fugient tibi uerba querenti,
Nec poteris qui sis, aut ubi nosse miser.
Tum graue seruitium nostræ cogere puellæ
Discere, & exclusum quid sit abire domum.
Nec iam pallorem toties mirabere nostrum,
Aut cur sim toto corpore nullus ego.
Nec tibi nobilitas poterit succurrere amanti,
Nescit amor priscis cedere imaginibus.

Nam modo purpureo fallebam stamine somnum,
Rursus & orpheæ carmine fessa lyræ.
Interdum grauiter mecum deserta querebar,
Externo longas sæpe in amore moras.
Dum me iucundis lapsam sopor impulit alis,
Illa fuit lachrymis ultima cura meis.

AD BASSVM.

Quid mihi tam multas laudando Basse puellas,
Mutatum domina cogis abire mea?
Quid me non pateris uitæ quodcunq; sequetur,
Hoc magis assueto ducere seruitio?
Tu licet Antiopæ formam nycteidos, & tu
Spartanam referas laudibus Hermionen.
Et quascunq; tulit formosi temporis ætas,
Cynthia non illas nomen habere sinat.
Ne dum si leuibus fuerit collata figuris,
Inferior duro iudice turpis eat.
Hæc sed forma mei pars est extrema furoris,
Sunt maiora, quibus Basse perire iuuat.
Ingenuus color, multis & decus artibus, & quæ
Gaudia sub tacita dicere ueste libet.
Quo magis, & nostros contendis soluere amores,
Hoc magis accepta fallit uterque fide.
Non impune feres, sciet hæc insana puella,
Et tibi non tacitis uocibus hostis erit.
Nec tibi me post hæc committet Cynthia, nec te
Quæret, erit tanti criminis illa memor.
Et te circum omneis alias irata puellas
Deferet, heu nullo limine carus eris.
Nullas illa suis contemnet fletibus aras,

Hanc ego, non dum etiam sensus deperditus omneis
  Molliter impresso conor adire toro.
Et quamuis duplici correptum ardore iuberent,
  Hac amor, hac liber, durus uterq; Deus.
Subiecto leuiter positam tentare lacerto,
  Osculaq; admota sumere, & arma manu.
Non tamen ausus eram dominæ turbare quietem,
  Expertæ metuens iurgia sæuitiæ.
Sed sic intentis hærebam fixus ocellis,
  Argus ut ignotis cornibus inachidos.
Et modo soluebam nostra de fronte corollas,
  Ponebamq; tuis Cynthia temporibus.
Et modo gaudebam lapsos firmare capillos,
  Nunc furtiua cauis poma dabam manibus.
Omniaq; ingrato largibar munera somno,
  Munera de prono sæpe uoluta sinu.
Et quoties raro duxti suspiria motu,
  Obstipui uano credulus auspicio.
Nequa tibi insolitos portarent uisa timores,
  Neue quis inuitam cogeret esse suam.
Donec diuersas percurrens luna fenestras,
  Luna moraturis sedula luminibus.
Compositos leuibus radiis patefecit ocellos,
  Sic ait in molli fixa toro cubitum.
Tandem te nostro referens iniuria lecto,
  Alterius clausis expulit e foribus.
Nanq; ubi longa meæ consumpsti tempora noctis,
  Languidus exactis hei mihi syderibus.
O utinam tales perducas improbe noctes,
  Me miseram quales semper habere iubes.

Et uolucres nulla dulcius arte canunt.
Non sic leucippis succendit Castora Phœbe,
Pollucem cultu non Thelayra soror.
Non Idæ, & cupido quondam discordia Phœbo,
Eueni patriis filia litoribus.
Nec phrygium falso traxit candore maritum,
Auecta externis Hippodamia rotis.
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
Qualis apelleis est color in tabulis.
Non illis studium uulgo conquirere amantes.
Illis ampla satis forma pudicitia.
Non ego nunc uereor, ne sim tibi uilior istis,
Vni si qua placet culta puella, sat est.
Cum tibi præsertim Phœbus sua carmina donet,
Aoniamq; libens Calliopea lyram.
Vnica nec desit iucundis gratia uerbis,
Omnia quæq; Venus, quæq; Minerua probat.
His tu semper eris nostræ gratissima uitæ,
Tædia dum miseræ sint tibi luxuriæ.

AD CYNTHIAM.

¶ Qualis Thesea iacuit cedente carina,
Languida desertis Cnosia litoribus.
Qualis & accubuit primo cepheia somno,
Libera iam duris cotibus Andromede.
Nec minus assiduis edonis fessa choreis
Qualis in herboso concidit apidano.
Talis uisa mihi mollem spirare quietem,
Cynthia non certis nixa caput manibus.
Ebria cum multo traherem uestigia Baccho
Et quaterent sera nocte facem pueri.

Tunc ego crediderim uobis, & sydera, & amnes
  Posse citeinis ducere carminibus.
Et uos qui sero lapsum reuocatis amici,
  Quærite non sani pectoris auxilia.
Fortiter, & ferrum, sæuos patiemur & ignes,
  Sit modo libertas quæ uelit ira loqui.
Ferte per extremas gentes, & ferte per undas,
  Qua non ulla meum fœmina norit iter.
Vos remanete, quibus facili Deus annuit aure,
  Sitis & in tuto semper amore pares.
In me nostra Venus noctes exercet amaras,
  Et nullo uacius tempore desit amor.
Hoc moneo uitare malum, sua quenq; moretur
  Cura, neq; assueto mutet amore locum.
Quod si quis monitis tardas aduerterit aures,
  Heu referet quanto uerba dolore mea.

AD CYNTHIAM.

Quid iuuat ornato procedere uita capillo,
  Et tenues coa ueste mouere sinus?
Aut quid oronthea crines perfundere murrha?
  Teq; peregrinis uendere muneribus?
Naturæq; decus mercato perdere cultu,
  Nec sinere in propriis membra nitere bonis?
Crede mihi non ulla tuæ medicina figuræ est,
  Nudus amor formæ non amat artificem.
Aspice quos summittat humus formosa colores,
  Et ueniant ederæ sponte sua melius.
Surgat & in solis formosius arbutus antris,
  Et sciat in dociles currere lympha uias.
Litora natiuis pellucent picta lapillis,

SEX. AVRELII PROPERTII VMBRI ELEGIA RVM LIBER PRIMVS.

AD TVLLVM.

Ynthia prima suis miserum me coe pit ocellis
Contactum nullis ante cupidini bus,
Tum mihi constantis deiecit lumi na fastus,
Et caput impositis pressit amor pedibus.
Donec me docuit castas odisse puellas
Improbus, & nullo uiuere consilio.
Et mihi iam toto furor hic non deficit anno,
Cum tamen aduersos cogor habere deos.
Mimalion nullos fugiendo Tulle labores,
Saeuitiam durae contudit Iasidos.
Nam modo partheniis amens errabat in antris,
Ibat & hirsutas ille uidere feras.
Ille etiam hylei percussus uulnere rami,
Saucius arcadiis rupibus ingemuit.
Ergo uelocem potuit domuisse puellam,
Tantum in amore preces, & bene facta ualent.
In me tardus amor nonullas cogitat artes,
Nec meminit notas (ut prius) ire uias.
At uos deductae quibus est fallacia lunae,
Et labor in magicis sacra piare focis.
En agedum dominae mentem conuertite nostrae,
Et facite illa meo palleat ore magis.

blandum tenerum, ac dulcem appellat, multumq; illius carmini semper concessit, cum eudem poetam suos ignes recensentem audiret.

Saepe suos solitus recitare Propertius ignes,
Iure sodalitii qui mihi iunctus erat.

Sed & Val. Martialis Propertii igenio & amoribus plurimum tribuit, tum eo maxime loco, quo galli lycoridem, Tibulli Nemesim, & Lesbiam Catulli celebrat, nam & in apophoretis sic de eodem.

Cynthia facundi carmen iuuenile Properti
Accepit famam, nec minus ipsa dedit.

De obitu eius parum compertum. quidam scripserunt, illum annos alterum & .xl. natum periisse. Aliu uero propertium fuisse fulgentius ostendit, qui in libro ad calcydiu de prisco sermone uerba haec expropertio refert, Catillata geris uadimonia publicum prostibulum.

ingenii comitate. Tum elegantia carminum, Mecenati & Cor. gallo maxime acceptus fuit, quod uterque poetæ studiis & doctrinæ pro similitudine professionis fauerent, Ouidium quoq; Tibullú & bassum inter principes Amicos coluit. ad quos de suis caloribus & puellæ ingenio sæpius scripsit. C. uero Plinius ĩ epistola ad Romanũ, Paulum refert passienũ inscribendis elegis eruditum habuisse inter suos maiores Propertiũ. Itaq; id inquit Passieno gentile est, nam & ex eodem municipio est quo Propertius, unde maximum studium Passieno fuit, calores Propertii atq; ingenium suo carmine exprimere, cum inelegis (ut inquit Plinius) foret egregius atq; præcipuus Propertius. Libros quattuor elegiarum composuit. Inquibus fere suos calores, & Hostiæ Laudem ac formam celebrat. nam puellam hostiam miro quidem affectu exarsit, quã mutato nomine (ut est auctor .l. apuleius) cynthiam appellare maluit. ex quo Sidonius apollinaris sic ad hesperium scribit. memineris inquit, quod sæpe uersũ Corina cum suo nasone compleuit. Lesbia cum Catullo, Cesennia cum getulico, Argentaria cum Lucano, Cynthia cũ Propertio, Delia cum Tibullo. Callimachũ præcipue cyreneũ Mimnermum & philetam græcos poetas in carmine secutus est, quorum manibus comitem se profitetur, nam ut illi apud græcos in elegia consensu omnium præstiterũt, ita Propertius quidem apud latinos eorum immitatione primas uidetur quorundam iudicio consecutus. Fab. autẽ Quintilianus censor in litteris acerrimus, cum Tibullũ maxime commẽdauerit, non deesse tamẽ inquit, qui Propertium malint, cum sit Ouidius lasciuior, Gallus in elegia durior, Ouidius certe cũ sæpe de ipso Propertio agat

EX LIBRO TERTIO PETRI CRINITI DE POETIS LATINIS.

Sex. Aurelius Propertius ex Meuania oppido oriūdus. quod i ūbria est, hoc enim & ipse auctor alicubi testatur, Sicuti cum ipsam umbriam romani callimachi patriam uocat.

Vt nostris tumefacta superbiat umbria libris,
Vmbria Romani patria callimachi.

Sunt qui scribant eius patrē equestri dignitate ornatū, ac Triumuirali potestate fuisse, Tum inter eos connumeratum, qui L. Antonium secuti, (perusia capta) ex octa uii Cæsaris auctoritate ad aram diui Iulii perducti, ibidem occisi fuerunt. Illud omnino constat, Aurelium hūc Propertium magna ex parte amissis bonis, Romam se recepisse, cum patrem suum In tenera ad huc ætate amisisset, quod illis uersibus apparet.

Aspice me, cui parua domus, fortuna relicta est,
Nullus & antiquo marte triumphus aui.

& alibi clarius.

Ossaq; legisti, non illa ætate legenda
Patris, & in tenues cogeris ipse Lares.
Nam tua cum multi uersarent rura iuuenci,
Abstulit excultas pertica tristis opes.
Mox ubi bulla rudi demissa est aurea collo
Matris, & ante deos libera sumpta Toga.
Tum tibi pauca suo de carmine dictat Apollo,
Et uetat Insano uerba tonare foro.

In urbe autem breui nominis celebritatē adeptus est, cū

De Cinna.

Consule Pompeio primum duo Cinna sedebant
Mœchilia facto consule nunc iterum.
Manserunt duo, sed creuerunt chilia in unum
Singula, fœcundum semen adulterio.

De Saltu firmano.

Firmano saltu non falso Mentula diues
Fertur, qui tot res in se habet egregias.
Aucupium omne genus, pisceis, prata, arua, ferasq;
Nec quicquam fructus sumptibus exuperat.
Quare concedo sit diues, dum omnia desint,
Saltum laudemus, dum tamen ipse egeat.

In Mentulam.

Mentula habes instar triginta iugera parati,
Quadraginta arui, cætera sunt maria,
Cur non diuitiis Crœsum superare potis sis,
Vno qui in saltu tot bona possideas?
Prata, arua, ingentes siluas, saltusq;, paludesq;
Vsque ad hyperboreos, & mare ad oceanum.
Omnia magna hæc sunt, tamen ipse es maximus idem
Non homo, sed uere mentula magna nimis.

Ad Gellium.

Sæpe tibi studioso animo uenante requiro
Carmina uti possem mittere Battiadæ.
Quis te lenirem, nobis neu conarere,
Infestum telis icere musca caput.
Hunc uideo mihi nunc frustra sumptum esse laborem
Gelli, nec nostras hinc ualuisse preces.
Contra nos tela ista tua euitamus amictu,
Affixus nostris tu dabis supplicium.

FINIS.

In Sicconium.

Siconi arbitrio populi tua cana senectus,
Spurcata impuris moribus intereat,
Non equidem dubito, quin primum inimica bonorum
Lingua, execta auido sit data uulturio,
Effossos oculos uoret atro gutture coruus,
Intestina canes, cætera membra lupi.

Ad Lesbiam.

Iucundum mea uita mihi proponis amorem,
Hunc nostrum inter nos, perpetuumq; fore.
Dii magni facite ut uere promittere possit,
Atq; id sincere dicat, & ex animo.
Vt liceat nobis tota perducere uita,
Alternum hoc sanctæ fœdus amicitiæ.

Ad Aufilenam.

Aufilena bonæ semper laudantur amicæ
Accipiunt pretium, quæ facere instituunt.
Tu quod promisti mihi quod mentita inimica es,
Quod nec das & fers sæpe, facis facinus.
Aut facere ingenuæ est, aut non promisse pudicæ,
Aufilena fuit sed data corripere.
Fraudando, efficitur plusquam meretricis auaræ est,
Quæ sese toto corpore prostituit.

Ad Aufilenam.

Aufilena uiro contentam uiuere solo,
Nuptarum laus est laudibus eximiis.
Sed cuius quamuis potius subcumbere fas est,
Quam matrem fratres efficere ex patruo.

In Nasonem.

Multus homo es Naso, neq; tecum multus homo, sed
Descendis Naso, multus es & pathicus.

Ad Cornelium.

Si quicquam tacito commissum est fido ab amico,
Cuius sit penitus nota fides animi,
Me unum esse inuenies illorum iure sacratum
Corneli, & factum me esse puta harpocratem.

Ad Sylonem.

Aut sodes mihi redde decem sextertia Sylo,
Deinde esto quamuis saeuus & indomitus.
Aut si te nummi delectant, desine quaeso
Leno esse, atq; idem saeuus & indomitus.

Ad Quendam de Lesbia.

Credis me potuisse meae maledicere uitae,
Ambobus mihi quae carior est oculis.
Non potui, nec si possem, tam perdite amarem,
Sed tu cum caupone omnia monstra facis.

In mentulam.

Mentula conatur pimplaeum scandere montem
Musae furcillis praecipitem eiiciunt.

De Puero & Praecone.

Cum Puero bello Praeconem qui uidet esse,
Quid credat nisi se uendere discupere.

Ad Lesbiam.

Si quicquam, cupidoq;, optantiq; obtigit unquam
Insperanti, hoc est gratum animo proprie.
Quare hoc est gratum, nobis quoque carius auro
Quod te restituis Lesbia mi cupido.
Restituis Cupido atq; insperanti ipsa refers te,
Nobis o lucem candidiore nota
Quis me uno uiuit foelicior? aut magis hac est
Optandum in uita dicere quis poterit?

Nam simul id factum est, multis diluta labella,
Abstersti guttis omnibus articulis.
Nequicquam nostro contractum ex ore maneret,
Tanquam commistæ spurcæ saliua lupæ.
Præterea infesto miserum me tradere amori
Non cessasti, omniq; excruciare modo.
Vt mi ex ambrosia mutatum iam foret illud
Sauiolum, tristi tristius helleboro.
Quam quoniam pœnam misero proponis amori,
Nunquam iam posthac basia surripiam.

De Cœlio & Quintio.

Cœlius Auphilenum, & Quintius Auphilenam
Flos Veronensium depereunt iuuenum.
Hic fratrem, ille sororem; hoc est quod dicitur illud,
Fraternum uere dulce sodalitium.
Cui faueam potius Cœli? tibi, nam tua nobis
Perspecta exigitur unica amicitia.
Cum uesana meas torreret flamma medullas,
Sis felix Cœli, sis in amore potens.

In feriæ ad fratris tumulum.

Multas per gentes, & multa per æquora uectus,
Aduenio has miseras frater ad inferias.
Vt te postremo donarem munere mortis.
Et mutum nequicquam alloquerer cinerem.
Quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum,
Heu miser indigne frater adempte mihi.
Nunc tamen interea prisco quæ more parentum
Tradita sunt tristes munera ad inferias.
Accipe fraterno multum manantia fletu,
Atq; in perpetuum frater aue, atque uale.

Atq; olim missas flemus amicitias.
Certe non tanto mors immatura dolori est
Quintiliæ, quantum gaudet amore tuo.

De Aemylio

Non ita me dii ament quicquam referre putaui,
Vtrum os an culum olfacerem Aemylio.
Nil immundius hoc, nihil est immundius illo,
Verum etiam culus mundior, & melior.
Nam sine dentibus est, hoc denteis sesquipedaleis,
Gingiuas uero Ploxomi habet ueteris.
Præterea rictum, qualem defessus in æstu,
Meientis mulæ cunnus habere solet.
Hic futuit multas, & se facit esse uenustum,
Et non pistrino traditur, atq; asino,
Quem siqua attingit, non illam posse putemus
Aegroti culum lingere carnificis?

Ad Vectum.

In te si in quenquam dici pote putide Vecti
Id quod uerbosis dicitur, & fatuis.
Ista cum lingua si usus ueniat tibi possis
Culos & crepidas lingere carbatinas.
Si nos omnino uis omneis perdere Vecti,
Dicas, omnino quod cupis efficies.

Ad Iuuentium.

Surripui tibi dum ludis mellite Iuuenti,
Sauiolum dulci dulcius ambrosia.
Verum id non impune tuli, nanque amplius horam
Suffixum in summa me memini esse cruce.
Dum tibi me purgo, nec possum fletibus ullis,
Tantillum uestræ demere sæuitiæ.

Hanc tibi, cuius me magnus edebat amor.
Et quamuis tecum multo coniugerer usu,
Non satis id causæ credideram esse tibi.
Tu satis id duxti, Tantum tibi gaudium in omni
Culpa est, in quacunq; est aliquid sceleris.

De Lesbia

Lesbia mi dicit semper male, nec tacet unquam
De me, dispeream me nisi Lesbia amat.
Cui ego quasi eadem totidem mox deprecor illi
Assidue, uerum dispeream nisi amo.

In Cæsarem.

Nil nimium studeo Cæsar tibi uelle placere,
Nec scire utrum sis albus, an ater homo.

De Mentula

Mentula mœchatur, mœchatur Mentula certe,
Hoc est quod dicunt, ipsa olera olla legit.

De Smyrna Cinnæ poetæ.

Smyrna mei Cinnæ nonam post denique messem,
Quam cœpta est, nonamq; edita post hyemem.
Millia cum interea quingenta Hortensius uno

Smyrna cauas atracis penitus mittetur ad undas,
Smyrnam incana diu sæcula peruoluent
At Volusii annales Paduam morientur ad ipsam,
Et laxas scombris sæpe dabunt tunicas.
Parua mei mihi sunt cordi monmenta sodalis,
At populus tumido gaudeat Antimacho.

Ad Caluum De Quintilia.

Si quicquam mutis gratum acceptum ue sepulchris
Accidere a nostro Calue dolore potest,
Quo desyderio ueteres renouamus amores,

Quanta in amore suo ex parte reperta mea est.

In Gellium.

Quid facit is Gelli, qui cum matre, atq; sorore
Prurit, & abiectis peruigilat tunicis?
Quid facit is, patruum qui non sinit esse maritum?
Ecquid scis, quantum suscipiat sceleris?
Suscipit o Gelli, quantum non ultima Tethys,
Non genitor nympharum abluat Oceanus.
Nam nihil est quicquam sceleris, quo prodeat ultra,
Non si demisso se ipse uoret capite.

De Gellio.

Gellius est tenuis, quidni, cui tam bona mater,
Te que ualens uiua, tam que uenusta soror,
Tam que bonus patruus, tamq; omnia plena puellis
Cognatis, quare is desinat esse macer?
Qui ut nihil attingat, nisi quod fas tangere non est,
Quantum uis, quare sit macer, inuenies.

In Gellium.

Nascatur magus ex Gelli, matrisq; nefando
Coniugio, & discat persicum aruspicium.
Nam magus ex matre, & gnato gignatur oportet,
Si uera est persarum impia relligio.
Gnatus ut accepto ueneretur carmine diuos,
Omentum in flamma pingue liquefaciens.

In Gellium.

Non adeo Gelli sperabam te mihi fidum,
In misero hoc nostro hoc perdito amore fore,
Quod te cognossem bene, constanterq; putabam,
Haud posse a turpi mentem inhibere probro.
Sed neq; quod matrem, nec germanam esse uidebam

Sana esset, nūc quod gannit & obloquitur,
Non solum meminit, sed quæ multo acrior est res,
Irata est, hoc est uritur, & loquitur.

De Ario.

Chommoda dicebat, si quando commoda uellet
Dicere, & hinsidias Arius insidias.
Et tum mirifice sperabat se esse locutum,
Cum quantum poterat dixerat hinsidias.
Credo sic mater, sic liber auunculus eius,
Sic maternus auus dixerat, atq; auia.
Hoc misso in Syriam requierant omnibus aures.
Audibant eadem hæc leniter, & leuiter.
Nec sibi post illa metuebant talia uerba,
Cum subito affertur nuntius horribilis.
Ionios fluctus, postquam illuc Arius isset,
Iam non Ionios esse, sed Hionios.

De amore suo.

Odi, & amo, quare id faciam fortasse requiris,
Nescio sed fieri sentio, & excrucior.

De Quintia, & Lesbia.

Quintia formosa est multis, mihi candida, longa,
Recta est, hæc ego, sic singula confiteor,
Totum illud formosa nego, nam nulla uenustas,
Nulla in tam magno est corpore mica salis.
Lesbia formosa est, quæ cum pulcherrima tota est
Tum omnibus una omneis surripuit Veneres.

De suo in Lesbiam amore.

Nulla potest mulier tantum se dicere amatam
Vere, quantum a me Lesbia amata mea est.
Nulla fides ullo fuit unquam fœdere tanta,

De Lesbio.

Lesbius est pulcher, quid ni, quem Lesbia malit,
Quam te cum tota gente Catulle tua.
Sed tamen hic pulcher uendat cum gente Catullum,
Si tria amatorum sauia reppererit.

Ad Gellium.

Quid dicam Gelli, quare rosea ista labella
Hyberna fiant candidiora niue.
Mane domo cum exis, & cum te octaua quiete
Emolli longo suscitat hora die.
Nescio quid certe est, an uere fama susurrat,
Grandia te medii tenta uorare uiri.
Sic certe est, clamant Victoris rupta miselli
Ilia, demulso labra notata sero.

Ad Iuuentium.

Nemo ne in tanto potuit populo esse Iuuenti
Bellus homo, quem tu diligere inciperes?
Praeterquam iste tuus moribunda a sede Pisauri
Hospes, inaurata pallidior statua.
Qui tibi nunc cordi est, quem tu praeponere nobis
Audes, At nescis quod facinus facias.

Ad Quintium.

Quinti si tibi uis oculos debere Catullum,
Aut aliud, si quid carius est oculis.
Eripere ei noli, multo quod carius illi
Est oculis, siquid carius est oculis.

Ad Mulum de Lesbia.

Lesbia mi praesente uiro mala plurima dicit,
Hoc illi fatuo maxima laetitia est.
Mule nihil sentis, si nostri oblita taceret,

Vna salus hæc est, hoc est tibi peruincendum,
Hoc facies, siue id non pote, siue pote.
Odii, si uestrum est misereri, aut si quibus unquam
Extremã iam ipsa morte tulistis opem,
Me miserum aspicite, & , si uitam puriter egi,
Eripite hanc pestem, perniciemq; mihi.
Quæ mihi subrepens imos, ut torpor, in artus,
Expulit ex omni pectore lætitias.
Non iam illud quæro, contra ut me diligat illa,
Aut quod non potis est, esse pudica uelit,
Ipse ualere opto, & tetrum hunc deponere morbum.
Odii reddite mi hoc pro pietate mea.

Ad Rufum.

Rufe mihi frustra, ac nequicquam credite amice,
Frustra imo magno cum pretio, atq; malo.
Siccine surrepsti, meaq; intestina perurens,
Sic misero eripuisti omnia nostra bona.
Eripuisti heu heu nostræ crudele uenenum
Vitæ, heu heu nostræ pestis amicitiæ.

De Gallo

Gallus habet fratres, quorum, est lepidissima coniunx
Alterius, lepidus filius alterius.
Gallus homo est bellus, nam dulcis iungit amores,
Cum puero ut bello bella puella cubet.
Gallus homo est stultus, nec se uidet esse maritum,
Qui patruus patrui monstret adulterium.
Sed nunc id doleo, quod puræ impura puellæ
Sauia coniunxit spurca saliua tua.
Verum id non impune feres, nam te omnia sæcla
Noscent, & quis sis fama loquetur anus.

Immo etiam tædet, tædet, obestq; magis.
Vt mihi, quem nemo grauius, nec acerbius urget
Quam modo, qui me unũ, atq; unicum amicũ habuit.

In Gellium.

Gellius audierat patruum obiugare solere,
Si quis delitias diceret, aut faceret.
Hoc ne ipsi accideret, patrui perdespuit ipsam
Vxorem, & patruum reddidit Harpocratem.
Quod uoluit, fecit, nam, quamuis irrumet ipsum
Nunc patruum, uerbum non faciet patruus.

In Lesbiam.

Huc est mens deducta tua mea Lesbia culpa,
Atq; ita se officio perdidit ipsa suo.
Vt iam nec bene uelle queam tibi, si optima fias
Nec desistere amare, omnia si facias.

De Lesbia.

Siqua recordanti bene facta priora uoluptas
Est homini, cum se cogitat esse pium.
Nec sanctam uiolasse fidem, nec foedere in ullo
Diuum ad fallendos numine abusum homines.
Multa parata manent in longa ætate Catulle,
Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
Nam quæcũq; hoĩes bene cuiquam, aut dicere possunt,
Aut facere, hæc a te dictaq;, factaq; sunt,
Omnia, quæ ingratæ perierunt credita menti.
Quare iam te cur amplius excrucies?
Quin te animo adfirmas, teq; instringisq;, reducisq;
Et diis inuitis desinis esse miser.
Difficile est longum subito deponere amorem,
Difficile est, uerum hoc qua lubet, efficias.

Valle sub alarum trux habitare caper.
Hunc metuunt omnes, neq; mirum, nã mala ualde est
Bestia, nec qui cum bella puella cubet.
Quare aut crudelem nasorum interfice pestem,
Aut admirari desine, cur fugiunt.

De muliere sua.

Nulli se dicit mulier mea nubere malle
Quam mihi, non si se Iuppiter ipse petat
Dicit, sed mulier cupido quod dicit amanti,
In uento, & rapida scribere oportet aqua.

Ad Amicum.

Siquam Iure bono nasi sacer obruit hircus.
Aut si aliquem merito tarda podagra secat.
Aemulus iste tuus, qui uestrum exercet amorem,
Mirifice est a te nactus utrunq; malum.
Nam quoties futuit, toties ulciscitur ambos,
Illam affligit odore, ipse perit podagra.

Ad Lesbiam.

Dicebas quondam solum te nosse Catullum
Lesbia, nec præ me uelle tenere Iouem.
Dilexi tum te, non tantum ut uulgus amicam,
Sed pater ut gnatos diligit, & generos.
Nunc te cognoui quare & si impensius uror,
Multo ita næ mi tu uilior, & leuior.
Qui potis est inquis, quod amantem iniuria talis
Cogat amare magis, sed bene uelle minus?

In Ingratum.

Desine de quoquam quicquam bene uelle mereri,
Aut aliquem fieri posse putare pium.
Omnia sunt ingrata, nihil fecisse benigne

Ne nimium simus stultorum more molesti,
  Saepe etiam Iuno maxima caelicolum,
Coniugis in culpa flagrauit quottidiana,
  Noscens omniuoli plurima furta Iouis.
At qui nec diuis homines componier aequum est,
  Ingratum tremuli tolle parentis onus.
Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna,
  Fragrantem assyrio uenit odore domum.
Sed furtiua dedit nigra munuscula nocte,
  Ipsius ex ipso dempta uiri gremio.
Quare illud satis est, si nobis id datur unis,
  Quo lapide illa diem candidiore notet.
Hoc tibi quod potui confectum carmine munus,
  Pro multis aliis redditur officiis.
Ne uestrum scabra tangat rubigine nomen,
  Haec atq; illa dies, atq; alia, atq; alia,
Huc addent diui quam plurima, quae Themis olim
  Antiquis solita est munera ferre piis.
Sitis foelices & tu simul, & tua uita.
  Et domus ipsa, in qua lusimus, & domina.
Et qui principio nobis dominam dedit, a quo
  Sunt primo nobis omnia nata bona.
Et longe ante omneis mihi quae me carior ipso est
  Lux mea, qua uiua uiuere dulce mihi est.

In Rufum.

Noli admirari quare tibi foemina nulla
  Rufe uelit tenerum supposuisse femur.
Non si illam rarae labefactes munere uestis,
  Aut perluciduli delitiis lapidis.
Laedit te quaedam mala fabula, qua tibi fertur

Coniugium, tanto te absorbens uortice amoris,
  Aestus in abruptum detulerat barathrum,
Quale ferunt graii pheneum prope cyllenaeum
  Siccari emulsa pingue palude solum.
Quod quondam caesis montis fodisse medullis
  Ausus falsiparens amphitrioniades,
Tempore quo certa stymphalia monstra sagitta
  Perculit, imperio deterioris heri,
Pluribus ut coeli tereretur ianua diuis,
  Hebe nec lōga uirginitate foret.
Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
  Quod diuus dominum ferre iugum docuit.
Nam neque tam carum confecto aetate parenti,
  Vna caput seri nata nepotis alit,
Qui tum diuitiis uix tandem inuentus auitis,
  Nomen testatas intulit in tabullas,
Impia derisi gentilis gaudia tollens,
  Suscitat & cano uulturium capiti.
Nec tantum niueo gauisa est ulla columbo
  Compar, seu quicquid dicitur improbrius.
Oscula mordenti semper decerpere rostro,
  Quantum praecipue multiuola est mulier.
Sed tu horum magnos uicisti sola furores,
  Vt semel es flauo conciliata uiro,
Aut nihil aut paulo cui tu concedere digna,
  Lux mea se nostrum contulit in gremium,
Quam circuncursans huc illuc saepe Cupido,
  Fulgebat crocina candidus in tunica,
Quae tamen & si uno non est contenta Catullo,
  Rara uerecundae furta feremus herae,

Nil mihi tam ualde placeat Rhamnusia uirgo,
Quod temere inuitis suscipiatur heris.
Quam ieiuna pium desideret ara cruorem,
Docta est amisso Laodamia uiro.
Coniugis ante coacta nouum dimittere collum,
Quam ueniens una atq; altera rursus hyems,
Noctibus in longis auidum saturasset amorem
Posset ut abrupto uiuere coniugio.
Quod scibant parcæ non longo tempore abesse,
Si miles muros isset ad iliacos.
Nam tum Helenæ raptu primores arguiorum
Cœperat ad se se Troia ciere uiros.
Troia nefas, commune sepulchrum Europæ, Asiæq;
Troia uirum, & uirtutum omnium acerba cinis.
Quæ nempe & nostro letum miserabile fratri
Attulit, hei misero frater adempte mihi.
Hei misero fratri iucundum lumen ademptum,
Tecum una tota est nostra sepulta domus.
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
Quæ tuus in uita dulcis alebat amor.
Quem nunc tam longe non inter nota sepulchra,
Nec prope cognatos compositum cineres.
Sed Troia obscœna, Troia infœlice sepulchrum
Detinet, a nostro terra aliena solo.
Ad quam tum properans fertur simul undiq; pubes
Græca penetraleis deseruisse focos.
Ne Paris abducta gauisus libera mœcha,
Ocia pacato degeret in thalamo.
Quo tibi tum casu pulcherrima laodamia
Ereptum est uita dulcius, atq; anima

Omnibus inq; locis celebretur fama sepulti,
Notescatq; magis mortuus, atq; magis,
Ne tenuem texens, sublimis aranea telam,
Deserto in Malli nomine opus faciat.
Nam, mihi quam dederit duplex Amathuntia curam.
Scitis, & in quo me corruerit genere.
Cum tantum arderem, quantum trinacria rupes.
Lymphaq; in oetæis mallia thermopylis.
Mœsta nec assiduo tabescere lumina fletu
Cessarent, tristiq; imbre madere genæ.
Qualis in aerii pellucens uertice montis
Riuus, musoso prosilit e lapide.
Qui cum de prona præceps est ualle uolutus,
Per medium densi transit iter populi.
Dulce uiatori lasso in sudore leuamen,
Cum grauis exustos æstus hiulcat agros.
Ac uelut in nigro iactatis turbine nautis,
Lenius aspirans aura secunda uenit.
Iam prece Pollucis, iam Castoris implorata.
Tale fuit nobis Mallius auxilium.
Is clausum lato patefecit limite campum,
Isq; domum nobis, isq; dedit dominam.
Ad quam communes exerceremus amores,
Quo mea se molli candida diua pede.
Intulit, & trito fulgentem in limine plantam
Innixa, arguta constitit in solea.
Coniugis ut quondam flagrans aduenit amore,
Protesilaeam laodamia domum.
Incepta frustra non dum cum sanguine sacro
Hostia, cælesteis pacificasset heros.

Multa satis lusi, non est dea nescia nostri,
Quæ dulcem curis miscet amaritiem,
Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
Abstulit, o misero frater adempte mihi,
Tu mea, tu moriens fregisti commoda frater,
Tecum una tota est nostra sepulta domus,
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
Quæ tuus in uita dulcis alebat amor.
Cuius ego interitu tota de mente fugaui
Hæc studia, atq; omneis delitias animi.
Quare quod scribis Veronæ turpe Catullo
Esse, quod hic quisquis de meliore nota.
Frigida deserto tepefecit membra cubili,
Id malli non est turpe, magis miserum est.
Ignosces igitur, si, quæ mihi luctus ademit,
Hæc tibi non tribuo munera, cum nequeo.
Nam, quod scriptorum non magna est copia apud me,
Hoc fit, quod Romæ uiuimus, illa domus,
Illa mihi sedes, illic mihi carpitur ætas,
Huc una ex multis capsula me sequitur.
Quod cum ita sit, nolim statuas me mente maligna
Id facere, aut animo non satis ingenuo.
Quod tibi non utriusq; petiti copia facta est,
Vltro ego deferrem, copia si qua foret.
Non possum reticere deæ, qua Mallius in re
Iuuerit, aut quantis iuuerit officiis,
Ne fugiens seclis obliuiscentibus ætas
Illius hoc, cæca nocte tegat studium.
Sed dicam uobis, uos porro dicite multis
Millibus, & facite hæc charta loquatur anus.

Dixerit hic aliquis, qui tu istæc ianua nostl,
  Cui nunquam domini limine abesse licet?
Nec populum auscultare, sed huic affixa tigillo
  Tantum operire soles, aut aperire domum?
Sæpe illam audiui furtiua uoce loquentem
  Solam consiliis hæc sua flagitia;
Nomine dicentem, quos diximus, utpote, quæ mi
  Speraret nec linguam esse, nec auriculam.
Præterea addebat quendam, quem dicere nolo
  Nomine, ne tollat rubra supercilia.
Longus homo est, magnas cui lites intulit olim
  Falsum mendaci uentre puerperium.

Ad Mallium.

Quod mihi fortuna, casuq; oppressus acerbo,
  Conscriptum hoc lachrymis mittis epistolium,
Naufragum ut eiectum spumantibus æquoris undis
  Subleuem, & a mortis limine restituam,
Quem neque sancta Venus molli requiescere somno
  Desertum in lecto cœlibe perpetitur,
Nec ueterem dulci scriptorum carmine musæ
  Oblectant, cum mens anxia peruigilat,
Id gratum est mihi, me quoniam tibi ducis amicum,
  Muneraq;, & musarum hinc petis, & ueneris,
Sed tibi ne mea sint ignota incommoda Malli
  Neu me odisse putes hospitis officium,
Accipe quis merser fortunæ fluctibus ipse,
  Ne amplius a misero dona beata petas.
Tempore quo primum uestis mihi tradita pura est,
  Iucundum cum ætas florida uer ageret,

Multa

Dic age dic nobis, quare mutata ferraris,
In dominum ueterem deseruisse fidem.
Non ita Cæcilio placeam, cui credita nunc sum,
Culpa mea est, quanquam dicitur esse mea.
Nec peccatum a me quisquam pote dicere quicquam.
Verum isti populo dii mala multa ferant.
Qui quacumque aliquid reperitur non benefactum,
Ad me omnes clamant, ianua culpa tua est.
Non istuc satis est uno te dicere uerbo,
Sed facere, ut quiuis sentiat, & uideat.
Quid possum, nemo quærit, nec scire laborat,
Nos uolumus uerum dicere, ne dubita.
Primum igitur uirgo quod fertur tradita nobis,
Falsum est, non illam uir prior attigerat.
Languidior tenera cui pendens sicula beta,
Nunquam se mediam sustulit ad tunicam.
Sed pater illius nati uiolasse cubile
Dicitur, & miseram conscelerasse domum.
Siue quod impia mens cæco flagrabat amore,
Seu quod iners sterili semine natus erat.
Ne quærendum aliunde foret neruosius illud,
Quod posset zonam soluere uirgineam.
Egregium narras mira pietate parentem,
Qui ipse sui gnati minxerit in gremium.
Atqui non solum hoc se dicit cognitum habere,
Brixia chinæa supposita in specula,
Flauus quam molli percurrit flumine Mela,
Brixia Veronæ mater amata meæ.
Sed de Posthumii, & Cornelii narrat amore,
Cum quibus illa malum fecit adulterium.

Condita quin ueri pectoris euoluam,
Non his tam lætor rebus, quam me abfore semper,
Abfore me a dominæ uertice discrucior,
Quicum ego, dum uirgo quondam fuit omnibus expers
Vnguentis, una millia multa bibi.
Nunc uos optato quas iunxit lumine tæda
Non prius unanimis corpora coniugibus.
Tradite nudantes reiecta ueste papillas,
Quam iucunda mihi munera libet onyx.
Vester onyx casto colitis quæ iura cubili,
Sed quæ se impuro dedit adulterio,
Illius mala dona leuis bibat irrita puluis,
Nanq; ego ab indignis præmia nulla peto.
Sed magis o nuptæ semper concordia uestras
Semper amor sedes incolat assiduus.
Tu uero regina tuens cum sydera, diuam
Placabis festis luminibus Venerem.
Sanguinis expertem, non uotis esse tuam me,
Sed potius largis effice muneribus.
Sydera cur retinent? utinam coma regia fiam,
Proximus hydrochoi fulgeat Oarion.

AD IANVAM.

O Dulci iucunda uiro, iucunda parenti,
Salue, teque bona Iuppiter auctet ope.
Ianua, quam Balbo dicunt seruisse benigne
Olim, cum sedes ipse senex tenuit.
Quamque ferunt rursus uoto seruisse maligno,
Postquam ex porrecto facta marita sene es,

Progenies phthiæ clara superuehitur,
C um medi irrupere nouum mare, cumq; iuuentus
Per medium classi barbara nauit Athon.
Quid facient crines, cum ferro talia cedant?
Iuppiter, ut chalybon omne genus pereat,
E t qui principio sub terra quærere uenas
Institit, ac ferri frangere duritiem.
A bductæ paulo ante comæ, mea fata sorores
Lugebant, cum se Memnonis æthiopis.
Vnigena impellens nutantibus aera pinnis,
Obtulit Arsinoes Cloridos ales equis,
I sque per ætherias me tollens aduolat auras,
Et ueneris casto collocat in gremio,
I psa suum zephyritis eo famulum legarat,
Grata canobitis incola litoribus,
S cilicet in uario ne solum limite cœli,
Ex ariadnæis aurea temporibus
F ixa corona foret, sed nos quoq; fulgeremus,
Deuotæ flaui uerticis exuuiæ.
V uidulum a fluctu cedentem ad templa deum me,
Sydus in antiquis diua nouum posuit.
V irginis & sæui contingens ora leonis,
Lumina Calistoe iuncta lycaoniæ.
V ertor in occasum, tardum dux ante bootem,
Qui uix sero alto mergitur oceano.
S ed quanquam me nocte premunt uestigia diuum,
Luce autem canæ tethyi restituor
P ace tua fari hæc liceat rhamnusia uirgo,
Nanque ego non ullo uera timore tegam,
N on si me infestis discerpant sydera dictis.

Quam de uirgineis gesserat exuuiis.
Est ne nouis nuptis odio Venus? an ne parentum
Frustrantur falsis gaudia lachrymulis?
Vbertim thalami quas intra limina fundunt,
Non ita mi diui, uera gemunt, aderint,
Id mea me multis docuit regina querelis,
Inuisente nouo prælia torua uiro.
At tu non orbum luxti deserta cubile,
Sed fratris cari flebile dissidium,
Cum penitus mœstas exedit cura medullas,
Vt tibi tunc toto pectore sollicitæ.
Sensibus ereptis mens excidit, atqui ego certe
Cognoram a parua uirgine magnanimam.
An ne bonum oblita es facinus, quod regium adepta es
Coniugium, quo non fortius adsit ali?
Sed cum mœsta uirum mittens, quæ uerba locuta es?
(Iuppiter) ut tersti lumina sæpe manu.
Quis te mutauit tantus deus? an quod amanteis,
Non longe a caro corpore abesse uolunt?
At quæ ibi, pro cunctis, pro dulci coniuge diuis,
Non sine taurino sanguine pollicita es,
Si reditum tetulisset is, haud in tempore longo
Captam Asiam ægypti finibus addiderat.
Quis ego pro factis cœlesti reddita cœtu,
Pristina uota nouo munere dissoluo.
Inuita o regina tuo de uertice cessi,
Inuita, adiuro teque, tuumq; caput,
Digna ferat, quod siquis, inaniter adiurarit.
Sed qui se ferro postulet esse parem?
Ille quoque euersus mons est, quem maximia in oris

Alloquar? audiero ne unquam tua uerba loquentem?
  Nunquam ego te uita frater amabilior.
Aspiciam posthac? at certe semper amabo,
  Semper mœsta tua carmina morte legam.
Qualia sub densis ramorum concinit umbris
  Daulias, assumpti fata gemens Ityli.
Sed tamen in tantis mœroribus Ortale mitto
  Hæc expressa tibi carmina Battiadæ.
Ne tua dicta uagis nequicquam credita uentis
  Effluxisse meo forte putes animo.
Vt missum sponsi furtiuo munere malum,
  Procurrit casto uirginis e gremio.
Quod miseræ oblitæ molli sub ueste locatum,
  Dum aduentu matris prosilit, excutitur.
Atque illud prono præceps agitur decursu,
  Huic manat tristi conscius ore rubor.

De Coma Berenicis Ex Callimacho.

Omnia qui magni dispexit lumina mundi,
  Qui stellarum ortus comperit, atq; obitus.
Flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur,
  Vt credant certis sydera temporibus,
Vt triuiam furtim sub latmia saxa relegans,
  Dulcis amor gyro deuocet aerio,
Idem me ille Conon cœlesti numine uidit
  Eberenicæo uertice cæsariem,
Fulgentem clare quam multis illa dearum,
  Leuia protendens brachia pollicita est.
Qua rex tempestate nouis auctus hymenæis,
  Vastatum fines iuerat assyrios,
Dulcia nocturnæ portans uestigia rixæ,

C onspexit terra centum procurrere currus.
S æpe uagus liber Parnassi e uertice summo
T hyadas effusis euanteis crinibus egit,
C um delphi tota certatim ex urbe ruentes,
A cciperent læti diuum fumantibus aris.
S æpe in letifero belli certamine Mauors,
Aut rapidi Tritonis Hera, aut Rhamnusia uirgo,
A rmatas hominum est præsens hortata cateruas.
S ed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
I ustitiamq; omnes cupida de mente fugarunt,
P erfudere manus fraterno sanguine fratres,
D estitit extinctos natus lugere parenteis,
O ptauit genitor primæui funera nati,
L iber ut innuptæ potiretur flore nouercæ.
I gnaro mater substernens se impia nato,
I mpia non uerita est diuos scelerare penates,
O mnia fanda, nefanda malo permixta furore,
I ustificam nobis mentem auertere deorum.
Quare nec tales dignantur uisere cœtus,
N ec se contingi patiuntur lumine claro.

AD ORTALVM.

e T sime assiduo confectum cura dolore
Seuocat a doctis Ortale uirginibus,
Nec potis est dulceis musarum expromere fœtus,
Mens animi tantis fluctuat ipsa malis.
Nanque mei nuper lethæo gurgite fratris,
Pallidulum manans alluit unda pedem,
Troia rhœteo quem subter litore tellus,
Ereptum nostris obterit ex oculis.

Cuius iter cæsis angustans corporum aceruis,
Alta tepefaciet permista flumina cæde.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Denique testis erit morti quoque reddita præda,
Cum teres excelso coaceruatum aggere bustum,
Excipiet niueos perculsæ uirginis artus.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Nam simulac fessis dederit fors copiam achiuis,
Vrbis dardaniæ neptunia soluere uincla,
Alta polixenia madefient cæde sepulchra,
Quæ uelut ancipiti succumbens uictima ferro,
Proiiciet truncum submisso poplite corpus.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Quare agite optatos animi coniungite amores,
Accipiat coniunx fœlici fœdere diuam,
Dedatur cupido iam dudum nupta marito.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Non illam nutrix orienti luce reuisens,
Hesterno collum poterit circundare filo.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi,
Anxia nec mater discordis mœsta puellæ
Secubitu, caros mittet sperare nepotes.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Talia præfantes quondam fœlicia Pelei
Carmina, diuino cecinerunt pectore parcæ.
Præsentes nanq; ante domos inuisere castas
Sæpius, & se se mortali ostendere cœtu,
Cælicolæ nondum spreta pietate solebant.
Sæpe pater diuum templo infulgente reuisens,
Annua dum festis uenissent sacra diebus,

Hesperus, adueniet fausto cum sydere coniunx,
Quæ tibi flexo animo mentis perfundat amorem,
Languiduloſq; paret tecum coniungere somnos
Leuia substernens robusto brachia collo.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Nulla domus tales unquam contexit amores,
Nullus amor tali coiunxit fœdere amanteis,
Qualis adest Thetidi, qualis concordia Pelei.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Nascetur uobis expers terroris Achilles,
Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus,
Qui per sæpe uago uictor certamine cursus,
Flammea præuertet celeris uestigia ceruæ.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Non illi quisquam bello se conferet heros,
Cum phrygi teucro manabunt sanguine riui,
Troicaque obsidens longinquo mœnia bello,
Periuri Pelopis uastabit tertius hæres.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Illius egregias uirtutes, claraq; facta
Sæpe fatebuntur gnatorum in funere matres,
Cum in cinerem canos soluent a uertice crines,
Putridaq; infirmis uariabunt pectora palmis.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Nanque uelut densas prosternens messor aristas,
Sole sub ardenti flauentia demetit arua,
Troiugenum infesto prosternet corpora ferro.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Testis erit magnis uirtutibus unda scamandri,
Quæ passim rapido diffunditur Hellesponto,

A duenit cœlo, te solum Phœbe relinquens,
V nigenamq; simul cultricem montis Ithomi,
P elea nam tecum pariter soror aspernata est,
N ec thetidis tædas uoluit celebrare iugaleis.
Qui postquam niueis flexerunt sedibus artus.
L arge multiplici constructæ sunt dape mensæ,
C um interea infirmo quatientes corpora motu,
V eridicos parcæ cœperunt edere cantus,
H is corpus tremulum complectens undique quercus,
C andida purpurea talos incinxerat ora,
A t roseo niueæ residebant uertice uittæ,
A eternumq; manus carpebant rite laborem.
L eua colum molli lana retinebat amictum,
Dextera tum leuiter deducens fila supinis
F ormabat digitis, tum prono in pollice torquens,
L ibratum tereti uersabat turbine fusum,
A tque ita decerpens æquabat semper opus dens,
L aneaq; aridulis hærebant morsa labellis,
Quæ prius in leni fuerant extantia filo.
A nte pedes autem candentis mollia lanæ
V ellera, uirgati custodibant calathisci.
H æ tum clarisona pellentes uellera uoce,
T alia diuino fuderunt carmine fata,
C armine, perfidiæ quod post nulla arguet ætas.
O decus eximium, magnis uirtutibus augens,
E mathiæ columen Peleu, clarissime nato,
A ccipe, quod læta tibi pandunt luce sorores,
V eridicum oraclum, sed uos, quæ fata sequuntur,
C urrite ducentes subtegmina currite fusi.
A duenient tibi iam portans optata maritis

Hic qualis flatu placidum mare matutino.
Horrificans zephyrus procliuas incitat undas,
Aurora exoriente uagi sub lumina solis,
Quae tarde primum clementi flamine pulsae
Procedunt, leuiterq; sonant plangore cachini,
Post uento crescente, magis magis increbrescunt,
Purpureaq; procul nantes a luce refulgent,
Sic tum uestibuli linquentes regia tecta,
Ad se quisque uago passim pede discedebant.
Quorum post abitum, princeps e uertice Pelii
Aduenit Chiron portans siluestria dona.
Nam quotcunq; ferunt campi, quos thessala magnis
Montibus ora creat, quot propter fluminis undas
Aura parit flores tepidi foecunda fauoni,
Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis,
Quis permulsa domus iucundo risit odore.
Confestim Peneos adit uiridantia tempe,
Tempe, quae syluae cingunt super impendentes,
Nessonin linquens claris celebranda choreis,
Nonacrias atque ille tulit radicitus altas
Fagos, ac recto proceras stipite laurus,
Non sine nutanti platano, lentaq; sorore
Flammati Phaethontis, & aeria cupressu.
Haec circum sedes late contexta locauit,
Vestibulum ut molli uestitum fronde uireret.
Post hunc consequitur sollerti corde Prometheus,
Extenuata gerens ueteris uestigia poenae,
Quam quondam silici restrictus membra catena
Persoluit pendens e uerticibus praeruptis.
Inde pater diuum sancta cum coniuge natisq;,

T hesea,ceu pulsæ uentorum flamine nubes,
A erium niuei montis liquere cacumen.
A t pater, ut summa prospectum ex arce petebat,
A nxia in assiduos absumens lumina fletus,
C um primum inflati conspexit lintea ueli,
P ræcipitem, se se scopulorum e uertice iecit,
A missum credens immiti Thesea fato.
S ic funesta domus ingressus tecta paternæ,
M orte ferox Theseus, qualem minoidi luctum
O btulerat mente immemori, talem ipse recepit.
Q uæ tum prospectans cedentem mæsta carinam
M ultiplices animo uoluebat saucia curas.
A t parte ex alia florens uolitabat Iacchus,
C um thyaso satyrorum, & nyssigenis silenis,
T e quærens Ariadna, tuoq; incensus amore,
Q ui tum alacres passim lymphata mente furebant,
E uoe bacchantes, euoe capita inflectentes,
H orum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos,
P ars e diuulso iactabant membra iuuenco,
P ars se se tortis serpentibus incingebant,
P ars obscura cauis celebrabant orgia cistis,
Orgia quæ frustra cupiunt audire profani.
P langebant alii proceris tympana palmis,
A ut tereti tenueis tinnitus ære ciebant.
M ulti raucisonis efflabant cornua bombis,
B arbaraq; horribili stridebat tibia cantu.
T alibus amplificæ uestis decorata figuris,
P uluinar complexa suo uelabat amictu.
Q uæ postquam cupide spectando thessala pubes
Expleta est, sanctis cœpit decedere diuis,

Quæ mandata prius constanti mente tenebat
Dulcia nec mœsto sustollens signa parenti,
Hospitem, & ereptum se ostendit uisere portum.
Nanque ferunt, olim classis cum mœnia diuæ
Linqueret et natum uentis concrederet Aegeus,
Talia complexũ iuueni mandata dedisse,
Gnate mihi longa iucundior unice uita,
Gnate ego quem in dubios cogor dimittere casus,
Reddite in extrema nuper mihi fine senectæ,
Quandoquidem fortuna mea, ac tua feruida uirtus,
Eripit inuito mihi te, cui languida non dum
Lumina sunt gnati cara saturata figura,
Non ego te gaudens lætanti pectore mittam,
Nec te ferre sinam fortunæ signa secundæ,
Sed primum multas expromam mente querellas
Canitiem terra, atque infuso puluere fœdans,
Inde infecta uago suspendam lintea malo,
Nostros ut luctus, nostræq; incendia mentis,
Carbasus obscura dicat ferrugine hibera,
Quod tibi si sancti concesserit incola Ithomi,
Quæ nostrum genus, ac sedes defendere sueta
Annuat, ut tauri respergas sanguine dextram,
Tum uero facito, ut memori tibi condita corde
Hæc uigeant mandata, nec ulla obliteret ætas,
Vt simulac nostros inuisent lumina colleis,
Funestam antennæ deponant undiq; uestem,
Candidaq; intorti sustollant uela rudentes,
Quam primum cernens ut læta gaudia mente
Agnoscam, cum te reducem sors prospera sistet
Hæc mandata prius constanti mente tenentem

Discernens pontum truculentum ubi diuidit æquor?
An patris auxilium sperem, quem næ ipsa reliqui,
Respersum iuuenem fraterna cæde secuta?
Coniugis an fido consolor memet amore?
Qui fugit lentos incuruans gurgite remos?
Præterea nullo litus, sola insula, tecto,
Nec patet egressus pelagi cingentibus undis,
Nulla fugæ ratio, nulla spes, omnia muta,
Omnia sunt deserta, ostentant omnia lætum.
Non tamen ante mihi languescent lumina morte,
Nec prius a fesso secedent corpore sensus,
Quam iustam a diuis exposcam prodita mulctam,
Cœlestumq; fidem postrema comprecer hora.
Quare facta uirum mulctantes uindice pœna
Eumenides, quibus anguineo redimita capillo
Frons expirantis præportat pectoris iras,
Huc huc aduentate, meas audite querellas,
Quas ego uæ misera, extremis proferre medullis,
Cogor inops, ardens, amenti cæca furore,
Quæ quoniam uere nascuntur pectore ab imo,
Vos nolite pati nostrum uanescere luctum,
Sed quali solam Theseus me mente reliquit,
Tali mente deæ funestet seq; suosq;.
Has posquam mœsto profudit pectore uoces,
Supplicium sæuis exposcens anxia factis,
Annuit inuicto cœlestum numine rector,
Quo tunc & tellus, atq; horrida contremuerunt
Aequora, concussitq; micantia sydera mundus.
Ipse autem cæca mentis caligne Theseus
Consitus, oblito dimisit pectore cuncta,

C erte ego te in medio uersantem turbine leti
E ripui, & potius germanum amittere creui,
Q uam tibi fallaci supremo in tempore deesse.
P ro quo dilaceranda feris dabor, alitibusq;
P ræda, nec iniecta tumulabor mortua terra.
Q uæ nam te genuit sola sub rupe leæna?
Q uod mare conceptum spumantibus expuit undis?
Q uæ Syrtis, quæ Scylla uorax, quæ uasta Charybdis,
T alia qui reddis pro dulci præmia uitæ?
S i tibi non cordi fuerant connubia nostra,
S æua quod horrebas prisci præcepta parentis,
A ttamen in uestras potuisti ducere sedes,
Q uæ tibi iucundo famularer serua labore,
C andida permulcens liquidis uestigia lymphis,
P urpurea ue tuum consternens ueste cubile.
S ed quid ego ignaris nequicquam conqueror auris
E xternata malo? quæ nullis sensibus auctæ,
N ec missas audire queunt, nec reddere uoces.
I lle autem prope iam mediis uersatur in undis,
N ec quisquam apparet uacua mortalis in alga,
S ic nimis insultans extremo tempore sæua,
F ors etiam nostris inuidit quæstibus aures.
I uppiter omnipotens utinam nec tempore primo,
G nosia cecropiæ tetigissent litora puppes,
I ndomito nec dira ferens stipendia tauro,
P erfidus in Cretam religasset nauita funem,
N ec malus hic cælans dulci crudelia forma,
C onsilium nostris quæsisset sedibus hospes.
N am quo me referam? quali spe perdita nitar?
I sthmiacos ne petam montes? a gurgite lato

Quæ misera ut natæ deflebat prodita læto.
Omnibus his Thesei dulcem præferret amorem,
Aut ut uecta ratis spumosa ad litora Diæ,
Aut ut eam dulci deuictam lumina somno
Liquerit immemori discedens pectore coniunx.
Sæpe illam perhibent ardenti corde furentem,
Clarisonas imo fudisse e pectore uoces,
Ac tum præructos tristem conscendere montes,
Vnde aciem in pelagi uastos protenderet æstus,
Tum tremuli salis aduersas procurrere in undas
Mollia nudatæ tollentem tegmina suræ,
Atq; hæc extremis mœstam dixisse querellis,
Frigidulos udo singultus ore cientem.
Siccine me patriis abductam perfide ab oris,
Perfide deserto liquisti in litore Theseu?
Siccine discedens neglecto numine diuum
Immemor, ah deuota domum periuria portas?
Nulla ne res potuit crudelis flectere mentis
Consilium, tibi nulla fuit clementia præsto?
Immite ut nostri uellet miserescere pectus.
At non hæc quondam blanda promissa dedisti
Voce mihi, non hoc miseram sperare iubebas,
Sed connubia læta, sed optatos hymeneos,
Quæ cuncta aerii discerpunt irrita uenti.
Tum iam nulla uiro iuranti fœmina credat,
Nulla uiri speret sermones esse fideleis,
Qui dum aliquid cupiens animus prægestit apisci,
Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt,
Sed simulac cupidæ mentis satiata libido est,
Dicta nihil metuere, nihil periuria curant.

Qualeis Eurotæ pergignunt flumina myrtos,
Auraue distinctos educit uerna colores,
Non prius ex illo flagrantia declinauit
Lumina, quam toto concepit pectore flammam
Funditus, atq; imis exarsit tota medullis.
Heu misere exagitans immiti corde furores
Sancte puer, curis hominum qui gaudia misces,
Quique regis Golgos, quique Idalium frondosum,
Qualibus incensam iactasti mente puellam
Fluctibus, in flauo sæpe hospite suspirantem,
Quantos illa tulit languenti corde timores,
Quantum sæpe magis fulgore expalluit auri,
Cum sæuum cupiens contra contendere monstrum,
Aut mortem oppeteret Theseus, aut præmia laudis,
Non ingrata, tamen frustra, munuscula diuis
Promittens, tacito suspendit uota labello.
Nam uelut in summo quatientem brachia tauro
Quercum, aut conigeram nutanti uertice pinum,
Indomitus turbo contorquens flamine robur
Eruit, illa procul radicibus exturbata,
Prona cadit, lateq; & comminus omnia frangit,
Sic domito sæuum prostrauit corpore Theseus,
Nequicquam uanis iactantem cornua uentis,
Inde pedem sospes multa cum laude reflexit,
Errabunda regens tenui uestigia filo,
Ne labrintheis e flexibus egredientem
Tecti frustraretur inobseruabilis error.
Sed quid ego a primo digressus carmine, plura
Commemorem: ut linquens genitoris filia uultum,
Vt consanguineæ complexum, ut denique matris,

Quæ misera

I rrita uentosæ linquens promissa procellæ,
Quem procul ex alga mœstis minois ocellis,
S axea ut effigies bacchantis prospicit euœ,
P rospicit,& magnis curarum fluctuat undis,
N on flauo retinens subtilem uertice mitram,
N on contecta leui uelatum pectus amictu,
N on tereti strophio lactenteis uincta papillas,
O mnia quæ toto delapsa e corpore passim,
I psius ante pedes fluctus salis alludebant.
S ed neque tum mitræ,neque tum fluitantis amictus
I lla uicem curans,toto te ex pectore Theseu,
T oto animo,tota pendebat perdita mente.
A h miseram assiduis quam luctibus externauit,
S pinosas Erycina serens in pectore curas.
I lla tempestate ferox,& tempore Theseus
E gressus curuis e litoribus pyreæi,
A ttigit iniusti regis Gortynia tecta.
N am perhibent olim crudeli peste coactam,
A ndrogeoneæ pœnas exoluere cædis,
E lectos iuuenes simul & decus innuptarum
C ecropiam solitam esse dapem dare Minotauro,
Quis angusta malis cum mœnia uexarentur,
I pse suum Theseus pro caris corpus Athenis
P roiicere optauit potius,quam talia Cretam
F unera Cecropiæ,nec funera,portarentur.
A tque ita naue leui fidens,ac lenibus auris,
M agnanimum ad Minoa uenit,sedesq; superbas.
H unc simulac cupido conspexit lumine uirgo
R egia,quam suaueis expirans castus odores
L ectulus,in molli complexu matris alebat

T e ne suam Tethis concessit ducere neptem?
O ceanusq; pater totum qui amplectitur orbem?
Quae simul optatae finito tempore luces
A duenere, domum conuentu tota frequentat
T hessalia, oppletur laetanti regia coetu,
D ona ferunt, prae se declarant gaudia uultu;
D eseritur Scyros, linquunt phthiotica tempe,
G raiugenasq; domos, ac moenia larissea.
P harsaliam coeunt, pharsalia tecta frequentant,
R ura colit nemo, mollescunt colla iuuencis;
N on humilis curuis purgatur uinea rastris,
N on glebam prono conuellit uomere taurus,
N on falx attenuat frondatorum arboris umbram,
S qualida desertis rubigo infertur aratris.
I psius at sedes, quacunque opulenta recessit,
R egia fulgenti splendent auro, atq; argento,
C andet ebur soliis, collucent pocula mensae,
T ota domus gaudet, regali splendida gaza;
P uluinar uero diuae geniale locatur
S edibus in mediis, indo quod dente politum,
T incta tegit roseo, conchilis purpura fuco.
H aec uestis priscas hominum uariata figuris,
H eroum mira uirtutes indicat arte,
N anque fluentisono prospectans litore Diae,
T hesea cedentem celeri cum classe tuetur,
I ndomitos in corde gerens Ariadna furores,
N ec dum etiam, seseq; sui tum credidit esse,
V pote fallaci quae tum primum excita somno
D esertam in sola miseram se cernit arena.
I mmemor at iuuenis fugiens; pellit uada remis,

Eliaco quondam prognatæ uertice pinus,
p Dicuntur liquidas neptuni nasse per undas
Phasidos ad fluctus, & fineis æetæos,
C um lecti iuuenes argiuæ robora pubis,
A uratam optantes Colchis auertere pellem,
A usi sunt uada salsa cita decurrere puppi,
C ærula uerrentes abiegnis æquora palmis,
D iua quibus retinens in summis urbibus arces,
I psa leui fecit uolitantem flamine currum,
P inea coniungens inflexæ texta carinæ,
I lla rudem cursu prima imbuit amphitriten,
Q uæ simul ac rostro uentosum proscidit æquor,
T otaq; remigio spumis incanuit unda,
E mersere feri candenti e gurgite uultus,
A equoreæ monstrum nereides admirantes,
I llaq;, atq; alia uiderunt luce marinas
M ortales oculi nudato corpore nymphas,
N utricum tenus extantes e gurgite cano.
T um Thetidis Peleus incensus fertur amore,
T um Thetis humanos non despexit hymeneos,
T um Thetidi pater ipse iugandum Pelea sensit.
O nimis optato seclorum tempore nati
H eroes saluete, deum genus, o bona mater,
V os ego sæpe meo uos carmine compellabo,
T eq; adeo eximiæ tedis fœlicibus aucte
T hessaliæ columen Peleu, cui Iuppiter ipse,
I pse suos diuum genitor concessit amores,
T e ne Thetis tenuit pulcherrima neptunine,

M ihi ianuæ frequentes, mihi limina tepida,
M ihi floridis corollis redimita domus erat,
L inquendum ubi esset orto mihi sole cubiculum.
E go ne deum ministra, & cybeles famula ferar?
E go mænas, ego mei pars, ego uir sterilis ero?
E go uiridis algida idæ niue amicta loca colam?
E go uitam agam sub altis phrygiæ columinibus?
V bi cerua siluicultrix, ubi aper nemoriuagus?
I am iam dolet, quod egi, iam iam quoq; poenitet.
R oseis ut huic labellis palam sonitus abiit,
G eminas deorum ad aures noua nuntia referens.
Vbi iuncta iuga resoluens Cybelea leonibus,
L euumq; pecoris hostem stimulans ita loquitur,
A ge dũ inquit, age ferox, hũc agedũ aggredere furor,
F ac ut furoris ictu reditum in nemora ferat,
M ea libere nimis qui fugere imperia cupit,
A ge, cæde terga cauda tua, uerbera patiant.
F ac cuncta mugienti fremitu loca retonent.
R utilam ferox torosa ceruice quate iubam.
A it hæc minax cybele, religatq; iuga manu,
F erus sese ipse adhortatus, rapidum incitat animum,
V adit, infremit, refringit uirgulta pede uago,
A t ubi humida albicantis loca litoris adiit,
T enerumq; uidit Atyn prope marmora pelagi,
F acit impetum, ille demens fugit in nemora fera,
I bi semper omne uitæ spatium famula fuit,
D ea magna, dea cybele, dea dindymi domina,
P rocul a mea tuus sit furor omnis hera domo,
A lios age incitatos, alios age rabidos.

I taque, ut domum Cybeles tetigere lassulæ,
N imio e labore somnum capiunt sine cerere,
P iger his labanteis langore oculos sopor operit,
A bit inquiete molli rabidi furor animi.
S ed ubi horis aureis sol radiantibus oculis
L ustrauit æthera album, sola dura, mare ferum.
P epulitq; noctis umbras uegetis sonipedibus,
V bi somnus excitum Atyn fugiens citus abiit,
T repidantem eum recepit dea pasithea sinu.
I ta de quiete molli rabida sine rabie,
S imul ipsa pectore Atys sua facta recoluit,
L iquidaq; mente uidit sine quis, & ubi foret,
A nimo æstuante rursus reditum ad uada tetulit,
I bi maria uasta uisens lachrymantibus oculis,
P atriam allocuta est ita mæstula uoce miseriter,
P atria o mea creatrix, patria o mea genitrix,
E go quam miser relinquens, dominos ut herifugæ
F amuli solent, ad idæ tetuli nemora pedem,
V t apud niuem & ferarum gelida stabula forem,
E t omnia earum adirem furibunda latibula.
V bi nam, aut quibus locis te positam patria rear?
C upit ipsa pupula ad te sibi dirigere aciem,
R abie fera carens dum breue tempus, animus est,
E go ne a mea remota hæc ferar in nemora domo?
P atria, bonis, amicis, genitoribus abero?
A bero foro, & palestra, stadio, & gymnasiis?
M iser ah miser quærenda est etiam, atq; etiá animam,
Q uod enim genus figuræ est, ego nunquid abierim?
E go mulier, ego adolescens, ego ephebus, ego puer,
E go gymnasii fui flos, ego eram decus olei,

D euoluit iste acuto sibi pondera silice,
I taque ut relicta sensit sibi membra sine uiro,
E tiam recente terræ sola sanguine maculans,
N iueis citata cæpit manibus leue tympanum
T ympanum, tubam, Cybele tua mater initia,
Q uatiensq; terga tauri teneris caua digitis,
C anere hoc suis adorta est tremebunda comitibus
A gite ite ad alta gallæ Cybeles nemora simul,
S imul ite dindymenæ dominæ uaga pecora,
A liena petentes uelut exilio loca celeri
S ectam meam executæ duce me, mihi comites
R apidum salum tulistis, truculentaq; pelagi,
E t corpus euirastis ueneris nimio odio,
H ilarate ære concitatis erroribus animum,
M ora tarda mente cedat, simul ite, sequimini
P hrygia ad domum, cybeles phrygia ad nemora deæ.
V bi cymbalum sonat uox, ubi tympana reboant,
T ibicen ubi canit phryx curuo graue calamo,
V bi capita mænades ui iaciunt hederigeræ,
V bi sacra sancta acutis ululatibus agitant,
V bi sueuit illa diuæ uolitare uaga cohors,
Q uo nos decet citatis celerare tripudiis,
S imul hæc comitibus Atys cecinit notha mulier.
T hyasus repente linguis trepidantibus ululat,
L eue tympanum remugit, caua cymbala recrepant.
V iridem citus adit idam properante pede chorus,
F uribunda simul anhelans uaga uadit animo egens.
C omitata tympano Atys per opaca nemora dux,
V eluti iuuenca uitans onus indomita iugi,
R apidæ ducem sequuntur gallæ pede propero,

Cum castum amisit polluto corpore florem,
Nec pueris iucunda manet, net cara puellis.
Hymen o hymenæe hymen ades o hymenæe.
Vt uidua in nudo uitis quæ nascitur aruo,
Nunquam se extollit, nunquam mitem educat uuā,
Sed tenerum prono deflectens pondere corpus,
Iam iam contingit summum radice flagellum,
Hanc nulli agricolæ nulli accoluere iuuenci,
At si forte eadem est ulmo coniuncta marito,
Multi illam agricolæ, multi accoluere iuuenci,
Sic uirgo, dum intacta manet, dum inculta senescit,
Cum par connubium maturo tempore adepta est,
Cara uirgo magis, & minus est inuisa parenti.
At tu ne pugna cum tali coniuge uirgo,
Non æquum est pugnare, pater cui tradidit ipse,
Ipse pater cum matre, quibus parere necesse est.
Virginitas non tota tua est, ex parte parentum est,
Tertia pars matri data, pars data tertia patri,
Tertia sola tua est, noli pugnare duobus,
Qui genero sua iura simul cum dote dederunt.
Hymen o hymenæe hymen ades o hymenæe.

DE BERECYNTHIA ET ATY.

SVper alta uectus Atys celeri rate
maria
Phrygium ut nemus citato cupide pede,
tetigit,
Aditq; opaca syluis redimita loca deæ
Stimulatus ut furenti rabie uagus animus,

Quare nunc animos saltem committite uestros,
Dicere iam incipient, iam respondere decebit.
Hymen o hymenæe hymen ades o hymenæe.
Hespere, qui cœlo lucet crudelior ignis?
Qui natam possis complexu auellere matris,
Complexu matris retinentem auellere natam,
Et iuueni ardenti castam donare puellam,
Quid faciunt hostes capta crudelius urbe?
Hymen o hymenæe hymen ades o hymenæe.
Hespere, qui cœlo lucet iucundior ignis?
Qui natam possis complexu auellere matris,
Qui desponsa tua firmes connubia flamma.
Quod pepigere uiri, pepigerunt ante parentes,
Nec iunxere prius, quam se tuus extulit ardor.
Quid datur a diuis fœlici optatius hora?
Hymen o hymenæe hymen ades o hymenæe.
Hesperus e nobis æquales abstulit unam.
Nanque tuo aduentu uigilat custodia semper,
Nocte latent fures, quos idem sæpe reuertens
Vespere mutato comprendis nomine eosdem.
At lubet innuptis ficto te carpere questu.
Quid tum si carpunt tacita quod mente requirunt?
Hymen o hymenæe hymen ades o hymenæe.
Vt flos in septis secretus nascitur hortis,
Ignotus pecori, nulli contusus aratro,
Quem mulcent auræ, firmat sol, educat imber,
Multi illum pueri, multæ optauere puellæ,
Idem cum tenui carptus defloruit ungui,
Nulli illum pueri, nullæ optauere puellæ,
Sic uirgo dum intacta manet, dum cara suis, sed

Matris indicet ore.
Talis illius a bona
Matre laus genus approbet.
Qualis unico ab optima
Matre Telemacho manet
Fama penelopeo.
Claudite hostia uirgines,
Lusimus satis, at boni
Coniuges bene uiuite, &
Munere assiduo ualentem
Exercete iuuentam.

CARMEN NVPTIALE.

Vesper adest iuuenes, consurgite, uesper olympo
Expectata diu lux tandem lumina tollit.
Surgere iã tempus, iam pingueis linquere mensas.
Iam ueniet uirgo, iam dicetur hymenæus.
Hymen o hymenæe hymen ades o hymenæe.
Cernitis inuptæ iuuenes? consurgite contra,
Nimirum eoos ostendit noctifer igneis,
Sic certe, uiden ut perniciter exiluere?
Non temere exiluere, canent quo uincere par est.
Hymen o hymenæe hymen ades o hymenæe.
Non facilis nobis æquales palma parata est,
Aspicite, innuptæ secum ut meditata requirant.
Nõ frustra meditantur, habent memorabile quod sit.
Nos alio mentis, alio diuisimus aureis,
Iure igitur uincemur. amat uictoria curam.

Luteum ue papauer.
Non diu remoratus es,
Iam uenis, bona te uenus
Iuuerit, quoniam palam
Quod cupis capis, & bonum
Non abscondis amorem.
At marita tuum tamen
Cœlites, nihilominus
Pulchra res, neque te uenus
Negligit, sed abit dies
Perge, ne remorare.
Ille puluis erithrei,
Syderumq; micantium
Subducat numerum prius.
Qui uestri numerare uult
Multa millia lusum.
Ludite, ut lubet, & breui
Libros date, non decet
Tam uetus sine liberis
Nomen esse, sed indidem
Semper ingenerari.
Torquatus uolo paruulus,
Matris e gremio suæ,
Porrigens teneras manus,
Dulce rideat ad patrem,
Sed micante labello.
Sit suo similis patri
Mallio, & facile insciis
Noscitetur ab omnibus,
Et pudicitiam suæ

O hymen hymenææ.
Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedes,
Rasilemq; subi forem.
O hymen hymenææ io
O hymen hymenææ.
Aspice unus ut accubans
Vir tuus tyrio in toro,
Totus immineat tibi.
O hymen hymenææ io,
O hymen hymenææ.
Ille non minus, atq; tu
Pectore uritur intimo,
Flamma, sed penite magis.
O hymen hymenææ io,
O hymen hymenææ.
Mitte brachiolum teres
Prætextatæ puellæ,
Iam cubile adeat uiri.
O hymen hymenææ io,
O hymen hymenææ.
Vos unis senibus bonæ
Cognitæ bene fœminæ
Collocate puellam.
O hymen hymenææ io,
O hymen hymenææ.
Iam licet uenias marite,
Vxor in thalamo est tibi
Ore floridulo nitens,
Alba parthenice uelut

Sordebam tibi uillicæ
  Concubinæ hodie, atque heri,
  Nunc tuum cinerarius
  Tondet os, miser ah miser,
  Concubine nuces da.
Diceris male te a tuis
  Vnguentate glabris marite
  Abstinere, sed abstine.
  O hymen hymenæe io,
  O hymen hymenæe.
Scimus hæc tibi, quæ licent
  Sola cognita, sed marito
  Ista non eadem licent.
  O hymen hymenæe io,
  O hymen hymenæe.
Nnpta tu quoque, quæ tuus
  Vir petet, caue ne neges,
  Ne petitum aliunde eat.
  O hymen hymenæe io,
  O hymen hymenæe.
En tibi domus & potens,
  Et beata uiri tui,
  Quæ tibi sine fine erit.
  O hymen hymenæe io,
  O hymen hymenæe.
Vsq; dum tremulum mouens
  Cana tempus anilitas
  Omnia omnibus annuit.
  O hymen hymenæe io,

Lenta qui uelut ad sitas
Vitis implicat arbores,
Implicabitur in tuum
Complexum. sed abit dies,
Prodeas noua nupta.
O cubile quod omine
Candido & pede lacteo,
Quae tibi ueniunt bona,
Gaudeas. sed abit dies,
Prodeas noua nupta.
Quae tuo ueniunt hero,
Quanta gaudia, quae uaga
Nocte, quae media die,
Gaudeas. sed abit dies,
Prodeas noua nupta.
Tollite pueri faces,
Flammeum uideo, uenite,
Ite, concinite in modum,
O, hymen hymenaee hymen.
O hymen hymenaee.
Ne diu taceat procax
Fescennina locutio,
Neu nuces pueris neget,
Desertum domini audiens
Concubinus amorem.
Da nuces pueris iners
Concubine, satis diu
Lusisti nucibus, lubet
Iam seruire Thalassio,
Concubine nuces da.

Claustra pandite ianuæ.
Virgo adest, uiden ut faces
Splēdidas quatiunt comas?
Sed moraris, abit dies,
Prodeas noua nupta.
Tardat ingenuus pudor,
Quæ tamen magis audiens
Flet, quod ire necesse sit.
Sed moraris, abit dies
Prodeas noua nupta.
Flere desine, non tibi
Herculeia periculum est,
Ne qua fœmina pulchrior
Clarum ab oceano diem
Viderit uenientem.
Talis in uario solet
Diuitis domini hortulo
Stare flos hiacynthinus.
Sed moraris, abit dies,
Prodeas noua nupta.
Prodeas noua nupta, si
Iam uidetur, & audias
Nostra uerba. uiden? faces
Aureas quatiunt comas,
Prodeas noua nupta.
Non tuus leuis in mala
Deditus uir adultera,
Pro qua turpia persequens,
A tuis teneris uolet
Secubare papillis,

Quis deus magis optimis
Expetendus amantibus?
Quem colent homines magis
Cœlitum? o hymenæe hymen,
Hymen o hymenæe.
Te suis tremulus parens
Inuocat, tibi uirgines
Zonula soluunt sinus,
Te timens cupida nouos
Captat aure maritos.
Tu fero iuueni manus,
Floridam ipse puellulam
Matris e gremio suæ
Dedis, o hymenæe hymen,
Hymen o hymenæe.
Nil potest sine te Venus,
Fama quod bona comprobet
Commodi capere, at potest
Te uolente. quis huic deo
Compararier ausit?
Nulla quit sine te domus
Liberos dare, nec parens
Stirpe nitier, at potest
Te uolente. quis huic deo
Compararier ausit?
Quæ tuis careat sacris
Non queat dare præsides
Terra finibus, at queat
Te uolente. quis huic deo
Compararier ausit?

Namque Iulia Mallio,
Qualis idalium colens
Venit ad phrygium Venus
Iudicem, bona cum bona
Nubit alite uirgo,
Floridis uelut enitens
Myrtus asia ramulis,
Quos Hamadryades deæ
Ludicrum sibi roscido
Nutriunt in honore.
Quare age huc aditum ferens
Perge linquere thespiæ
Rupis aonios specus,
Lympha quos super irrigat
Frigerans Aganippe,
Ac domum dominam uoca
Coniugis cupidam noui,
Mentem amore reuinciens,
Vt tenax hedera hac, & hac
Arborem implicat errans.
Vos item simul integræ
Virgines, quibus aduenit
Par dies, agite in modum,
Dicite o hymenæe hymen,
Hymen o hymenæe,
Vt lubentius audiens,
Se citarier ad suum
Munus huc aditum ferat
Dux bonæ Veneris, boni
Coniugator amoris

Quis deus

G lubit magnanimos Remi nepotes.

De Rufa & Rufulo.

Bononiensis Rufa Rufulum fallit

V xor Meneni, sæpe quam in sepulchretis
V idistis, ipso carpere e rogo cœnam,
C um deuolutum ex igne prosequens panem,
A semiraso tunderetur ustore.
N um te leæna montibus libyssinis,
A ut Scylla latrans infima inguinum parte,
T am mente dura procreauit, ac terra,
V t supplicis uocem in nouissimo casu
C ontemptam haberes? ah nimis fero corde.

EPITHALAMIVM IVLIAE ET MALLII.

C Ollis o heliconii
Cultor, uraniæ genus.
Qui rapis teneram ad uirum
V irginem o hymenæe hymen,
O hymen hymenæe.
Cinge tempora floribus,
Suaue olentis amaraci,
Flammeum cape, lætus huc
Huc ueni niueo gerens
Luteum pede soccum.
E xcitusq; hilari die,
Nuptialia concinens,
Voce carmina tinnula,
Pelle humum pedibus, manu
Spineam quate tedam.

Adde huc plumipedas, uolatilesq;,
Ventorumq; simul require cursum,
Quos iunctos Cameri mihi dicares;
Defessus tamen omnibus medullis
Et multis langoribus peresus
Essem, te mihi amice quæritando.

Ad Catonem.

O rem ridiculam Cato, & iocosam,
Dignamq; auribus, & tuo cachino.
Ride quicquid amas Cato Catullum,
Res est ridicula, & nimis iocosa,
Deprendi modo Pupulum puellæ
Trusantem, hunc ego si placet Dionæ,
Pro telo rigida mea cecidi.

In Mamurram & Cæsarem.

Pulchre conuenit improbis cinœdis
Mamurræ, pathicoq;, cæsariq;.
Nec mirum maculæ pares utrisq;,
Vrbana altera, & illa formiana,
Impressæ resident, nec eluentur,
Morbosi pariter, gemelli utriq;
Vno in lectulo, erudituli ambo,
Non hic, quam ille magis uorax adulter,
Riuales socii & puellularum,
Pulchre conuenit improbis cinædis.

Ad Cælium de Lesbia.

Cœli Lesbia nostra, lesbia illa,
Illa lesbia, quam Catullus unam
Plus, quam se, atque suos amauit omneis,
Nunc in quadriuiis, & angiportis,

Tito, & Suffecio seni recocto.

In Camerium.

Irascere iterum meis iambis
Immerentibus unice Imperator
Oro, si tibi forte non molestum est,
Demostres ubi sint tuae tenebrae.
Te quaesiuimus in minore campo,
Te in circo, te in omnibus tabernis,
Te in templo superi Iouis sacrato,
In magni simul ambulatione.
Foemellas omneis amice prendi,
Quas uultu uidi tamen sereno,
Vbi sic latet ipse flagitabam
Camerium mihi pessimae puellae.
Quaedam inquit nitidum sinum reducens,
En hic in roseis latet papillis,
Sed te quaerere iam herculis labos est.
Tanto te in fastu negas amice?
Dic nobis ubi sis futurus, ede
Audacter, committi licenter ede.
Num te lacteolae tenent puellae?
Si linguam clauso tenes in ore,
Fructus proiicies amoris omneis,
Verbosa gaudet Venus loquela.
Vel si uis, licet obseres palatum,
Dum uestri sim ego particeps amoris.
Nec custos si fingar ille cretum,
Nec si pegaseo ferar uolatu,
Nec Ladas ego, pinnipes'ue Perseus,
Nec Rhesi niueae, citaeq; bigae.

I lle si fas est, superare diuos,
Q ui sedens aduersus identidem te
Spectat, & audit.
D ulce ridentem, misero quod omneis
E ripit sensus mihi, nam simul te
L esbia aspexi, nihil est super mi
Q uod loquar amens.
L ingua sed torpet, tenueis sub artus
F lamma demanat, sonitu suopte
T inniunt aures, gemina teguntur
Lumina nocte.
O cium catulle tibi molestum est.
O cio exultas, nimiumq; gaudes.
O cium reges prius, & beatas
Perdidit urbes.

Ad se ipsum de Struma, & Vatinio.

Q uid est Catulle, quod moraris emori?
S ella in curuli Struma Nonius sedet.
P er consulatum peierat Vatinius,
Q uid est Catullus, quod moraris emori?

Secum De quodam, & Caluo.

Risi nescio quem modo in corona?
C ui cum mirifice Vatiniana
M eus carmina Caluus explicasset,
A dmirans ait hæc, manusq; tollens,
D ii magni xylopachium disertum
A ctoris caput oppido pusillum.
E tri rustica & Hemilauta crura,
S ubtile, & leue peditum Libonis
S ed non omnia displicere uellem

Quot sunt, quotque fuere Marce Tulli,
Quotque post aliis erunt in annis,
Gratias tibi maximas Catullus
Agit pessimus omnium poeta,
Tanto pessimus omnium poeta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

Ad licinium.

Hesterno Licini die ociosi
Multum lusimus in meis tabellis,
Ut conuenerat esse delicatos.
Scribens uersiculos uterq; nostrum,
Ludebat numero modo hoc, modo illoc,
Reddens mutua per iocum, atque uinum,
Atque illinc abii tuo lepore
Incensus Licini facetiisq;,
Ut nec me miserum cibus iuuaret,
Nec somnus tegeret quiete ocellos,
Sed toto indomitus furore lecto
Versarer, cupiens uidere lucem,
Ut tecum loquerer, simulq; ut essem.
At defessa labore membra, postquam
Semimortua lectulo iacebant,
Hoc iucunde tibi poema feci,
Ex quo perspiceres meum dolorem,
Nunc audax caue sis, precesq; nostras
Oramus caue despuas ocello,
Ne poenas Nemesis reposcat a te.
Est uehemens dea, laedere hanc caueto.

Ad Lesbiam.

Ille mi par esse deo uidetur,

V idit? quis uenerem auspicaciorem?

Ad se ipsum de aduentu ueris.

Iam uer egelidos refert tepores,
I am cœli furor æquinoctialis
I ucundis Zephyri silescit auris,
L iquantur phrygi Catulle campi,
N icæq; ager uber æstuosæ,
A d claras Asiæ uolemus urbes,
I am mens prætrepidans auet uagari,
I am læti studio pedes uigescunt,
O dulces comitum ualete cœtus,
L onge quos simul a domo profectos,
D iuersos uariæ uiæ reportant,

Ad Porcium & Socrationem.

Porci, & Socration, duæ sinistræ
P isonis scabies, famesq; Memmii,
V os Veraniolo meo, & Fabullo
V erpus præposuit priapus ille,
V os conuiuia lauta sumptuose
D e die facitis, mei sodales
Q uærunt in triuio uocationes.

Ad Iuuencium.

Mellitos oculos tuos Iuuenci,
S i quis me sinat usq; basiare,
V sque ad millia basiem trecenta,
N ec unquam saturum inde cor futurum est,
N on si densior aridis aristis
S it nostræ seges osculationis.

Ad Marcum. T. C.

D isertissime Romuli nepotum,

N ec deprecor iam, si nefaria scripta
S extii recepso. quin grauedinem, & tussim
N on mi, sed ipsi Sextio ferat frigus,
Q ui tunc uocat me, cum malum legit librum.

De Acme & Septimio.

Acmen Septimius, suos amores,
T enens in gremio, mea inquit Acme,
N i te perdite amo, atque amare porro
O mneis sum assidue paratus annos,
Q uantum qui pote plurimum perire,
S olus in libya, Indiaq; tosta,
C æsio ueniam obuius leoni.
H oc ut dixit, amor sinistra ut ante,
D extra sternuit approbatione,
A t Acme leuiter caput reflectens,
E t dulcis pueri ebrios ocellos,
I llo purpureo ore suauiata,
S ic inquit, mea uita Septimille,
H uic uni domino usque seruiamus,
V t multo mihi maior, acriorq;
I gnis, mollibus ardet in medullis,
H oc ut dixit, amor sinistra ut ante,
D extra sternuit approbatione.
N unc ab auspicio bono profecti,
M utuis animis amant, amantur,
V nam septimius misellus Acmen,
M auult, quam Syrias, Britanniasq;,
V no in septimio fidelis Acme
F acit delitias, libidinesq;.
Q uis ullos homines beatiores

M utenda est ratio, modusq; uobis,
S iquid proficere amplius potestis,
P udica, & proba redde codicillos.

In Amicam Formiani.

Salue nec minimo puella naso,
N ec bello pede, nec nigris occellis,
N ec longis digitis, nec ore sicco,
N ec sane nimis elegante lingua,
D ecoctoris amica Formiani,
T en prouincia narrat esse bellam?
T ecum Lesbia nostra comparatur?
O seclum insipiens, & infacetum.

Ad Fundum.

O funde noster, seu Sabine, seu Tyburs,
N am te esse Tyburtem autumant, quibus non est
C ordi Catullum lædere, at quibus cordi est,
Q uo uis Sabinum pignore esse contendunt,
S ed seu sabine, siue uerius Tyburs,
F ui libenter in tua suburbana
V illa, malamq; pectore expuli tussim
N on immerenti, quam mihi uoraci mens,
D um sumptuosas appeto dedit coenas,
N am Sextianus dum uolo esse conuiua,
O rationem in Accium petitorem
P lenam ueneni, & pestilentiæ legit.
H ic me grauedo frigida, & frequens tussis,
Q uassauit, usq; dum in tuum sinum fugi,
E t me recuraui ocymo que, & urtica.
Q uare refectus maximas tibi grates
A go, meum quod non es ulta peccatum.

De Acme.

Acme illa, illa puella defututa.
T ota millia me decem poposcit,
I sta turpiculo puella naso.
D ecoctoris amica Formiani.
P ropinqui, quibus est puella curæ,
A micos, medicosq; conuocate.
N on est sana puella, nec rogare
Qualis sit, solet hæc imaginosum.
A deste hendecasyllabi, quot estis
O mnes úndique, quotquot estis omneis.
I ocum me putat esse mœcha turpis,
E t negat mihi uestra reddituram
P ugillaria, si pati potestis,
P ersequamur eam, & reflagitemus.
Quæ sit quæritis, illa, quam uidetis
T urpe incedere myrmice, ac moleste
R identem catuli ore gallicani.
C ircunsistite eam, & reflagitate,
M œcha putida redde codicillos,
R edde putida mœcha codicillos.
N on assis facis o lutum lupanar,
A ut si perditius potest quid esse,
S ed non est tamen hoc satis putandum,
Quod si non aliud potest ruborem
A fferre, oh canis exprimamus ore,
C onclamate iterum altiore uoce,
M œcha putida redde codicillos,
R edde putida mœcha codicillos,
S ed nil proficimus, nihil mouetur,

R enidet ille quicquid est, ubicunque est,
Q uodcunque agit, renidet, hunc habet morbum
N eque elegantem (ut arbitror) neque urbanum.
Q uare monendus es mihi bone Egnati.
T u præter omneis une de capillatis
C uniculosæ celtiberiæ fili
E gnati, o paca quem bonum facit barba,
E t dens hibera defricatus urina,
S i urbanus esses, aut sabinus, aut tyburs,
A ut parcus umber, aut obesus hetruscus,
A ut lanuuinus ater, atque dentatus,
A ut transpadanus, ut meos quoque attingam,
A ut quilibet, qui puriter lauit dentes,
T amen renidere usquequaque te nollem,
N am risu inepto res ineptior nulla est,
N unc celtiberus celtiberia in terra
Q uod quisque minxit, hoc solet sibi mane
D entem, atq; russam defricare gingiuam.
V t quo iste uester expolitior Dens est,
H oc te amplius bibisse prædicet loti.

Ad Rauidum.

Q uæ nam te mala mens misselle Rauide,
A git præcipitem in meos iambos?
Q uis Deus tibi non bene aduocatus,
V ecordem parat excitare rixam?
A nne ut peruenias in ora uulgi?
Q uid uis? qualubet esse notus optas?
E ris, quandoquidem meos amores
C um longa uoluisti amare pœna.

A pileatis nona fratribus pila,
S olis putatis esse mentulas uobis,
S olis licere, quicquid est puellarum
C onfutuere, & putare cæteros hircos?
A n, continenter quod sedetis insulsi
C entum, aut ducenti, non putatis ausurum
M e una ducentos irrumare sessores?
A tqui putate. namque totius uobis
F rontem tabernæ scipionibus scribam.
P uella namque, quæ meo sinu fugit,
A mata tantum, quantum amabitur nulla,
P ro qua mihi sunt magna bella pugnata,
C onsedit istic, hanc boni, beatiq;
O mnes amatis. & quidem quod indignum est.
O mnes pusilli, & semitarii mœchi.

Ad Cornificium.

M ale est Cornifici tuo Catullo,
M ale est, me hercule, & laboriose,
M agisq; & magis in dies, & horas,
Q uem tu, quod minimum, facillimumq; est,
Q ua solatus es allocutione?
I rascor tibi, sic meos amores
P aulum quidlibet allocutionis
M æstius lachrymis simonideis.

In Egnatium.

Egnatius, quod candidos habet dentes,
R enidet usquequaque, seu ad Rei uentum est
S ubsellium, cum orator excitat fletum,
R enidet ille, seu pii ad rogum filii
L ugetur, orba cum flet unicum mater,

Illum deperit impotente amore,
Nam quo tempore legit inchoatam
Dindymi dominam, ex eo misellæ
Ignes interiorem edunt medullam.
Ignosco tibi Sapphica puella,
Musa doctior, est enim uenuste
Magna Cæcilio inchoata mater.

In Annales Volusi.

Annales Volusi cacata charta,
Votum soluite pro mea puella,
Nam sanctæ Veneri, cupidiniq;
Vouit, si sibi restitutus essem,
Desissemq; truces uibrare iambos,
Electissima pessimi poetæ
Scripta, tardipedi deo daturam,
Infælicibus ustulanda lignis.
Et hæc pessima se puella uidit
Iocose & lepide uouere diuis.
Nunc o cæruleo creata ponto,
Quæ sanctum idalium, eriosq; apertos,
Quæq; Ancona, Cnidumq; arundinosam
Colis, quæq; Amathunta, quæq; Golgos,
Quæq; Dyrachium adriæ tabernam,
Acceptum face, redditumq; uotum
Si non illepidum, neque inuenustum est.
At uos interea uenite in ignem
Pleni ruris, & inficetiarum
Annales Volusi cacata charta.

Ad Contubernales.

Salax taberna, uosq; contubernales,

Quam mater prope deliam
Deposiuit oliuam,
Montium domina ut fores,
Syluarumq; uirentium,
Saltuumq; reconditorum,
Amniumq; sonantum.
Tu lucina dolentibus,
Iuno dicta puerperis,
Tu potens triuia, & notho es
Dicta lumine luna,
Tu cursu dea menstruo
Metiēs iter annuum,
Rustica agricolæ bonis
Tecta frugibus exples,
Sis quocumq; tibi placet
Sancta nomine, Romuliq;
Antiquam, ut solita es, bona
Sospites ope gentem.

Ad Libellum.

Poetæ tenero meo sodali
Velim Cæcilio papyre dicas
Veronam ueniat, Noui relinquens
Comi mœnia, lariunq; litus.
Nam quasdam uolo cogitationes
Amici accipiat sui, meiq;.
Quare si sapiet, uiam uorabit,
Quamuis candida millies puella
Euntem reuocet, manusq; collo
Ambas iniiciēs roget morari,
Quæ nunc, si mihi uera nuntiantur

G audete uos'que limpidi lacus undæ,
R idete quicquid est domi cachinorum.

Ad Ipsithillam.

Amabo mea dulcis Ipsithilla,
M eæ delitiæ, mei lepores,
I ube a te ueniam meridiatum,
Q uod si iusseris, illud adiuuato,
N e quis liminis obseret tabellam,
N eu'tibi lubeat foras abire,
S ed domi maneas, paresq; nobis
N ouem continuas fututiones,
V erum si quid ages, statim iubeto,
N am pransus iaceo, & satur supinus
P ertundo, tunicamq;, palliumq;.

Ad Vibennium.

O furum optime balneariorum
V ibenni pater, & cinæde fili,
N am dextra pater inquinatiore,
C ulo filius est uoraciore,
C ur non exilium, malasq; in oras
I tis, quandoquidem patris rapinæ
N otæ sunt populo, & nates pilosas
F ili non potes asse uenditare?

Seculare carmen ad Dianam.

D ianæ sumus in fide
Puellæ, & pueri integri
Dianæ pueri integri.
P uellæq; canamus.
O latonia maximi
Magna progenies Iouis,

Quid hunc (malum) fouetis, aut quid hic potest,
N isi uncta deuorare patrimonia?
E o'ne nomine urbis oppulentissimæ
S ocer, generq; perdidistis omnia?

Ad Alphenum.

Alphene immemor, atq; unanimis false sodalibus,
I am te nil miseret dure tui dulcis amiculi,
I am me prodere, iam non dubitas fallere perfide.
N ec facta impia fallacũ hominũ cœlicolis placent.
Quæ tu negligis, ac me miserum deseris in malis.
Heu heu quid faciãt dic homines, cui ue habeant fidẽ?
C erte tu te iubebas animam tradere me impiæ
I nducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent,
I dem nunc retrahis te, ac tua dicta omnia, factaq;
V entos irrita ferre, & nebulas aerias sinis.
S i tu oblitus es, at dii meminerunt, meminit fides,
Quæ, te ut pœniteat postmodo facti faciet tui,

Ad Sirmionem peninsulam.

Peninsularum Sirmio, insularumq;
O celle, quascunque in liquentibus stagnis
M ariq; uasto fert uterq; neptunus,
Quam te libenter, quam'que lætus inuiso,
V ix mi ipse credens thyniam, bithynosq;
L iquisse campos, & uidere te intuto.
O quid solutis est beatius curis?
C um mens onus reponit, ac peregrino
L abore fessi, uenimus larem ad nostrum,
D esideratoq; acquiescimus lecto,
H oc est, quod unum est pro laboribus tantis.
S alue o uenusta Sirmio, atq; hero gaude,

Ad Memmium.

O Memmi bene me, ac diu supinum
T ota ista trabe lentus irrumasti,
S ed quantum uideo pari fuisti
C asu, nam nihilo minore uerpa
E s farctus, pete nobiles amicos.
A t uobis mala multa dii deæque
D ent opprobria Romuli, Remiq;.

In Iulium Cæsarem.

Quis hoc potest uidere, quis potest pati,
N isi impudicus, & uorax, & helluo,
M amurram habere, quod comata Gallia
H abebat, & cuncta ultima britannia.
C inæde Romule hæc uidebis & feres?
E t ille nunc superbus, & superfluens
P erambulabit omnium cubilia?
V t albulus columbulus dionæus.
C inæde Romule hæc uidebis, & feres?
E s impudicus, & uorax, & helluo.
E one nomine imperator unice
F uisti in ultima occidentis insula,
V t ista uestra diffututa mentula
Ducenties comesset, aut trecenties?
Quid est? an hæc sinistra liberalitas
P arum expatrauit? an parum helluatus est?
P aterna primum lancinata sunt bona,
S ecunda præda pontica, inde tertia
H ibera, quem scit amnis aurifer Tagus,
Hunc Galliæ timent, timent Britanniæ,

Quid hunc

S udariunq; setabum, catagraphosq; Thynos
I nepte, quæ palam soles habere Tanquam auita,
Quæ nunc tuis ab unguibus reglutina, & remitte,
N e laneum latusculum, manusq; mollicellas
I nusta turpiter tibi flagella conscribillent,
E t insolenter æstues, uelut minuta magno
D eprensa nauis in mari uesaniente uento.

Ad Furium.

Furi uillula nostra non ad austri
F latus opposita est, nec ad fauoni,
N ec saeui boreæ, aut apeliotæ,
V erum ad millia quindecim, & ducenta.
O uentum horribilem, atque pestilentem.

Ad puerum suum.

Minister uetuli puer falerni, In
gere mi calices amariores,
V t lex. posthumiæ iubet magistræ,
E briosa acina ebriosioris.
A t uos quo lubet hinc abite lymphæ
V ini pernicies, & ad seueros
M igrate, hic merus est thyonieus.

Ad Veranium & Fabullum.

Pisonis comites cohors inanis
A ptis sarcinulis & expeditis,
V erani optime, tu'que mi Fabulle,
Quid rerum geritis? satis'ne cum isto
V appa, frigoraq; & famem tulistis?
E cquidnam in tabulis patet lucelli
E xpensum? ut mihi, qui meum secutus
P ætorem, refero datum lucello.

A te sudor abest, abest saliua,
M ucusq;, & mala pituita nasi.
H anc ad munditiem adde mundiorem,
Q uod culus tibi purior salillo est,
N ec toto decies, cacas in anno,
A tque id durius est faba, & lapillis,
Q uod si tu manibus teras, fricesque,
N on unquam digitum inquinare posses.
H aec tu commoda tam beata Iuri
N oli spernere, nec putare parui,
E t sestertia quae soles precari
C entum, desine, nam sat es beatus.

Ad Puerum.

O qui flosculus es iuuenculorum
N on horum modo, sed quot aut fuerunt,
A ut posthac aliis erunt in annis,
M allem delitias mihi dedisses,
Q uam isti, cui neque seruus est, neque arca,
Q uam sic te sineres ab isto amari,
C ui nil est. homo bellus inquies est,
S ed bello huic, neque seruus est, neque arca,
H aec tu quam lubet abiice, eleuaq;,
N ec seruum tamen ille habet, neque arcam.

Ad Thallum.

Cinaede Thalle mollior cuniculi capillo,
V el anseris medullula, uel inula mollicella,
V el pene languido senis, situque araneoso,
I dem'que Thalle turbida rapacior procella.
C um diva mater alites ostendit oscitantes
R emitte pallium mihi meum, quod inuolasti,

D irecta plumbo, & pumice omnia æquata.
H æc cum legas, tum bellus ille, & urbanus
S uffenus unus caprimulgus, aut foſſor,
R urſus uidetur, tantum abhorret, ac mutat.
H oc quid putemus eſſe? qui modo ſcurra,
A ut ſiquid hac re tritius uidebatur,
I dem infacto eſt infacetior rure,
S imul poemata attigit, neque idem unquam
Æ que eſt beatus, ac poema cum ſcribit.
T am gaudet in ſe, tamque ſe ipſe miratur.
N imirum idem omnes fallimur, neque eſt quiſquam
Q uem non in aliqua re uidere ſuffenum
P oſſis, ſuus cuique attributus eſt error.
S ed non uidemus manticæ quid in tergo eſt.

A d Furium

Furi cui neque ſeruus eſt, neque arca,
N ec cimex, neque araneus, neque ignis,
V erum eſt & pater, & nouerca, quorum
D entes uel ſilicem comeſſe poſſunt.
E ſt pulchre tibi cum tuo parente,
E t cum coniuge lignea parentis.
N ec mirum, bene nam ualetis omnes,
P ulchre concoquitis, nihil timetis,
N on incendia, non graueis ruinas,
N on facta impia, non dolos ueneni,
N on caſus alios periculorum.
A t qui corpora ſicciora cornu,
A ut ſiquid magis aridum eſt, habetis,
S ole, & frigore, & eſuritione,
Q uare non tibi ſit bene, ac beate?

I n fossa liguris iacet separata securi,
T antundem omnia sentiēs, ulla sit quasi nusquam
T alis iste meus stupor nil uidet, nihil audit,
I pse quis sit, utrum sit, an non sit, id quoque nescit.
N unc eum uolo de tuo ponte mittere pronum,
S i potest olidum repente excitare ueternum,
E t supinum animum in graui derelinquere cœno,
F erream ut soleam tenaci in uoragine mula.

Ad Aurelium.

A ureli pater esuritionum,
N on harum modo, sed quot aut fuerunt,
A ut sunt, aut aliis erunt in annis,
P ædicare cupis meos amores,
N ec clam, nam simul & iocaris una,
H ærens ad latus omnia experiris
F rustra, nam insidias mihi instruentem
T angam te prius irrumatione.
A t qui si id faceres satur, tacerem,
N unc ipsum id doleo, quod esurire
N æ meus puer, & sitire discet.
Q uare desine, dum licet pudico,
N e finem facias, sed irrumatus.

Ad Varum.

Suffenus iste Vare, quem probe nosti,
H omo est uenustus, & dicax, & urbanus,
I demq; longe plurimos facit uersus,
P uto esse ego illi milia aut decem, aut plura
P erscripta, nec sic, ut fit in palinxysto
R elata, carthæ regiæ, noui libri,
N oui umbilici, lora rubra, membrana

Qui tum denique habent salem, ac leporem,
Si sunt molliculi, ac parum pudici,
Et quod pruriat incitare possunt.
Non dico pueris, sed hispidosis,
Qui duros nequeunt mouere lumbos.
Vos qui millia multa basiorum
Legistis, male me marem putastis,
Si qua forte mearum ineptiarum
Lectores eritis, manusq; uestras
Non horrebitis admouere nobis.
Pædicabo ego uos, & irrumabo.

Ad Coloniam.

O colonia quæ cupis ponte ludere longo,
En salire paratũ habes, sed uereris inepta
Crura ponticuli, sub his totus irrediuiuus
Ne supinus eat, cauaque in palude recumbat.
Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
In quo uel salisubsuli sacra suscipiunto,
Munus hoc mihi maximi da Colonia risus.
Quẽdam municipem meum de tuo uolo ponte
Ire præcipitem in lutum per caputq;, pedesq;.
Verum totius ut lacus putidæq; paludis
Liuidissima, maximeq; est profunda uorago.
Insulsissimus est homo, nec sapit pueri instar
Bimuli, tremula patris dormientis in ulna,
Cui cum sit uiridissimo nupta flore puella,
Et puella tenellulo delicatior hædo,
Asseruanda nigerrimis diligentius uuis,
Ludere hanc sinit, ut lubet, nec pili facit unĩ,
Nec se subleuat ex sua parte, sed uelut alnus

Vos hinc interea ualete, abite
Illuc, unde malùm pedem attulistis,
Secli incommoda pessimi poetæ.

Ad Aurelium.

Commendo tibi me, ac meos amores
Aureli, ueniam peto pudentem,
Vt si quicquam animo tuo cupisti,
Quod castum expeteres, & integellum,
Conserues puerum mihi pudice,
Non dico a populo, nihil ueremur
Istos, qui in platea modo huc, modo illuc
In re prætereunt sua occupati,
Verum a te metuo, tuoq; pene
Infesto pueris bonis, malisq;,
Quem tu, qua lubet, ut lubet, moueto
Quantum uis, ubi erit foris, paratum,
Hunc unum excipio, ut puto, pudenter.
Quod si te mala mens, furorq; uecors
In tantam impulerit sceleste culpam,
Vt nostrum insidiis caput lacessas,
Ah tum te miserum, maliq; fati,
Quem atratis pedibus patente porta,
Percurrent raphaniq;, mugilesq;.

Ad Aurelium.

Pædicabo ego uos, & irrumabo
Aureli pathice, & cinæde Furi,
Qui me ex uersiculis meis putastis,
Quod sint molliculi, parum pudicum.
Nam castum esse decet pium poetam
Ipsum, uersiculos nihil necesse est,

Hæc si inquam attuleris, uenuste noster,
C ænabis bene, nam tui Catulli
P lenus sacculus est aranearum.
S ed contra accipies meros amores.
S eu quid suauius, elegantius ue est,
N am unguentum dabo, quod meæ puellæ
Donarunt ueneres, cupidinesq;,
Q uod tu cum olfacies, deos rogabis,
T otum ut te faciant Fabulle nasum.

Ad Caluum.

Ni te plus oculis meis amarem
I ucundissime Calue, munere isto
O dissem te odio uatiniano.
N am quid feci ego? quid'ue sum locutus?
C ur me tot male perderes poetis?
I sti dii mala multa dent clienti,
Q ui tantum tibi misit impiorum,
Q uod si (ut suspicor) hoc nouum, ac repertum
M unus dat tibi sylla litterator,
N on est mi male, sed bene, ac beate,
Q uod non dispereunt tui labores.
D ii magni horribilem, & sacrum libellum,
Q uem tu scilicet ad tuum Catullum
M isti, continuo ut die periret
S aturnalibus optimo dierum.
N on non hoc tibi salse sic abibit,
N am si luxerit, ad librariorum
C urram scrinia, cæsios, aquinos,
S uffenum, omnia colligam uenena,
A c te his suppliciis remunerabor.

Nullum amans uere, sed identidem omnium
 Ilia rumpens,
Nec meum respectet ut ante amorem,
Qui illius culpa cecidit, uelut prati
Vltimi flos, prætereunte postquam
 Tactus aratro est.

In Asinium.

Inter cœnam Asini manu sinistra
Non belle uteris in ioco, atque uino.
Tollis lintea negligentiorum,
Hoc salsum esse putas? fugit te inepte,
Quamuis sordida res, & inuenusta est.
Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta uel talento
Mutari uelit, est enim leporum
Disertus puer, ac facetiarum.
Quare aut hendecasyllabos trecentos
Expecta, aut mihi linteum remitte,
Quod me non mouet æstimatione,
Verum est mnemosynum mei sodalis,
Nam sudaria setaba ex hiberis
Miserunt mihi muneri Fabullus,
Et ueranius. hoc amem necesse est,
Vt ueraniolum meum, & Fabullum.

Ad Fabullum.

Cœnabis bene mi Fabulle apud me
Paucis, si tibi dii fauent diebus,
Si tecum attuleris bonam, atque magnam
Cœnam, non sine candida puella.
Et uino, & sale, & omnibus cachinis,

Hic illa, ut decuit cinædiorem,
Quæso inquit mihi mi Catulle, paulum
Istos commodita, uolo ad Serapin
Deferri. minime, inquio puellæ
Istud, quod modo dixeram me habere,
Fugit me ratio, meus sodalis
Cinna est Caius, is sibi parauit.
Verum utrum illius, an mei, quid ad me?
Vtor tam bene, quam mihi pararim.
Sed tu insulsa, male, & molesta uiuis,
Per quam non licet esse negligentem.

Ad Furium, & Aurelium.

Furi, & Aureli comites Catulli,
Siue in extremos penetrarit Indos,
Longe ubi litus resonante eoa
Tunditur unda,
Siue in hircanos, arabasq; molleis
Seu sacas, parthosq; feros sagittis
Siue qua septemgeminus colorat
Aequora Nilus,
Siue trans altas gradietur alpeis,
Cæsaris uisens monimenta magnī
Gallicum rhenum, horribiles'que, ulti
mos'que britannos.
Omnia hæc, quæcunque feret uoluntas
Cœlitum, tentare simul parati,
Pauca nuntiate meæ puellæ
Non bona dicta,
Cum suis uiuat, ualeatq; mœchis,
Quos simul complexa tenet trecentos,

V isam te incolumem, audiamq; hiberum
N arrantem loca, facta, nationes,
V t mos est tuus, applicans'que collum
I ucundum, os, oculosq; suauiabor.
O quantum est hominum beatiorum,
Quid me lætius est, beatius'ue?

De Varo & sua amica.

Varus me meus ad suos amores
V isum duxerat e foro ociosum
S cortillum mihi cum repente uisum est
N on sane illepidum, nec inuenustum,
H uc ut uenimus, incidere nobis
S ermones uarii, in quibus quid esset
I am Bithynia, quomodo se haberet,
E t quantum mihi profuisset ære,
R espondi id quod 'erat, nihil, neque ipsis
N ec prætoribus esse, nec cohorti.
C ur quisquam caput unctius referret,
P ræsertim quibus 'esset irrumator
P rætor, nec faceret pili cohortem?
A t certe tamen inquiunt, quod illic
N atum dicitur, ære comparasti
A d lecticam homines. ego, ut puellæ
V num me facerem beatiorum,
N on inquam mihi tam fuit maligne,
V t prouincia quod mala incidisset,
N on possem octo homines parare rectos.
A t mi nullus erat nec hic, neque illic,
Fractum qui ueteris pedem grabati
I n collo sibi collocare posset.

Tam te basia multa basiare
Vesano satis, & super catullo est,
Quae nec pernumerare curiosi
Possint, nec mala fascinare lingua.

Ad seipsum.

Miser Catulle desinas ineptire,
Et quod uides periisse, perditum ducas.
Fulsere quondam candidi tibi soles,
Cum uentitabas, quo puella ducebat,
Amata nobis quantum amabitur nulla,
Ibi illa multa cum iocosa fiebant,
Quae tu uolebas, nec puella nolebat,
Fulsere uere candidi tibi soles,
Nunc iam illa non uult, tu quoq; haud potis. quare
Nec quae fugit sectare, nec miser uiue,
Sed obstinata mente perfer, obdura
Vale puella, iam Catullus obdurat,
Nec te requiret, nec rogabit inuitam,
At tu dolebis, cum rogaberis nulla
Scelesta te ne? quae tibi manet uita?
Quis nunc te adibit? cui uideberis bella?
Quem nunc amabis? cuius esse diceris?
Quem basiabis, cui labella mordebis?
At tu Catulle destinatus obdura,

Ad Verannium.

Veranni omnibus e meis amicis
Antistes mihi millibus trecentis,
Venisti ne domum ad tuos penates?
Fratresq; unanimos, tuamq; matrem?
Venisti? o mihi nuncii beati,

Conturbabimus illa, ne sciamus,
Aut ne quis malus inuidere possit
Cum tantum sciat esse basiorum.

Ad Flauium.

Flaui delitias tuas Catullo,
Ni sint illepidæ, atque inelegantes
Velles dicere, nec tacere posses,
Verum nescio quid febriculosi
Scorti diligis, hoc pudet fateri,
Nam te non uiduas iacere noctes
Nequicquam tacitum cubile clamat,
Sertis & syrio flagrans oliuo,
Puluinusq; peræq; & hic, & illic,
Attritus, tremuliq; quassa lecti
Argutatio, inambulatioq;,
Nam nil præualet ista nil tacere.
Cur non tam latera exfututa pandas,
Ne tu quid facias ineptiarum?
Quare quicquid habes, boni, malique,
Dic nobis, uolo te, ac tuos amores
Ad cœlum lepido uocare uersu.

Ad Lesbiam.

Quæris quot mihi basiationes
Tuæ Lesbia sint satis, superque?
Quam magnus numerus libyssæ arenæ
Laserpiciferis iacet cyrenis
Oraclum iouis inter æstuosi,
Et batti ueteris sacrum sepulchrum.
Aut quam sydera multa, cum tacet nox,
Furtiuos hominum uident amores

P ropontida, trucem ue ponticum sinum,
V bi iste post phaselus antea fuit
C omata silua, nam cythorio in iugo
L oquente saepe sibilum edidit coma,
A mastri pontica, & cythore buxifer,
T ibi haec fuisse, & esse cognitissima
A it phaselus, ultima ex origine
T uo stetisse dicit in cacumine,
T uo imbuisse palmulas in aequore,
E t inde tot per impotentia freta
H erum tulisse, leua, siue dextera
V ocaret aura, siue ut cunque Iuppiter
S imul secundus incidisset in pedem,
N eque ulla uota litoralibus deis
S ibi esse facta, cum ueniret a mari
N ouissime nunc ad usque limpidum lacum.
S ed haec prius fuere, nunc recondita
S enet quiete, seque dedicat tibi
G emelle Castor, & gemelle Castoris.

Ad Lesbiam.

Viuamus mea lesbia, atque amemus,
R umoresque senum seueriorum
O mneis unius aestimemus assis.
S oles occidere, & redire possunt,
N obis, cum semel occidit breuis lux,
N ox est perpetua una dormienda.
D a mi basia mille, deinde centum,
D ein mille altera, dein secunda centum,
D ein usque altera mille, deinde centum,
D ein cum millia multa fecerimus,

Quod Zonam ſoluit diu ligatam.

De paſſere mortuo Leſbiæ.

Lugete o ueneres, cupidineſq;,
Et quantum eſt hominum uenuſtiorum,
Paſſer mortuus eſt meæ puellæ,
Quem plus illa oculis ſuis amabat.
Nam mellitus erat, ſuamq; norat
Ipſam tam bene, quam puella matrem,
Nec ſeſe a gremio illius mouebat,
Sed circunſiliens modo huc, modo illuc,
Ad ſolam dominam uſque pipilabat.
Qui nunc it per iter tenebricoſum
Illuc, unde negant redire quenquam.
At uobis male ſit malæ tene'bræ
Horci, quæ omnia bella deuoratis,
Tam bellum mihi paſſerem abſtuliſtis.
O factum male, bellus ille paſſer,
Veſtra nunc opera meæ puellæ
Flendo turgiduli rubent ocelli.

De phaſelo, quo in patriam
reuectus eſt.

Phaſelus ille, quem uidetis hoſpites,
Ait fuiſſe nauium celerrimum,
Neque ullius natātis impetum trabis
Nequiſſe præterire, ſiue palmulis
Opus foret uolare, ſiue linteo.
Et hoc negat minacis adriatici
Negare litus, inſulas ue cycladas,
Rhodum'ue nobilem, horridam'ue Thraciam,

.C. VALERII CATVLLI VERONENSIS AD CORNELIVM NEPOTEM LIBELLVS.

Q Vi dono lepidum nouum libellum,
Arida modo pumice expolitum
Corneli? tibi, nanque tu solebas
Meas esse aliquid putare nugas.
I am tum, cum ausus es unus italorum
O mne æuum tribus explicare chartis,
D octis Iuppiter, & laboriosis.
Q uare habe tibi quicquid est libelli,
Q ualecunq; quidem ora per uirorum
P lus uno maneat perenne seclo,

Ad passerem lesbiæ.

Passer delitiæ meæ puellæ,
Q ui cum ludere, quem in sinu tenere,
C ui primum digitum dare appetenti,
E t acreis solet incitare morsus,
C um desiderio meo nitenti,
C arum nescio quid lubet iocari,
V t solatiolum sui doloris
C redo, ut tum grauis acquiescat ardor,
S ecum ludere, sicut ipse possem.
E t tristeis animi leuare curas
T am gratum mihi, quam ferunt puellæ
P ernici aureolum fuisse malum,

quot, quos in hoc opere haud inuenies, ex quo de praua tum adhuc inuersumq; alicubi catulli carmen est, Tum illud imprimis, quo ægnatianis ineptiis illudit, quod ex ipsa lectione constare omnibus potest. C. autem plinius libro histo. naturalis. xxiix. ad cæs. uespasianũ, cum de magia disserit, amatorium de incantamentis carmen a catullo editum refert, Hinc teocriti inquit apud græcos, Catulli apud nos, proximeq; Verglii incãtamentorum amatoria imitatio, sed & carmen ithyphalicum scripsit, ut est optimus testis Maurus terentianus ad nouatemum qui hos Catulli uersiculos citat.

E t ferme modus hic datur a plerisq; priapo,
I n ter quos cecinit carmen quoq; tale catullus.
H unc tibi lucum dedico, consecroq; priape
Qua domus tua lampsaci est, quaq; priape
N am te precipue in suis urbibus colit ora
H ellespontiaca cæteris ostriosior oris.

Cæsarem maxime iulium. Phormianum Mamurram, & Nonium strumam, iambicis nominatim proscidit, ex ueterum consuetudine, ut. c. Lucullus iambicorum auctor, Luciliusq; & Næuius. Dignumq; illud uideri potest, quod ipse cæsar, cum perpetua sibi stigmata (ut ait Suetonius) imposita uideret, ex catulliano carmine de mamurra, eadem tamen die poetam ipsum cænæ adhibuit, simulq; hospitio suo nõ secus atq; antea, uti eum permisit. Mortuus autem Romæ est iuuenili admodum ætate (& ut quidam putarunt) annum circiter. xxx. agens, quo tempore. P. maro, uelut ex annalibus eusebii colligitur, in urbe cremona studiis operam daret, uulgatum quoq; de Val. catullo illud.

Tantum parua suo debet uerona catullo
Quantum magna suo mantua uergilio.

quoq; cornifitium, Fabullum, & Verannium, quē alicubi & uerāniolum blanditer appellat. puellam præterea Ipsitillam ciuem suam, & Clodiam amauit, quam ficto nomine lesbiam dicit, sicuti madaurensis Apuleius testatur in oratione ad cl. maximum. Eruditorum consensu docti cognomen accepit, ita enim peculiari epitheto catullus censetur, atq; hunc quidem ouidius uergilianæ maiestati opponit, tantum nominis apud eruditos ac laudis est consequtus, sed & uersus ipsius, quamquam ut duriusculi notantur, quod uterq; plinius asserit. Sectatores tamen in his habuit complures, sicuti pompeium saturninum, & Sentium augurem, qui catulli epigrammata ac licinii, mira diligentia & studio sunt emulati, ut alias diximus. Val. quoq; martialis catullum sibi ipsi audacter præponit, Sic enim ad macrum.

N ec multos mihi præferas poetas
V no sed tibi sim minor catullo.

Opus suum ad nepotem cor. misit, uirum doctrina, & rerum cognitione egregium. Diuiditur autem in libros. iii. ut primus lyricos, secundus elegidia, tertius autem epigrammata contineat, adhunc enim modum ordinem fere meliorem custodiemus. Elegiam de coma berenices ex poeta callimacho in latinos numeros conuertit, eamq; ad ortalum amicum misit, quæ in elegiarum adhuc libro legitur. Idem ual. Catullus a fabio quintiliano & diomede inter iambicos reponitur, ab aliis iter lyricos. In atticis uero noctibus ut elegantiss. & mundissimus a gellio laudatur, qui eius quoq; carmen ut uenustissimum celebrat. Neq; illud omnittendum fuisse ab ipso catullo & alia composita, nam & a latinis grammaticis afferuntur uersiculi ali

deductus, cum ad huc in tenera ætate ageret, paulo mox ingenii facilitate & doctrina adeo romæ acceptus, atq; ciuibus gratus, ut. M. Tullii patrocinium meruerit, quod ipsum eleganti epigrammate ingenue testatus est, quo gratias ciceroni patrono agit.

Disertissime Romuli nepotum,
Quot sunt, quot q; fuere Marce Tulli,
Quotq; post aliis erunt in annis,
Gratias tibi maximas catullus
Agit, pessimus omnium poeta,
Tanto pessimus omnium poeta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

Mallium uero & eius nuptias magno studio celebrauit, cum quo se excusat parum sibi licere ueteres amores (ut antea) decantare, quoniam fratrem amiserit, ex quo studium inquit suum scribendi carminis se abiecisse. Sic enim ad mallium.

Sed tibi ne mea sint ignota incommoda malli,
Neu me odisse putes hospitis officium.
Accipe quam merser fortunæ fluctibus ipse,
Ne amplius a misero dona beata petas.
Tempore quo primum uestis mihi tradita pura est,
Iucundum cum ætas florida uer ageret,
Multa satis lusi, non est dea nescia nostri,
Quæ dulcem curis miscet amariciem.
Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
Abstulit, hei misero frater adempte mihi
Tu mea tu moriens fregisti commoda frater
Tecum una tota est, nostra sepulta domus.

Inter cæteros amicos Iuriũ & Aureliũ dilexit, Cinnam

opus, quod minimum ad te dedi, daturus maiora. nec rei tenuitatem specta. Nam si ad ea quæ te decent, & quæ tuæ debentur laudi hæc conferas, nihil sane acceperis, si meum metiris animum, abunde supplebit uoluntas, quod defuit largitati. Hac tamen conditione, ut has latinæ lingua delitias interdum reuoluas, pensites, a studiis tuis minime aborrentes. Quod si te quicquam offenderit, uel eorum quæ restituimus, quæ ue expunximus, et quasi spongia (ut ait martialis) deleuimus. uel eorum quæ infirmitatem ingenii nostri excesserunt, Incuriæ temporum, & litteratorum negligentiæ, & bonorum librorum inopiæ ascribas uelim. Vale benedictumq; tuum perinde ac soles Ama.

EX LIBRO SECVNDO PETRI CRINITI FLORENTINI DE POETIS LATINIS.

C. Valerius Catullus ueronæ natus, quo tempore Ter. uarro in urbe claruit. quidã uero crispum Sallustium catullo supparem faciunt. a catulli autem natalibus ad p. Vergilium paulo minus quam duodeuiginti anni connumerantur, si quorundam annales sequimur, quando & illud constat, carmen de passere lesbiæ ad uergilium missum.

Sic forsan tener ausus est catullus
Magno mittere passerem Maroni.

Cæterum non humili loco aut obscuro natus est, siquidem eius parẽs (auctore Suetonio) iulii cæsaris hospitio usus est. Val. autem catullus primo traditur a Mallio Romam

BENEDICTVS PHILOLOGVS FLORENTINVS LITTERATO IVVENI BONACVRSIO PEPIO EXCELLENTISS. V. I. DOC. FRANCI SCI FI LIO .S.

En tibi mi bonacursi. C. Valerii Catulli, Propertii & Tibulli labores herculeos, gordiano iugo inexplicabiliores, muneri mittimus. Quos non minus docte, quam diligenter ac laboriose, quinto ab hinc mense Aldus Manutius Romanus recognouit, & recognitos suis typis imprimendos curauit, ad comunem studiosorum utilitatem. Cum plato in epistola ad Architam tarentinum (quod & a. M. T. in officiis suis repetitum est) scriptum reliquerit. Nullum hominem sibi ipsi tantum, sed toti genitum se credere mundo. Ad quem decus & praesidium litterarum bonarum, olim toto orbe fugientium, hac tempestate uelut ad certam ancoram litterati decurrunt. Cum eius suasu, studio, & labore, res latina a situ recipitur & squalore, & ab interitu graeca. Vnde solus habet laudum quicquid possedimus omnes. Inseruimus & his poetis eorum uitas, per petrum crinitum, grece, & latine apprime doctum compositas. Scientes tibi iuueni litterato, Caeterisq; studiosis plurimum placituras. de quo in praesentia parcius, nam praedicatione nostra non indiget, satis enim doctissimus lucubrationibus suis clarus futurus est, quas breui publicare est animus. Sed iam ad exanclatos herculeos labores (unde sumus digressi) reuertamur. Accipe candidissime bonacursi hoc

CATVLLVS

PROPERTIVS

TIBVLLVS